Mercator

Mercator Center Novo mesto vabi otroke, starše na čarovniško delavnico, ki bo v petek,7. aprila ob 17. uri!

Čarodej Frelih vas bo popeljal v smešen in nenavaden čarobni svet! Otroci pomagali in čarali boste ter skupaj s čarovnikom pripeljali predstavo do konca!

DOLENJSKI LIST

Št. 14 (2641), leto LI • Novo mesto, četrtek, 6. aprila 2000 • Cena: 220 tolarjev

Prim. Tatjana Gazvoda, kandidatka za ministrico

Jutri naj bi postala ministrica za zdravstvo

Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek je Državnemu zboru poslal predlog za imenovanje osmih novih ministrov, ki naj bi nadomestili ministre Slovenske ljudske stranke, ki s 15. aprilom po združitvenem kongresu SLS in SKD odstopajo s svojih položajev. Za ministrico za zdravstvo je predsednik vlade predlagal primarija mag. Tatjano Gazvoda, dr. med., specialistko medicine dela, prometa in športa, dolgoletno direktorico Zdravstvenega doma Novo mesto.

"Ponudbo sem sprejela, ker je zame to nov izziv," pravi dr. Gazvodova. "Stvari v našem zdravstvu dobro poznam, saj sem 14 let direktorica enega večjih zdravstvenih domov v Sloveniji, 4 leta delujem v Zdravstvenem svetu pri Ministrstvu za zdravstvo, več let v odboru za osnovno zdravstvo pri Združenju zdravstvenih zavodov Slovenije, sem tudi članica razširjenega strokovnega kolegija medicine dela, prometa in športa." Dr. Gazvodova je sodelovala pri načrtovanju strokovne doktrine na področju medicine dela in osnovnega zdravstvenega varstva. "Dosedanje izkušnje mi bodo pomagale, da bom, če bom postala ministrica, lahko smotrno načrtovala zdravstveno varstvo na nacionalni ravni. V Sloveniji je zdravstveno varstvo na visokem nivoju, kar je vsekakor treba obdržati. Nujno je treba sprejeti plan zdravstvenega varstva do leta 2004, za kar je potrebna še 3. obravnava v Državnem zboru. Mislim, da je to moč izpeljati do konca leta. Podpiram izgradnjo nacionalnega informacijskega sistema v zdravstvu kot podporo poslovanju. Prizadevala si bom za večjo podporo promociji zdravja in zdravstveni preventivi. Nadaljevati je treba uvajanje sistema celovite kakovosti v zdravstvu. Seveda podpiram tudi prilagajanje naše zdravstvene zakonodaje evropski."

Dr. Gazvodovi bi se mandat direktorice zdravstvenega doma iztekel konec leta, do izbire novega direktorja pa naj bi ustanovo vodili njeni sodelavci. Tudi če bo postala ministrica, dr. Gazvodova upa, da bo lahko obdržala del dela v svoji ambulanti.

A. B.

Prim. Tatjana Gazvoda

STILLESU NAGRADA ZLATI MOST

SKOPJE - Sevniška družba Stilles, d.d., se je tudi letos udeležila sejma "Mebel 2000", ki je bil v Skopju od 21. do 26. marca. Na svojem razstavnem prostoru, velikem 170 m², so pokazali izdelke serijskega programa stilov barok in bidermajer, poleg tega pa tudi izdelke iz novega programa - novi barok. Strokovna žirija, ki je ocenjevala razstavljene izdelke, je Stillesu podelila za program novi barok in posebej za jedilnico iz tega programa nagradi Zlati most. Sejem je bil zelo dobro obiskan, ravno tako tudi razstavni prostor Stillesa. "Opravili smo mnogo komercialnih razgovorov, zato upamo na dobro poslovno sodelovanje," je povedal predsednik uprave Stillesa Aleksander Hatlak.

ZA NAJMLAJŠE BOLNIKE - Po obnovi otroškega oddelka novomeške bolnišnice so vsi najmlajši bolniki, internistični in kirurški; na enem mestu. Poleg 34 postelj za otroke so sedaj na voljo tudi 4 za njihove mamice. (Foto: A. B.)

Likovniki za otroški oddelek

Danes prireditev v počastitev svetovnega dneva zdravja - Izkupiček od prodaje podarjenih likovnih del za otroški oddelek

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 7. aprila, bodo po vsem svetu počastili svetovni dan zdravja. Letošnji poteka pod geslom: "Kri rešuje življenje. Moja kri - varna zame, zate, za vsakogar." V počastitev tega dne, ki je tudi praznik zdravstvenih delavcev, bo danes ob 13. uri v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu slavnostna prireditev, na kateri bodo vsi sodelujoči nastopili brezplačno, med njimi tudi znana slovenska estradna umetnika, skladatelj Mojmir Sepe in pevec Lado Leskovar.

Že v torek so v tem novomeškem kulturnem hramu odprli razstavo okoli 150 likovnih del, ki jih je več kot 85 umetnikov podarilo novomeški bolnišnici. Dela so ocenjena na okoli 10 milijonov tolarjev, vsa so naprodaj, izkupiček pa bo šel za obnovo otroškega oddelka v novomeški bolnišnici. Ob tej priložnosti so izdali tudi manjši katalog s podatki o razstavljenih likovnih delih, ki so naprodaj, vključno s cenami. Razstava bo na ogled do konca tedna, dela, ki ne bodo prodana v tem času, pa bodo po napovedanih cenah naprodaj kasneje v bolnišnici.

Obnova otroškega oddelka je stala 35 milijonov tolarjev. 20 milijonov tolarjev je za obnovo prispevala bolnišnica, 15 pa naj bi jih dobili od donacij in prodaje darovanih likovnih del.Zgodovina otroškega oddelka novomeške bolnišnice je dolga. Pravzaprav je bil prvi bolnik, ki so ga ob otvoritvi novomeške bolnišnice leta 1894 sprejeli, otrok. Ko so še pred prvo svetovno vojno zgradili žensko bolnišnico, so tam zdravili tudi otroke. Leta 1948 so na internem oddelku (moška bolnišnica) dve sobi namenili za najmlajše bolnike in nastavili prve otroške negovalke; leto zatem je skrb za bolne otroke prevzela prva dolenjska pediatrinja dr. Suzana Furlan, ki je to delo v bolnišnici opravljala, dokler niso leta 1960 osnovali otroški oddelek, ki ga je skoraj 40 let vodil prim. dr. Boh. Sedanji predstojnik tega oddelka je prim. dr. Milan Strojan.

Po obnovi je oddelek sodobno urejen in opremljen, tudi ozaljšan, tako da je po besedah predstojnika lepši kot takrat, ko je bil nov. Z obnovo so največ pridobili bolni otroci, predvsem pa so sedaj vsi mali bolniki, tako kirurgični kot internistični, skupaj. Na oddelku je 38 postelj, 4 so namenjene za matere, in v vseh pogledih je otroški oddelek v novomeški bolnišnici na visoki ravni.

A. B.

KORISTNO S PRIJETNIM PO NOVINARSKO

KOPER - Pomladni dan slovenskih novinarjev je bil pred tednom dni priložnost za združitev koristnega s prijetnim. Koristna je bila vsekakor dopoldanska okrogla miza, za katero je beseda tekla o samocenzuri kot sestavnem delu novinarskega poklica, pri čemer pa je njeno razumevanje zelo različno: za ene je kvarna ostalina prejšnjih časov in dokazuje, da še niso minili, za druge pa je preskusni kamen novinarske profesionalnosti, zato vodi bodisi v uklonljivost političnim in še kakšnim pritiskom ali pa v samokritičnost kot podlago strokovnosti in odgovornosti. Prijetno je bilo popoldne, ko so bile podeljene cehovske nagrade Društva novinarjev Slovenije. Med dobitniki nagrade za izstopajoče novinarske dosežke v lanskem letu je tudi **Ilinka Todorovski**, Črnomaljka po rodu, sicer pa dopisnica RTV Slovenija iz Zagreba, med tokratnimi 35 prejemniki plakete in srebrnega odličja za 25 let vztrajanja v novinarstvu pa je tudi **Drago Rustja**, zdajšnji direktor Dolenjskega lista.

DIPLOMATI Z MUZEJSKIM VLAKOM V SEVNICO

SEVNICA - Slovenske železnice bodo v soboto, 8. aprila. z muzejskim vlakom že četrtič popeljala na spomladanski izlet člane diplomatsko-konzularnega zbora, akreditirane v Sloveniji, svoje pomembne poslovne partnerje, prijatelje Železnic in železničarje. Muzejski vlak bo dopoldne odpeljal iz Ljubljane, skozi Zasavje, Zidani Most in bo nekaj po enajsti uri prispel na sevniško železniško postajo. Sevniška občina bo kot gostitelj potnikov muzejskega vlaka družno z ZKD Sevnica pripravila pester spored bivanja v občini. Na gradu si bodo gostje skupaj z direktorji večjih sevniških podjetij ogledali muzejske zbirke, poklepetali ob kulinaričnih dobrotah, nato pa si še ogledali Lutrovsko klet, v kateri bodo doživeli še zborovsko petje. Okoli 17. ure bo muzejski vlak odpeljal v Tržišče, kjer bodo gostje preživeli prijetno urico s prijaznimi domačini. Po dolenjski strani se bo muzejski vlak po 20. uri vrnil v Ljubljano.

PRODAJNI CENTER ŽELEZNINA
tel./fax: 068/323-836

Berite danes

stran 2:
• *O mejah politične satire*
stran 3:
• *Počasno umiranje Holdinga IMV*
stran 4:
• *Voda brez prekuhavanja ni užitna*
stran 20:
• *Mladina je največja inovacija 20. stoletja*
stran 21:
• *Vse težje je sanjati o lastnem domu*
stran 22:
• *Razstava odprlavrata v Vesnin svet tišine*
stran 23:
• *Pomagati še komu po svoji smrti*

OB OBLETNICI OSVOBODITVE

LJUBLJANA - Letos mineva 55 let, odkar se je na slovenskih tleh končala 2. svetovna vojna. V zvezi združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije so se odločili, da obletnice ne bodo obeležili z osrednjo slovensko proslavo, vendar bodo njihove območne organizacije pripravile več prireditev v različnih krajih po Sloveniji pod skupnim geslom "Nikoli več vojne" in znakom, ki to misel simbolizira. Na Dolenjskem se bodo konca 2. svetovne vojne spomnili na tradicionalnem prvomajskem srečanju in slovesnosti na Javorovici, Posavje pa bo praznovalo 9. maja ob 55-letnici osvoboditve Brežic. Čeprav so bili med zmagovalci 2. svetovne vojne in je konec le-te zanje pomenil predvsem osvobodbitev in zmago, pa nekdanji borci in udeleženci narodnoovobodilnega boja vedo, da vojna vedno pomeni veliko trpljenja in nesrečo.

VREME

Ob koncu tedna bo povečini suho in z daljšimi sončnimi obdobji.

Citroën center Cikava
Prodaja in servis, Avto-BH
Podbevškova 6a, Novo mesto, tel. 068/39 30 454

OB POBOJU MAČK

Pokazali le na mlade

Tolikšnega ogorčenja, kot ga je v javnosti izzvalo nedavno kruto početje treh dijakov kranjske gimnazije, ki so s hladnokrvnim mučenjem pobili več kot 40 mačk, že dolgo ni zbudilo kakšno tovrstno dejanje. Zaradi mačjega poboja, ki je brez dvoma vreden obsojanja, so trije mladi fantje doživeli pravi medijski linč, nekaj dni zatem pa so leteli še s šole.

Odnos do nasilja se je skozi stoletja spreminjal, omenjeno ogorčenje naj bi kazalo na povečano občutljivost sodobne družbe za nasilje. Pa je to res? Nedolgo tega so mediji poročali, kako je mafija v Savi utopila dva podjetnika, pa ni bilo nikjer nobenega ogorčenja. Da ne govorimo o številnih primerih nasilja v družini, od fizičnega do spolnega, kjer, ko pride v javnost, ne le da se mnogi nad njim ne zgražajo, ampak hočejo krivdo zanj pripisati celo žrtvi - nemočni ženski ali celo otroku, ki imata zaradi tega uničeno življenje.

Brezčutno znašanje fantov nad mačkami nedvomno opozarja na to, da so kaj lahko takšne nasilnosti sposobni tudi do ljudi. Toda še preden je sodišče sploh dobilo ovadbe, smo s fanti, ne da bi ugotovili, kaj se skriva pod ledeno goro, naredili podobno kot oni z mačkami. Dr. Mirjana Ule, profesorica za socialno psihologijo na fakulteti za družbene vede, pravi, da so današnji mladi kralji v zasebnem okolju - starši jih varujejo in ščitijo in jim nudijo vse, zunaj pa so podvrženi hudim pritiskom - šolskim, pritiskom kariere. Pri tem pa so, kot kažejo raziskave, zelo osamljeni, med vrstniki ni prave povezanosti, lojalnosti in solidarnosti, prav zato, kot pravi Uletova, prsta ob tem dogodku ne bi smeli pokazati samo na mlade.

J. DORNIŽ

BPH
BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
PE NOVO MESTO

* Posredujemo pri nakupu in prodaji delnic!
* Po najugodnejših cenah odkupujemo delnice Telekoma, Iskre, TPV-ja, Trima!

BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija), ☎ 068/342-410
BPH, Rimska cesta 11, Trebnje, ☎ 068/460-730
BPH, Kolodvorska ul. 4, Črnomelj, ☎ 068/56-480
BPH, Kvedrova 28, Sevnica, ☎ 0608/41-371

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

To nadvse praktično storitev bomo vsem uporabnikom omrežja Mobitel GSM aprila avtomatično brezplačno priklopili. Ker pa želimo, da bi jo tudi s pridom uporabljali, bomo imeli ves marec podrobnejše predstavitve in demonstracije uporabe telefonskega predala.

V vseh Mobitelovih centrih vas pričakujemo vse marčevske sobote ob 11. uri, v ljubljanskem centru pa tudi med tednom ob 17. uri.

INFORMACIJE NA BREZPLAČNI TELEFONSKI ŠTEVILKI
080 70 70

WWW.MOBITEL.SI

mobitel
SLOVENSKI OPERATER NMT & GSM
svoboden kot ptica

ISSN 0416-2242
9 770416 224000

NAŠA ANKETA

O mejah politične satire

Slovenija je zaradi najnovejšega humorja in najnovejše satire postala ring besnih nasprotnikov. Razloge (tudi) za take sedanje slovenske razmere je že pred leti razložil dr. Stane Južnič, ko je zapisal: "Politični in drugi režimi, ki so zaverovani v svoj prav kot edini možen in tako proizvajajo enoumje, so vselej prave humoriste preganjali." Kajti humoristi so proizvajalci smeha. Po Južničevem mnenju smeh prepovedujejo tisti, ki gradijo na zlaganosti, vedoč, da "s smehom padejo tenčice, ki resnico zakrivajo. Ni več odej, kril, lajbičev, životcev, hlač in drugih zagrinjal, ki so v svoji prispodobi maske, za katerimi zakrivamo pravo podobo oblastništva in vladanje človeka nad človekom".

Ali je smeh greh v Sloveniji, se lahko vprašamo ob takih ugotovitvah. Menite, da tonemo vse bolj v "solzno dolino" ali bomo v prihodnje vse bolj nasmejani? V tokratni anketi sprašujemo za mnenja o mejah politične satire. Ali cenite satiro, kaj menite o humorju? Imate v šalah raje celega človeka (politika) ali samo njegove posamezne telesne dele? Povedali ste lahko tudi, ali obstajajo meje dobrega okusa v satiri ali pa moramo nekaj razglasiti za dobro že zato, ker je pač satira, za katero nekako velja, da je smešna.

PRIMOŽ KORITNIK, carinik, iz Dolenje vasi pri Krškem: "Glede politične satire bi podprl nekega hrvaškega satirika, ki pravi, da mora biti usmerjena predvsem na vladajoče strukture. Satira poudarja slabosti, vendar bi morala imeti meje. Ne glede na to, kdo je na oblasti, naj se satira kar poveseli. Glede Kobala pa to, da je njegov pristop k satiri kvaliteten, vendar nespodoben."

ZDRAVKO DUGANDŽIJA, strojni inženir, iz Brežic: "Satiro, humor imajo vsi veliki narodi v sebi. Odražata kulturo naroda in svobodo mišljenja. Če si prepovedal nekaj v satiri, si nekaj načel, mozaik se je začel podirati. Če vzamemo Kobalov primer: nekdo se je prepoznal v tej sceni. Kar je rekel Kobal, je rekel v prostoru, ki se mu reče gledališče, to pa poznamo že od Antike."

IVAN KORENT, upokojeni zlatar, iz Novega mesta: "Satira, tudi politična, je potrebna in koristna. Prav je, da je ostra, ne pa žaljiva. Seka pa naj po levi in po desni, saj je gradiva povsod dovolj. Seveda pa so bolj izpostavljeni ljudje na raznih vrhovih. Če pa bi danes zaradi satire ljudi metali iz služb, je to tako, kot je bilo v časih, ko je partija satiro zatirala, satirike pa zapirala."

JOŽE NEMANIČ, dipl. inž. agronomije, z Božakovega: "V politični satiri bi morale biti meje, kajti če jih ni, jih ni niti v družbi, ki ji je satira namenjena. Sicer se podre sistem vrednot. Satira, tudi politična, naj brije norce iz napak, ne pa, da žali ljudi. Preklici žalitev ali opravičila niso dovolj, saj jih marsikdo spregleda. V družbi morajo veljati določena pravila."

DANIJEL KLEPEC, pravnik, iz Pustega Gradca: "Povsod, ne le v politični satiri, mora veljati meja lepega obnašanja. Če jo kdo prekorači, lahko pride do nestrpnosti. Brez kulture medčloveških odnosov preprosto ne gre. Človek ne more pričakovati, da ga bodo spoštovali, če on ne spoštuje drugih ljudi. Žalostno pa je, da je v našem javnem življenju kultura obnašanja na zelo nizki stopnji."

ZOJA BEDRAČ, profesorica praktičnega pouka na Srednji šoli Sevnica: "Seveda bi morali vsi, ki nastopajo v javnosti, bolj paziti na svoje izražanje, saj s tem dajejo svoj zgled in na neki način vzgajajo ostale, predvsem mlade. Zadnjič sem doživela, da mi je dijakinja 1. letnika, ko sem jo vprašala, če se je kaj učila, zabrusila: 'Kaj mislite, da sem si pizdo čohala!?'"

ANTON GOLE, kmet in prevoznik iz Trebnjega: "Resda naši politiki, zlasti poslanci, ne dajejo ravno najboljšega zgleda, kako naj bi se obnašali javni delavci. Toda mislim, da ni nobenega tehtnega opravičila za znani Kobalov izpad v ljubljanskem lutkovnem gledališču. Posebej še zato, ker je vulgarno govoril pred šefom tuje države in pri tem še pomešal dnevno politiko."

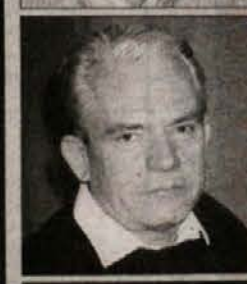

FELIKS ŽAGAR, upokojenec, iz Kočevja: "Potrebno je bilo ožigosati določene izjave nadškofa in naših politikov, tako tistih z leve kot desne. Politiki se preveč ukvarjajo sami s seboj in medsebojnimi obračuni in premalo s problemi, ki tarejo ljudi. Zato je prav, da se jih zbode, tudi ostro, izpustil pa bi preveč vulgarne izraze. Sem za satiro na malo lepši, kulturnejši način!"

FRANC JAKLIČ, kmet, iz Ribnice: "Vse je odvisno od tega, kakšna je država. Če je takšna, kot je pri nas, si kritiko zasluži. Politični humor je včasih morda malce neokusen, vendar ga sploh ne bi bilo, če bi bilo vse tako, kot bi moralo biti. Vsak dobi tisto, kar si zasluži! Tisti, ki ga satira zadeva, pa naj razmisli o tem! Pogledajo naj vase in se vprašajo, zakaj je tako!"

Najprej žep, potem srce!

V Kočevju predstavili Konservativno demokracijo Slovenije

KOČEVJE - Maloštevilnim zbranim v hotelu Valentin minuli petek zvečer je bivši obrambni minister mag. Alojz Krapež kot predsednik iniciativnega odbora nove politične stranke v Sloveniji predstavil program in statut Konservativne demokracije Slovenije (KDS). Stranka na letošnjih volitvah še ne bo nastopila, z njeno ustanovitvijo v volilnem letu pa želijo pokazati, kot je dejal Krapež, da je tudi v strankarsko prenasičenem slovenskem prostoru še možno ustanoviti novo stranko, če ima ta jasno vizijo.

"Konservativna demokratska stranka je moderna politična stranka sredinsko desnega in laičnega tipa," je dejal ob obrazložitvi, da ponujajo novo politično opcijo, ki je primerljiva z modernimi političnimi strankami v Evropi. Poudaril je, da priznavajo religiozni pogled na svet, da pa vztrajajo na ustavno opredeljeni ločenosti cerkve od države. Do NOB se pozitivno opredeljujejo, ograjujejo pa od vseh ekstremizmov. Spoštujejo preteklost, vendar pa se z njo ne obremenjujejo, saj, kot je poudaril, jih zanima prihodnost. "Zagovarjamo novo tezo, da mora biti država konservativna, t.j. previdna, civilna družba pa liberalnejša, moderna," je dejal in dodal, da so si ime konservativna nadeli, da jasno pokažejo, da se razlikujejo od vseh obstoječih strank pri nas, čeprav bodo s provokativno izbranim imenom naleteli tudi na negativen odziv.

"Med konservativno in socialdemokratsko politiko ni bistvenih razlik, so pa razlike v prioritetah," je dejal in dodal, da se od socialdemokratskih strank razlikujejo po tem, da jim je na prvem mestu žep in šele nato srce. Poudarjajo namreč vlogo kapitala, predvsem pa konkurenčnosti. "Zavzemamo se za močno gospodarstvo in močne razvojne programe in šele nato prerazporeditev preko javnih financ za zagotavljanje socialne pravičnosti in solidarnosti," je dejal in poudaril, da brez šok terapije pri nas ne bo kvalitenega premika.

M. L.-S.

mag. Alojz Krapež

TURISTIČNO DRUŠTVO TREBNJE SPREJETO V LTO

TREBNJE - Iz Razgorškovega ministrstva za turizem je prispela na trebanjsko turistično društvo odločba, da je TD sprejeto v lokalno turistično organizaicjo (LTO). Ker je tako odločbo na Dolenjskem, po besedah dolgoletne predsednice Marije Cugelj, prejelo iz Maribora le še TD Žužemberk, je to tudi lepo priznanje turističnemu društvu za dosedanje delo. Novi predsednik TD Trebnje je Rafko Krevs s Ponikev.

OB SVETOVNEM DNEVU ZDRAVJA

Varna kri za vsakogar

Letošnji svetovni dan zdravja - 7. april poteka pod geslom "Kri rešuje življenje. Moja kri - varna kri. Zame, zate, za vsakogar." Kljub prizadevanjem medicinske znanosti, da bi našla nadomestilo za kri, je še vedno le s to življenjsko tekočino oz. njenimi sestavinami mogoče zdraviti in neposredno reševati življenje. Kri je živo tkivo, je tekočina, sestavljena iz krvnih telesc in krvne plazme. Vsaka od sestavin opravlja svojo nalogo. Kri tako prenaša kisik, hrano celicam, odlaga posredno preko organov odpadne snovi iz telesa. Kri ima obrambne sposobnosti in pomaga pri zaustavitvi krvavitev. Kri zrcali zdravstveno stanje celotnega organizma. S transfuzijo okužene krvi pa se lahko prenesejo tudi različne bolezni.

Cilj zdravstvene politike vsake države je, da sama poskrbi za zadostno količino krvi in pripravkov iz krvi za svoje prebivalstvo, pri tem pa poskrbi tudi za varnost te krvi. Ukrepi za zagotavljanje varne transfuzije so: zadostno število varnih krvodajalcev - selekcija dajalcev (prostovoljno, anomimno, brezplačno dajanje krvi), presajalno testiranje, zagotavljanje kvalitete pri odvzemu in predelavi, pravilna in racionalna uporaba krvi in krvnih pripravkov, izobraževanje zdravstvenega osebja, izobraževanje in vzpodbujanje prebivalstva za zdrav način življenja ter uničenje virusov in mikroorganizmov v krvnih pripravkih.

Zdravje je naše bogastvo. Odvisno je od življenjskega sloga in preprečevanja bolezni. Uravnotežena prehrana z dovolj vitamini in minerali, skrb za čisto okolje in izogibanje nevarnostim so dejavniki, ki pomagajo ohranjati zdravje - zdrav človek pa lahko daruje kri 3 do 4-krat letno. Delovanje zdravstva je v celoti odvisno od zadostne količine varne krvi. Varna je kri, ki ne vsebuje virusov, parazitov, drog, alkohola, kemičnih snovi ali drugih primesi, ki bi lahko škodovale človeku in ogrozile njegovo zdravje. Varnost transfuzije je odvisna tudi od tega, kako iskreno odgovarjajo krvodajalci na vprašanja v vprašalniku ali med pogovorom pred odvzemom krvi. Ko se krvodajalci odločijo, da bodo s svojo krvjo reševali življenja drugih, prevzamejo nase veliko odgovornost. Življenje rešujejo anonimni krvodajalci, ki pa se morajo zavedati, da življenje lahko reši le VARNA, NEOKUŽENA KRI.

V Sloveniji je potrebno nad 300 dajalcev na dan, da zadostimo potrebam po krvi. Po svetu vsako leto zberejo več kot 100 milijonov enot, če bi hoteli zadostiti svetovnim potrebam in zagotoviti zadostne količine krvi povsod in vedno, ko je potrebna, pa bi potrebovali še mnogo več milijonov enot te tekočine. Vsak med nami bo morda potreboval transfuzijo krvi. Pri vsakodnevnem delu ali na potovanju lahko zbolimo ali doživimo nesrečo, ob tem pa izgubimo tolikšne količine krvi, da je v nevarnosti naše življenje.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem dosedanjim krvodajalcem, ki pomembno prispevajo k temu, da vir varne krvi ne presahne. Vse tiste, ki se do sedaj še niso priključili anonimnim krvodajalcem, pa prosim, da razmislijo o svojem zdravju in tudi o pomenu letošnjega gesla ob dnevu zdravja.

LUDVIKA BARAGA-ŽIBERNA, dr. med.

Dve tretjini brezposelnih brez možnosti

Konec lanskega leta je bilo na novomeškem Zavodu za zaposlovanje prijavljenih 4.741 oseb - Več kot 60 odst. jih je brez poklica, več kot pol pa starejših od 40 let

NOVO MESTO - Pri novomeški območni službi Zavoda za zaposlovanje so je bilo največ brezposelnih prijavljenih ob koncu leta 1996, in sicer 6.298. Potem je število upadalo do druge polovice leta 1998, ko se je ustalilo med 4700 in 4800. To je bila posledica povečanja števila zaposlenih od 37.000 na 42.000, brezposelnost pa se je znižala na 10 odst. Približno tako je bilo tudi konec lanskega leta, ko je bilo na novomeškem Zavodu za zaposlovanje prijavljenih 4741 oseb ali 5 manj kot leto poprej; ob tem se je število prijavljenih brezposelnih na Dolenjskem zmanjšalo, v Beli krajini pa povečalo.

Upad števila brezposelnih se je po podatkih novomeške Območne službe Zavoda za zaposlovanje močno odrazil na strukturi brezposelnih: zaposlili so se mladi in bolj izobraženi ljudje s poklicnim znanjem in z lastnim prevozom, pripravljeni sprejeti manj ugodne zahteve delodajalcev, na zavodu pa so ostali težje zaposljivi: manj izobraženi (več kot 60 odst. prijavljenih brezposelnih je brez poklica, s končano ali celo nedokončano osnovno šolo), starejši od 40 let (takih je več kot polovica), invalidi, ljudje z zdravstvenimi omejitvami, že dalj časa brezposelni, tisti, ki nimajo možnosti javnega prevoza, manj kvalificirane ženske, Romi (teh je kar 15 odst.). Precej je tudi takih, ki so na zavodu prijavljeni zaradi uveljavljanja drugih pravic (t.i. socialna pomoč), in taki praviloma niso iskalci zaposlitve. Po oceni poznavalcev dve tretjini na zavodu prijavljenih nima realnih možnosti za zaposlitev. Na zavodu se pri obravnavi brezposelnih oseb soočajo z drugačnimi problemi: kako strukturo brezposelnih prilagoditi potrebam trga. Četrtina potreb po delavcih ostane nepokritih, delodajalci pa se po delovno silo odpravljajo v Posavje, v Beli krajini tudi na Kočevsko, vse večji pa je tudi pritisk na izdajo delovnih dovoljenj za tujce. To skušajo reševati z informativnimi seminarji za brezposelne, zaposlitvenimi načrti. Kmalu bo moč izbirati ljudi ne samo po poklicu, ampak tudi po tem, kaj kdo zna oziroma kaj želi delati. Brezposelni morajo zavodu vsak mesec dokazovati svojo dejavnost pri iskanju dela, prijavljati se morajo na razpisana delovna mesta in iskati delo v krogu, dosegljivem z javnim prevozom v eni uri ali celo uri in pol. Poleg tega morajo biti vsi prijavljeni brezposelni 3 ure na dan dosegljivi na domačem naslovu. To po novem preverja kontrolor.

Zavod je okrepil sodelovanje z delodajalci. Ugotavljajo pa tudi, da nekateri delodajalci grdo izkoriščajo stisko brezposelnih pa tudi zaposlenih, ki za to, da dobijo delo ali ga zadržijo, pristajajo na grobo kršenje pravic, v strahu pred izgubo dela pa si ne upajo kršitev prijaviti delovni inšpekciji.

A. B.

BREZPOSELNI - Konec lanskega leta je bilo na novomeškem Zavodu za zaposlovanje prijavljenih 4.741 oseb. Kar dve tretjini jih nima realnih možnosti za zaposlitev. (Foto: A. B.)

GENERAL PODBREGAR V NOVEM MESTU - Generalpodpolkovnik dr. Iztok Podbregar, načelnik generalštaba Slovenske vojske, je minulo nedeljo obiskal Vojašnico Novo mesto, kjer je predaval častniškemu zboru o načrtih razvoja slovenske vojske in o njenih mednarodnih dejavnostih. Slovenija se mora dobro pripraviti na vstop v NATO. Že sedaj primerno sodeluje na mednarodnih misijah, razvoj vojaških ved in mednarodnih odnosov pa terja še večjo usposobljenost njenih častnikov in vojakov. Načelnika Generalštaba so sprejeli poveljnik vojašnice podpolkovnik Anton Klobčaver, polkovnik Bogdan Mali, generalpodpolkovnik Albin Gutman in polkovnik Janez Butara, ki je tudi podpredsednik Združenja slovenskih častnikov Novo mesto. Na sliki: general Podbregar (drugi z leve) s sodelavci.

Mariborsko pismo

Mariborski zvončki

Uspešna nova podjetja

MARIBOR - V Mariboru, kjer je zaradi stečajev in odpuščanja trajno presežnih delavcev v minulih desetih letih ostalo brez dela preko 30.000 delavcev, so pred dnevi po dolgem času ponovno odprli 50 delovnih mest. V podjetju Elektrokovina Svetilke, ki je zraslo na pogorišču obrata nekdanje Elektrokovine, ki je morala leta 1993 v stečaj, so namreč predali namenu novo proizvodno linijo za vodotesne svetilke za vlažne prostore. Investicijo, vredno okoli 100 milijonov tolarjev, je odprl mariborski župan Boris Sovič.

Tudi podjetje Marles Hiše, ki je pred desetletjem preživelo stečaj matičnega podjetja, je ponovno prišlo na zeleno vejo. V podjetju, ki daje delo in kruh 430 delavcem, so lani za 50 milijonov tolarjev kupili novo proizvodno linijo za izdelavo ostrešij, letos pa nameravajo narediti 670 hiš ter ustvariti 5 milijard tolarjev celotnega prihodka oziroma za 16 odstotkov več kot lani. Okoli 90 odstotkov hiš bodo izvozili.

Do pozitivnih premikov je prišlo tudi v mariborski trgovini. Potem ko je v zadnjem desetletju propadla večina velikih trgovskih družb (Ferromoto, Jeklotehna, Tima), je vodilno vlogo prevzelo podjetje Koloniale Veletrgovina, ki je že kupilo več manjših podjetij. Skupaj z nekaterimi večjimi trgovskimi podjetji iz vse Slovenije pa je Koloniale oblikoval gospodarsko interesno združenje SUMA 2000. Pred dnevi se je Koloniale kot prvo podjetje iz Maribora s svojimi delnicami uvrstilo v borzno kotacijo A na Ljubljanski borzi. V Kolonialu, v katerem je 342 zaposlenih, so lani ustvarili 11,1 milijarde tolarjev prometa ter 150 milijonov tolarjev čistega dobička.

Razveseljiva je tudi novica, da namerava Slovenska razvojna družba skupaj s konzorcijem kupcev Tama stečajnemu upravitelju predati garancije bank ter premoženje Tama prevzeti v posest in upravljanje. Če bo vse po sreči, se bo tako po desetletni Tamovi agoniji na njegovi lokaciji kmalu začela razvijati nova poslovno-proizvodna in ekonomska cona.

Čedalje uspešneje v štajerski metropoli poslujejo tudi banke. Nova Kreditna banka Maribor je lani bilančno vsoto povečala za 12,9 odstotkov in ustvarila nekaj več kot 2,3 milijarde tolarjev čistega dobička. Probanka pa je bilančno vsoto povečala za 20 odstotkov in ustvarila 346 milijonov tolarjev čistega dobička. Še posebej pa je razveseljivo, da sta obe banki kar za okoli 30 odstotkov povečali svoje naložbe v gospodarstvo.

Res je sicer, da mnoga podjetja, ki so zrasla na pogoriščih več kot 150 propadlih mariborskih podjetij, stojijo še na majavih nogah. Nekaterim pa se je vendarle že uspelo prestrukturirati in najti novo mesto pod evropskim soncem. To so nekakšni "mariborski zvončki" oz. znanilci pomladi, ki so uspeli prebiti desetletno zmrzal?!

TOMAŽ KŠELA

Novomeška kronika

ZARJA - Novomeško stanovanjsko podjetje Zarja je v večinski lasti novomeške občine, Zarjine delnice pa je občina odrinila raznim lastnikom. Ti se pritožujejo, da od tega lastništva nimajo nič, saj Zarja nikoli ne deli nobenega dobička. Daleč na najboljšem so zaposleni, ki jim je službica v Zarji boljša od še tako donosnih delnic. Direktor te velepomembne ustanove - pred časom je ta položaj v interni delitvi občinskih strank na oblasti pripadel komunistom - je tako, ne kriv ne dolžan, nasledil z glavobolno odgovornostjo tudi plačo, ki je menda precej višja od županove. Najboljši posel pa je naredila tista stečajna upraviteljica, ki je Zarjine delnice uspela nekomu podtakniti za desetino cene. Komunist komunistu delničar Zarje.

POOBLASTILO - Kar se tiče demokracije, se v Novem mestu vse začne in konča pri formalnih zadevah. Tako se je zadnja seja novomeškega občinskega sveta začela z enourno zamudo, ker je prišlo do "bistvenih" zapletov. Opozicijski prvak Miloš Dular (SDS) je od Marjana Somraka (ZLSD) zahteval dokument, s katerim odsotni župan dr. Tone Starc prav njega pooblašča za vodenje seje. To pooblastilo bi moralo biti po Dularjevo notarsko overovljeno. Ko je Somrak hotel prekiniti sejo, da bi stvar razčistili, ga je dlakocepski Dular opomnil, da ne more prekiniti seje, ki se sploh še ni začela. No, na koncu je pragmatični Franci Bačar (SKD) stvar rešil tako, da je predlagal, naj sejo vodi podžupanja Martina Vrhovnik, ki menda edina ima stalno in vseveljavno županovo pooblastilo. Seja se je zato krepko zavlekla in tako so ubogi svetniki za svoje bedno sejnino - okoli 40 jurjev - morali garati uro dlje, kot bi sicer.

ALKOTEST - Nepopustljivi občinski svetnik Miloš Dular je hotel od odbora, ki je imel pripombe glede obnove cestišča Ljubljanske ceste v Bučni vasi, odgovor, na katere tehnične parametre se pri tej preso̧ji opirajo. Predsednik odbora Štebljaj mu je, očitno namigujoč na njegovo stanje, odgovoril, da delujejo v odboru strokovnjaki, ki so na seji trezni. Dular je zato kasneje predlagal, naj pred sejo občinskega sveta uvedejo alkotest. A to še nikakor ni zagotovilo, da bodo svetniške odločitve trezne. Morda bi kazalo začeti s psihotestom...

Ena gospa je rekla, da bi morala biti prva naloga nove ministrice za zdravstvo, predsednika vlade ozdraviti kislega nasmeha.

VEČ RAZUMEVANJA ZA BORCE

NOVO MESTO - Člani krajevne organizacije združenja borcev in udeležencev NOB Kandija-Grm, ki vključuje tudi Regrčo vas, so v drugi polovici marca opravili letno konferenco. Njihova organizacija je ena največjih, saj v svojih vrstah združuje 160 članov. Razveseljivo je, da pristopajo tudi mlajši člani, ki so pripravljeni ohranjati tradicijo NOB in pomnike na boj našega naroda proti okupatorju ter posvečati skrb ostarelim veteranom. Iz razprave je razvidno, da je bilo v zadnjih nekaj letih nekoliko več razumevanja za pravice borcev in delovanje organizacije, sicer pa je največji problem vzdrževanje spomenikov. Borci niso zadovoljni s splošnim stanjem v politiki in gospodarstvu, kritično so ocenili odnos državnih organov do Heiderja in podprli sklep o ustanovitvi sklada Staneta Rozmana, v katerem se bodo zbirala sredstva predvsem za lajšanje zdravstvenih težav socialno šibkih borcev. Povedali so še, da se bodo na prihajajočih volitvah odločali za tiste kandidate in stranke, ki priznavajo NOB in zasluge veteranov.

MAKUC V GALERIJI KRKA

NOVO MESTO - V Galeriji Krka bodo v ponedeljek, 10. aprila, ob osmih zvečer odprli razstavo grafik, risb in tapiserij akademskega slikarja Vladimira Makuca. V kulturnem programu bo nastopil mešani pevski zbor Krka pod vodstvom Sonje Čibej.

Počasno umiranje Holdinga IMV

Lastnik ostanka nekdanjega IMV-ja, Holdinga IMV, je Slovenska razvojna družba - Od kmetijskih zemljišč do grmskega gradu - Najprej privatizacija, potem likvidacija

NOVO MESTO - Čeprav je nekdaj mogočni IMV že pred leti neslavno propadel oziroma razpadel, še ni povsem mrtev. Njegov neposredni naslednik je Holding IMV, družba z omejeno odgovornostjo, v kateri sta dva zaposlena. "Holding IMV se že ves čas bori z raznimi jastrebi, da bi obdržali vrednost kapitala," pravi dolgoletni direktor družbe Jože Žlogar. Edini lastnik Holdinga IMV je Slovenska razvojna družba.

In tega kapitala nikakor ni malo. Tega, kar je od IMV-ja ostalo, je po knjigovodski vrednosti za dobrih 9 milijard tolarjev. Ta kapital bo slej ko prej predmet raznih oblik privatizacije oziroma bo naprodaj. Večino kapitala je v delnicah Revoza, saj je Holding IMV njegov 30-odstotni lastnik. Prav na račun dividend od teh delnic je Holding IMV lansko leto zaključil pozitivno. Na dividende računajo tudi letos. Poleg tega imajo še delnice Zarje, od katerih pa ni nobenega dobička; so tudi lastniki nekdanje IMV-jeve tovarne v Belem Manastiru na Hrvaškem, ki je bila ob ustanovitvi vredna 3,5 milijona nemških mark, vendar sploh ne vejo, kaj se tam dogaja. Še vedno je Holding lastnik kakih 25 ha zemljišč, od katerih pa jih je večina v denacionalizacijskem postopku. Njihova sta tudi nekdanji IMV-jev počitniški dom pri Miklavžu na Gorjancih in grmski grad, ki je kulturni spomenik, z okoliškimi zemljišči. V gradu sta najemnika Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) in Zgodovinski arhiv. "Obnovitvena dela v gradu z velikimi finančnimi težavami ureja ZVNKD, kljub težavam pa bi pri ureditvi grajskega kompleksa vsi skupaj lahko naredili več, če bi končno občina poskrbela za ureditveni načrt," je prepričan Žlogar. Za prekritje grajske strehe je Holding IMV lani plačal 7,5 milijona tolarjev, pa delo še ni povsem končano.

Poteka privatizacija Holdinga IMV. Gre za 20 odst. kapitala družbe, do katerega so v glavnem upravičeni delavci, ki so bili zaposleni v Revozu v času od 1. septembra 1992 do konca leta 1992, in sicer kot povračilo za premalo izplačane plače po kolektivni pogodbi. Postopek ugotavljanja traja že dve leti, do sedaj je znanih okoli 3.200 upravičencev pa to menda še niso vsi. Pred kratkim so upravičenci dobili obvestila, v nadaljnjem postopku pa sledi vpis zadolžnic in s tem pridobitev deleža družbe Holding IMV po interni razdelitvi. Tega deleža upravičenci potem dve leti ne bodo mogli prodati. "To naj bi bilo izpeljano do poletja," napoveduje Žlogar, ki je še povedal, da so stvari v zvezi s privatizacijo doslej stale družbo že več kot 5 milijonov tolarjev, samo za poštnino so dali več kot 70 tisočakov.

Po končani privatizaciji in ureditvi zadev s premoženjem - predvsem gre tu za grmski grad - naj bi šel Holding IMV, firma, ki nima dejavnosti, v likvidacijo. Tako bo IMV dokončno in za zmeraj pokopan.

Vsekakor pa bo pred likvidacijo treba rešiti dolgotrajen spor z Revozom, ki se že lep čas vleče po sodiščih. Poleti 1997 je Revoz odpeljal na uničenje v Francijo posebne odpadke, zlasti gre za odpadne lake, ki so se nabirali dolga leta. Vsa stvar je stala skoraj 10 milijonov mark, del tega - gre za okoli 3 milijone mark brez obresti - pa zahtevajo od Holdinga IMV kot naslednika IMV-ja.

A. BARTELJ

VABILO NA MEDNARODNI POLETNI TABOR

DOLENJSKE TOPLICE - Glasbena mladina Slovenije vabi od 2. do 16. julija na 15. mednarodni poletni tabor v Dolenjske Toplice, v 30-članski mednarodni mladinski godalni orkester, ki ga bo vodil italijanski dirigent Stefano Pellegrino Amato. Vabijo godalce, stare od 15 do 25 let, študente glasbenih akademij, dijake srednjih glasbenih šol in konzervatorijev ter najboljše godalce zadnjih letnikov nižjih glasbenih šol. Za sodelovanje vabijo na obvezno avdicijo, ki bo v soboto, 6. maja, ob 10. uri v kraju, od koder bo največ kandidatov. Prijave na naslov: GMS, Kersnikova 4, p.p. 1578, Ljubljana.

GRMSKO SREČANJE

NOVO MESTO - OŠ Grm je v torek, 4. aprila, priredila novo Grmsko srečanje z dvema zanimivima gostoma: z domačinko, ilustratorko, oblikovalko vizualnih komunikacij Suzano Bricelj, in mariborskim pisateljem, dramatikom, pisateljem, publicistom, urednikom in politikom Tonetom Partljičem.

VABILO NA KONCERT

ŠENTJERNEJ - Društvo Gallus Bartholomaeus vabi ob prvi obletnici ustanovitve na koncert, ki bo v soboto, 8. aprila, ob 20. uri v večnamenskem prostoru v osnovni šoli Šentjernej. Program bo oblikoval dekliški zbor Beli cvet, gostje večera pa bodo klavirski trio in tercet violončel glasbene šole Marjana Kozine iz Novega mesta, oktet Adoramus, pesnik Jože Grgovič in pevka šansonov iz Slovenskih Konjic Gabrijela Hren. Društvo kmečkih žena bo pripravilo razstavo in pokušnjo domačih dobrot.

Bo Murnova hiša sredi Podgozda muzej?

Z 11. seje žužemberškega občinskega sveta

ŽUŽEMBERK - Svetniki žužemberškega sveta so se v petek, 31. marca, na svoji 11. redni seji najprej seznanili s sporočilom nadzornega odbora za leto 1999, ki ga je podal Martin Nose, univ. dipl. oec, nato pa še s programom nadzornega odbora za leto 2000. Sprejeli so tudi odlok o zaključnem računu proračuna za lansko leto s pripombo, da občinska uprava do naslednje seje pripravi predlog razporeditev ostanka finančnih sredstev v višini cca 89 mil.

Živahna razprava se je razvnela pri razglasitvi kozolca Jožeta Glihe za kulturni spomenik. Svetniki so menili, da je v Suhi krajini še cel kup kozolcev, ki zaslužijo zaščito, kljub vsemu pa so predlogu ZVNKD Novo mesto na koncu dali soglasje. Niso pa spremenili in dopolnili Statuta Občine Žužemberk in Poslovnika Občinskega sveta. Tako se bodo svetniki spet sešli na izredni seji Občinskega sveta, na kateri bodo obravnavali te spremembe. Potrdili so tudi ugotovitveni sklep, s katerim je funkcija člana občinskega sveta nezdružljiva z delom v občinski upravi, in tako bo Darka Puclja na svetniškem sedežu zamenjal Alojz Gorenčič iz Velikega Lipovca, popolnili pa so tudi komisije in odbore občinskega sveta.

Vprašanja in pobude pa so tista točka, ki tare vse svetnike. Kakorkoli že, cesta po dolini Krke še naprej ostaja grozna, to pa skrbi tudi svetnike, prav tako Murnova hiša sredi Podgozda, ki je še edina hiša v ožji in širši okolici s črno kuhinjo in ji grozi podrtje. Škarpa za plavžem na Dvoru je obnovljena, nima pa ustrezne zaščite, kot nima ustrezne zaščite na novo posajena dvorska lipa, ki so jo posadili ob 200-letnici železarne in je nesrečno končala pod kolesi tovornjaka. Negotova je tudi usoda Škrabčeve hiše, nesojenega muzeja dvorske železarne, v kateri si ga je zamislil pokojni režiser Marjan Marinc. Kot kaže, bo občina hišo prodala, prav tako dom na Frati in ostanke šole na Selih pri Hinjah. Občinska uprava mora do naslednje seje pripraviti ponudbe o odprodaji objektov ali sanaciji, predvsem slednje pa bo zaradi ostalih nujnih investicij v občini skoraj nemogoče.

S. M.

Suhokranjski drobiž

NOVE ORGLE - V cerkvi sv. Janeza Krstnika v Mačkovcu pri Dvoru bodo kmalu nove elektronske orgle zamenjale dotrajan harmonij. Del sredstev za nakup bo prispevala občinska blagajna, ostalo pa bodo zbrali pevci cerkvenega zbora v Mačkovcu.

ČISTILNA KACIJA - V soboto, 8. aprila. bo v celotni občini Žužemberk vseobčinska čistilna akcija, v kateri bodo sodelovali lovci, gasilci, člani različnih društev, krajani in tudi otroci. Pričetek akcije bo ob 8. uri zjutraj, zaključek pa okoli 13. ure, ko bo poskrbljeno tudi za malico.

OBISK PRI ZORKI BRADAČ - Otroci osnovne šole Žužemberk že vrsto let skrbijo za grob jezikoslovca in prevajalca dr. Franca Bradača, rojenega na Jami pri Dvoru. Posebno so prisrčna srečanja z njegovo hčerko prof. Zorko Bradač na njenem drugem domu, v Domu starejših na Taboru v Ljubljani. Kljub

bolezni je njeno življenje polno optimizma, dobre volje in dela. Še vedno ima veliko obveznosti, saj prevaja iz italijanščine, prepričana pa je tudi, da za učenje človek ni nikoli prestar, uči se namreč računalniških veščin. Na sliki: učenci skupaj z mentorico in prof. Zorko Bradač. (Foto: S. M.)

VKLJUČEVANJE V EVROPO - Šentjernejsko društvo Gallus Bartholomaeus je v petek, 31. marca, v dvorani gostilne Cerjak v Šentjerneju pripravilo predavanje o vključevanju Slovenije v Evropsko unijo. O teh zadevah je na zanimiv in poljuden način govoril mag. Franci But, državni sekretar v ministrstvu za kmetijstvo in vodja slovenske pogajalske skupine za področje kmetijstva z Evropsko unijo (prvi z leve). Vsekakor se bodo potem, ko bo Slovenija članica Evropske uinije, stvari spremenile, možnost Slovenije pa je na kmetijskem področju v "butični" kmetijski proizvodnji in ekološkem kmetovanju. Naša delegacija se trudi, da bi pred vstopom zavarovala slovenske posebnosti, med katerimi je tudi cviček. Možnost je, da se zavaruje tudi nova pasma šentjernejskega petelina, ki jo šele razvijajo. (Foto: A. B.)

Razdrobljenost škodi delavcem

Združitev SKEI Dolenjske in Bele krajine - Sindikalno razdrobljenost izkoriščajo delodajalci in država - V Revozu gre za razčiščevanje nepravilnosti

NOVO MESTO - Še ta mesec naj bi prišlo do združitve sindikata kovinske in elektroindustrije (SKEI) Dolenjske in Bele krajine. Tako združen sindikat, ki deluje v okviru Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, bo štel okoli 4.000 članov. Potem pa naj bi se združili območni organizaciji ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino, kar bo moč in pogajalsko težo sindikatov močno povečalo, saj bo tako združena organizacija štela kar okoli 20.000 članov.

Na ponedeljkovi novinarski konferenci v Novem mestu, ki se je je udeležil tudi predsednik SKEI Slovenije Albert Vodovnik, je beseda tekla o dejavnosti tega sindikata v Sloveniji, na Dolenjskem in Beli krajini ter posebej v Revozu, kjer se ta sindikat po raznih peripetijah spet postavlja na noge in pridobiva člane.

"Sindikalna razdrobljenost v prvi vrsti škodi delavcem," pravi Vodovnik. "To, da hoče imeti skoraj vsaka tovarna svoj sindikat, dobro izkoriščajo delodajalci in država. Majhni, razdrobljeni sindikati brez strokovnih služb v pogajanjih z delodajalci in z državo pač ne bodo mogli doseči uspeha, ki bi bil v dobro delavcev. Smo za sindikalni prularizem, ne pa za to, da pod to krinko nekdo zaradi svojih koristi in ambicij razbija in krni sindikalno gibanje. SKEI je edini sindikat v Sloveniji, ki je član mednarodnih sindikalnih organizacij in ima eno mesto tudi v Evropskem svetu delavcev, in v Revozu bomo našli človeka, ki nas bo primerno in dostojno zastopal v tem svetu," je napovedal Vodovnik.Poudaril je, da v primeru Revoza v bistvu ne gre za prepir med različnimi sindikati, ampak za razčiščevanje nepravilnosti, ki naj bi jih počeli posamezniki. "Janez Jakša, nekdanji predsednik SKEI v Revozu, o katerem je zadnje čase vse preveč besed, je bil iz SKEI izključen, ker je deloval proti interesom našega sindikata. Vse ostalo je stvar kriminalistične preiskave, ki poteka, in ne gre za nikakršen sindikalni boj! Jakši ni zaradi sindikalnega dela, kot sedaj govori, nihče zavezal jezika. Vsekakor pa bomo pomagali, da se v Revozu sindikat spet postavi na noge, kajti to, kar imajo sedaj, res ni sindikat."

A. B.

Druženje je za prizadete zelo pomembno

Novosti na področju pravnega varstva duševno prizadetih oseb je na občnem zboru novomeškega Sožitja predstavil Tomaž Jereb - Novi predsednik društva je postal Janez Jankovič

NOVO MESTO - Lansko leto je bilo za Sožitje, društvo za pomoč prizadetim Novo mesto, jubilejno. Kot je na četrtkovem občnem zboru društva povedala dosedanja predsednica Anica Stankovič, so 25-letno skrb za duševno prizadete obležili z jubilejno številko Glasila in slovesnostjo v Kulturnem centru Janeza Trdine. Ob tem je podarila pomen skupnih druženj in družabnih srečanj za duševno prizadete, kar dokazuje tudi množična udeležba na njihovih piknikih na jasi Zdravilišča Dolenjske Toplice in novoletnem srečanju.

Novomeško društvo je vključeno v Zvezo Sožitij Slovenije. Njen predsednik Tomaž Jereb je na občnem zboru predstavil novosti za področje duševno prizadetih, ki ga je prinesel minuli teden sprejet nacionalni program socialnega varstva do leta 2005: " Država obljublja, da bo poskrbela za 35 odst. vseh odraslih prizadetih in jih vključila v javne ustanove. Nacionalni program socialnega varstva in sprememba zakona o socialnem varstvu iz lanskega leta namreč predvidevata pluralizacijo izvajanja socialnih oblik skrbi, zato javno službo poleg javnih zavodov lahko opravljajo tudi koncesionarji. Država bo poskrbela tudi za tiste, ki so vključeni v dnevne oblike varstva kot celodnevne, postopoma do leta 2005 pa naj bi družinam, ki imajo odrasle prizadete doma, dodatno oskrbeli s psihosocialno pomočjo."

Po njegovem mnenju bodo sedaj, po sprejemu nacionalnega programa socialnega varstva, lahko storili naslednji korak tudi pri varstveno-delovnih centrih. "V novomeškem primeru je država že preskusila prehod na novo organiziranost. Iz 42 VDC-jev, ki jih je trenutno v Sloveniji, naj bi se število zmanjšalo na 20 samostojnih javnih zavodov. To ne pomeni, da bomo imeli manj VDC-jev, ti bodo namreč združevali posamezne enote. Naš cilj je zagotoviti varstvo odraslih na vsakih 20 do 30 kilometrov," je povedal Jereb. Dotaknil se je še predloga zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami ter predloga novega zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Novomeško društvo bo tudi letos med drugim pripravilo vikend seminar za družine in predavanja za starše, organiziralo izlet, piknik, novoletno srečanje, kopanje v Zdravilišču Šmarješke Toplice in denarno pomagalo nekaterim družinam, ena izmed novosti pa je tudi možnost ginekoloških pregledov za prizadete deklice.

M. KOTNIK

SLOVO OD ANICE - Na občnem zboru so opravili tudi volitve. Dosedanjo prizadevno predsednico društva Sožitje Anico Stankovič bo gotovo uspešno nadomestil Janez Jankovič (na levi), na njeni desni pa je Tomaž Jereb. (Foto: M. K.)

Voda brez prekuhavanja ni užitna

Pitna voda iz zajetij Jamniki in Rajakoviči, ki napaja metliški vodovod, je zdravstveno neustrezna, voda iz Obrha pa ni pitna brez predhodnega prekuhavanja - Rešitev v regijskem vodovodu

METLIKA - Glede na to, kar je zapisano v poročilu o lanskem javnozdravstvenem nadzoru pitnih voda v metliški občini, s katerimi upravlja Komunala Metlika, lahko 97 odst. občanov zares skrbi, kaj priteče iz njihovih vodovodnih pip. Marsikdaj je namreč voda iz zajetij v Jamnikih, Obrhu in Rajakovičih vse prej kot pitna.

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto je lani iz vseh treh vodovodov odvzel 113 vzorcev za mikrobiološke in 33 vzorcev za sanitarno-kemične preiskave. Za vodovod Jamniki, s katerim oskrbujejo 1.787 ljudi, metliški komunalci zajemajo vodo iz več izvirov potoka Jamniki, vendar je pogosto mikrobiološko onesnažena, tudi z bakterijami fekalnega porekla. Kemično pa je voda neoporečna, le občasno se v omrežju pojavljajo vzorci s povečano motnostjo, vidnimi nečistočami in povišano porabo kalijevega permanganata. Vendar je bila lani voda zdravstveno neustrezna, ogrožala je zdravje ljudi in vodooskrba torej ni bila varna.

Z vodo, ki jo zajemajo iz kraškega izvira Obrh sredi Metlike, oskrbujejo 5.909 ljudi, vendar so neoporečni vzorci v njej prava redkost, večina pa jih je tudi fekalno onesnažena. Najboljša je bila voda prav lani, a se razkuževanje ni končalo pravočasno in se je nadaljevalo v omrežju. Kemično je voda sicer neoporečna, le občasno, navadno ob večjih padavinah, je motna, vidna je nečistoča, in ima spremenjen okus. Na zavodu so sicer ugotovili, da je bila lani voda iz Obrha zdravstveno ustrezna in ni ogrožala zdravja ljudi, vendar po drugi strani po njihovem mnenju oskrba ni bila varna.

Opozarjajo, da voda brez predhodnega prekuhavanja ni pitna.

Vodo za vodovod Rajakoviči, s katerim oskrbujejo 244 ljudi, zajemajo pri hrvaški vasi Rajakoviči in iz vrtine na Gornjem Suhorju. Kakovost te vode se je v zadnjih letih poslabšala, lani pa je bilo primernih samo tri četrtine vzorcev. Kemično je voda neoporečna, občasno se pojavlja motnost in povečana poraba kalijevega permanganata. Lani je bila ta voda zdravstveno neustrezna, ogrožala je zdravje ljudi in na zavodu so ocenili, da vodooskrba ni bila varna.

M. B.-J.

• V metliški občini se po besedah župana Slavka Dragovana dobro zavedajo, kakšna voda teče po vodovodnih ceveh. Izdelan je idejni načrt za rekonstrukcijo čistilne naprave na Veselici, urejajo kanalizacijo nad vodovodnim zajetjem Obrha, pripravljajo pa tudi dokumentacijo za odvajanje in čiščenje odplak za vasi Gornji in Dolnji Suhor.

DIREKTOR KOMUNALE PRINESEL ŽUPANU ODPOVED

METLIKA - Po Metliki se je v teh dneh razširila vest, da je direktor Komunale Jože Mihelčič dal odpoved. Mihelčič je namreč že na seji sveta v začetku februarja dejal, da je napisal odpoved, pa da jo je po pogovoru z županom in nekaterimi svojimi sodelavci začasno deponiral. Župan Slavko Dragovan pa je na seji občinskega sveta pred tednom dni potrdil, da mu je Mihelčič prinesel odpoved, vendar se o njej še ni opredelil. Župan je napovedal, da bo o tem tekla beseda čez dva tedna na seji občinskega sveta, ki je Mihelčiča tudi imenoval za direktorja.

Občina Metlika poziva vse občane v čistilno akcijo, ki bo v soboto, 8. aprila 2000 ob 8. uri. Zbirna mesta so vidna na izobešenih plakatih.

UPANJE, DA PRIDE POMLAD - Dijaki in dijakinje Tekstilne šole Metlika so pretekli četrtek v metliškem kulturnem domu pripravili prireditev z naslovom "Srčika vsakega življenja je upanje, da pride pomlad". Poleg pesmi, plesa, recitacij in veliko besed o ljubezni so predstavile tudi modele, ki so jih same kreirale, oblikovale in sešile pod mentorstvom učiteljic praktičnega pouka. V njih so se izkazale tudi kot manekenke (na fotografiji), tako kot pred nedavnem na 4. državnem tekmovanju v poznavanju stroke v Kranju. (Foto: M. B.-J.)

"LJUDSKI ŠPOT" - Na parkirnem prostoru ob metliški obvoznici in Petrolu je nekdaj parkiralo veliko tovornjakov. Sedaj tovornih vozil tam tako rekoč ni več, saj nima z občinsko upravo nihče sklenjene najemne pogodbe za parkiranje. Le lastnik enega od tovornjakov, ki uspešno propada (na fotografiji), z napisa na karoseriji pa je moč razbrati, da je bil njegov šofer Vanja Vlah, očitno nikakor ne more dojeti, da z občino nima več najemne pogodbe. Z občine so mu poskušali večkrat vročiti pošto, v kateri so mu sporočili, naj avto odstrani, a brez uspeha. Tudi dve tožbi za plačilo najemnine za parkirišče sta bili neuspešni. Metličani upajo, da bodo ta "ljudski špot", kot imajo navado reči, umaknili prej, preden se bo na parkirnem prostoru povsem sesedel vase. (Foto: M. B.-J.)

Pravica do izbire

ČRNOMELJ - Nekateri so očitno prepričani, da so komunalne storitve socialna dobrina, kar v njihovem besednjaku pomeni, da jih plačujejo le nekateri. Kdo so tisti, ki jih plačajo, ali še bolje, ne plačajo, pa ne določijo ne na občini ali Komunali kot njenem javnem podjetju ne v socialni službi, ampak si pravico do izbire vzamejo kar potrošniki sami.

In pri odločitvi, česa ne bodo plačevali, sploh niso izbirčni. Na črnomaljski Komunali pa so tako samo lani imeli v povprečju 27 milijonov tolarjev zapadlih neplačanih terjatev na mesec. To pa je toliko, da so bili za ublažitev finančnih težav prisiljeni najemati celo kratkoročna likvidnostna posojila. A očitno se dolžnikom takšno zadolževanje pri Komunali še kako izplača, saj so hitro ugotovili, da bodisi sodni mlini meljejo počasi ali pa jim preprosto nihče nič ne more. Čeprav so komunalci lani vložili na sodišče 102 predloga za izvršbo ter mnoge preprosto odklopili iz vodovodnega omrežja, ni bilo pričakovanih učinkov. Pri tožbenih zahtevkih so bili le polovično uspešni, medtem ko polovica zahtevkov še čaka v vrstnem redu, z rubeži pa tudi še niso pričeli.

Poseben problem so socialno ogroženi in Romi. Slednjim del komunalnih storitev sofinancira občina, čeprav so davkoplačevalci prepričani, da so Romi bolj iznajdljivi kot revni. Ne plačujejo namreč ničesar. Pač! Ko so jim s Centra za socialno delo zagrozili, da bodo ob socialno pomoč, so prinesli denar, a ko so spoznali, da jim socialna služba ne more odtegniti pomoči, so prenehali plačevati. In kaj lahko pri tem naredi Komunala? Nič! Tožba namreč ni uspešna, rubež prav tako ne, terjatev ni mogoče odpisati. Vodovodno omrežje pa je v romska naselja zgrajeno tako, da vode ne morejo zapreti le neplačnikom, ampak bi ostale pipe suhe vsaj v polovici naselja. Mar res Komunali ne preostane drugega, kot da postane socialna ustanova?

M. BEZEK-JAKŠE

Domačini bi zidali tudi udarniško

Obnova podružnične cerkve Vseh svetnikov v Pustem Gradcu se vleče že preveč dolgo - Čakajoč na ponovno pozidavo podrte lope - Na tisoče obiskovalcev si želi videti urejeno okolico

PUSTI GRADEC PRI DRAGATUŠU- Skromna podružnična cerkev Vseh svetnikov na polotoku v Pustem Gradcu, ki ga obliva Lahija, je edini vidni spomin na nekdanji tamkajšnji grajski kompleks. Natančnih podatkov o tem, kdaj je bila cerkev pozidana, ni, na kamnitem portalu pa je latinski napis, ki pravi, da jo je dal zgraditi leta 1638 plemeniti gospod Matija Plasman. Vendar še ni povsem pojasnjeno, ali je dal cerkev pozidati na novo ali zgolj preurediti.

Cerkev Vseh svetnikov ima za južni del Bele krajine značilno podeželjsko cerkveno arhitekturo z zvonikom na preslico in pozneje prizidano veliko odprto lopo pred vhodom v cerkev. Prav ta lopa, ki pa je danes tam ni več, precej buri duhove domačinov. Ko je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) Novo mesto pred leti začel obnavljati cerkev, je lopo porušil. Ugotovili so namreč, da je pred njo tam stala manjša lopa, in takšno naj bi tudi postavili nazaj. Zato so kamne zložili na pokopališče ob cerkvi in čakajo za ponovno zidavo. Vendar bo po besedah direktorja zavoda Danila Breščaka lopo mogoče postaviti šele, ko bo do konca urejena celotna cerkvena zunanjščina, ki je dekorativno členjena na vogalih z naslikanimi ogelniki. Velikost in oblika lope bosta morali biti prilagojeni podobi celotne arhitekture in njeni dekorativni členitvi. Po njegovem pač ne morejo prehitevati vrstnega reda posameznih faz obnove.

Res pa je - in to priznava tudi Breščak - da se obnova vleče že dolgo, predolgo. Vendar je hitrost obnovitvenih del odvisna od denarja, ki ga zagotavljata ministrstvo za kulturo in črnomaljska občina. Tega pa ni veliko. A domačini so prepričani, da bi bilo marsikaj mogoče narediti tudi z malo denarja in veliko dobre volje. Pripravljeni so, seveda pod nadzorom strokovnjakov z ZVNKD Novo mesto, udarniško poprijeti za zidarska dela, da bi čim prej pozidali lopo. Ne le da jo pogrešajo ob cerkvenih obredih, ampak bi potem lahko končno uredili tudi pokopališče in okolico. Videz, kakršnega daje okolica cerkve na slikovitem polotoku v okljuku Lahinje danes, je prebivalcem vse prej kot v ponos tudi pred obiskovalci, ki množično obiskujejo to belokranjsko znamenitost. Samo lani jih je bilo po besedah najbližjih sosedov Klepčevih okrog sedem tisoč. Cerkev in njena okolica sodita namreč tudi v pomembno kulturno dediščino krajinskega parka Lahinja.

M. BEZEK-JAKŠE

MANJKAJOČA LOPA - Cerkev Vseh svetnikov v Pustem Gradcu je bila očitno grajska kapela, saj je bil Matija Plasman eden od pomembnejših lastnikov tukajšnjega gradu. Lani je bila očiščena, utrjena in prezentirana dekorativna poslikava na zvoniku ter delno v spodnjem delu vhodne stene ladje. Dela je opravil Restavratorski center RS, vodil pa jih je akademski slikar Marko Butina. Domačini pa močno pogrešajo lopo pred vhodom v cerkev. (Foto: M. B.-J.)

VIŠJE CENE V VRTCU

METLIKA - Metliški svetniki so na zadnji seji sprejeli višje cene v otroškem vrtcu, ki so začele veljati 1. aprila. Dnevni program je dražji za 11 odst. in znaša pri otrocih do tretjega leta starosti 54.386 tolarjev, za starejše otroke pa 40.280 tolarjev. Poldnevni program z malico v Metliki stane 31.678 tolarjev, v Podzemlju in na Suhorju, kjer otroci ne dobijo malice, pa 25.461 tolarjev. Prvotno je bil predlog za povišanje cen večji, vendar so zaradi nizkih plač v metliški občini v vrtcu pristali na cene, ki so jih predlagali na občinski upravi.

MIRNOPEČANI V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj bo v soboto, 8. aprila, ob 20. uri v goste v tukajšnji kulturni dom povabilo Kulturno društvo Mirna Peč, ki se bo predstavilo s šaloigro Glavni dobitek.

IZLET NA HRVAŠKO

ČRNOMELJ - Društvo upokojencev organizira za svoje člane v četrtek, 13. aprila, izlet na Hrvaško in v Rogaško Slatino. Odhod ob 5. uri izpred društvenih prostorov na Čardaku in s postajališča Grad. Prispevek 4.000 SIT. Prijavite se!

Nehumano, neetično, nemoralno?

Težko je napovedati, kako se bo končal zaplet s prodajo stanovanja na Blatniku, ki ga je lastnica nameravala prodati krškim Romom - Svetniki ne želijo prelaganja bremen na njihova ramena

SEMIČ, BLATNIK - Pred časom smo že pisali o zapletih na Blatniku nad Semičem, kamor naj bi se priselila romska družina s krškega območja. Seveda je novica pri okoliških prebivalcih naletela na neodobravanje. Sklicali so sestanek, v sklepih pa med drugim zahtevali tudi obravnavo problema v občinskem svetu.

Na seji pred tednom dni so se semiški svetniki precej časa zadržali pri tej očitno precej pereči temi. Tudi še niso pozabili zapleta z Malin, kamor naj bi se pred leti preselili Romi iz Grosuplja. Kot je pojasnil župan Janko Bukovec, je lastnik spodnjega dela nekdanje zadružne hiše na Blatniku po sporu s stanovalko v zgornjem nadstropju Maro Bilješkovič prodal Mileni Hudorovac svoj del hiše. Bilješkovičeva si je zato zgradila hišo v Tribučah, stanovanje na Blatniku pa želi čimprej prodati. Na pritisk sokrajanov je občina prodajo stanovanja Romom iz Krškega zaustavila, kar pa ni dokončna rešitev.

Hudorovčeva družina, ki je prav tako romska, a z njo nimajo v občini nikakršnih težav, je pripravljena odkupiti zgornje stanovanje, vendar nima dovolj denarja, a tudi občina ga nima. Poleg tega župan opozarja, da sporna hiša stoji na zemljišču, ki je zaradi velikih vodnih rezerv zaščiteno, zato si tam ne smejo dovoliti večjega onesnaževanja. Prav zaradi zaščite podtalja bi morali preprečiti novo naseljevanje ali pa zagotoviti nepropustne greznice in odvoz odpadkov na čistilno napravo, garaže in skladišča z oljnimi lovilci, zmanjšati število živali v hlevih ali preprečiti odtekanje gnojevke ter prepovedati intenzivno gnojenje.

Svetnik Toni Bukovec pa je bil prepričan, da so Semičani preveč obremenjeni z Romi s Sovinka in pozabljajo na osnovna civilizacijska merila. Vprašal je, ali so sploh izpolnjeni pogoji za prodajo stanovanja na Blatniku, saj je vse drugo po njegovem zgolj strah. "Pozanimati bi se morali, kdo so morebitni kupci. Ali je razlog, da jih sosedje ne sprejemajo, zgolj v tem, da so Romi? Med podpisniki peticije ni Romov, čeprav prav tako živijo na tistem območju. Je pa veliko ljudi, ki so se tja preselili pred nedavnim. In kako bi se počutili, če bi nasprotovali njihovi preselitvi? Mislim, da je to početje krivično do Bilješkovičeve, ki želi prodati stanovanje," je dejal svetnik Bukovec, prepričan, da je to, kar se dogaja, nehumano, neetično in nemoralno.

Župan je menil, da je priseljevanje Romov od drugod v veliko breme njihovi majhni občini, ki ima že s svojimi Romi veliko problemov. Svetnika Jožeta Mihelčiča pa je zmotilo, da želijo občani svoje probleme prenašati na ramena občine. Odgovoren bi moral biti tudi tisti, ki prodaja stanovanje, namesto da se morajo svetniki odločati o stvareh, na katere nimajo vpliva. In če bo hiše samo zato, da se ne bi vanje naselili Romi, kupovala občina, se po njegovem utegne še kdo vprašati, ali ne more porabiti denarja za kaj drugega. Zato je predlagal, naj vaščani sami najdejo rešitev.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

BANKE - Ko so se nedavno zbrali na letnem zboru obrtniki iz metliške občine, se ga je udeležila le predstavnica SKB banke, medtem ko se iz Dolenjske banke in Nove ljubljanske banke nihče ni niti opravičil. Očitno so se ustrašili, da bodo morali pojasniti marsikaj o odpiralnem času, ki je za Metličane nesprejemljiv. A odgovora očitno še sami ne vedo, saj tudi župan Dragovan od direktorja Dolenjske banke Francija Borsana ni dobil odgovora na pritožbo o delovnem času ekspoziture v središču mesta.

CARINJENJE - Konec pinkpongu o tem, ali naj v prihodnje carinijo blago v Metliki ali Kanižarici, je sklenil narediti Alojz Malenšek. Ker je prišlo do reorganizacije Zavoda za rezerve, bodo prostori, ki jih ima zavod v Gradcu, (ki že nekaj časa velja za nesporno središče Bele krajine), ostali prazni. Zato je predlagal, naj carinjenje preselijo v te gradaške objekte. Pa bi bila volk sit in koza cela. Razumljivo, da tudi Malenšek živi v Gradcu.

SAMOPRISPEVEK - Metliški župan Slavko Dragovan je obljubil črnomaljskemu županu Andreju Fabjanu, da mu bo spekel jagnje, če se bo večina Črnomaljcev odločila za občinski samoprispevek. Hkrati je Dragovan obljubil, da bo v tem primeru tudi sam začel razmišljati o razpisu referenduma za samoprispevek. Sedaj se že ve, da Dragovanu ne bo potrebno podariti pečenke sosednjemu županu, kar pa se samoprispevka tiče, pa...

Črnomaljski drobir

ZMEDENOST - Po neuspelem poskusu, da bi v črnomaljski občini davkoplačevalci naslednjih pet plačevali samoprispevek, so bile na vrsti analize o tem, zakaj so se ljudje odločili tako, ko pa je bila vendar predhodna javnomnenjska raziskava po mnenju občinarjev ugodna. Eden od razlogovov, da so občani glasovali proti samoprispevku ali sploh niso prišli na volišča, je bil tudi v tem, da so bili precej zmedeni glede odločitve. Duhovniki jim namreč že dolgo pridigajo, da morajo verjeti v boga, župan Fabjan pa jih je prepričeval, da morajo verjeti v samoprispevek.

ČEVLJI - Pred časom se je Črnomaljec potožil na Komunali, da pesek, ki od zimskega posipavanja ostaja na pločnikih, ni nič kaj prijeten za hojo. Na Komunali so ga potolažili, da mu bodo kupili par čevljev, ki si jih na nepometenem pesku očitno preveč trga. Občan čevljev še ni dobil, a je sklenil, da ne bo vztrajal, naj komunalci izpolnijo obljubo. Če bo pesek ostal na pločnikih do poletja, se bo po njih lahko odpravil bos in počutil se bo kot v mladih letih, ko so v Črnomlju poznali le makadam.

MALOMARNOST - Črnomaljce, ki jim ni vseeno, kakšno podobo ima njihovo mesto, moti, da graditelj, ki je porušil staro hišo med malima mostovoma in gradi novo, ni pospravil starega gradbenega materiala. Menijo, da bi si zadevo lahko ogledal komunalni nadzornik in z ukrepanjem upravičil tudi svojo plačo. Morda pa bi se našlo delo še za koga, saj so natančni Črnomaljci opazili, da je graditelj nepravilno prestavljal in postavljal tudi prometni znak.

Semiške tropine

ZNAKA - Pred časom smo pisali, da v bližini križišča ob cesti, ki se pri Semiču odcepi proti Metliki, že mesece stojita prometna znaka, ki sta vse prej kot primerna. Ker opozorilo očitno

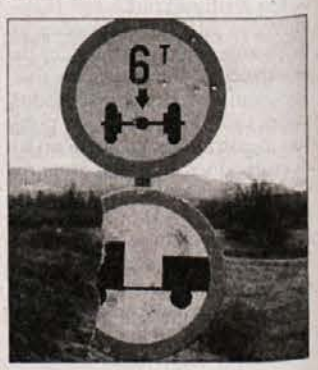

ni prišlo do pravih ušes, sedaj objavljamo še fotografijo. Morda bo podoba preluknjanega in "odgriznjenega" prometnega znaka prišla vsaj do pravih oči.

TRTE - Nekateri Semičani se pritožujejo, da se med vinogradniki v Semiški gori najdejo tudi takšni, ki dva ali tri leta niso obrezali trt. Ampak to je vendar povsem razumljivo in v skladu z belokranjsko radodarnostjo, saj ti vinogradniki tudi na ta način skrbijo, da bodo imeli končno trtje tudi Gorenjci.

Drobne iz Kočevja

LOKALNA OMEJENOST - Minuli petek med 13. in 14. uro je na telefonski številki 851 - 060 dežurala že druga skupina od skupno 6 prostovoljk, ki so preko Zveze prijateljev mladine Slovenije opravile 16-urno izobraževanje usposabljanja za svetovanje na telefonu za otroke in mladostnike. Za mlada dekleta, ki v letošnjem letu zaključujejo šolanje na različnih fakultetah v Ljubljani, so se v kočevski Lokalni akcijski skupini za preprečevanje zlorabe drog (L.A.S.) odločili, da bi mladim, ki se zatekajo k njim po nasvete, olajšali vzpostavitvi stika. Telefoni jim zaenkrat še ne bodo pregoreli, čeprav je po zadnji anketi, ki so jo opravili med kočevskimi osnovno- in srednješolci, uživanje drog, še posebno alkohola, močno porastlo. Prepričani pa so, da se bo število klicev povečalo, ko jim bo uspelo pridobiti brezpačno telefonsko številko. Lokalna omejenost telefonske številke v manjših krajih, kot je Kočevje, namreč ni vzpodbudna za "odpiranje mladih", še posebno pa ne o tako težkih in občutljivih zadevah, kot je uživanje drog.

VELIKONOČNO-SPOMLADANSKA RAZSTAVA

KOČEVJE - V ponedeljek ob 17. uri bodo v Likovnem salonu v Kočevju odprli prodajno razstavo Društva izdelovalcev unikatnih izdelkov Kočevje. Po samostojni razstavi predsednice društva Saše Gorše in božično-novoletni bo tokratna velikonočno-spomladanska že tretja razstava oktobra lani ustanovljenega društva. Poudarek na razstavi bo na izdelkih iz slanega testa. Odprta bo do vključno četrtka, 13. aprila.

Ribniški zobotrebci

MED POLITIKI - Nedavne okrogle mize, ki so jo v Sodražici organizirali vzpodbujeni z aktualnimi dogodki napadov medvedov na ljudi in njihovo premoženje, se je udeležilo okoli 250 ljudi. Neposredno ogroženi prebivalci vasi ob vznožju Velike gore so imeli marsikaj povedati, ogorčeni in prestrašeni zaradi pogostih srečevanj z medvedi tudi v neposredni bližini svojih domov, pa so izrekli tudi marsikatero pikro na račun politikov. Precej skromnejša in že skoraj akademska je bila udeležba na javni tribuni o sobivanju ljudi in medvedov prejšnji četrtek v Ribnici. Tudi tu ni manjkalo kritičnih pripomb na delo politikov, ker pa je bilo zaradi preslabe obveščenosti na tribuni prisotnih vsega le nekaj domačinov, so si ostre besede izmenjevali kar politiki sami. Bolje rečeno: delil jih je "predsedujoči tribuni" podpredsednik vlade Marjan Podobnik. Tako je kočevskemu županu in državnemu poslancu Janku Vebru, ki je opozoril na problem zaraščanja kmetijskih zemljišč, zabrusil, da je zaraščanje le izgovor in metanje peska v oči. Še bolj neizprosen pa je bil do sekretarja Lovske zveze Slovenije Blaža Kržeta. Ker je ta dejal, da si lovska organizacija ne želi tako visokega števila medvedov, čeprav želi po drugi strani medvede zaščititi, je Podobnik dejal, da ga njegove besede in izražena pripravljenost za sodelovanje presenečajo. Poudaril je, da so v nasprotju z njihovimi dejanji, saj je prav Lovska zveza Slovenije preprečila izvajanje odloka o odstrelu medvedov!

KRPANOVA KOBILA:

"Na nedavni javni tribuni o sobivanju medvedov z ljudmi je bilo veliko govora le o rjavih medvedih, o belih, črnih in rdečih pa nič".

Kostelski rižni

IZLET V KLADUŠO - Turistično-športno društvo organizira izlet v Veliko Kladušo. Prijave zbirajo do 9. aprila v trgovini v Banjaloki, trgovini Kolpa v Fari, na pošti in pri Turističnem društvu. Izlet bo 15. aprila, avtobus bo krenil že ob 5. uri zjutraj izpred pošte v Potoku, za izlet pa je treba plačati 1400 tolarjev.

POSLIKAVANJE SVILE - Delavnico s poslikavanjem svile in stekla organizira Turistično športno društvo. Vodila jo bo Ksenija Vidoševič. Vabljeni so predvsem mlajši, tudi šolarji. Prijave zbirajo pri TŠD.

USPEŠNO NA SEJMU - Sodelovanje na sejmu Alpe Adria ocenjujejo v Kostelu kot uspešno, predvsem pa uspešnejše kot lani. Obiska na kostelskem štantu je bilo precej.

Za lepši videz se je treba potruditi

V Kočevju so pripravili okroglo mizo o urejanju mestnega pritličja - Poudarek na Rinži in aktivnostih na in ob reki - V prihodnosti tudi parkirna hiša

KOČEVJE - AG-inženiring, d.o.o., iz Kočevja je prejšnji četrtek pripravil v hotelu Valentin okroglo mizo s predavanjem na temo "Izhodišča za oblikovanje mestnega pritličja mesta Kočevje". Na skoraj tri ure trajajočem razgovoru, ki ga je podjetje pripravilo v sklopu priprav na obeležitev 10-letnice delovanja, sta poleg arhitekta Božidarja Rota kot gosta spregovorila tudi umetnostna zgodovinarja prof. dr. Stane Bernik in državni podsekretar na ministrstvu za kulturo mag. Gojko Zupan.

"Pomemben element pri izhodiščih za oblikovanje mestnega pritličja Kočevja nam je bila vzpostavitev povezave posameznih delov mesta z reko Rinžo in tekoče prehodnosti med njimi tudi z novimi brvmi preko Rinže," je v uvodu predstavitve Programsko-idejne zasnove ureditve mestnega jedra v Kočevju, ki so jo izdelali oktobra lani po naročilu kočevske občine, povedala avtorica projekta Lidija Kavran Štrbac. Poudarila je, da je v starem mestnem jedru okoli cerkve najbolj avtohtona pozidava, da pa je to območje po prioriteti urejanja zaradi privatnega lastništva hiš na zadnjem mestu. "Na prvem mestu je samo središče mesta, ki je tudi njegov najbolj reprezentančni del," je povedala in dodala, da bi tu veljalo dati večji poudarek spomeniku NOB ter da bi ga morali z mestno ploščadjo združiti v enoten trg, ki bi mu povrnili nekdanji pomen trgov - srečevanje in druženje ljudi.

"Ljubljanska ulica je izredno lepo zasnovana in vredna posebnega premisleka in obdelave," je povedal arhitekt Rot, ki je več spregovoril o možnostih, ki jih nudi reka Rinža. Poudaril je, da bo ta po dokončanju izgradnje kanalizacije tudi na desnem bregu najkasneje prihodnje leto, že čez nekaj let lepa in čista. Pozimi bi jo uporabili za drsanje, poleti za čolnarjenje, preko nje namestili brvi, ob njej pa uredili sprehajalne poti. "Če nam gre za lepši videz mesta, se je potrebno potruditi," je dodal k izraženi potrebi po celovitosti urejanja vseh sestavin mestnega pritličja. Predlagal je, naj zato občina sprejme tudi poseben odlok, ki bo urejal področje reklamnih izveskov in napisov. Kot je že predtem povedala Kavran-Štrbčeva, je v Kočevju posebne obdelave potreben tudi promet. Poudarila je, da bi bilo potrebno omejiti parkiranje v centru mesta, v prihodnosti pa predvideti tudi izgradnjo parkirne hiše.

M. LESKOVŠEK-SVETE

OKROGLA MIZA O MESTNEM PRITLIČJU - Kočevje je bilo prvo mesto v državi, ki je imelo javno elektrifikacijo, vendar pa današnja osvetljava mesta tega z ničemer ne nakazuje. Zato so udeleženci okrogle mize predlagali, da bi v centru Kočevja zamenjali industrijske svetilke s tradicionalnimi. Na posnetku (od leve proti desni): umetnostna zgodovinarja prof.dr. Stane Bernik in mag. Gojko Zupan, direktor AG - inženiring Vladimir Briški in arhitekt Božidar Rot. (Foto: M. L.-S.)

CERKNIČANI GOSTUJEJO

DOBREPOLJE - Kulturno društvo "Menišija" iz Cerknice bo to soboto, 8. aprila, ob 19. uri gostovalo v Jakopičevem domu na Vidmu s komedijo v treh dejanjih Daria Niccodemia "Učiteljica". Igra prikazuje življenje mlade učiteljice, ki so ji vzeli nezakonskega otroka, ona pa ga išče.

POMLADANSKE PRIREDITVE V OSILNICI

OSILNICA - V občini Osilnica bodo aprila pripravili več zanimivih prireditev. Vse se bodo dogajale na reki Kolpi in so nadaljevanje pred leti začetih dejavnosti z mednarodno udeležbo. V soboto, 8. aprila, ob 10. uri se bodo pred kajakaškim centrom Stari malni v organizaciji domačega športno-ekološkega kluba Outsider zbrali ljubitelji Kolpe na tradicionalni mednarodni očiščevali akciji. 15. in 16. aprila bo na lepo urejeni progi pri Starih malnih državno prvenstvo v raftingu, 30. aprila mednarodno prvenstvo v kajaku (slalomu) in tekma za slovenski pokal. 6. in 7. aprila pa še tradicionalno mednarodno prvenstvo Kolpa 2000 v kajaku in kanuju na divjih vodah za pokal Petra Klepca.

M. G.

PREOBLIKOVANJE RIBNIŠKE KOMUNALE IN HYDROVODA

LOŠKI POTOK - Obe javni podjetji se morata preoblikovati v skladu z zakonom, kar pomeni, da se morata registrirati po zakonu o gospodarskih družbah. Soglasja pa morajo doseči vse občine, ki jih pokrivata UE Kočevje in Ribnica, med drugimi tudi Loški Potok. Očitno pa so razhajanja med stališči občin in obeh podjetij, kar pričajo številna usklajevanja že v preteklem in letošnjem letu. V začetku marca je občinski svet občine Loški Potok sprejel samo sklep, ki se nanaša na Hydrovod, da se ta preoblikuje v d.o.o., družbo za komunalno dejavnost, in da ta sprejme infrastrukturne objekte in naprave v uporabo, vzdrževanje in upravljanje. Vse kaže, da pravih soglasij ni niti med občinami, kaj šele med občinami in omenjenima izvajalcema. Občina Ribnica je, tako kaže, pohitela in odlok že objavila v uradnem listu. Druge občine pa še ne, kar pomeni, da soglasja ni in da je vsak posamezni neusklajeni odlok ničen.

ŽUPAN BO OPRAVLJAL FUNKCIJO POKLICNO

OSILNICA - Župan občine Osilnica Anton Kovač je od januarja 1995 opravljal funkcijo župan neprofesionalno, marca letos pa se je odločil, da bo to delo opravljal profesionalno (poklicno). Čeravno se uvršča osilniška občina v vrsto najmanjših občin v Republiki Sloveniji po številu prebivalcev, saj šteje le okoli 400 prebivalcev, je menil župan, da bo kos številnim nalogam, s katerimi se srečuje ta obmejna in oddaljena občina, le tako, da bo to nalogo opravljal poklicno.

Za enakopravno življenje

Na javni tribuni o sobivanju ljudi in medvedov so predstavili pred nedavnim sprejete ukrepe vlade in predloge za obravnavo v parlamentu

RIBNICA - Na pobudo podpredsednika vlade Marjana Podobnika je minuli četrtek v Ribnici potekala javna tribuna o sobivanju ljudi in medvedov. Podobni zasedbi vabljenih udeležencev tribune kot pred nedavnim na razgovoru v Žlebiču je Podobnik predstavil v sedmih točkah sprejete ukrepe vlade za zavarovanje ljudi ob povečanem staležu medvedov.

Minister za kmetijstvo Ciril Smrkolj, ki je prisostvoval razgovoru le krajši čas, je glede odločitve vlade o pripravi strategije do 8. aprila, formiranju skupine za odlov medvedov in zagotovitvi, da bo najkasneje v enem letu stanje medvedov vrnjeno v stalež, kot ga prostor prenese, dejal, da so pred zahtevnim projektom, pri katerem pa jim bo prva naloga, da varujejo človeka in njegovo premoženje. Glede vladnih ukrepov, med katerimi je tudi, da morata ministrstvi za kmetijstvo ter okolje in prostor proučiti možnosti ustreznih plačil ljudem, ki živijo na območjih, kjer biva tudi medved, je poslanec Benjamin Henigman dejal, da ne pomenijo rešitve v zelo kratkem času. Poudaril je, da se mora razprava iz vlade prenesti v parlamentarne klopi, in povedal, da je državni zbor že sprejel njegov predlog obravnave problematike v zvezi z aktualnimi dogodki ob napadih medvedov na ljudi.

Tako bodo v parlamentu že v kratkem razpravljali o predlogih, da se omogoči takojšen odlov in odstrel medveda, pospeši postopke za izplačilo odškodnin prizadetim osebam in zagotovijo rente lokalnim skupnostim na območjih, ki so ali bodo dolgoročno predvidene za ohranjanje zaščitenih živalskih vrst, še posebno zveri. Med pomembnimi predlogi je poleg predloga vladi, da izdela celovito strategijo in rešitve glede izrabe prostora ter da z vzpostavitvijo varovalnega koridorja med stalnimi naselji ljudi in področji, namanjenimi zaščitenim živalskim vrstam, zagotovi varno in enakopravno življenje ljudi na celotnem območju države tako, da prepreči neposreden stik z nevarnimi zvermi.

M. L.-S.

PROJEKT UČILNICE NA PROSTEM - V drevesnici v Kočevju so v soboto dopoldan pričeli izvajati projekt "Drevesnica - učilnica na prostem". V projekt, ki ga finančno podpira kočevska občina, je vključenih 15 otrok v starosti od 5. do 13. leta. Kot je povedala vodja projekta Ljuba Turk-Šega, gre za poskusno skupino, s katero bodo oblikovali program, ki ga bodo jeseni ponudili vsem trem kočevskim osnovnim šolam. Namen projekta je, da bodo otroci spoznali potek vzgoje različnih sadik, imeli pa bodo tudi svojo gredo, na kateri bodo spoznavali in hkrati oblikovali podobo obhišnega vrta. Otroci bodo delali v drevesnici vsako soboto po tri ure vse do jeseni, ko bodo pridelke pospravili, praktično delo pa bodo vsakič zaključili z likovno upodobitvijo del, ki so jih tistega dne opravljali. (Foto: M. L.-S.)

Okoli gradnje dvorane še precej neznank

LOŠKI POTOK - Dvorano, ki naj bi imela večnamensko uporabnost in je projektirana kot prizidek k osnovni šoli na Hribu, kraj nujno potrebuje. Prav tako je nujna celotna prenova šole in gradnja zunanjega igrišča na drugi lokaciji. Ureditveni načrt za ta predel občinskega središča je že sprejet. Vse pa kaže, da prihaja do zapletov glede lastništva zemljišča. Na občini pravijo, da ima Župnijski urad Loški Potok zahtevek za vrnitev teh površin. Ker se je med denacionalizacijskim postopkom ugotovilo, da je vračilo možno le po 5. členu zakona, je UE Ribnica zadevo odstopila sodišču v reševanje.

Ker je znano, da tovrstni sodni postopki trajajo dolgo, je občinski svet imenoval pogajalsko skupino z namenom, da z župnijo doseže enostavnejšo rešitev. Navsezadnje je občina tista, ki mora zemljo vrniti in hkrati kupiti, če hoče graditi. Očitno pa občina ni vedela za svojo lastnino in je zahtevala odkup od Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Sklenjena je bila kupoprodajna pogodba, in kolikor je znano, tudi plačana. Kako je Sklad, ki seveda nikdar ni bil lastnik teh površin, to zemljo prodal, pa je seveda zgodba, vredna premisleka.

Župnija in župnik Franc Vidmar podpirata gradnjo, celo več, pripravljena sta odstopiti celo več zemlje, kot je je predvidel arhitekt oziroma projektant. Župnik pravi, da bo v primeru, če pride do konstruktivnega dogovora, moč zadevo rešiti brez zamudnega sodnega postopka. Zemljišče je bilo uradno ocenjeno na 4,4 milijona tolarjev, kar pa se je zdelo občini odločno preveč. Vprašanje o ceni je romalo na škofijo, ki pa je bila mnenja, da se upošteva le uradna cenitev.

A. KOŠMERL

"KOČEVSKA POJE" - Na željo pevcev, da bi tudi na Kočevskem imeli prireditev, na kateri bi se predstavili vsi pevski zbori in vokalne skupine z območja kočevske občine, je kočevska območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti v petek pripravila v Šeškovem domu prireditev "Kočevska poje". Prvič organizirano prireditev, za katero upajo, da bo postala tradicionalna, so pričeli z nastopom predšolskega otroškega zbora iz vrtca Ostržek, sklenili pa z ubranim petjem najstarejšega pevskega zbora na Kočevskem, moškega pevskega zbora Svoboda. Med skupno devetimi pevskimi zbori so se številnemu občinstvu predstavili otroški pevski zbori vseh kočevskih osnovnih šol, otroški zbor Otroci ljubezni, mladinski zbor OŠ Zbora odposlancev ter vokalne skupine Odmev, Nagelj in Cantate Domino. (M. L.-S.)

Več pozornosti članom na podeželju

Občni zbor društva upokojencev Kočevje - Pohvale vsem članom vodstva in komisij

KOČEVJE - Na občnem zboru Društva upokojencev Kočevje prejšnjo sredo v hotelu Valentin so med drugim obravnavali poročilo o delu društva v zadnjih štirih letih. V tem obdobju se je število članov nekoliko zmanjšalo, vendar pa so s 1342 člani, kolikor jih je društvo štelo ob koncu lanskega leta, še vedno najštevilnejše pa tudi med najaktivnejšimi društvi v kočevski občini.

Društvo ima svojo stavbo, v kateri ima poleg dveh pisarniških prostorov, sejne in klubske sobe, tudi dva poslovna prostora, manjši stanovanji in prostor, ki ga oddajajo Društvu vojnih invalidov. S pomočjo več let zapovrstjo zbranih najemnin so pred dvema letoma obnovili zunanjost stavbe, lani pa še njeno notranjost. Skupno so za to porabili okoli 3 milijone tolarjev. Vsa dela je vodila, kot je povedal predsednik društva Franc Merhar, komisija za gospodarjenje, ki poleg komisije za rekreacijo, prireditve in izletništvo ter komisije za športno dejavnost skrbi za nemoteno in boljše delovanje društva.

Komisija za rekreacijo, prireditve in izletništvo vsako leto organizira praznovanje kulturnega praznika, dneva žena in različna predavanja. Letno organizirajo 5 do 7 izletov v različne kraje po Sloveniji in tujini, še posebno zanimivi pa so izleti v neznano. V društvu deluje tudi pevska skupina Odmev, ki je samo lani imela 17 javnih nastopov, zelo dejavna pa je tudi komisija za športno dejavnost. Zaradi neurejenih športnih objektov v Kočevju so lani morali odpovedati organizacijo športnega srečanja društev upokojencev dolenjske regije, vendar pa, kot je povedal Merhar, upajo, da ga bodo prihodnje leto lahko izpeljali. Trenutno je v društvu aktivna skupina za pikado, ki vadi v društvenih prostorih, pa tudi kegljači, prizadevajo pa si za oživitev šahovske skupine in zagotovitev pogojev za delovanje balinarski in strelski sekciji. Je pa, kot je povedal Merhar, v zadnjem času močno oživelo pohodništvo.

Med nalogami, ki so si jih zadali za delo v prihodnje, je nadaljevanje vseh dosedanjih aktivnosti ter uvajanje novih oblik druženja.

• Med člani kočevskega društva upokojencev sta skoraj dve tretjini žensk, zato je tudi sicer živahna klubska dejavnost bolj žensko obarvana. Članice se enkrat tedensko srečujejo pri ročnem delu, svoje izdelke pa že nekaj let redno predstavljajo na dobro organiziranih in odmevnih razstavah ročnih del.

Še naprej si bodo tudi prizadevali, da bi v društvo včlanili čimveč novih upokojencev, več pozornosti pa bodo posvetili predvsem svojim članom na podeželju.

M. L.-S.

POMETIMO PRED SVOJIM PRAGOM!

KOSTEL - Občina Kostel v sodelovanju s TŠD Kostel organizira v soboto, s pričetkom ob 9. uri, akcijo pomladanskega čiščenja okolja Pometimo pred svojim pragom! Akcija, ki poteka v okviru vseslovenske akcije Moja dežela - lepa, urejena in gostoljubna, je trajnejša in se bo končala jeseni s proglasitvijo najbolj urejene stanovanjske hiše, vikenda in poslovnega objekta v občini.

PRVOMAJSKI SPUST

VAS - 1. maja bo na Kolpi letos že 11. tradicionalni tekmovalni spust za kajak, kanu in rafting. Tekmovalma proga bo dolga 11 kilometrov. Start spusta bo v Srobotniku ob Kolpi ob 11. uri in cilj v Fari. Tekmovalni spust, ki bo prvi v nizu mednarodnih tekmovanj v kajaku in kanuju na divjih vodah "Slovenske reke - Kolpa 2000", organizira TŠD Kostel.

NE ZGOLJ OBLJUBE! - Sevniška občina si že dlje časa prizadeva, da bi ministrstvo za promet in zveze oz. direkcija za državne ceste uvrstila v plan investicij tudi potrebne posege v sevniški občini. S temi je župan Kristijan Janc s sodelavci seznanil ministra Antona Bergauerja, direktorja omenjene direkcije Vilija Žavrlana in sedelavca Mirana Marussiga med njihovim obiskom v Sevnici (na posnetku). Letos bodo pričeli dela na cesti Bučka-Zavratec in uredili makadamski odsek v Impoljski graben. V naslednjem letu naj bi preplastili Glavni trg in uredili promet skozi mesto in v boštanjskem križišču s semaforji ali rondoji, uredili pločnike skozi Blanco, na Logu in Planinski cesti ali vsaj uvrstili te naložbe v državni plan. (Foto: P. P.)

Spominski dnevi Pavla Golie

Reviji otroških in mladinskih ter odraslih pevskih zborov - Golieva priznanja za delo na področju kulture v občini

TREBNJE - Tukajšnja območna izpostava sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Zveza kulturnih društev in Knjižnica Pavla Golie Trebnje so organizatorji letošnjih spominskih dnevov občine Trebnje v počastitev Pavla Golie. Organizatorji in občina Trebnje vabijo na prireditve od 6. do 8. aprila.

Danes ob 16. uri se bo pričela v trebanjskem kulturnem domu območna revija otroških in mladinskih pevskih zborov. Sodelovali bodo otroški pevski zbor (OPZ) "Veverice" VVZ Trebnje, OPZ "Veseli murnčki" VVE Mirna, OPZ "Sledilčki" OŠ Mokronog, OPZ OŠ Mirna, OPZ podružnične šole Dolenja Nemška vas, OPZ OŠ Trebnje, OPZ OŠ Pavla Lunačka Šentrupert, OPZ Glasbene šole Trebnje, Mladinski pevski zbor (PZ) OŠ Mirna in MPZ OŠ Trebnje.

Na slovesni akademiji bodo v petek ob 20. uri v predavalnici Centra za izobraževanje in kulturo v Trebnjemm podelili Golieva priznanja za delo na področju kulture v trebanjski občini. V programu bodo sodelovali Anica Zidar, Trebanjski oktet, prof. dr. Marko Marin in Zvonka Falkner.

V soboto, ob 19.30 se bo v trebanjskem kulturnem domu pričela še območna revija odraslih pevskih zborov. Sodelovali bodo oket Lipa Trebnje, Trebanjski oktet, moški pevski zbor (MoPZ) vinogradnikov Šentrupert, MoPZ Zagriški fantje Šentlovrenc, ženski pevski zbor Svoboda Mirna, mešani pevski zbor (MePZ) Kres Čatež in MePZ dr. Petra Držaja Veliki Gaber.

P. P.

"VESELJE JE PRI NAS"

PODGORJE PRI ZABUKOVJU - KUD Franca Požuna iz Zabukovja nad Sevnico in otroci iz Podgorja so prijetno presenetili svoje starše, predvsem pa matere, zbrane v nekdanji šoli v Podgorju ob materinskem dnevu. Otroci so izvedli recitacije o materah, pevci mešanega pevskega zbora pri omenjenem kulturno-umetniškem društvu pa so premierno uprizorili spevoigro svojega mentorja Staneta Pečka "Veselje je pri nas". V nabito polni šoli so pozdravili nastopajoče in druge krajane tudi predsednik sveta KS Zabukovje Janez Podlesnik, direktor sevniške občinske uprave Zvone Košmerl in zabukovški župnik Anton Maroša. Na družabnem srečanju so z licitacijo (uganjevali so, koliko je volne v klobčiču!) zbrali okrog 50 tisočakov za Damjana Horjaka, ki se je ponesrečil v prometni nesreči in je na zdravljenju. V soboto, 1. aprila so Pečkovo spevoigro ponovili še zadovoljnemu občinstvu, zbranemu v bivši zabukovški šoli.

SREČANJE POSAVSKIH ŽUPANOV IN POSLANCEV

SEVNICA - Na srečanju posavskih županov in poslancev v državnem zboru so se pogovarjali o podpori zakonu o poroštvu države za gradnjo spodnjesavskih hidroelektrarn. Posavje se zavzema za čimprejšnji sprejem omenjenega zakona.

ŽIBERT PRED KRALJEM CVIČKA - Na sobotnem srečanju Društva vinogradnikov Sevnica-Boštanj v hotelu Ajdovec je bil najbolj gromkega aplavza deležen Branko Žibert (gorica Poklek) za najbolje ocenjen cviček (15,98 točke), 2. mesto med 31 cvički si delita gostilničar s Studenca Kristijan Janc in aktualni kralj cvička Lojze Zalašček (15,92); 3. mesto si delijo Alojz Rupar, Vinko But in Jože Železnik (15,88). Pri mešanem belem vinu je zmagal Jože Simončič (16,78) pred Adolfom Bidermanom in družino Pešec. Simončič (Okič) ima tudi najboljši laški rizling, Milan Simončič (Apnenik) šardone, Andrej Fabjančič renski rizling in sovinjon, Niko Redenšek pa kerner, 1. mesto pa si deli s Francem Pavlovičem pri - po besedah enologa Zdravka Mastnaka - odličnih modrih frankinjah (16,60). Pri dolenjskem rdečem je zmagal Jože Romih. Najvišjo oceno (18,66) na ocenjevanju 68 vzorcev letnika 1999 je prejel laški rizling - izbor Matjaža Jakšeta, predsednika novoustanovljenega društva vinogradnikoov na Studencu. Na posnetku: predsednik društva Jože Železnik čestita Žibertu (desni). Na levi je tajnik društva Milan Simončič. Za dolgoletno vodenje društva so se zahvalili Radu Umku. (Foto: P. Perc)

Čatež "diha" vse bolj turistično

Turistično društvo Čatež eno boljših na Dolenjskem - Na petkovem občnem zboru podelili priznanja za urejene domačije in naselja - KS Čatež po 25 letih med vodilnimi KS v občini Trebnje

ČATEŽ - Turistično društvo Čatež je lani ob podpori donatorjev in sponzorjev uspešno izvedlo organizacijsko in finančno najzahtevnejšo nalogo iz svojega programa. Gre seveda za organizacijo Razhodnje - zaključne prireditve Popotovanje po Levstikovi poti od Litije do Čateža, ki vsakokrat privabi več tisoč ljudi.

Predsednica TD Čatež Tatjana Bregar pa je na občnem zboru društva pretekli petek omenila še nekaj dosežkov, tako so izdali novo razglednico kraja, postavili informativno tablo, urejali zelenice in gredice na osrednjem trgu v kraju in okolico pokopališča. Nedavno so se, podobno kot lani, spet uspešno (v okviru trebanjske občine) predstavili na ljubljanskem mednarodnem sejmu Alpe-Adria.

Za promocijo in obogatitev turistične ponudbe Čateža pod Zaplazom bodo letos skušali postoriti še več, pav tako bodo še spodbujali urejevanje okolice. Zato bodo tudi letos izvedli ocenjevanje urejenosti okolice. Vse, ki so v tej akciji sodelovali lani, so nagradili z bonom v vrednosti petih bršljank in se dogovorili za spomladanski ugoden nakup sadik okrasnega cvetja v Vrtnariji Klinc v Moravčah. Tone Klinc iz vrtnarije v Moravčah in Alojz Kastelic iz Tike Trebnje sta ocenila 92 domačij oz. kmetij. Na petkovem občnem zboru so 24-im podelili priznanja in praktične nagrade, ki so jih prispevali Tika Trebnje, Vrtnarija Klinc iz Moravč pri Gabrovki in TD Čatež. Šest najboljših - štirje v kategoriji ocenjevanja urejenosti okolice domačij: Mija in Marko Benedičič, Vida in Jože Dimec, Marija Hostnik in Andreja Zupančič, kmetija Dimec iz Dolenje vasi v kategoriji kmetij in Dom Čebelica ČŠOD v kategoriji drugih objektov, pa so za urejenost prejeli tudi priznanja Turistične zveze Dolenjske in Bele krajine, ki jim jih je izročil sam predsednik zveze Alojz Serini.

Poleg tega so podelili še pet posebnih priznanj: Krvici za urejenost naselja, Zaplazu za skrb za okolico romarske cerkve in studneca, Ivanu Pirnovarju za ljubiteljsko zbiranje in ohranjanje starin ter Radu Malnarju in Cvetu Stybilu za njun prispevek k turistični predstavitvi Čateža. Predsednica TD Čatež Tatjana Bregar se je zahvalila vsem 80-im članom, ki so povezani v osmo leto delujočem društvu, za njihov prispevek pri delu TD. Občini Trebnje je za podporo delovanju društva izročila posebno priznanje in se s priložnostim darilom zahvalila tudi županu Cirilu Pungartniku. Župan je pohvalil delovanje društva in mu zagotovil podporo tudi v prihodnje. Poudaril je, da je bila krajevna skupnost Čatež pred 25 leti ena najmanj razvitih, danes pa spada med vodilne. Z zagnanim delom Čatežanov in nenehnimi vlaganji v infrastrukturo so ustvarili razmere za razvoj turizma. Za doseženo je čestital društvu tudi Serini, ki je poudaril, da je TD Čatež eno najaktivnejših na Dolenjskem. Zato ga bo Turistična zveza Dolenjske in Bele krajine predlagala za priznanje Turistične zveze Slovenije.

Za prijeten kulturni spored na občnem zboru, ki se ga je udeležil tudi predsednik KS Čatež Ivan Zajc, so poskrbeli člani domačega KUD-a Popotovanje Frana Levstika.

P. P.

PECELJ ŽE DOBIVA VODO

SEVNICA - Na sevniški Komunali so nam v torek povedali, da so naselju Pecelj spet priključili vodo izpod Lisce, ker so ugotovili, da je po nedavnem onesnaženju z gnojnico, spet primerna za uživanje. Priporočajo le, da jo za zdaj še prekuhavajo! Tega vira pa še ne bodo priključili na mestni vodovod, ampak bodo počakali na analizo vode oz. izvide, ki jih pričakujejo danes.

V KS Štefan so bili za nov samoprispevek

55 odstotkov volivcev podprlo program - Kar 79-odstotna udeležba!

ŠTEFAN - Izjemna, kar 79-odstotna udeležba na nedeljskem referendumu za podaljšanje krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Štefan za naslednja štiri leta, je postregla tudi z razveseljivim rezultatom za novo vodstvo KS na čelu s predsednikom Tonetom Strahom. 55,13 odstotkov volivcev je namreč glasovalo za samoprispevek, natanko 100 glasovnic je bilo proti, 2 pa neveljavni. Z 2-odstotnim samoprispevkom od plač, pokojnin in prispevkov ter 5-odstotnim od letnega katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč naj bi zbrali 20 milijonov tolarjev. Vrednost vseh del po referendumskem programu pa znaša blizu 43 milijonov tolarjev.

S tem denarjem naj bi zgradili pločnik ob regionalki, od meje krajevne skupnosti Trebnje do križišča v Štefanu z odcepom za Čatež, po regionalki R 652 do odcepa za Gorenjo Nemško vas in krakom v smeri Zidanega Mostu do železniškega prehoda. Asfaltirali in preplastili bodo nekaj cest ter obnovili oz. zgradili tudi več javnih poti v krajevni skupnosti. Izgradili bodo več sekundarnih vodov kanalizacije, na katere bodo priključili posamezna naselja. Predsednik sveta KS Štefan Tone Strah se je zahvalil volivcem za visoko udeležbo in podporo referendumskemu programu, v katerem krajani vidijo svoj lepši jutrišnji dan in pot, ki bo krajevno skupnost popeljala v napredek.

P. P.

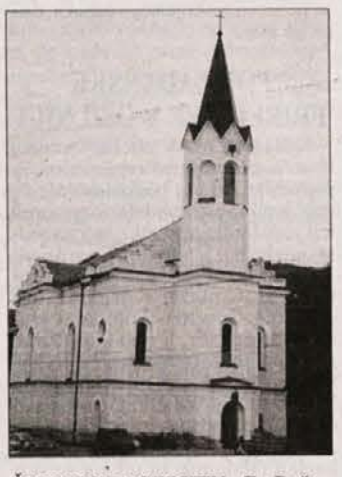

ŽUPNIJSKA CERKEV - Za Boštanjčane je bila pretekla nedelja pomemben dogodek, kajti s slovesnostjo in z mašo, ki jo je daroval nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode, so obeležili zaključek skoraj desetletne okrog 40 milijonov tolarjev vredne obnove cerkve. S to je pričel že župnik Srečko Golob, uspešno pa jo je zaključil priljubljeni sedanji župnik Alfonz Žibert. Župljani so se zahvalili župnikom in nadzornemu Mirku Redenšku. Dr. Rode pa je izročil nadškofijska priznanja oz. zahvale Jerneju Andoljšku, Antonu Liscu, Francu Povšetu st. in KS Boštanj. Na posnetku: obnovljena lepotica Sv. Križa, za katero so farani oz. krajani toliko prispevali. (Foto: P. P.)

Predani gasilci ne poznajo krize

Gasilska zveza Sevnica lani dobila celo nekaj več denarja, kot so načrtovali - Zamenjava, posodobitev vozil poteka po načrtih - Velik poudarek strokovni vzgoji in izobraževanju

KRMELJ - Gasilstvo ima na Slovenskem spoštovanja vredno tradicijo, saj so lani v Metliki praznovali 130-letnico delovanja, v Sevnici pa so se ponosno spomnili 120-letnice gasilstva. Na osnovi prostovoljnosti, tovarištva, zavedanja, kaj resnično pomeni človeška stiska, so gasilska društva večplastno prepletala z okoljem, kjer so nastajala. In nastala so v mnogih krajih; v sevniški občini praktično na vsakih 17 km² ozemlja!

"Tudi država je v sistemu zaščite in reševanja izkoristila dobro organiziranost, izkušnje in znanje, tehnično opremljenost in strokovno usposobljenost gasilskih enot, in lahko rečem, da si celotnega učinkovitega sistema brez gasilcev ni mogoče zamisliti. Tudi zato veliko pričakujemo od države, da bo zagotavljala skladen razvoj gasilstva in sofinancirala naloge zaščite in reševanja," je poudaril predsednik Gasilske zveze (GZ) Sevnica dr. vet. Zvone Košmerl na občnem zboru GZ v Krmelju. Tudi na račun razumevanja župana, občinskih strokovnih služb in občinskega sveta so lanski finančni in operativni plan GZ celo presegli. Mnogo dejavnosti v družbi je v krizi, sevniško gasilstvo pa se z njo uspešno spoprijema prav zaradi številnih predanih posameznikov.

Na predlog GZ Sevnica je župan sredi novembra lani podpisal merila za organiziranje in opremljanje gasilskih enot v občini. Eno društvo spada v 4. kategorijo, šest v 2. in osem v 1. kategorijo. GZ Sevnica je lani prejela 32.430.000 tolarjev ali za 5 odstotkov več, kot so načrtovali. Približno polovico te vsote je pokrila dotacija občinskega praznika. Petnajstim PGD je zveza namenila 1.355.000 tolarjev, toliko kot leto poprej. Za naložbe so porabili 8,8 milijona tolarjev (4 odst. nad planom!). PGD Veliki Cirnik je zamenjalo staro izrabljeno vozilo z ustreznejšim. Nabava gasiških vozil je sicer potekala po sprejetem petletnem planu. PGD je dobilo še 500.000 tolarjev za odplačilo petletnega posojila za vozilo Iveco. GZ je sofinancirala sevniškemu društvu še nabavo novega vozila Iveco, GVC 16/25, v višini 4 milijonov tolarjev. Milijon tolarjev bo GZ prispevala Sevničanom še letos. Milijon tolarjev je lani dobilo PGD Trnovec za nabavo kombija, PGD Primož 250.000 tolarjev za zamenjavo vozila in 300 tisočakov PGD Velilki Cirnik za zamenjavo kombija.

Zvone Košmerl, predsednik Gasilske zveze Sevnica

GZ Sevnica posveča veliko pozornosti tudi strokovni vzgoji in izobraževanju. Pri usposabljanju se je 37 operativcev seznanilo s sistemom alarmiranja in tihega pozivanja ter uporabe radijskih zvez. 36 članov iz šestih društev je obiskovalo tečaj za naziv gasilec. GZ je bogatejša za 7 sodnikov gasilsko-športnih tekmovalnih disciplin, tako da jih je zdaj pri zvezi že 52. V društvih se vse bolj uveljavlja delo z gasilsko mladino. Mladinskega tekmovanja se je udeležilo 42 enot, članskega pa 35 ekip. Vako leto je več tekmovalnih ekip, predvsem članic in mladine. Strokovni vzgoji so namenili za četrtino več denarja kot leto poprej.

P. P.

Trebanjske iveri

AKLAMACIJA - Na zadnjem občnem zboru trebanjskih vinogradnikov so na predlog predsedujočega, bivšega "dvakratnega" poslanca in "polovičnega" župana Lojzeta Metelka, dodelili nagrado prizadevnemu tajniku Janezu Zupanu in predsedniku društva Francu Opari po 100 tisočakov (tolarjev, ne dolarjev ali mark, da ne bo pomote) ter blagajničarki Roziki Drnovšek 50 jurjev. Prvoimenovana sta se precej odločno otepala tega denarja (Rozi pa tega ni mogla početi, ker je ni bilo na zboru); Zupan bi bil pravzaprav zadovoljen, če bi mu plačali nekaj kilometrine. Toda Metelko (očitno se rad spominja parlamentarnih zgodovinskih trenutkov) je bil neizprosen in je predlagal, da naj potrdijo njegov predlog kar z - aklamacijo, torej s ploskanjem. Zoper to pa ni ugovora in se je naposled z Metelkovim protokolom sprijaznil še birt Francelj...

... IN REKLAMACIJA - Pritožila pa se nam je bralka, češ da ji v neki trebanjski prodajalni niso hoteli zamenjati reklamiranega blaga, češ da reklamacij ne upoštevajo. Gospa je rekla, da bo poskusila znova, sicer bo pa potem povedala, kje so tako "prijazni".

ABONMAJSKI "SVINJSKI PASTIR"

TREBNJE - Tukajšnja območna izpostava sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti vabi v četrtek, 13. aprila, ob 17. uri v trebanjski kulturni dom na abonmajsko predstavo Svinjski pastir v izvedbi Lutkovnega gledališča Fru fru iz Ljubljane.

Sevniški paberki

"VESELJE JE PRI NAS" - Premierna uprizoritev Pečkove spevoigre "Veselje je pri nas" v izvedbi KUD Franca Požuna Zabukovje in sobotna prva ponovitev se je naključno zgodila ravno v času, ko se kolegici na sevniškem radiu Branka in Nada že kar evforično veselita, ker sta prav te dni ostali brez direktorja. Zato z veseljem ugotavljata, da je veselje pri njih, na radiu in ne v Zabukovju. Stanetu Pečku sta hvaležni za takšno jasnovidnost in si po malem domišljata, da je ustvaril spevoigro, da bi pospešil razplet radijske agonije kot nekakšen deus ex machina...

APRILSKO VREME IN POLITIKA?! - Župan Kristijan Janc je ob obisku prometnega ministra Bergauerja in sodelavcev videl v izboljšanju vremena ob prihodu delegacije (seveda s polurno zamudo) dober obet. Ker pa je bilo konec marca vreme čisto aprilsko, se pravi, da je med obiskom spet začelo deževati, upajmo, da ne bo še prometna politika do sevniške občine preveč - prvoaprilska!

POSLANEC JE ZA TIKANJE - Novi predsednik sevniškega atletskega kluba poslanec Branko Kelemina je na petkovem občnem zboru takoj po izvolitvi govoril predvsem o tikanju, se pravi, da naj bi si bili vsi med seboj enaki. Terner Rafko Povhe in še nekateri se tej domačnosti (še) niso privadili.

BOŠTANJ NA ŠTAJERSKEM!? - Včasih so malo za šalo, precej pa tudi zares, poimenovali največjo krajevno skupnost v sevniški občini in ambicije nekaterih, da bi Boštanj postal občina, kar - "Država Boštanj". Ni še znano, ali je boštanjski cestarski lobi zaslužen za vsaj začasno razširitev KS Boštanj z desnega še na

levi breg Save, kajti tale krajevna tabla z napisom Boštanj (na posnetku) pred nadvozom čez magistralno železniško progo, vzporedno s tablo Sevnica na drugi strani ceste, ki ni precej vznemirila le sevniških "purgarjev", je že zamenjala tabla, ki označuje konec naselja Sevnica... (Foto: P. P.)

Krške novice

LEPI AVTI LEPO PELJEJO - Znani krški podjetnik, ki so ga povezovali z nekimi krškimi nepojasnjenimi gradnjami, si je znova opomogel. Potem ko so že mislili, da je vpisan na sodišču kot občan z veliko možnostjo, da v bodoče gleda nebo na kvadrate, se je oni dan pojavil v javnosti z novim vozilcem. Vozilce je, mimogrede povedano, mercedes. Če se že ne pelje v lepšo prihodnost, nesporno drži, da se lepo pelje.

KAKO KOGA? - Nedavno je predsedujoči krškega občinskega sveta z zvoncem opozoril svetnike, naj se po kratkem premoru vrnejo v sejno sobo. Pa jih ni bilo takoj. Ker zvonec očitno ne zagotavlja želenega učinka pri svetnikih, bi mogoče kazalo drugič narediti, kar je nekako predlagal Miroslav Mikeln. Nekdanji šef inšpekcije v Krškem je namreč polglasno vprašal, ali bo potrebno poslati po svetnike dežurnega veterinarja. Veterinarjeva poklicna deformacija, bi kdo rekel. Vendar tudi ne! Občinski svetniki so v primerjavi z drugimi občani višja živina!

ASFALT ŽE, ZNAKI ŠE - Na magistralni t.i. hitri cesti od Novega mesta proti Obrežju so kmalu po začetku pomladi pristojni ljudje položili pod nadvozi asfalt in s tem zravnali vkope, kanalčke in jame, ki so na cesti ostali od prevozov uparjalnikov. Čeprav je na cesti asfalt že več kot deset dni, so ob njej še zmeraj postavljeni prometni znaki za omejitev hitrosti. Po nepotrebnem, saj se po novem asfaltu kolesa lepo vrtijo in pod nadvozi nič več ne skačejo avtomobili in v njih šoferji. Mimogrede: skakali so že pri 80 km/h, kolikor je bila največja dovoljena hitrost.

Novo v Brežicah

MOTORJI, RIBE IN SOSED - Nedeljske dirke ob ribniku v Prilipah si je ogledalo toliko gledalcev, kot že dolgo ne, kar je zelo spodbudno. Precej manj pa je spodbudno dejstvo, da so ljubitelji motokrosa med 76 nastopajočimi videli enega samega domačega voznika, pa še ta je vozil bolj v ozadju. Ker so sosedje iz Krškega, kjer motokros za razliko od Brežic nima nikakršne tradicije, opazno nastopili kar s sedmimi vozniki, kaže, da Brežičani izgubljajo boj za prevlado v Posavju tudi na tem področju. Pravzaprav je bil od Brežičanov na prizorišču še najbolj opazen župan Vlado Deržič, na katerega navzočnost je jezični uradni napovedovalec Veljko Jukič njegove volivce kar nekajkrat opozoril, aplavza pa kljub temu ni bilo slišati. Kdo ve, morda bo kaj drugače, ko bo končno rešen spor med AMD Brežice in mejašem, ki si je hišo zgradil tik ob dirkalni stezi, sedaj pa toži, da ga motita prevelik hrup in prah.

MINISTRA PA NI BILO - Poleg večne tekme s Krškim se v Brežicah že leta in leta ubadajo tudi z vodo. Ta je ali umazana, ali je sploh ni, ali pa je je celo preveč. O tej temi naj bi pretekli teden v Brežicah tekel pogovor s tistim okoljskim ministrom, ki je pred leti skupini študentov menda izjavil, da se z okoljem in ekologijo ukvarjajo le tisti strokovnjaki, ki za kaj drugega niso dovolj sposobni. No, tokrat ga v Brežice kljub napovedi ni bilo. Po uradnem pojasnilu je bil zadržan zaradi višjih državnih interesov, po neuradni poti pa smo slišali, da se mu je dnevni red zazdel prezahteven, saj na vprašanje, katera višina in dolžina savskega nasipa je zaradi načrtovane verige HE pravšnja in kdaj bodo dobovsko, čateško in krškovaško polje deležni učinkovitega varstva pred poplavami, ta čas nimajo odgovora niti večji strokovnjaki od njega.

iz brežiške porodnišnice

V času od 16. do 30. marca so v brežiški bolnišnici rodile: Lidija Novak iz Križ - Klemena, Tanja Lapuh iz Brežic - Leona, Marija Kovačič z Rake - Anjo, Anja Mavrič iz Sevnice - Simona, Razija Hodžić iz Brežic - Armina, Tatjana Žarn iz Krškega - Ajdo, Andreja Molan iz Brestanice - Niko, Petra Božič z Jesenic na Dolenjskem - Sašo, Bernarda Zakrajšek iz Krškega - Tomaža, Ida Štefanič iz Orehovca - Leilo, Nevenka Zupančič iz Velikega Mraševega - Domna.

Čestitamo!

Računsko sodišče ne dreza v sredico

Letna konferenca krške SLS - V Krškem 14. aprila zadnji kongres SLS - Nizek katastrski dohodek kot past za kmetijstvo? - A. Metelko: "Evropa nas pričakuje združene"

SREMIČ - Na nedeljski letni konferenci krške podružnice Slovenske ljudske stranke na Sremiču so razpravljali v znamenju napovedane skorajšnjo združitev ljudske in krščanskodemokratske stranke. Razpravljali so tudi z mislijo na 14. april, ko bo v Krškem zadnji kongres Slovenske ljudske stranke. V kulturnem programu na začetku sta nastopila Mateja Radej s citrami in mešani pevski zbor Roženkravt.

Franci Bogovič, predsednik podružnice, je dejal, da bo kogres 14. aprila v Krškem, ki bo očitno zadnji kogres SLS, priložnost za tesnejše povezovanje celotnega Posavja, zlasti tistega dela, ki se zdaj združuje skozi ljudsko stranko.

Na konferenci so označili za zelo pomembno volitve v kmetijsko-gozdarsko zbornico. "Glede na to, kako nizek katastrski dohodek omogoča volilno pravico za volitve v kmetijsko gozdarsko zbornico, se lahko kmalu zgodi, da bodo o slovenskem kmetijstvu odločali ljudje, ki ne poznajo problemov kmetijstva," je poudaril Franci Bogovič. Nekateri razpravljavci, med temi Franc Glinšek in Janez Žaren, so zahtevali večji vpliv krške podružnice Slovenske ljudske stranke znotraj SLS.

Napovedani združitvi SLS in SKD na konferenci niso obrnili hrbta. O združitvi je dejal gost Alojz Metelko, podpredsednik SLS, da je "povezovanje desnosredinske opcije nujnost". Po njegovem je povezovanje SLS in SKD naravni politični razvoj, ki je praksa tudi v Evropi. "Sem optimist. Z novo, združeno stranko bomo dobili pravo podobo, ki jo od nas pričakuje Evropa," je rekel Metelko. Vendar bi zaradi združitve obeh strank po mnenju Francija Bogoviča lahko nastali tudi frakcijski boji v novonastali stranki.

Ko so na konferenci pregledovali delo v zadnjem obdobju, je Franci Bogovič, ki je tudi župan krške občine, dejal, da so lani delo v stranki podredili ciljem, ki so povezani z vodenjem občine. Poudaril je, da se je zdajšnje občinsko vodstvo posvetilo natančnemu pregledu finančnega stanja v občini, ki ga je za seboj pustilo prejšnje. Župan Bogovič je povedal, da se je v to iskanje krških preteklih napak vključilo tudi slovensko računsko sodišče, ki pa se pri tem ukvarja žal z manj pomembnimi stvarmi. Župan je ob tem priznal precejšnjo nemoč sedanje občinske oblasti pri razkrivanju in dokazovanju za nazaj.

Krška podružnica SLS je lani ustanovila upokojensko zvezo, katere predsednik je Branimir Vodopivc, in zvezo mladih, kjer je predsednik Janez Barbič.

M. L.

POZDRAV POMLADI - Otroci, vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic v otroškem vrtcu pri OŠ XIV. divizije Senovo so 31. marca v kulturni dvorani Doma XIV. divizije na Senovem pripravili Pozdrav pomladi. S tako prireditvijo vsako leto skušajo prikazati vsaj del tistega, kar počnejo med letom. Na odru v dvorani, polni navdušenih obiskovalcev, so z neponovljivimi predstavami posrečeno nastopili seveda tudi "zajčki", "miške" in drugi priljubljeni liki, kar nedvomno razkriva tudi slika. (Foto: M. L.)

Krčani pomagali orati ledino

Slovenija letos prvič uradno v mednarodnem projektu Evropa v šoli - Zgodnje pobude ZPM Krško

KRŠKO - Zvezo prijateljev mladine Krško so izbrali pred časom za koordinatorja natečaja Evropa v šoli 2000 za območje občin Radeče, Sevnica, Krško in Brežice. Evropa v šoli pomeni projekt nekaterih evropskih ustanov, s katerim želijo prijazno in neposredno vzpodbuditi otroke k razmišljanju o Evropi. V projektu Evropa v šoli želijo organizatorji z vključevanjem aktualnih tem mladim ljudem pomagati do več znanja, s katerim se bodo lahko odzivali na dogajanje sodobne družbe v bodoči razširjeni Evropi. Hkrati naj bi z Evropo v šoli pomagali presegati narodno, rasno, versko in druge vrste nestrpnosti. Projekt vodijo iz Bonna, kjer ima sedež koordinacijski odbor. V projektu, ki poteka od leta 1953 pod pokroviteljstvom Sveta Evrope, Evropske komisije, Evropskega parlamenta in Evropske kulturne fondacije, približno milijon mladih iz preko 30 držav vsako leto ustvarja v poljubni obliki in tehniki na skupno temo.

V omenjenem projektu sodeluje letos prvič tudi Slovenija. Dejstvo pa je, da je že pred nekaj leti Zveza prijateljev mladine Krško v sodelovanju s takrat na novoustanovljenim informativno dokumentacijskim centrom Sveta Evrope pripravljala delavnice z naslovom Evropa v šoli. Takratne delavnice v omenjenem INDOK centru v Ljubljani je organizirala Vida Ban, sekretarka ZPM Krško, vodila pa direktorica INDOK centra Liana Kalčina Srhoj s sodelavci. ZPM Krško se je v omenjene delavnice vključila z osnovnošolci in srednješolci.

Veliko informacij s področij, na katera lahko seže Evropa v šoli, je na voljo med drugim v že omenjenem Informativno dokumentacijskem centru Sveta Evrope in v Centru Evropa v Ljubljani. Obe informacijski ustanovi pošljeta svoje predstavnike po predhodnem dogovoru brezplačno tudi na posamezno šolo.

M. L.

• Sodelujoči v natečaju Evropa v šoli 2000 so dela, s katerimi so se odzvali na razpis, oddali do konca marca.

USTANOVIJO BREŽIŠKI KMEČKI SINDIKAT

DEČNO SELO - V nedeljo ob 10. uri bo v gasilskem domu v Dečnem selu ustanovitev brežiške podružnice sindikata kmetov Slovenije. O pomenu tovrstne organizacije bo govoril Michael Hegarty z Irske. Zbrane bo pozdravil tudi Evgen Sapač, predsednik Sindikata kmetov Slovenije. Igor Hrovatič bo predstavil program Sapard.

PREDSTAVITEV DEŽELE POSAVSKE

KRŠKO - Klub posavskih študentov bo pripravil 11. aprila v Mariboru projekt Predstavitev dežele posavske. Prireditev se bo začela ob 13. uri v prireditvenem centru ŠTUK in pred njim. Prikazali bodo vinogradnike in aktive kmečkih žena. Ob 17.15 bo imel predstavo dramski krožek Kluba Posavskih študentov. Zaključni dogodek, tradicionalna Kifl fešta, se bo začel ob 21. uri.

Sproščena pesem in stari običaji

Šolski glasbeni festival

PIŠECE - Na OŠ Maksa Pleteršnika v Pišecah so v petek pripravili devétič zapored otroški glasbeni festival, na katerem so peli učenci pod vodstvom glasbenih pedagogov Vilka Ureka in Mateje Rožman. Mladi pevci so v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani večnamenskega doma v Pišecah navdušili poslušalce, ki so ob zaključku izbrali tudi "naj" pevca. To sta bila na razredni stopnji Benjamin Najger, prvošolček, in na predmetni stopnji šestošolka Jožica Zupančič. Pravo presenečenje večera je bil za občinstvo po navedbah ravnatelja Martina Dušiča nastop turističnih podmladkarjev OŠ Maksa Pleteršnika Pišece. Na odru so izvirno prikazali stari običaj ohceti - "laštanje", ki je del njihovega projekta Bog žegne prjatl, za katerega so prejeli zlato priznanje Turistične zveze Slovenije.

Gostja večera je bila pevka Nuša Derenda.

Seminar za lažje življenje

Društvo Sožitje Krško z Varstveno-delovnim centrom Krško-Leskovec z 19 varovanci na usposabljanju

KRŠKO - Društvo Sožitje Krško je skupaj z Varstveno-delovnim centrom Krško-Leskovec organiziralo seminar za 19 varovancev, ki je bil 17. do 19. marca v Termah Ptuj. Vodja in organizator je bil Dane Mižigoj, predsednik društva Sožitje Krško, strokovni vodja Lidija Žnideršič, direktorica VDC Krško-Leskovec.

"Na enem izmed sestankov na zvezi društev Sožitje v Ljubljani smo razpravljali o takih vikend-seminarjih in letovanjih za naše varovance. S takimi seminarji želimo čimdlje vzdrževati psihofizično kondicijo teh ljudi. Zveza je predlagala, naj bi društva kdaj organizirala tak seminar, ki bi se ga udeležili varovanci sami, brez staršev ali njihovih skrbnikov. Zamisel sem prenesel na naš izvršilni odbor, kjer smo tudi sklenili, da prvi pripravimo tak seminar. Povezal sem se z direktorico VDC Krško-Leskovec gospo Lidijo Žnideršič, ji razložil novo obliko seminarja in jo prosil za pomoč pri tehnični izvedbi s pomočjo njihovega strokovnega osebja, v kar je privolila," pravi predsednik Mižigoj.Po Mižigojevih besedah so bili varovanci, udeleženci seminarja, izjemno zadovoljni in je bilo omenjeno delo v toplicah zelo uspešno. "Naj omenim le plavanje, eno od panog, ki smo jo obravnavali na seminarju. Večina udeležencev je bilo prvič v bazenu. Ravno tako je večina tudi premagala strah pred vodo. Ob dejstvu, da se jih je nekaj naučilo tudi plavati, je upravičenost tovrstnega seminarja več kot očitna," meni Mižigoj, ki pravi, da tako mnenje delijo z njimtudi strokovni delavci na omenjenem usposabljanju.

Mižigoj poudarja, da želijo pohvaliti zvezo in njenega uslužbenca, ki je predlagal k že utečenim oblikam dela z varovanci tudi omenjeni novi način. "Veliko zahvalo zaslužijo poleg strokovne vodje Lidije Žnideršič tudi plavalni trener Ivan Repec ter Doroteja Žnideršič in Janja Jurečič, ki sta kot prostovoljki prevzeli sprejeto obveznost z vso resnostjo.

M. L.

PONOVNO PESEM POSAVJA

LESKOVEC PRI KRŠKEM - S sobotnim koncertom v osnovni šoli Leskovec se je pričela letošnja Pesem Posavja, revija amaterskih pevskih zborov iz občin Brežice, Krško in Sevnica. Naslednjo soboto bo še en koncert v brežiški Rokovi cerkvi, v soboto 15. aprila pa v dvorani TVD Partizan v Boštanju. Te tri revije so izbirne za zaključno prireditev, ki bo ravno tako v Leskovcu 6. maja. Strokovni ocenjevalec je pevovodja Janez Klobčar. V Leskovcu je nastopilo sedem zborov, večinoma iz brežiške občine, in mešani pevski zbor Lisca iz Sevnice. Vsak zbor je zapel po tri pesmi. V celoti na letošnji reviji Posavje poje 21 odraslih zborov.

Od glasbe do risb

Dijaška skupnost Posavja

KRŠKO - Ob koncu lanskega leta ustanovljena dijaška skupnost Posavja, ki je ob koncu letošnjega februarja organizirala dijaški ples, bo 21. aprila poskrbela za nov dogodek. Potem ko bo tega dne v Kulturnem domu v Krškem v Mali dvorani predstavila ob 16. uri različne ugodnosti za dijake, bo organizirala zvečer v Mladinskem centru Brežice "zabavo ob zvokih mladih nadobudnih slovenskih skupin s Holderji na čelu".

Dijaška skupnost Posavja bo 30. aprila pripravila celodnevno likovno delavnico, ki jo bodo zaključili z zabavo ob kresu na Libni pri lovskem domu. Najboljše stvaritve likovne kolonije bodo, kot navaja predsednik predsedstva DSP Rok Kerin, razstavili v sklopu projekta Šrot 2000.

M. L.

Gore za boljše življenje

V Brežicah fotografska razstava za uvod v letošnje praznovanje 50-letnice Planinskega društva Brežice - Poklon planinstvu

BREŽICE - V tukajšnji galeriji Dolenjske banke so 30. marca odprli razstavo fotografij Ivana Tomšeta in Tineta Vimpolška. Fotografska razstava je prva prireditev v sklopu praznovanj ob 50-letnici Planinskega društva Brežice, katerega sklepni dogodek bo novembra.

Na dobro obiskani otvoritvi je brežiška podžupanja Milena Jesenko menila, da je tukajšnje planinsko društvo pomembna organizacija, ki ima dobro vodstvo in dobro članstvo. Kot je dejala, zadnjih 18 let vodi društvo prof. Marija Veble. Jesenkova je nanizala vrsto koristnih značilnosti planinstva za človekovo zdravo telesno in družbeno počutje. "Planinstvo te odvrne od brezciljnega posedanja in stranpoti, kar je posebej pomembno za mlade ljudi, ki se nemalokrat podajajo na navidez manj nevarne, a včasih pogubne poti," je poudarila Milena Jesenko. M. L.

LEPOTE SLOVENSKIH GORA - Z v četrtek odprto fotografsko razstavo s tem naslovom so brežiški planinci zgovorno potrdili, dod vse jih vodijo pohodniške poti. Fotografije s planinskimi motivi sta zagotovila Ivan Tomše (na sliki levo) in Tine Vimpolšek (desno), ki sta planinca in, kot so sporočili na otvoritvi razstave, sošolca in prijatelja. (Foto M. L.)

Biti ob meji naj bi se splačalo

Brežiške možnosti za razvoj ob podpori države - Vse manj prebivalcev, dosti kmetov in meja kot ugodnosti - Več možnosti ima združeno Posavje? - Slovenija zamuja

BREŽICE - Ima brežiška občina kaj več možnosti, da se razvija ob podpori državnega denarja, kot jih je imela do sedaj? Upada število njenega prebivalstva, delež kmečkega prebivalstva v Brežicah je nad slovenskim povprečjem, poleg tega je obmejna občina - to pa so trije od šestih kriterijev, ki jih pri dodeljevanju denarja občinam upošteva ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj.

Vlada bi Brežicam nakazala denar za gradnjo lokalne infrastrukture, kot je ob nedavnem obisku v Brežicah pojasnjeval lokalnim predstavnikom tudi minister Marjan Senjur. Nadalje je država pripravljena poslati v Posavje k spodnji Savi in Krki denar za gospodarske naložbe, za katere naj bi vladne službe priskrbele tudi tuja investicijska posojila in ne le slovenska finančna sredstva. Na nerazvitih območjih naj bi, tako minister Senjur, z državno pomočjo Brežičani gradili tudi gospodarske in obrtne cone.

Država misli denar pošiljati v občine, povsem sodeč, po poteh, ki si jih je zamislila sama. To bodo najbrž regionalne razvojne agencije, ki naj bi zaživele v bodoče in ki bodo verjetno delovale v pokrajinah. V Posavju pokrajine ni in je še ne bo tako kmalu, kar je verjetno všeč razvojnemu ministrstvu, saj bo ob obstoječem navzkrižju posavskih interesov lažje zagovarjal državno zadržanost pri dobavi razvojnega denarja območju ob spodnji Savi.

Občina Brežice bo dobila poseben denarni znesek za spodbujanje obmejnega sodelovanja. Ko se bo to zgodilo, se bo pozno, bi rekli Brežičani, ki vidijo čez mejo in pri tem ugotavljajo, da Hrvaška svoja obmejna območja razvija izdatneje kot Slovenija svoja.

M. L.

• Eno od brežiških sporočil vladi - vanj je strnil številne opazke na rovaš državne pozabljivosti do Brežic Rok Kržan z Bizeljskega - se nedvomno glasi: "Če si dolgo na repu razvoja, težko napreduješ."

GOSPODARSTVO

Od kakovosti proti odličnosti

NOVO MESTO, OTOČEC - Podjetja, ki želijo nadgraditi obstoječi sistem kakovosti, so v sredo, 12. aprila, vabljena na predavanje o celovitem upravljanju kakovosti (TQM), modelu za priznanje RS za poslovno odličnost in o metodi samoocenjevanja. Predavanje bo od 10.30 do 15. ure na Otočcu, pripravlja pa ga odbor za kakovost pri območni gospodarski zbornici Novo mesto.

Po uvodnem predavanju o modelih poslovne odličnosti v Evropi in doma bodo sledile predstavitve pristopov in izkušenj nekaterih domačih podjetij. Kar nekaj dolenjskih podjetij namreč že nekaj časa učinkovito uvaja modele poslovne odličnosti. O izkušnjah pri tem bodo spregovorili predstavniki trebanjskega Trima ter novomeških družb Krke, Revoza in TPV-ja.

Kotizacije ni, seminar pa je namenjen vodilnim, vodstvenim in strokovnim delavcem v organizacijah. Prijave sprejemajo do 10. aprila pri GZS, Območna zbornica Novo mesto, Odbor za kakovost (mag. Janez Cvelbar).

B. D. G.

Podjetniki po obrtna dovoljenja?

Obrtna zbornica zahteva, naj podjetja za nekatere dejavnosti pridobijo obrtna dovoljenja in zaposlijo mojstre - Posavsko gospodarstvo poziva k odpravi nejasnosti

KRŠKO - V nekaterih podjetjih, članih Gospodarske zbornice Slovenije, so bili nemalo presenečeni, ko so prejeli zahtevo, da si morajo za opravljanje nekaterih dejavnosti, najpogosteje servisnih, pridobiti še obrtno dovoljenje, čeprav imajo dejavnost že registrirano po Zakonu o gospodarskih družbah. Upravni odbor območne gospodarske zbornice za Posavje je zato prejšnjo sredo obravnaval problematiko in zahteval odpravo nejasnosti.

Kot je povedal predsednik Združenja podjetnikov Posavja Miran Stanko, obrtni zakon, ki opredeljuje obrtno in obrti podobno dejavnost, z listama dejavnosti A in B zajema dejavnosti zelo široko. "Seznami so dolgi 8 strani, zato se lahko v njih najde tako rekoč vsako podjetje. Številna od njih bi tako morala za mnoge dopolnilne dejavnosti pridobiti obrtna dovoljenja. Posebna zanka pa je v tem, da morajo zaposliti tudi mojstra s triletno šolo in mojstrskim izpitom ne glede na to, če imajo že zdaj zaposlene primerne delavce s srednjo ali visoko izobrazbo, da ne rečem celo z doktoratom za to dejavnost!" je ponazoril banalnost neskladnosti dveh zakonov Stanko.

Kot ugotavljajo v Posavju, so najbolj izrazit primer družbe, ki se ukvarjajo tudi s servisno dejavnostjo. Tako so izpostavili servis motornih vozil, ki nima zaposlenega mojstra in je zato dobil prepoved opravljanja dejavnosti. Ali pa podjetje za prodajo računalnikov, ki lahko prodaja, ne sme pa popravljati računalnikov brez obrtnega dovoljenja. V težavah so se znašla tudi nekatera druga podjetja, ki imajo tudi proizvodnjo na podlagi individualnih naročil ali delajo v majhnih serijah. Med njimi sta na primer krški Togrel ali IGM Sava (kvadri).

Neskladje med zakonoma je udarilo po manjših, srednjih in tudi velikih podjetjih, saj je bilo na seji slišati, da bo obrtna dovoljenja za svoje pralnice potreboval tudi Petrol. Sicer pa nove zahteve najpogosteje letijo na nekdanje obrtnike, ki so se potem, ko so širili dejavnost, da bi lažje preživeli, registrirali kot gospodarske družbe. Tako so urarji postali še trgovci z urami, avtomehaniki trgovci z avtomobili in podobno. Na ta način se je odlivalo tudi članstvo Obrtne zbornice, zato nekateri menijo, da se podjetjem nagaja zaradi bitke za članarino, spet drugi pa da gre za kaj več, ne nazadnje za tržni boj.

Kot je dejal Stanko, mora gospodarska zbornica doseči spremembo takih določil zakona, direktor območne zbornice Valentin Dvojmoč pa je pojasnil, da se GZS s tem vprašanjem že ukvarja. Delno naj bi za to poskrbeli ob spremembah zakona o gospodarskih družbah, medtem ko naj bi se pred morebitnimi spremembami obrtnega zakona pozanimali še o izkušnjah v tujini.

B. D. G.

NEZAKONITI POSEGI V PLAČE - Okrog novega leta smo pisali o slabem položaju trgovcev in o tem, da poslovodje odtegujejo inventurne primanjkljaje od trgovskih plač. Na problem je te dni opozoril tudi Sindikat delavcev v trgovini, saj se k njemu množično zatekajo trgovci in sprašujejo, ali jim šefi upravičeno odtegujejo od plač inventurne primanjkljaje. V sindikatu menijo, da je za primanjkljaj blaga potrebno delavcem dokazati odškodninsko odgovornost in dejansko povzročeno škodo, ugotoviti morebitno nedopustno ravnanje ter vzročno zvezo med njim in nastalo škodo. Menijo, da gre v teh primerih za nedopustno poseganje v že tako nizke plače in neupravičeno kovanje dobička na račun delavcev. (Foto: B. D. G.)

PRED VRATI MEGRE

GORNJA RADGONA - Pomurski sejem bo v torek, 11. aprila, odprl tradicionalni sejem MEGRA, edini specializirani sejem gradbeništva, gradbenih materialov, arhitekture in urejanja krajine pri nas. Do sobote, 15. aprila, se bo predstavljalo 550 razstavljavcev iz 27 držav.

PRESOJA KAKOVOSTI

NOVO MESTO - V prostorih Termotehnike v Novem mestu je 28. in 29. marca potekalo usposabljanje za notranje presojevalce sistemov kakovosti po standardih ISO 9000. Na seminarju, ki ga je pripravil Podjetniški center Novo mesto in vodil mag. Mihajlo Zozolly, je sodelovalo 24 udeležencev, ki so na koncu opravljali tudi preizkus znanja.

Poslovna srečanja odpirajo vrata

Čeprav se blagovna menjava slovenskega gospodarstva s Hrvaško že od leta 1996 zmanjšuje, si podjetja na Dolenjskem in v Beli krajini veliko obetajo od hrvaškega trga

NOVO MESTO, KARLOVAC - Na Dolenjskem in v Beli krajini se je v zadnjih letih zanimanje za hrvaški trg povečalo, žal pa temu ne sledi tudi povečanje blagovne menjave. Kot je povedal direktor območne gospodarske zbornice Janko Goleš, je gospodarstvo te regije lani na Hrvaško izvozilo za 75 milijonov ameriških dolarjev blaga in ga uvozilo za 26 milijonov, medtem ko je leto pred tem izvoz regije dosegal še 77 milijonov, uvoz pa dobrih 27 milijonov dolarjev.

Hrvaška je pomememba gospodarska partnerica Slovenije, saj po velikosti blagovne menjave dosega tretje (izvoz) oz. peto mesto (uvoz), vendar pa se menjava med državama že četrto leto zapored zmanjšuje. Med državama je še vse preveč odprtih vprašanj, ki ne dovoljujejo, da bi gospodarsko sodelovanje bolj zaživelo. Med osrednjimi je ratifikacija maloobmejnega sporazuma, odprava dvojnih obdavčitev, priznavanje atestov in drugo.

Tudi v podjetja v dolenjski regiji pričakujejo, da se bodo odnosi s sosednjo državo zdaj hitreje urejali, v območni gospodarski zbornici pa upajo, da bodo k večji menjavi prispevali tudi večletni poskusi navezovanja gospodarskih stikov. Tako je pred štirinajstimi dnevi v Karlovcu potekalo že 4. poslovno srečanje gospodarstvenikov z obeh strani meje, ki sta ga pripravili gospodarski zbornici obeh območij. Konference se je udeležilo skoraj 30 podjetij različnih dejavnosti iz Dolenjske in Bele krajine, med njimi je bilo, razumljivo, največ manjših, sodelovala pa so tudi večja, kot sta na primer Krka in Begrad.

"S kolegi iz karlovške zbornice smo vsakemu podjetju zagotovili vsaj enega ali več partnerjev, in kot smo zaznali, so bili udeleženci zadovoljni in podpirajo tak način sodelovanja, s katerim pomagamo odpirati vrata novim poslom. V zadnjih letih so ti stiki že pripomogli k sklenitvi nekaterih poslov, poslovna srečanja pa odpirajo tudi druge vrste sodelovanja. Prav pred kratkim me je poklical kolega iz Karlovca v imenu podjetnika, ki se zanima za stavbno pohištvom, in smo mu poslali ponudbo z našega območja," je povedal Goleš.

• V uvodnem delu poslovnega srečanja je sodeloval tudi slovenski veleposlanik na Hrvaškem Boštjan Kovačič, ki je orisal odnose med državama v luči zadnjih dogodkov. Hrvaška stran je na srečanju dala pobudo o sodelovanju na področju varovanja okolja, predvsem o skupnem delu pri zaščiti reke Kolpe. Zanimali so se za turistični projekt Po poteh dediščine in bi radi, da jim dolenjski kolegi predstavijo svoje izkušnje z njim.

B. D. G.

Visoke provizije krajšajo vrste

200 tolarjev provizije za vsako poravnano položnico je že tako velik znesek, da bodo stranke prisiljene uporabljati druge načine plačevanja obveznosti - Najceneje s trajnimi nalogi

NOVO MESTO - V ponedeljek je Nova Ljubljanska banka začela zaračunavati za vsako položnico, ki jo stranka plača pri bančnem okencu po 200 tolarjev in s tem sprožila vrsto polemik. Doslej so bile provizije namreč odvisne od višine zneska na položnici, najnižja pa je bila 50 tolarjev. V začetku tedna še ni bilo znano, ali bodo novostim sledile tudi ostale banke. če jim bodo, bodo vsekakor morale strankam ponuditi in priporočiti druge načine poravnavanja obveznosti s položnic.

V Novi LB ugotavljajo, da že skoraj polovico imetnikov tekočih računov uporablja avtomatske trajne naloge, v bodoče pa se bo ta odstotek gotovo povečal, saj je to trenutno najcenejši način plačevanja in ne prinaša dodatnih stroškov. V tej banki so postregli tudi z izračunom. Če stranka vsak mesec plača na okencu 10 položnic, bi jo to letno stalo kar 24.000 tolarjev. S pismom zaupanja ali s plačilom na bančnem avtomatu je treba za vsako položnico odšteti 120 tolarjev ali letno 14.400, plačilo s pomočjo teledoma stane 60 SIT za položnico ali 7.200 SIT na leto, plačilo po kliku NLB 30 SIT za položnico ali 3.600 SIT na leto, vendar morate za to imeti računalnik, medtem ko je plačevanje s trajnimi nalogi pri tej banki zastonj.

S trajnimi nalogi stranka pooblasti poslovalnico svoje banke, da ta v njenem imenu z denarjem z njenega tekočega računa poravnava mesečne obveznosti, ki bi jih sicer plačevala s položnicami): za elektriko, telefon, naročnine na časopise ali RTV, kurjavo, vrtec, šolsko malico ipd. Trajno pooblastilo se sklene osebno v poslovalnici ali tudi preko teledoma in po elektronski poti, če jo banka ponuja. Banka ob izbranih dnevih sama poskrbi za plačilo, stranka pa dobi obvestilo o tem v izpisih za svoj tekoči račun. Nekatera podjetja (Elektro, Telekom) kljub trajnemu nalogu še naprej pošiljajo račune na dom, vendar opremljene z opombo, da gre za plačilo preko banke.

B. D. G.

KRAJŠE VRSTE PRED OKENCI? - Nova Ljubljanska banka je te dni prva naredila rez v dolge vrste pred bančnimi okenci in začela zaračunavati 200 tolarjev provizije za vsako poravnano položnico. V začetku tedna še ni bilo znano, ali ji bodo sledile tudi druge banke, vsekakor pa bodo stranke te banke morale poiskati cenejši način plačevanja obveznosti, za začetek vsaj s pomočjo bankomata. (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Ameriška kaplja dežja

Delnicam, ki kotirajo na Ljubljanski borzi, še vedno ne gre nič bolje kot zadnjih nekaj tednov. Njihovi tečaji še kar padajo ali pa v najboljšem primeru stagnirajo in s tem krepijo nejevoljo tako borznih posrednikov kot tudi drugih vlagateljev. Pravega trgovanja je malo, saj večji delež prometa odpade na posle s svežnji obveznic. Na trgu je tudi malo denarja, zato pa veliko malodušja, ki mu ni videti konca.

Ukrep Banke Slovenije, s katerim je znižala stroške tujih kupcev vrednostnih papirjev od 0,7 na pol odstotka četrtletno, je bil bolj strel v prazno kot pa stimuliranje kupcev, kajti omejitve ostajajo. Tudi na sklep o cenah bencina, ki jih bo vlada odslej vsakih 14 dni določala na podlagi svetovnih cen, na borznem trgu ni bilo odziva. Ceni delnic obeh naftnih družb sta ponovno izgubili vrednost, tako da je bilo za Petrolovo treba odšteti borih 21.300 tolarjev in za Istrabenzovo manj kot 2.500 tolarjev.

Nič bolje se ni na dobro novico odzvala delnica Mercatorja, čeprav je vlada tej družbi po dolgem odlašanju le dovolila prevzem Emone Merkurja, ker je presodila, da to "ne bi imelo škodljivih socialnih in ekonomskih posledic v regiji in državi". Tako se cena Mercatorjeve delnice še vedno vrti okoli 14.000 tolarjev. Če že dobre novice ne dvignejo tečajev, pa slabe takoj še poslabšajo stanje. Ena takih je bila vsekakor novica, da je padla v vodo združitev Intereurope z Luko Koper, ki je bila objavljena v soboto, a žal ne kot prvoaprilska šala. Teža take informacije se je pokazala v triinpolodstotnem padcu tečaja Intereuropine delnice.

Negativni trendi kraljujejo tudi na trgu pooblaščenih investicijskih družb, ki ga poleg slabe investicijske klime pesti še popravek tečajev zaradi prevelikih pričakovanj ob zapolnjevanju certifikatne luknje. Delnice dnevno izgubljajo po nekaj odstotkov svoje vrednosti, tako da so se cene najbolj praznih pidov že spustile pod mejo 28 tolarjev, ki so jo dosegale pred meseci ob manjši izkoriščenosti certifikatov. Tako je razmerje med njihovo knjigovodsko vrednostjo in borzno ceno vsak dan bolj neusklajeno. Prav ta podcenjenost delnic naj bi po zadnjih podatkih pritegnila tudi nekaj tujih investitorjev, med katerimi so v preteklih dneh najbolj izstopali trije ameriški investicijski skladi z newyorške avenije Madison. Na veliko so kupovali delnice polnih pidov NFD 1 in Triglav Steber 1 ter pripomogli k dvigu tečaja nad 80 oz. 92 tolarjev. In čeprav prve lastovke še ne napovedujejo pomladi, je vsaka tovrstna informacija dobrodošla kot kaplja dežja v puščavi.

MARJETKA ČIČ
Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Turistični kdaj in kam

V marcu je izšla letošnja brošura o prireditvah in turistični ponudbi na Dolenjskem in v Beli krajini

NOVO MESTO - Turistična zveza Dolenjske in Bele krajine je v marcu izdala 6.000 izvodov letošnje informativne brošure "Koledar prireditev in katalog turistične ponudbe 2000". Letošnjo brošuro so vsebinsko obogatili in v zbirko informacij, ki bi utegnile zanimati popotnika, turista ali obiskovalca, zajeli tudi zadnje novosti v turistični ponudbi.

Koledar prireditev v knjižici napoveduje celoletne dogodke in prireditve s turističnim predznakom (škoda, da so prvi trije meseci leta že za nami) na Dolenjskem in v Beli krajini. V posebnem sklopu nam naznani občasne razstave, sejme in načrtovane planinske izlete v letošnjem letu ter nas pouči o planinskih društvih in planinskih domovih na območju regije.

S kratkim opisom nam predstavi tudi urejene pešpoti in sprehajalne poti, naravne ter kulturne in umetnostnozgodovinske znamenitosti, nam z naslovi in telefoni približa domačo in umetnostno obrt, ponudbo s področja športa in rekreacije ter lova in ribolova. Turistična ponudba v taki knjižici bi bila pomanjkljiva brez podatkov o zdraviliščih, hotelih in kampih ter na drugi strani gostiln, gostišč, zasebnih sob, turističnih kmetij in vinotočev. Izknjižice lahko zveste tudi, kje je moč dobiti turistične informacije o Dolenjski in Beli krajini, kje uspešno delujejo turistična društva ter katere turistične agencije delujejo v regiji. Za zaključek so nanizane še splošne informacije za vsako občino s pomembnimi in uporabnimi naslovi ter telefonskimi številkami.

Kot so sporočili s Turistične zveze Dolenjske in Bele krajine, so brošuro predstavili na sejmu Alpe Adria v Ljubljani, kjer je bila deležna precej pohval. Zaradi velikega zanimanja so na turističnem sejmu razdelili že 3.000 izvodov brošure.

B. D. G.

ZA TEKSTILCE

NOVO MESTO - V torek sta svetovalec v ministrstvu za gospodarske dejavnosti Gorazd Jenko in njegova sodelavka Simona Hočevar predstavnikom dolenjskih in belokranjskih obrtnikov in podjetnikov s področja tekstilne, oblačilne in obutvene dejavnosti predstavila državne razpise, ki so namenjeni samo tej panogi. Rok za prijavo na niz razpisov je 17. (poštni žig) ali 18. april (osebno).

TRGOVCI: DOGOVOR BANK NI PREDPIS

LJUBLJANA - Združenje za trgovino pri GZS je prejšnji teden pozvalo članice, naj po 1. aprilu spoštujejo zakon o agenciji za revidiranje in agenciji za plačilni promet ter navodilo Banke Slovenije o vnovčevanju čekov, ki določata, da prejemnik čeke fizičnih oseb dnevno predloži banki, pri kateri ima račun oz. s katero ima sklenjeno pogodbo. V združenju menijo, da dogovor med bankami ni predpis, ki bi lahko spreminjal taka navodila.

VINO IN HRANA LETOS PRVIČ SKUPAJ

LJUBLJANA - V torek so odprli sejma Kulinarika in Vino Ljubljana, ki letos prvič potekata sočasno. Razstavišče bo odprto od 10. do 19. ure (zunanji del do 23. ure) do sobote, vse dni pa se bo obiskovalcem predstavljalo 262 razstavljavcev s področja kulinarike in 35 s področja vinogradništva in vinarstva. Vsaka vstopnica omogoča dve brezplačni poskušnji vin.

V nedeljo volijo za novo kmetijsko zbornico

V vsaki enoti 4 člani

NOVO MESTO - V nedeljo, 9. aprila, bodo po vsej državi potekale neposredne in tajne volitve za organe nove Kmetijsko gozdarske zbornice. Tokrat bodo volili člani zbornice, ki so fizične osebe in dosegajo nad 20.000 katastrskega dohodka, kar je približno 1,5 ha zemlje ali samostojni podjetniki, ki opravljajo kmetijsko, gozdarsko ali ribiško dejavnost. Pravne osebe, se pravi kmetijske organizacije, bodo volile od 10. do 16. aprila.

Na območju države je 13 volilnih enot, med njimi tudi kočevska, brežiška in novomeška, v vsaki pa bodo izvoljeni po 4 člani sveta zbornice. Volitve vodi republiška volilna komisija, ki je v roku prejela 92 veljavnih kandidatnih list. Vsak upravičenec glasuje za eno listo.

Volilni upravičenci na območju **volilne enote Kočevje**, ki obsega: Ribnico, Kočevje, Sodražico, Dobrepolje, Velike Lašče, Loški Potok, Osilnico in Kostel, bodo lahko izbirali med 8 kandidatnimi listami: Društvo Slovensko kmečko gibanje, Zveza govedorejcev Slovenije, lista Janko Debeljak, lista Vesna Brelih, lista Stane Godec, lista Ljuba Turk - Šega, Društvo SKZ - Slovenska kmečka zveza in Kmečka lista Društvo za razvoj podeželja ter lista Jože Turk.

Na območju Dolenjske in Bele krajine (**volilna enota Novo mesto**) je 6 list: Kmečka lista - Društvo za razvoj kmetijstva in podeželja, Društvo Slovensko kmečko gibanje, lista Marjan Gorenc, Društvo SKZ - Slovenska kmečka zveza ter listi Janez Bratkovič in Jože Zupančič.

Brežiška volilna enota obsega vse tri posavske občine, upravičenci pa bodo lahko izbirali med 6 listami: Društvo SKZ - Slovenska kmečka zveza in Društvo Slovensko kmečko gibanje, lista Jože Šepec, Kmečka lista - Društvo za razvoj kmetijstva in podeželja, lista Martina Koritnik, lista Aleš Balon in Zveza govedorejcev Slovenije.

B. D. G.

POSAVSKO TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

KRŠKO - V petek, 7. aprila, ob 14. uri bo v osnovni šoli Jurija Dalmatina v Krškem posavsko tekmovanje mladih čebelarjev. V nižji skupini bodo tekmovali člani čebelarskih krožkov na posavskih in radeški osnovni šoli od 1. do 5. razreda, v srednji skupini pa "krožkarji" od 6. do 8. razreda.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Tudi ta ponedeljek je na novomeško tržnico prišlo veliko branjevk in branjevcev. Ponujali so: česen in fižol po 500 tolarjev kilogram, čebulo, koren, kolerabo in črno redkev po 200, kilogram regrata po 800 in radiča po 400, liter čebulčka po 500 in zavitek domačih rezancev po 300 tolarjev. Kilogram jabolk je stal 140 do 150 tolarjev, hrušk 160 do 170, suhih sliv 680, orehovih jedrc in suhih jabolk 800, liter borovničevca 1200, sadjevca 1000, liter in pol domačega kisa 200, kilogram ajdove moke 400, kilogram medu 900 do 1000, steklenička propolisa 300, kozarček semenskega fižola in korenja ter kilogram semenskega krompirja 100, šopek teloha 150 in šopek suhega cvetja 200 do 500 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 142 do 3 mesece starih prašičev, 29, starih 3 do 5 mesecev, in 11 starejših. Prve so prodajali po 320 do 360, druge 240 do 320, tretje pa 200 do 240 tolarjev kilogram.

Do kdaj še boj s Skladom?

Lastnica kočevske drevesnice Ljuba Turk-Šega si že tri leta prizadeva odkupiti zemljišče

KOČEVJE - Bivša drevesnica Gozdnega gospodarstva Kočevje, ki je že od leta 1994 v zasebni lasti, deluje na 6 hektarjih površin. Medtem ko so vsi objekti in celotna oprema v drevesnici last podjetja Pinus, d.o.o., je zemlja v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Lastnici podjetja Ljubi Turk-Šega, ki bi drevesnico rada posodobila, to povzroča nemalo težav.

"Že pred tremi leti sem hotela vložiti vlogo za nakup zemljišča, vendar je na Skladu niso hoteli sprejeti, češ da je nepopolna," pravi Turkova. Vedno znova so ji nalagali nove zahteve glede predložitve najrazličnejše dokumentacije. Marca letos ji je končno uspelo zbrati vso potrebno dokumentacijo, vendar s tem njene kalvarije še ni bilo konec. "Na Skladu vloge niso hoteli sprejeti, češ da bo 24. marca začel veljati nov zakon, po katerem Sklad ne sme prodajati nezazidanih stavbnih zemljišč," pravi Turkova in se sprašuje, do kdaj bo še trajal njen boj s Skladom.

Po urbanistični informaciji, ki si jo je morala pridobiti že julija 1997, se drevesnica nahaja na parceli št. 220, k.o. Mahovnik, v 1. območju kmetijskih zemljišč znotraj ureditvenega območja mesta Kočevje v coni P5/M3, namenjeni ureditvi drevesnice. V potrdilu, da občina nima predkupne pravice nad parcelo, ki si ga je pridobila v začetku prejšnjega meseca pri Oddelku za okolje in prostor kot zadnji zahtevani dokument za dopolnitev vloge, pa je navedeno, da je parcela nezazidano stavbno zemljišče. "Zakaj potem Skladu že vsa leta plačujem najemnino za kmetijska zemljišča, in to do lanskega leta celo po najvišji tarifi?" se sprašuje Turkova.Boj s Skladom bije že od samega začetka. Dve leti je potrebovala, da so ji pogodbo, ki je bila prvotno sklenjena le za leto dni, podaljšali na 25 let, šele lani, ko je zaprosila za pomoč celo ministra za kmetijstvo Cirila Smrkolja, pa so ji končno znižali tudi najemnino od 132 na 84 tisoč tolarjev. Obupana in razočarana, ne ve več, na koga naj se še obrne. "Do zemlje sem skušala priti po pošteni, pravni poti, vendar sedaj ne vem več, kaj mi še preostaja," pravi. V drevesnico, ki ima status kmetije pod mednarodno blagovno znamko Demeter, je vložila preveč denarja in truda, da bi sedaj vse pustila. Prepričana je, da je njen primer dokaz "javne skrivnosti", da imajo uslužbenci ministrstva za kmetijstvo, Sklada in svetovalnih služb navodilo, naj ne izvajajo pomoči razvoju kmetijstva na Kočevskem.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ZAPLETI KAZIJO NAČRTE - Preko 30 let stara lesena objekta bi Turkova želela urediti tako, da bi poleg za delo v drevesnici potrebnega skladišča in sušilnice za zelišča pridobila večnamenski prostor, v katerem bi lahko organizirali tudi seminarje v okviru bodočega mednarodnega učnega centra za ekološko kmetijstvo. Žal ji zapleti s Skladom, kot pravi, kazijo načrte.(Foto: M. L.-S.)

Spremembe pri subvencijah za kmetijstvo

Država prilagaja obliko in vsebino finančnih podpor kmetijskemu sistemu, ki velja v EU - Obrazci in dodatna pojasnila so na voljo pri kmetijski svetovali službi - Rok za oddajajo zahtevkov - 30. maj

Slovenska država prilagaja obliko in vsebino finančnih podpor kmetijstvu sistemu, ki velja v EU, kar v letošnjem letu prinaša številne novosti glede namenov in načinov vlaganja zahtevkov. V 27. št. Uradnega lista je izšla Uredba o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 2000, ki ureja del finančnih podpor za neposredna plačila v kmetijstvu, ukrepe za stabilizacijo trga, plačila za pridelovanje na območjih s težjimi razmerami in plačila v okviru slovenskega okoljskega programa. V kratkem pričakujemo še uredbo in javne razpise za podpore na drugih področjih.

Med nameni, za katere je mogoče uveljavljati subvencijo, naj omenimo predvsem tiste, ki jih uveljavljajo kmetije. Največ novosti je na področju neposrednih plačil na površino, ki jih lahko uveljavljajo pridelovalci za pridelavo na lastnih ali najetih zemljiščih. Tako se bodo lahko uveljavljala neposredna plačila na površino za krušna žita (54.000 SIT/ha), druga žita, oljnice in stročnice (vse 27.000 SIT/ha), sladkorno peso (42.000 SIT/ha); neposredno plačilo na površino hmeljišč (118.000 SIT/ha za izravnavo stroškov pridelave hmelja in 800.000 SIT/ha ali 226.123 SIT/ha za obnovo hmeljišč) ter neposredna plačila za pridelavo semena. Podpora za prirejo govejega mesa v območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo v višini 25 ali 40 SIT/kg žive teže živali ob zakolu, kakršno smo poznali v preteklih letih, bo veljala le do konca junija, s 1. julijem pa jo bo zamenjala premija za bike in vole v višini 18.000 SIT/žival, ki pa jo bodo lahko uveljavljale vse kmetije, tudi nižinske. Enaka bo tudi premija za krave dojilje in kobile za vzrejo žrebet, premija za rejo ovc za meso bo 2.500 SIT, za rejo ovc za prirejo mleka ter rejo koz pa 2.000 SIT/žival. Kompenzacijska plačila bo mogoče uveljavljati tudi za pitanje telet na višjo težo in vzrejo plemenskih živali (plemenskih bikov, žrebcev, ovnov, kozlov in prašičev; premije se razlikujejo po vrstah živali). Vinogradniki bodo lahko uveljavljali podporo v višini 20 SIT/l grozdnega mošta slovenskega porekla, če ga bodo koncentrirali in uporabili za obogatitev vina. Subvencioniranje nakupa sladkorja za zimsko krmljenje čebel pa bo v višini 15 SIT/kg sladkorja.

Pomembna novost so neposredna plačila na površino za območja z omejenimi dejavniki za kmetijstvo, ki jih bodo lahko uveljavljala kmetijska gospodarstva za lastna in najeta zemljišča, ki jih obdelujejo. Podpora bo 16.000 SIT/ha za gorsko višinsko območje in strme kmetije ter 11.000 SIT/ha za gričevnato hribovita, kraška in druga območja z omejenimi dejavniki za kmetijstvo.

V okviru okoljskega programa bo država podpirala integrirano pridelavo sadja (60.000 SIT/ha), preprečevanje erozije vinogradov (zatravljeni ali terasirani vinogradi; 20.000 SIT/ha), ekološko pridelavo (od 40.000 SIT/ha za travinje do 120.750 SIT/ha za trajne nasade in vrtnine v zavarovanem prostoru) in rejo govedi v programu žPohorje beef' (20.000 SIT/žival).

Kmetje, ki bodo za katerikoli namen uveljavljali subvencijo, morajo do 30. maja na ministrstvo za kmetijstvo poslati izpolnjen zahteven 'Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu', hkrati z njim pa tudi že zahtevke za nekatere namene. Obrazci bodo predvidoma po 15. aprilu na voljo tudi na enotah KSS. Upravičenci si morajo poleg obrazca pravočasno priskrbeti tudi veljavne podatke zemljiškega katastra o izmeri in katastrski kulturi zemljišč (podatke o parcelah) ter kopije katastrskih načrtov zemljišč, ki jih obdelujejo (za zemljišča v lasti in v najemu).

TANJA STRNIŠA
Kmetijski zavod Ljubljana
Oddelek za kmetijsko svetovanje Novo mesto

IZLET NA ROG - Novomeška enota Zavoda za gozdove je sredi marca za člane strojnega krožka in lastnike gozdov organizirala enodnevni izlet na Rog. Pod strokovnim vodstvom gozdarjev so se seznanili z značilnostmi mogočnih gozdov jelke in bukve ter načinom gospodarjenja z njimi. Predstavniki Gozdnega gospodarstva Novo mesto so na delovišču pod vrhom Roga praktično prikazali spravilo lesa s traktorjem Massey Ferguson, prilagojenim za potrebe v gozdarstvu in opremljenim z radijsko vodenim vitlom. Udeleženci izleta so si ogledali tudi ostanke parne žage na Rogu, ki jo je zgradil knez Auersperg. Zanimivi izlet so zaključili na Bazi 20. (Foto: V. Turk)

kmetijsko svetovanje

Kako pregnati voluharja

Voluhar je že marsikateremu vrtičkarju in sadjarju povzročil mnogo sivih las. Pozimi in spomladi obžira korenine predvsem mladih dreves, starejša drevesa pa le obgrize in s tem povzroči propadanje rastline. Najraje se loti jablan, ki so sajena na vegetativne šibke podlage (M 9, M 27), ne brani pa se tudi sejancev. Pri hruški pa je ravno obratno, saj mu bolj ugajajo drevesa, sajena na sejancu kot na kutini. Poškoduje pa lahko tudi druge sadne vrste.

Mnogo bolj kot lahka peščena mu ustrezajo ilovanata tla, kjer mu ne grozi zasipanje rovov. Zelo mu ustezajo zemljišča, kjer tal ne obdelujemo, temveč le kosimo in zastiramo. Pod zemljo napravi sistem rovov z več izhodi, ki so za razliko od krtovih (ti so v prerezu okrogli) ovalni in nekoliko večji. Poleg tega nalaga zemljo na izhodu ob straneh ravno in ne na vrhu. Proti voluharju lahko ukrepamo na več načinov. Pri sajenju manjšega števila dreves sadimo sadike v žičnate koše, izdelane iz pocinkane žice. Ena od možnosti pri sajenju so tudi črepinje, steklena volna ali bodeča žica, ki jih dajemo v zemljo okoli korenin. Kot preventivni ukrep lahko izkoristimo dejstvo, da voluharju bolj ustrezajo neobdelana in zaraščena tla, zato pod drevesi v nasadu vzdržujemo obdelovalni in herbicidni pas. Če pa se voluhar pojavi v že postavljenem sadovnjaku, ga bomo odganjali s pomočjo t.i. repelentov. Uporabimo lahko elektronske odganjalce voluharja, ki jih zapičimo v zemljo blizu korenin. Repelentni učinek imajo tudi rastline, ki jih voluhar ne mara zaradi vonja (blizu dreves posadimo križnolistni mleček, črni ribez, sončnice). Voluharja odganjajo tudi: naftalin, v katran namočene krpe, razpadajoče ribe, česen, čebula, ki jih nastavimo v naseljene rove.

Ali je rov naseljen, ugotovimo tako, da ga odpremo in ker ne prenaša prepiha, ga pride kmalu zapret. To s pridom uporabimo pri uničevanju voluharja, saj razna sredstva in načini odganjanja večinoma nimajo učinka oziroma ga le preženejo k sosedu. Zaželeno in naravi prijazno bi bilo, da voluharja prepustimo njegovim naravnim sovražnikom: kunam, mačkam, podlasicam, ježem, psom in seveda pticam ujedam (podlasicam v večjih nasadih postavljajo kupe kamenja in drv, da si lahko uredijo gnezdišča, za ptice ujede pa opazovalne drogove v obliki črke T, ki so nad vrhovi dreves). Ponekod so naravni sovražniki premalo učinkoviti, da bi bistveno vplivali na število voluharjev, zato obstaja veliko različnih pasti, ki jih nastavljamo v rove. Delujejo lahko na principu vzmeti, patron in posod, napolnjenih z vodo (2,5-litrskimi pastenki odrežemo vrh, jo vkopljemo v zemljo in približno 3 cm do roba napolnimo z vodo). V rove nastavljamo tudi zastrupljene vabe (priporočena fitofarmacevtska sredstava so: brodilon pelete, brodilon vaba, klerat, pri katerih se moramo strogo držati navodil uporabe).

Pri uporabi zastrupljenih vab moramo biti previdni, da jih ne zaužijejo otroci ali domače živali. Ravno tako moramo odstranjevati zastrupljene voluharje, da se z njimi za zastrupijo še voluharjevi naravni sovražniki. Možno je tudi zaplinjevanje rovov z izpušnimi plini avtomobilov ali mopedov, žveplanje rovov...

DOMEN BAJEC, dipl. inž. agr.
Kmetijski zavod Ljubljana, Oddelek Novo mesto

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Novo o biološkem razkisu vina

(Nadaljevanje)

Preparat bactiv-aid zagotavlja bakterijam jabolčno-mlečnega vrenja užitno hrano, da se lahko razmnožujejo in sprožijo jabolčno mlečno vrenje v vinu. Kot je bilo zapisano, je preparat sestavljen iz neaktivnih odmrlih kvasovk in kazeina. Odmrle kvasovke imajo nalogo vezati mastne kisline v vinu, ki ovirajo bakterije pri delu. Preparatu je primešana tudi celuloza, ki služi kot nosilec bakterij v čistem vinu. Preparat se doda v vino v količini 15 g/hl istočasno z bakterijskim nastavkom. Avtor omenjene raziskave poudarja, da ne svetuje dodati v vino samega preparata, ker se s tem pospešuje avtohtone bakterije, med katerimi je veliko vrst nezaželjenih. Dodatek čiste kulture bakterij je skrajšal čas biološkega razkisa z 20 odst. in rezultat biološkega razkisa se kaže v čistejši vinski aromi vina.

Raziskava z raznimi vini je pokazala, da je pomanjkanje hranil za bakterije tudi sortna značilnost vin. Pri rdečih sortah se je pokazalo, da je pri vinih sorte merlot zelo pogosto pomanjkanje hranil. Priporočila študije navajajo dodatek hranil za bakterije predvsem v naslednjih primerih: zelo očiščenemu ali ostreje filtriranemu vinu; vinom iz zelo zrelega grozdja, ki je bilo pridelano v zatravljenih vinogradih in posebno v sušnih letih; vinom, ki so povrela s počasnimi kvasovkami, katere so zelo odporne na visok alkohol; vinom, ki so preživljala počasno in težko alkoholno fermentacijo.

Mogoče se bralci mojih člankov vprašujete, ker večkrat pišem o biološkem razkisu vina, ki v Sloveniji pred desetletji ni bil deležen nobene pozornosti. Zakaj smo pri nas prepuščali slučaju naravni razkis vina? Nekaj je k temu prispevala moda polsuhih in polsladkih vin, ki je s sladkorjem blažila ostro kislost vin. Dolgo smo se zgledovali po nemški šoli, ki je ravno tako kislino v vinu maskirala s sladkorjem. Na prvem slovenskem kongresu o trti in vinu, ki je bil leta 1996 v Portorožu, je tekla razprava tudi o biološkem razkisu. Sklepi so izzveneli, kot da je za rdeča vina mogoče biološki razkis dobrodošel, za bela vina pa da sploh ni potreben, nekaj razpravljavcev pa je zagovarjalo potrebo po biološkem razkisu tudi pri belih vinih. V nemških strokovnih časopisih se pogosto piše o tej temi, navajam nekaj stavkov iz revije Der Deutsche Weinbau, ki je izšla 18. februarja letos. "Jabolčno mlečni razkis (JMR) vina dobiva v zadnjih letih vse večji pomen. Pri pridelavi rdečih vin je JMR tradicionalen in nepogrešljiv kletarski ukrep, se pa v zadnjem času postopoma uveljavlja tudi pri uravnavanju kislin v belih vinih, predvsem pri renskem rizlingu."

Osebno sem prepričan, da bi mnoga slovenska bela in rdeča vina pridobila, če bi bila naravno razkisana. Tako negovana vina potrebujejo tudi nižje količine SO_2, da so zavarovana pred kvarjenjem. Tistim pridelovalcem vina, ki se bodo odločili, da preverijo vpliv biološkega razkisa na kakovost njihovih vin, pa naslednji nasvet. "Prekinjanje biološkea razkisa z žveplanjem lahko izzove nezaželjene arome vina. Podobne arome se lahko pojavijo, če je razkis potekel in ni takoj zatem vino zažveplano." Priporočljivo je del vina popolnoma razkisati in ga pomešati z nerazkisanim vinom.

(Konec)

Dr. JULIJ NEMANIČ

PRIKAZ REZI V STARIH SADOVNJAKIH

VELIKI NERAJEC - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj pripravlja v okviru oživitve travniških nasadov prikaz rezi v starih kmečkih nasadih. Prikaz bo v ponedeljek, 10. aprila, ob 16. uri pri Janezu Klobučarju v Velikem Nerajcu št. 15, vodil pa ga bo specialist za sadjarstvo Jani Gačnik.

HELENA MRZLIKAR **gospodinjski kotiček**

Namesto zrezkov zvitki

Goveji zrezki so okusna in izdatna jed in to še posebno, če jih dušimo z raznimi domačimi zelišči in začimbami. Za spremembo pa namesto zrezkov napravimo MESNE ZVITKE, ki jih polnimo s slanino, jajci, zelenjavo, gobami in podobnim. Namesto govedine lahko uporabimo telečje, puranje, piščančje ali žrebičje meso. Meso primerno zmehčamo in pri tem pazimo, da ne prerežemo mesnih vlaken, sicer postane meso manj sočno. Nato jih začinimo, obložimo in zvijemo ter spnemo s plastičnimi paličicami ali uporabimo za to posebno oblikovane kovinske sponke. Mesne zvitke lahko pripravimo tudi na zalogo. Napolnimo jih s poljubnim nadevom, nato jih dušimo do mehkega in na hitro ohladimo. Skupaj z omako jih zložimo v plastično posodo, neprodušno zapremo in takoj zamrznemo. Obstojnost jedi je do 4 mesece.

Za pripravo MESNIH ZVITKOV Z GOBAMI potrebujemo za 4 zvitke približno 600 g mesa po izbiri, sol, poper, 30 g rdeče čebule, 3 stroke česna, 4 žlice kisle smetane, 1 žlico narezanega drobnjaka, 200 g šampinjonov, 300 g pora, 6 žlic olja, 1/4 litra mesne juhe in 1/8 litra belega vina. Posebej pripravimo omako iz 100 g kisle smetane, 1 žlice moke in 3 žlic narezanega drobnjaka. Zrezke primerno zmehčamo, da dobijo podolgovato obliko. Nato jih rahlo solimo in popramo. Drobno sesekljano čebulo, česen in drobnjak zmešamo s kislo smetano in s tem namažemo zrezke. Šampinjone očistimo in narežemo na lističe. Por dobro operemo in narežemo na tanke obročke. Vse skupaj naložimo na meso in zvijemo. Zapečemo jih na olju, nato zalijemo in dušimo do mehkega. Omako zgostimo s kislo smetano, v katero poljubno zamešamo še žličko moke, da je omaka gostejša. Jed potresemo z drobnjakom in ponudimo. Za prilogo pripravimo široke rezance, dušen riž ali polento. Če namesto šampinjonov uporabimo drugo vrsto gob, jih moramo pred uporabo narezati na lističe in dušiti na olju, da oddajo odvečno vodo. Zvitkov z nabranimi gobami ne zamrzujemo!

Na enak način pripravimo tudi zvitke s trdo kuhanimi jajci, ki jim pravimo PTIČKI. Namesto z gobami in porom vsak zrezek napolnimo z rezino šunke in s trdo kuhanim jajcem. Odišavimo jih z žajbljevim listom. Pred serviranjem jih podolžno prerežemo, da so privlačnega videza, in jih ponudimo z dušenim rižem in poljubno solato. Zvitke lahko pripravimo vsakokrat z nekoliko drugačnim okusom in tudi z drugo zelenjavno prilogo ali solato. Bodimo vedno na novo domiselni!

Praznik gledališča v Trebnjem

1. medobmočno srečanje gledaliških skupin Dolenjske, Bele krajine in Posavja uspelo - V štirih dneh osem predstav, same komedije - Priznanja strokovne komisije - Prihodnjič v Novem mestu

TREBNJE - "Dober obisk predstav in odziv pri igralcih je dokaz, da je bilo takšno srečanje, katerega ideja je v naši gledališki skupini nastala že pred dvema letoma, resnično potrebno. Ne le pevci in drugi kulturniki, tudi amaterski gledališniki se moramo redno dobivati," je ob zaključku 1. medobmočnega srečanja gledaliških skupin Dolenjske, Posavja in Bele krajine v trebanjskem kulturnem domu dejal pobudnik srečanja, dolgoletni igralec in režiser KUD Ivana Cankarja iz Velike Loke Daniel Barle.

Srečanje, ki je potekalo od četrtka do nedelje, od 30. marca do 2. aprila, je soorganizirala trebanjska izpostava Sklada za ljubiteljske in kulturne dejavnosti (SLKD) z vodjo Mojco Femec. V štirih dneh se je v šestih trebanjskih krajih predstavilo osem amaterskih gledaliških skupin: Prečenčani z igro Mokrodolci, Šentruperčani s Priložnostnim zdravnikom, Mirnopečani z Glavnim dobitkom, igralci iz KUD Ivana Cankarja Velika Loka s Krapi, gledališčniki z Otočca z Ljubeznijo v kovčku, gledališki skupini ZIK Črnomelj in KD Milana Majcna iz Šentjanža sta zaigrali Vajo zbora, dramska skupina Srednje šole Črnomelj pa se je predstavila z igro Video klub, bejbe. Igranje je spremljala strokovna komisija v sestavi: Simona Zorc - Ramovš, Miha Trefalt in Rudolf Juri, ki je ob čestitki in podelitvi priznanj vsem sodelujočim na zaključni okrogli mizi dala nekaj napotkov za delo naprej. "Gledali smo same komedije in pravite, da ljudje pridejo gledat le še to zvrst. Morda bi bilo treba počasi spremeniti tudi to," je dejala **Ramovševa** in poudarila pomen dobre igre in izbora teksta. Prav slednje je omenil tudi državni selektor **Miha Trefalt**, ki je pri ocenjevanju in izbiri skupine za Linhartovo srečanje (junija v Radovljici), upošteval zlasti igro, režijski delež in inovativnost. Doslej ni izbral nobene nastopajoče gledališke skupine, gotovo pa bi bilo prav, da bi si vsaj eden od članov strokovne komisije ogledal vsako predstavo, a se to žal (pri prečenskih gledališčnikih) ni zgodilo. Kot se je pokazalo v pogovoru, si amaterski igralci želijo predvsem pravo kritiko in napotke za boljše delo naprej, s tem pa je povezano tudi izobraževanje v obliki raznih seminarjev, za kar se bodo po besedah **Rudolfa Jurija** z republiškega Sklada potrudili.

2. medobmočno srečanje gledaliških skupin iz širše Dolenjske bo prihodnjo pomlad potekalo v Novem mestu.

L. MURN

SREČANJE USPELO - Zaključek srečanja, na katerem so se predstavili mirnopeški igralci, so s petjem popestrili pevci Trebanjskega okteta. Zbrane je pozdravil tudi župan Ciril Metod Pungartnik. Na sliki so prečenski igralci, ki so se predstavili na otvoritvenem dnevu v trebanjskem kulturnem domu. (Foto: L. M.)

NOVOMEŠKI GODBENIKI Z GOSTI - "Veseli me, da vidim godbo, ki je ena najstarejših v Sloveniji, v novi preobleki in da želi svoje tradicionalno igranje postaviti na višjo raven," je v petek, 31. marca, na koncertu KUD Mestna godba Novo mesto dejal Igor Teršar s Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in spomnil novomeško občino, naj ji tudi finančno bolj priskoči na pomoč. Novomeška godba, ki je predlanskem praznovala 150-letnico delovanja, se je v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine širšemu občinstvu prvič predstavila s svojim novim dirigentom Tomažem Zlobkom. Koncert je bil nekaj posebnega tudi zaradi glasbenih gostov. Višek večera je bil gotovo nastop dirigentove sestre, mednarodno priznane harfistke Mojce Zlobko (na sliki z bratom, ki je zaigral na saksofon), nastopili pa so še: oktet Adoramus, Katja Oserban in Matjaž Mrak (oba vokal), za klavirsko spremljavo je skrbel Roman Gačnik, na diatonično harmoniko pa je solo igral Tone Špringer. (Foto: L. Murn)

Dolenjci za Slovenijo

Nova knjiga dr. Staneta Grande

NOVO MESTO - Zgodovinar dr. Stane Granda je v petek, 31. marca, na povabilo novomeškega Zgodovinskega društva in Dolenjskega muzeja tudi v rodnem Novem mestu, in sicer v muzeju, predstavil svojo novo knjigo Prva odločitev Slovencev za Slovenijo in pri tem izpostavil takratno dogajanje na Dolenjskem. S svojim delom dokazuje množičnost gibanja za Združeno Slovenijo leta 1848, o katerem je med slovenskimi zgodovinarji prevladovalo mnenje, da je imelo šibko podporo in še to le v krogu intelektualcev. Dr. Granda je sveženj s podpisanimi peticijami po skoraj 20-letnem iskanju leta 1991 odkril v Hišnem, dvornem in državnem arhivu na Dunaju.

Po njegovem mnenju je bila nacionalna zavest zelo razvita in gibanje živo tudi na Dolenjskem. Za to sicer ni večjih dokazov, o tem lahko sklepamo le po drobcih. Mednje štejejo: zgodnja uprizoritev Linhartove igre 'Ta veseli dan ali Matiček se ženi' 6. januarja 1848, zapis celovškega stolnega kaplana Matije Marjarja ter nastanek prvega novomeškega in dolenjskega časopisa Sloveniens Blatt (v prevodu: Slovenski list).

Z našega območja so se ohranile peticije iz Škocjana, Šentjerneja, Bele Cerkve, Brežic, Velikega Trna in Novega

Dr. Stane Grada, ki mu je tokrat prisluhnilo žal maloštevilno občinstvo. (Foto: M. K.)

mesta, slednja le z dvema podpisoma. Ob tem dr. Granda domneva, da je v dolenjski metropoli gotovo obstajala vsaj še ena, ki pa se je izgubila.

M. K.

NASTOP ROMSKIH OTROK

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca vabi danes, v četrtek, 6. aprila, ob 18. uri v veliko čitalnico Študijskega oddelka na počastitev svetovnega dneva Romov. Nastopili bodo romski otroci pod vodstvom Jelenke Kovačič.

JAZZ KONCERT V LOKALPATRIOTU

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 6. aprila, bo ob 21. uri v LokalPatriotu nastopil Grašič - Kranjčan kvartet. Na jazz koncertu bodo izvrstni glasbeniki kitarist Primož Grašič, bobnar Radko Divjak, basist Aleš Avbelj in trobentar Dominik Kranjčan predstavili ploščo Bab'n'gabn.

ORAČ V LJUBLJANI

LJUBLJANA - Od srede, 5. aprila, pa do konca aprila je v razstavišču Agora na Parmovi v Ljubljani (poslovna stavba Lesnine) na ogled razstava del novomeškega diplomiranega slikarja, svobodnega likovnega ustvarjalca Janka Orača. Razstavo si je mogoče pogledati vsak delovni dan med 9. in 15. uro.

KONČANA REVIJA OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV

NOVO MESTO - Novomeška izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti je v avli Kulturnega centra Janeza Trdine 29. marca in 5. aprila priredila redno letno revijo otroških pevskih zborov, ki je potekala v dveh delih. Preko dvesto otrok, pevk in pevcev iz OŠ Škocjan, Šmihel, Grm, Center, Bršljin, Vavta vas in Žužemberk je pokazalo, da so vse leto trdo in zagnano delali pod vodstvom svojih zborovodij.

KONCERT "AJDE"

OREHOVICA - Mešani pevski zbor Ajda iz Orehovice priredi v soboto, 8. aprila, ob 20. uri v tamkajšnjem kulturnem domu redni letni koncert. V goste so povabili dekliško pevsko skupino Plamen iz Škocjana in Vinogradniški oktet iz Šentjerneja.

VELIKONOČNA USTVARJALNICA

ČRNOMELJ - ZIK - Knjižnica Črnomelj vabi v četrtek, 13. aprila, ob 16. uri na velikonočno ustvarjalnico, na kateri bodo obiskovalci izdelovali podstavke za pirhe. S seboj je treba prinesti tanke čopiče za barvanje.

NOV PODGORŠKOV FILM

SPODNJA IDRIJA - Ta teden je v Spodnji Idriji padla prva klapa novega celovečernega filma z naslovom Sladke sanje scenarista Miha Mazzinija in brežiškega režiserja Saša Podgorška.

"LJUBEZEN V KOVČKU"

NOVO MESTO - Dramska skupina KD Otočec je v torek, 4. aprila, v dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine uprizorila komedijo Ljubezen v kovčku avtorja Marjana Marinca.

JUBILEJNI KONCERT

NOVO MESTO - Ob 30-letnici delovanja Dolenjski oktet vabi na jubilejni koncert, ki bo v petek, 7. aprila, ob 19.30 v Kulturnem centru Janeza Trdine. Gosta večara bosta Ljubljanski oktet iz Domžal in Karlovški vokalni oktet iz Karlovca.

Državno tekmovanje mladih glasbenikov

Tudi Dolenjci

LJUBLJANA - Pretekli teden, od 23. do 26. marca, je potekalo 29. tekmovanje mladih slovenskih glasbenikov. V prvem delu je tekmovalo 252 solistov in 29 komornih skupin s pihali, in sicer v štirih ljubljanskih glasbenih šolah ter v velenjski. Prve nagrade je doseglo 29 solistov in tri komorne skupine. V ljubljanski Slovenski filharmoniji so se na zaključnem koncertu predstavili najboljši. Med tekmovalci so bili tudi glasbeniki iz širše Dolenjske: štirje iz Glasbene šole Brežice, po eden iz črnomaljske, kočevske in ribniške, pet iz krške, trije iz trebanjske šole in pet iz Glasbene šole Marjana Kozine Novo mesto.

Učenec Glasbene šole Črnomelj Tino Ladika je na kontrabasu dosegel lep uspeh. V svoji kategoriji je od sto možnih točk dobil kar 95 in s tem zlato plaketo ter 1. nagrado. Njegov mentor je prof. Silvester Mihelčič ml., na klavirju pa ga je spremljala prof. Dragana Petravić.

Drugi del tekmovanja, na katerem bo nastopilo 18 orglavcev, bo potekal od 6. do 8. aprila v cerkvi device Marije v Polju v Ljubljani. Koncert nagrajencev bo v soboto, 8. aprila, ob 19.30 v tej cerkvi.

Življenje pa teče naprej

Razstava Pretakanje Nuše Lapajne v Lamutovem likovnem salonu - Instalacije, ki tematizirajo usodo človeka

KOSTANJEVICA - Uvod v letošnjo razstavno sezono Galerije Božidarja Jakca predstavlja razstava Pretakanje mlade akademske slikarke Nuše Lapajne, ki so jo v petek, 31. marca, odprli v Lamutovem likovnem salonu. Avtorica, ki živi in dela kot svobodna umetnica v Ljubljani, ima za sabo že več skupinskih in samostojnih razstav, toda na Dolenjskem se tokrat predstavlja prvič.

Kot je na otvoritvi uvodoma dejala kustosinja razstave **Barbara Rupel**, se je Nuša Lapajne, ki je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani diplomirala iz slikarstva in zaključila celo slikarsko specialko, z razstavo Pretaknje še koreniteje odvrnila od slikarstva in se podala v svet povsem prostorskega reševanja likovnih problemov, oz. instalacij. Rdeča nit razstave je dobesedno rdeča nit, ki jo predstavlja rdeča cev in je prispodoba za življenjske sokove, ki se s pomočjo energij iz okolja pretakajo skozi človeško telo, človek pa jih v obliki nove energije spet oddaja v okolje. Vir energije je neusahljiv, življenjski sokovi se še kar pretakajo in življenje teče naprej.

"Lapajnetova je uporabila štiri ključne elemente: človeške figure (mavčni odtisi resničnih ljudi) kot osrednji izpovedni liki, črne plastične površine kot akcente prostorskega dogajanja in cevi skupaj z zvočnim video posnetkom kot vizualizirane življenjske sokove. Razstava je zasnovana premišljeno. Njena natančna izpovednost in visoki estetski kriteriji so nedvomno jamstvo za avtoričino uspešno pot naprej," je menila Barbara Rupel. Pretakanje bo v Lamutovem likovnem salonu na ogled do 21. maja, jeseni pa se bo razstava premaknila v Pilonovo galerijo v Ajdovščino.

L. M.

OTVORITEV RAZSTAVNE SEZONE - Z razstavo Nuše Lapajne (na sliki z mavčno človeško figuro) so v Kostanjevici pričeli novo razstavno sezono. Lanska je bila zelo uspešna, saj sta bili dve njihovi razstavi - Iva Prančiča in Mirsada Begića - kandidatki za nagrado Prešernovega sklada, slednji pa jo je tudi dobil. (Foto: L. M.)

NASTOP KLAVIRSKEGA TRIA

ČRNOMELJ, NOVO MESTO - V okviru Glasbene mladine oder je v ponedeljek, 3. aprila, v Glasbeni šoli Črnomelj nastopil klavirski trio mladih priznanih glasbenic: pianistka Sonja Bajc, violinstka Barbara Zalaznik in violinčelistka Uršula Ivanuš. Predstavile so se z deli W. A. Mozarta, Daneta Škerla, Edvarda Griega in J. Turinija. Z istim programom bo trio danes, v četrtek, 6. aprila, ob 19. uri nastopil tudi v dvorani Glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu.

Sožitje besede in glasbe

Literarno-glasbeni večer s predstavitvijo pesniškega prvenca Yaabok Lenče Ferenčak - Glasba Lada Jakše

NOVO MESTO - Pred skorajda natanko letom dni sta gledališka in filmska igralka, pesnica in prevajalka, Lenča Ferenčak in glasbenik ter skladatelj Lado Jakša v Knjižnici Mirana Jarca predstavila literarno-glasbeni recital In temni Bog mi pravi, posvečen, slovenski pesnici Lili Novy. V četrtek, 30. marca, pa sta bila znova povabljena med dolenjske obiskovalce knjižničnih prireditev.

Ferenčakova je ob avtorski glasbi našega priznanega glasbenika, komponista in fotografa Lada Jakše predstavila svoj pesniški prvenec z naslovom Yaabok, ki je pred kratkim izšel pri založbi Amalietti. Kljub njenemu zahtevnemu poklicu je posebna ljubezen vseskozi veljala tudi pisanju, čeprav po besedah avtorice nikoli ni imela trdnega namena, da bi pesmi izdala v knjižni obliki. Gre za na prvi pogled preproste in skromne pesmi, ki se dotikajo tem, kot so ljubezen, nepremagana razočaranja, neuničljiva preteklost, sanjarjenje, bolečina starosti, pa tudi jeza in ogročenja, "vendar se brž pokažejo v vsej svoji vsebinski polnosti. Pesniška zbirka Yaabok je nov izviren prispevek k snovanju na področju slovenske poezije," je v spremni besedi knjigi zapisal Vital Klabus, ki opozarja tudi na izrazito učinkovit pesniški jezik. Ferenčakova je povedala, da gre za izbor pesmi, ki so nastajale

LITERARNO - GLASBENI VEČER - Obiskovalci so po zaslugi Lada Jakše in Lenče Ferenčak (na sliki) okusili posebno sožitje lepe besede in glasbe. (Foto: L. M.)

tako pred dobrimi dvajsetimi leti kot nekaj let nazaj. Poseben ciklus predstavljajo vojne pesmi.

Oba gosta je na prijetnem literarno-glasbenem večeru predstavila višja bibliotekarka Jadranka Matić - Zupančič.

L. M.

Priznanje tako otrokom kot staršem

Podelitev predšolske bralne značke Mavrična ribica - Sodelovalo okrog 170 malčkov in njihovih staršev - S pomočjo knjige se krepijo družinske vezi - Mlade navdušila lutkovna predstava

NOVO MESTO - 2. april je rojstni dan velikega pravljičarja, Danca H. C. Andersena, to pa je tudi svetovni dan otroške knjige. Zato so v ponedeljek, 3. aprila, v Kulturnem centru Janeza Trdine kot že vrsto let podelili priznanja in priponke Mavrične ribice malčkom, ki so sodelovali v predšolski bralni znački, projektu Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

Avtorica predšolske bralne značke in vodja Oddelka za mladino novomeške knjižnice **Slavka Kristan** je v pozdravnem nagovoru mladim bodočim bralcem - skupaj s starši so do zadnjega sedeža zapolnili veliko dvorano - čestitala za pogum, da so prišli v knjižnico pripovedovat pravljice, ki so jih poslušali doma. "Vsa pohvala in priznanje pa gre seveda tudi staršem, ker so si ob vseh drugih obveznostih vzeli čas, da so s svojimi otroki preživeli nekaj prijetnih trenutkov ob branju zgodbic in prišli skupaj z njimi v knjižnico. Žlahtnost tega projekta je prav opazovanje otrokovega napredovanja v govornih spretnostih; da so bili prav starši priča temu, pa je gotovo izredno vplivalo tako na malčke kot na same starše," je povedala Kristanova. Glavni namen predšolske bralne značke je, da se s pomočjo knjige krepijo prijetno in bogato družinsko življenje ter čustvene vezi. Nič ne more nadomestiti žive besede staršev. Bogat besedni zaklad, nastopanje, razvijanje otrokovega mišljenja, zanimanje za knjige, obiskovanje knjižnice, vse to je rezultat omenjenega projekta.

• Pred podelitvijo priznanj so si mladi lahko ogledali lutkovno predstavo Hop v pravljico igralcev Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. To svojevrstno nagrado so finančno omogočile novomeška, topliška in mirnopeška občina, za kar se jim Kristanova lepo zahvaljuje.

Priponko mavrična ribica so si mali šolarji prislužili s pripovedovanjem štirih pravljic. Mlajši so prejeli le priznanje, malošolarji pa priponko. Podeljevali so tudi družinska priznanja. Sodelovalo je okrog 170 malčkov iz vrtcev Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Brusnice, Šmarjeta, Novo mesto in Vavta vas. V Šentjerneju bo zaradi velikega števila otrok prireditev potekala posebej. "Z veseljem opažam, da se od leta 1992, odkar poteka predšolska bralna značka v naši knjižnici, število sodelujočih povečuje. Projekt je tako zaživel, da so se ga kasneje oprijeli tudi v novomeških vrtcih," je povedala Kristanova. Prav gotovo pa gre velika zasluga tudi vsem knjižničarkam na Oddelku za mladino, saj bi bilo brez njihovih spodbud in pohval ob poslušanju pravljic bodočih mladih bralcev gotovo manj.

L. M.

POTA IN STRANPOTA §

dežurni poročajo

V AMBULANTO ZA ODVISNIKE - 20. marca je zvečer neznanec vstopil v brežiški zdravstveni dom. Napotil se je v kletne prostore in vlomil v ambulanto za odvisnike, v notranjost ambulante pa ni vstopil, kjer bil verjetno pregnan.

BREZ JEEPA - V noči na 30. marec je neznanec v Brezini pri Brežicah ukradel črno terensko vozilo znamke Jeep Cherokee, reg. št. LJ L5 - 95Z in lastnika oškodoval za okrog 5 milijonov tolarjev.

KAVA, ČIGARETE, DENAR - Osumljeni 33-letni M. H. iz Brežic je v noči na 30. marec vlomil v brežiško okrepčevalnico in ukradel kavo, cigarete in denar v skupni vrednosti 27.500 tolarjev. Sledi kazenska ovadba.

V KAMNOLOM PO OLJE - Med 25. in 27. marcem je neznanec vlomil v kovinski zabojnik na delovišču kamnoloma v Brezovici ter ukradel 10-litrsko plastenko motornega olja Proton in orodje. Lastnik M. K. iz Črnomlja je ob 7.500 tolarjev.

POŠTNI KABEL - Telekom, d.d., Slovenije je oškodovan za 500 tisoč tolarjev, ker je v noči na 27. marec neznanec izpred pošte v Mirni Peči ukradel kolut s tisoč metri navitega PTT kabla. Odpeljal ga je na osnovnošolsko igrišče, kabel razvil in odnesel.

KOSTANJI IN BUKEV - V gozdu na Vahti je neznanec med 10. in 26. marcem posekal pet kostanjev in eno bukev, last J. M. iz okolice Novega mesta. Vrednost lesa znaša 45 tisoč tolarjev.

OB DENAR - Neznanec je 30. marca iz odklenjenega avta oškodovanca R. B. iz Novega mesta, ki ga je imel parkiranega pri novomeškem zdravstvenem domu, ukradel denarnico z dokumenti in denarjem, v vrednosti 130 tisoč tolarjev.

PROBLEMI S ČRNIM ODLAGALIŠČEM PRI ZBURAH

Vsako jutro najde kakšen odslužen avto več

Pomladni meseci, ki so za mnoge najlepši v letu, žal dostikrat razkrijejo tudi človekove slabosti. Sneg odide, v malo prej nedolžno beli naravi pa se kar naenkrat pokažejo smeti in razni odpadki, tudi tako veliki, kot so odsluženi avtomobili. Ob prihodu v vas Zbure že od daleč na hribčku ob gozdu zbudi pozornost vse večje črno odlagališče starih jeklenih konjičkov. Moti seveda vse krajane, najbolj pa Stanka Andrejčiča, saj ležijo na njegovi zemlji.

"Lansko jesen so na tisto mesto pripeljali kontejner za kosovne odpadke. Potem so ga odpeljali in je bil mir. Pred nekaj meseci pa tam zagledam star avto in dve zarjaveli polovici. Takoj sem obvestil novomeško komunalo, naj nekaj ukrenejo, prišla je tudi policija, toda naredilo se ni nič. Od takrat se je v dobrem mesecu dni tam znašlo okrog dvajset odsluženih avtomobilov," je povedal **Andrejčič**. Kup stare pločevine ob cesti proti Klevevžu ob zadružnih sadovnjakih je res zajeten in v njem je mogoče najti stare fičke, juge, katre, kolesa, gume, mreže, hladilnik, "piksne" ipd. "Vse kaže, da ljudje to navlako vozijo ponoči, saj je na kupu skorajda vsako jutro mogoče najti nov star avto," pravi Andrejčič. Čeprav črno odlagališče ne moti le njega, temveč tudi ostale vaščane, je vendarle najbolj prizadeta prav njegova družina. Ni še dolgo tega, ko so tisti kraj ob gozdu celo kosili, "saj veliko trave ni bilo, ampak nekaj se je že nabralo za krave. Kraj nam je pomembnejši, ker predstavlja pot v naš gozd. Tam smo vedno vozili drva in listje, zdaj pa to sploh ni več mogoče," je dodala žena. Odsluženi jekleni konjički res že skorajda onemogočajo tudi vožnjo po bližnji makedamski potki do nekaj hiš malo nižje.

Andrejčičevi ne morejo razumeti, naj avtomobile s svoje zemlje pospravijo kar sami, če jih tako motijo, čeprav ne vedo, čigavi so in kako so tja prišli. "Na komunali so mi rekli, da pridejo ponje, toda odvoz - 10 tisoč tolarjev - bi moral plačati jaz. To res ne gre! Dogovarjal sem se tudi že z nekim upravljalcem avtoodpada v Škocjanu, ki je bil pripravljen zastonj odpeljati navlako, toda ker spadamo pod novomeško občino, lahko to stori samo za plačilo," je iskanje rešitev razlagal kmet Andrejčič, ki ne more razumeti, da takšno veliko črno odlagališče na tako turističnem kraju, blizu Zdravilišča Šmarješke Toplice, res ne moti nikogar od vodilnih. "Ne vem, kaj naj storim," pravi. Zburjane pa najbolj moti, da zdaj po kupu starega železja vse pogosteje brskajo Romi, "za katere se ve, da jih ni dobro imeti za sosede".

O problematiki smo se pozanimali na Mestni občini Novo mesto. **Marjan Dvornik** je pojasnil, da že od lanskega poletja velja občinski Odlok o ravnanju z zapuščenimi vozili, ki med drugim določa, da če gre za javne površine, postopek odstranjevanja vodi občinski redar, če gre za gre za funkcionalna zemljišča (etažna stanovanja), ukrepa upravnik tega zemljišča, če pa gre za zasebno zemljišče, je dolžan ukrepati njegov lastnik. Ugotoviti mora lastnike omenjenih avtomobilov, če se ti v osmih dnevih ne odzovejo in se nihče ne pritoži, lahko izvajalec - komunala avtomobile odpelje na skladišče zapuščenih vozil. Toda ne pozabiti, da v breme lastnika zemljišča.

"Omenjenega primera ne poznam, in ker menim, da so nasploh ljudje premalo seznanjeni z zakonodajo in postopki, lastniku zemljišča svetujem, naj se oglasi pri meni in bomo skupaj skušali najti ustrezno pot rešitve problema," je dejal Dvornik in povedal tudi, da težave z zapuščeni avtomobili niso redke, saj so v zadnjem času dobili nekaj preko petdeset primerov v zvezi s tem. Pri petnajstih je dokumentacija rešena, z ostalimi se še trudijo.

Želimir Dronjak s Komunale Novo mesto je povedal, da po veljavnem občinskem odloku izvajalec opravi odvoz starih avtomobilov le na podlagi odredbe komunalnega nadzorništva. Ob ogledu zbirališča se pusti obvestilo lastniku, naj svojega odsluženega jeklenega konjička odstrani sam, če se to v osmih dneh ne zgodi, ugotavljanjo lastnika avta na primer na podlagi številk karoserije.

"Če tudi to ne uspe, potem nadzorništvo napiše nalog za odvoz in komunala to stori. Avtomobile odpelje na svoje skladišče, kjer čakajo še mesec dni. Če se lastnik še vedno ne odzove, je nadaljevanje postopka odvisno od vrednosti avtomobila: če je ta neuporaben, gre na odpad in stroške plača občina, sicer pa se proda na javni dražbi. Z izkupičkom se poplačajo vsi stroški, če še kaj ostane, to dobi občina," je pojasnil Dronjak.

L. MURN

NIMAJO POTI V GOZD - Tole veliko črno odlagališče starih avtomobilov, ki je nastalo v dobrem mesecu dni, Andrejčičevim preprečuje, da bi iz svojega gozda tako kot včasih vozili listje in drva. Lani so na tem mestu celo kosili. (Foto: L. M.)

Poklicno gasilsko jedro

Opravi večino intervencij

SEVNICA - V letu 1999 je bilo v sevniški občini 70 različnih nesreč. Operativne gasilske enote so posredovale 78-krat. 214 gasilcev je na intervencijah opravilo 682 delovnih ur. Največ izvozov (62) je opravilo PGD Sevnica s poklicnim jedrom, predvsem ob prometnih nesrečah. Sevniški gasilci so lani pripeljali 577 m^3 vode in opravili 1.263 km. Leto poprej je bilo pomanjkanje pitne vode veliko večje. Stroški strokovne službe predstavljajo plače za pet zaposlenih delavcev. Služba si polovico denarja za plače zasluži z vzdrževanjem gasilnikov in naprav za gašenje, z meritvami in kontrolo hidrantov, s prevoznimi storitvami in oskrbo prebivalstva s pitno vodo, s storitvami z lestvami in drugimi gasilskimi napravami, z izdelavo požarnih redov in drugih preventivnih nalog ter z opravljanjem dežurne službe.

Poleg tega so gasilci izvajali različne intervencije, samostojno ali v sodelovanju z drugimi člani operativnih enot. V letu 1999 so opravili 6.721 ur dežurne pripravljenosti na domu. Stroške dežurne službe pokriva republiška uprava za zaščito in reševanje po pogodbi, ki jo ima PGD Sevnica sklenjeno kot osrednja gasilska enota, zadolžena za izvajanje tehničnih intervencij in ob drugih nesrečah, tudi z nevarnimi snovmi.

P. P.

ILEGALCA V METLIKI

METLIKA - 29. marca popoldne so policisti na metliškem bencinskem servisu izsledili dva bosanska državljana, 20-letnega M. K. in 21-letnega I. P., ki sta tega dne ilegalno prestopila državno mejo preko reke Kolpe v Rosalnicah. Po postopku so ju vrnili na Hrvaško.

PONAREJEN VIZUM

OBREŽJE - Zoper osumljenko, 37-letno bosansko državljanko A. P., je podana kazenska ovadba, ker se je 28. marca pri mejni kontroli na Obrežju izkazala z nacionalnim potnim listom, v katerem je bil nalepljen prihodno-odhodni vizum Republike Slovenije. Bil je ponarejen.

"STOP" RES POMENI STOP!

NOVO MESTO - 31. marca 44-letna voznica osebnega avta M. G. iz Novega mesta v križišču Smrečnikove in Šmihelske ulice ni upoštevala prometnega znaka Stop, ampak je zapeljala v levo v križišče na Šmihelsko cesto. Po prednostni cesti je takrat pripeljal 30-letni voznik osebnega avta B. Č. z Uršnih Sel. V trčenju se je B. Č. hudo poškodoval in so mu pomoč nudili v novomeški bolnišnici.

PONAREJENA BANKOVCA

NOVO MESTO - Novomeščanka je 25. marca v Dolenjski banki na Seidlovi cesti v tolarje zamenjala deset bankovcev po sto ameriških dolarjev. Delavka je ugotovila, da je eden ponarejen. Delavka Agencije za plačilni promet v Novem mestu pa je 27. marca pri pregledu dnevnega izkupička iz podjetja 3 DVA, d.o.o., iz Brežic odkrila ponarejen bankovec za pet tisoč tolarjev. Oba ponaredka so policisti zasegli in poslali v ekspertizo Banki Slovenije.

PREHITRO PO MOKRI CESTI

ŠRANGA PRI MIRNI PEČI - 52-letni J. M. iz Mirne Peči se je 29. marca ob 15.25 z osebnim avtom peljal iz Novega mesta proti domu. Pri Šrangi ga je zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo na splozkem in mokrem vozišču zaneslo na levo, tedaj pa je iz nasprotne smeri pripeljal tovornjak. Slednji se je umikal, vendar je vseeno prišlo do trčenja, pri katerem se je J. M. hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škoda na vozilih znaša po nestrokovni oceni milijon tolarjev.

RAZGRAJAL IN GROZIL ŽENI

OTOČEC - 27. marca nekaj po 5. uri so policisti do iztreznitve pridržali vinjenega 44-letnega F. K. z Otočca, ki je doma razgrajal in ženi grozil s pretepom. Zagovarjati se bo moral pred sodnikom za prekrške.

Večji skupini Iračanov

Prijet vodič

POSAVJE - V noči na 28. marec je skupina devetih državljanov Irana, starih od 6 do 52 let, ilegalno prestopila državno mejo med Hrvaško in Slovenijo. Šli so peš po poljih, izven naselja Obrežje do Mokric, kjer jih je z osebnim avtom znamke Caravan pričakal 38-letni D. M. iz okolice Krškega. Vse ilegalce je naložil in jih za plačilo odpeljal proti Ljubljani. Toda ob 5.30 so ga ustavili in kontrolirali krški policisti, ki so akcijo odkrili. D. M. so pridržali in zoper njega sledi kazenska ovadba, ilegalce pa so vrnili na Hrvaško.

Istega dne so brežiški policisti ob 12.45 v zapuščeni stanovanjski hiši v okolici Bizeljskega prijeli skupino 13 državljanov Irana, starih od 18 do 34 let, ki so ponoči s pomočjo neznanega vodiča pestopili državno mejo v bližini Stare vasi pri Bizeljskem. Po postopku so jih odpeljali v Center za odstranjevanje tujcev v Ljubljani. 30. marca so krški policisti na Čatežu ob Savi prijeli še dva romunska ilegalca, ki sta mejo prestopila dan prej peš preko polj izven naselja Obrežje. Vrnjena sta bila na Hrvaško, tako pa tudi še trije romunski državljani, ki so v noči na 30. marec ilegalno in peš prestopili mejo preko reke Breganice. Policist jih je prijel izven naselja Gmajna.

VOJAŠKA PUŠKA Z NABOJI

KRŠKO - Policisti so 28. marca popoldne pri 32-letnem D. M. iz okolice Krškega zasegli vojaško puško M 48 A in tri naboje, kal. 7,62 mm, ker je vse to imel brez ustreznega dovoljenja.

UKRADLI POLO

NOVO MESTO - S parkirišča na Mestnih njivah je med 29. in 30. marcem izginil osebni avto znamke WV Polo, clasic, rdeče barve, reg. št. NM 75-41. Neznanec je lastnico M. R. iz Novega mesta oškodoval za milijon 900 tisoč tolarjev.

22 DNI V ZAPORU

GABRJE - Policisti so med kontrolo prometa 29. marca ponoči ustavili 41-letnega A. U. iz Brezjega, za katerega so ugotovili, da nima vozniškega izpita. Odklonil je tudi preizkus z alkotestom. Ker je že večkrat kršil cestnoprometnih predpisov in ker je obstajal sum, da bo vožnjo nadaljeval, so ga pridržali. Sodnik za prekrške mu je izrekel 22-dnevno zaporno kazen.

Mladoletnik skozi rdečo

Policisti lovili voznika, ki je vozil brez izpita - Ni hotel ustaviti, ogrožal druge - Začasen odvzem avta

NOVO MESTO - Novomeška policista sta imela 28. marca razburljivo noč. Nekaj po polnoči sta med kontrolo prometa na Ljubljanski cesti opazila mladega voznika osebnega avta Z. H. s Coklovce, ki zadaj ni imel pritrjenih registrskih tablic. Odpeljala sta se za njim in ga v Prečni dohitela. Skušala sta ga ustaviti z modro rotacijsko lučjo in zvočnimi signali, toda mladenič v 18. letu se je pospešeno peljal proti Straži.

Policista sta mu sledila in ga skušala ustaviti, a zaman. Z. H. pri zavijanju v levo ni nakazal smeri s smerokazom, vozil je po levem smernem pasu in ogrožal druge voznike, ki so se morali ustavljati in odmikati na bankino. Eden izmed njih je moral v Srebrničah z vozišča zapeljati celo na travnik, da je preprečil trčenje. Z. H. je skozi križišče Topliške ceste in dovozne poti za novomeško avtobusno postajo kljub rdeči luči zapeljal z nezmanjšano hitrostjo. Pri zdravstvenem domu ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo v betonsko ograjo. Voznik je s sopotniki skušal pobegniti, vendar so jim policisti s fizično silo in s sredstvi za vklepanje in vezanje to preprečili. Z. H., ki nima niti vozniškega dovoljenja, so hoteli preizkusiti z alkotestom, a je to odklonil.

Ker je večkraten kršitelj cestnoprometnih predpisov in ker je ostajal sum, da bo vožnjo nadaljeval, so ga pridržali. Z. H. je ob 3.55 zahteval zdravnika, zato so ga odpeljali v zdravstveni dom, od tam pa v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na opazovanju. Mladoletniku so začasno odvzeli osebni avto, ki je last Ž. K. z Lokev. Kršitelja so policisti prijavili sodniku za prekrške.

VEČKRATNA KRŠITELJICA

SLOVENSKA VAS - Med kontrolo prometa so policisti 29. marca zvečer ugotovili, da voznica, 23-letna N. S. iz Cerknice, vozi brez izpita. Ker je večkratna kršiteljica cestnoprometnih predpisov, saj je bila letos pri sodniku za prekrške že petkrat, so jo takoj predlagali v postopek. Doletela jo je denarna kazen v višini 90 tisoč tolarjev in sedem tisoč tolarjev za stroške postopka.

BRATA NADLEGOVALA GOSTE

NOVO MESTO - Policisti so 31. marca ob 23. uri do iztreznitve pridržali vinjenega 34-letnega R. P. iz okolice Šentjerneja, ker je pred lokalom Patriot na Novem trgu skupaj z bratom F. P. nadlegoval goste lokala. R. P. je med postopkom tudi žalil policista in ga izzival k pretepu. Čaka ga sodnik za prekrške.

NAPADEL JU JE S PIŠTOLO

NOVO MESTO - 50-letni R. B. iz Novega mesta je osumljen kaznivega dejanja ogrožanja varnosti, ker je 30. marca okrog 21. ure na parkirišču v Klemenčičevi ulici pred avtom s pištolo pričakal D. B. in D. B., oba iz Brezja. Roma sta k svojemu avtu prišla nazaj z vrečko z odpadki, ki sta jo vzela iz bližnjega zabojnika za smeti. Osumljenec je zahteval, da vrečko položita na tla in dvigneta roke. Eden od oškodovancev je v bližini opazil policijski avto ter stekel do policistov. Ti so prišli na kraj dogodka in R. B. zasegli samokres z nabojnikom, v katerem sta bila dva naboja. Sledi kazenska ovadba in predlog sodniku za prekrške.

V GOZDU NAŠLI BOMBI

GABRJE - Občan s Tolstega Vrha je 31. marca popoldne v gozdu v kraju Vrtiče nad vasjo Gabrje pri podiranju dreves našel dve ročni bombi, ki izvirata iz druge svetovne vojne. Zanju so poskrbeli pirotehniki.

BOMBI IZ 2. SVETOVNE VOJNE

KRMELJ - Občan Krmelja je 30. marca našel v gozdu eksplozivni telesi, za kateri se je izkazalo, da sta protipešadijski defenzivni bombi italijanske izdelave iz 2. svetovne vojne.

Velike ribe je težje ujeti

Preprodajalci mamila najprej ponujajo zastonj, potem pa za mastne denarje - Pravi čas reči ne

Bil je julijski konec tedna leta 1997. Dva fanta iz okolice Kočevja sta si tako kot mnogi njuni vrstniki zaželela zabave na Rock Otočcu. Tam sta preživela vse tri koncertne dni. Že kmalu na začetku sta spoznala neke tipe. Družba je kadila travo in jo ponudila tudi kočevskima fantoma, ki je nista še nikoli poskusila. Kljub njuni zavrnitvi so s ponudbo vztrajali in jima menda skorajda vsilili nekaj trave s papirčkom vred. Da ne bi izpadla revi, sta mamilo vzela.

Naslednji dan sta na koncertnem prizorišču srečala še enega znanca iz Kočevja, in ker je močno deževalo, so se vsi trije umaknili na suho v avto na bližnjem prizorišču. Tam so še naprej klepetali, poslušali glasbo in popivali ter se spomnili na včerajšnji dar. Eden od njih je zvil joint s travo in tobakom, ga prižgal in ponudil ostalima, toda komaj je vsak potegnil enkrat, jih je zasačila policija. Iz odprtega okna njihovega avta je namreč premočno dišalo po marihuani, pa so se možje v modrem odločili ugotoviti, za kakšen parfum gre. Kasnejša strokovna analiza je pokazala, da je šlo za mamilo, saj je v zaseženem jointu količnik kanabidoidnih snovi znašal več kot ena.

Fant, ki je zvil joint in ga ponudil tudi ostalima, se je prejšnji teden znašel na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča in bil spoznan za krivega kaznivega dejanja omogočanja uživanja mamil. Ker je sodišče spoznalo, da gre za solidno osebnost, je kazen minimalna: mesec dni zapora pogojno s preizkusno dobo leta dni.

Teža omenjenega kaznivega dejanja je, tako kot je dejal sodnik, res minimalna. Prav gotovo ti trije fantje iz kočevskega konca niso edini, ki so sploh kdaj poskusili travo in jo kadili na otoškem rock koncertu. Imeli so le to smolo, da so nje zalotili pri tem prepovedanem opravilu, drugih pa ne. Verjetno bi bilo veliko bolje, če bi policisti prijeli "tiste neznane tipe", najbrž zasvojence, ki so bili tako dobrohotni, da so neizkušencem kar zastonj ponujali mamilo. Toda večje ribe je ponavadi težje uloviti.

Recept je znan: prvič, drugič, tretjič se dobi joint brez plačila, ko si zasvojenec svojega življenja ne more več predstavljati brez mamila, pa preprodajalci kar naenkrat zahtevajo denar. Primer naj bo zato v poduk mladim, da bodo v takšnih situacijah odločnejši in znali reči ne. Pa čeprav bi izpadli kot reve.

L. MURN

ŠPORT

Prva državna medalja za smučarko Krke Roga

Brodnikova tretja v državi v veleslalomu

NOVO MESTO - V smučarskem društvu Krka Rog se že pred nastopom Matjaža Vrhovnika na državnem prvenstvu veselijo medalje. Na tekmi za državno prvenstvo za cicibane v veleslalomu, ki so ga v nedeljo, 2. aprila, pripravili na Krvavcu, se je izmed dolenjskih smučarjev najbolj izkazala članica smučarskega društva Krka Rog, ki je osvojila 3. mesto, za zmagovalko Petro Prestrel iz Blejske Dobrave pa je zaostala 1,20 sekunde. Pri cicibanih je Gregor Kostanjšek osvojil 10. mesto. V skupnem vrstnem redu za pokal Radenske je Brodnikova tretja, Kostajnšek pa peti.

Prav tako bi moralo biti konec minulega tedna na Krvavcu člansko državno prvenstvo, kjer si Krka Rog obeta zlato v slalomu pri moških, a je bila tekma zaradi obilice novega snega prestavljena za en teden.

V SYDNEY DVA ATLETA IN DVA KOLESARJA

Na seznamu evidentnih kandidatov za nastop na olimpijskih igrah v Sydneyju, ki ga je slovenski olimpijski komite nazadnje dopolnil 30. marca, je 46 športnikov, med katerimi še ni rokometašev, ki so se na igre uvrstili kot moštvo. Med 46 kandidati so z našega konca: atleta Igor Primc in Jože Vrtačič (oba Krka Telekom Novo mesto) in kolesarja Gorazd Štangelj (Liquigas, Italija) in Uroš Murn (Krka Telekom) Novo mesto.

ČRNOMALJCI IZGUBILI PRVO TEKMO POLFINALA

ČRNOMELJ - V polfinalu šolske košarkarske lige ŠKL so učenci osnovne šole Mirana Jarca iz Črnomlja doma s 50:58 izgubili z Žirmi. Mlade Črnomaljce čaka še povratna tekma v Žireh, ki bo odločala o tem, ali se bodo na finalu v Tivoliju borili za prvo ali tretje mesto v ŠKL.

Murn iz oči v oči z Jalabertom

4. mesto na VN Miguela Induraina največji uspeh prvega kolesarja Krke Telekoma Novomeščana Uroša Murna - Drugoligaš med svetovno elito - Zaradi Jalaberta moral zavirati

NOVO MESTO - Čeprav je turneja novomeškega poklicnega kolesarskega moštva Krka Telekom po Španiji zaradi precejšnjih stroškov dolgo časa visela v zraku, so se na Topliški cesti očitno dobro odločili, saj je prvi mož moštva Uroš Murn že na prvi preizkušnji na Pirenejskem polotoku s četrtim mestom v izjemno močni konkurenci dokazal, da sodi prav med najboljše na svetu, njegovo moštvo pa je s tem pridobilo možnost, da se končno le prebije na eno izmed treh največjih etapnih dirk poklicnih kolesarjev.

Dirka za Veliko nagrado legendarnega španskega kolesarskega asa Miguela Induraina v San Sebastianu je po kriterijih mednarodne kolesarske zveze UCI uvrščena šele v četrto kategorijo, glede na udeležbo kopice najboljših kolesarjev sveta pa bi jo brez pomislekov lahko uvrstili v najvišji razred. Na štartu so se zbrala vsa najboljša španska poklicna moštva in taki šampioni, kot so lani najboljši kolesar na svetu Lance Armstrong, že leta najboljši na

• Uroš Murn je z uspehom v Španiji med prvimi slovenskimi športniki potrdil normo za nastop na olimpijskih igrah v Sydneyju. Glede na njegov nastop v San Sebastianu na olimpijskih igrah prvi mož novomeškega poklicnega moštva Krka Telekom naj ne bi igral stranske vloge.

svetovni lestvici Laurent Jalabert, olimpijski zmagovalec Abraham Olano in domači zvezdniki Escartin, Jimenez, Etxebarria in Dominguez.

Do sedaj kolesarji Krke Telekoma v taki konkurenci niso dosegli vidnejših uvrstitev, tokrat pa se je končno le zgodilo, kar so si obetali že predlani, ko so bili v novomeškem moštvu še Štangelj, Filip in Quaranta.

Na zelo selektivni 195 km dolgi progi s petimi zahtevnimi klanci, od katerih je bil eden prve kategorije, Uroš Murn ni začel tako, da bi kazalo na tak uspeh, saj je na drugem klancu že zaostal za vodilno skupino, vendar jo je do tretjega odločilnega 7 km dolgega vzpona dohitel in potem zlahka ujel ritem favoritov. V zadnjih 30 km so najboljši tempirali izjemno hiter tempo in s tem preprečili morebitne pobege. Uroš je pred ciljnim šprintom čutil dovolj moči za enakovreden boj z najboljšimi na svetu, pred zadnjim ovinkom pred ciljno ravnino pa je bil celo v odličnem položaju za zaključni šprint, a ga je kot večino kolesarjev v ospredju s prehitevanjem po notranji strani ovinka presenetil stari lisjak Francoz Laurent Jalabert, tako da je moral zavirati, s tem pa je zapravil priložnost za boj za zmago, do četrtega mesta pa se je v boju z bolj izkušenimi šprinterji prve jakostne skupine svetovnega kolesarstva le zrinil. Čeprav je kazalo, da si bo Jalabert z drzno potezo priboril zmago, ga je pred ciljno črto prehitel Španec Pedriguero, na tretje mesto pa se je zrinil njegov rojak Angel Vicioso.

Uroš Murn je bil med najbolje uvrščeninimi na dirki edini iz poklicnega moštva druge jakostne skupine

Uroš Murn

(TT-2). Ostali kolesarji Krke Telekoma so na zahtevni dirki, potem ko so opravili svoje delo, odstopili, ali pa

• Direktor moštva Krka Telekom Mirko Fifolt je ob prihodu iz Španije izjavil, da si uspeha, kakršnega je Uroš Murn dosegel v Španiji, niso niti v sanjah predstavljali. Prav zaradi Murnovega izida je bil odziv na nedeljsko predstavitev moštva Krka Telekom v Caneti v Španiji bistveno večji, saj se je predstavitve udeležil tudi predsednik španske kolesarske zveze. Novomeščani, ki so sodelovanje s španskim kolesarstvom dobro zastavili že jeseni, so tokrat dosegli nekaj pomembnih dogovorov, ki jim na široko odpirajo vrata na dirke v Španiji. Predvsem je pomemben dogovor z največjo špansko mlekarno Leyma, ki bo naše kolesarje sponzorirala med dirko v Španiji. Kar se tiče morebitnega nastopa na Vuelti, pa bodo morali novomeški kolesarji na španskih tleh doseči še nekaj podobnih uvrstitev.

so zaradi prevelikega zaostanka na cilju ostali brez uvrstitve. Dirko je končalo le okoli 40 kolesarjev, odstopilo pa jih je več kot 100.

I. V.

Tekaški praznik na Glavnem trgu

V nedeljo 3. novomeški tek

NOVO MESTO - Tekaški klub Portovald bo v nedeljo, 9. aprila, v starem mestnem jedru Novega mesta s štartom in ciljem na Glavnem trgu pripravil 3. novomeški tek, na katerem naj bi po navedbah vodje organizacije prireditve nastopilo med 150 in 200 tekačev iz vse Slovenije, med katerimi se bosta za zmago med člani oziroma mladinci potegovala tudi domača asa Aleš Tomič in Marko Gorenc. Ženske in moške bodo razdelili v 11 starostnih skupin, ki bodo tekmovale na različno dolgih krožnih progah, speljanih po Glavnem trgu, Šolski in Germovi ulici. Obenem z novomeškim tekom bo klub Portovald po dolgih letih pripravil tudi tekaško tekmo v okviru delavskih športnih iger novomeške občine.

V času prireditve bo od 15. ure do 17.30 mestno središče zaprto za ves promet. Tekaški klub Portovald, katerega glavni pokrovitelj je Cestno podjetje novo mesto, je teden dni pred prireditvijo v nakladi 10.000 izvodov izdalo časopis, v katerem sta podrobno predstavljena prireditev pa tudi sam klub. Časopis naj bi dobila vsa gospodinjstva v Novem mestu in večjih krajih v okolici.

Med kadeti Tomu šest medalj

Urška Silvester zlata med posameznicami

MIRNA - Na državnem prvenstvu v badmintonu za kadete (do 17. leta) so badmintonisti mirnskega Toma osvojili šest medalj. Tudi tokrat je bila najuspešnejša igralka mirnskega kluba Urška Silvester, ki je zmagala med posameznicami, skupaj s sestro Špelo osvojila srebro med dekliškimi pari in skupaj z Mariborčanom Luko Petričem prav tako srebro med mešanimi pari. Med posameznicami je v finalu z 2:1 ugnala Lendavčanko Simono Koncut, ki je v polfinalu presenetila in ugnala deveto najboljšo badmintonsitko Evrope med mladinkami (do 19. leta) Majo Tvrdy. Namesto med posameznicami se je Urška tako s Tvrdyjevo srečala v finalu igre parov in mešanih parov, kjer je bila igralka Olimpije skupaj z Ježičanko Brino Stegenšek oziroma skupaj s klubskim tovarišem Miho Šepcem boljša od Urške in njenih partnerjev.

Tretje srebro sta Tomu med fantovskimi pari priigrala Bojan Kolenc in Nejc Vojnovič, ki sta morala finalni dvoboj predati zaradi Kolenčeve poškodbe. Bronasto medaljo sta si med dekliškimi pari priborili Lea Holc in Taja Borštnar.

Kdaj atletski stadion?

Atletski klub Sevnica za najboljšega atleta 1999 razglasil Boruta Vebra, za najboljšo atletinjo Klavdijo Tomažin

SEVNICA - Atletski klubi na Dolenjskem in v Posavju so lani v mladinski konkurenci osvojili vse najvidnejše lovorike pri nas. K tej izjemni beri je v veliki meri prispeval tudi sevniški atletski klub, čeprav deluje v precej slabših razmerah kot konkurenti, kajti Sevničani ne premorejo niti atletske steze, kaj šele stadiona! Zato je toliko pomembnejše, da sevniški atleti zadnja leta zgledno sodelujejo z AK Portovald v Novem mestu (mimogrede: na petkovem občnem zboru je bil tudi sekretar tega kluba Borut Retelj), atleti skupaj vadijo, Sevničani pa radi prihajajo na priprave na stadion v dolenjsko metropolo.

Kako dolgo bodo Sevničani še brez svojega atletskea stadiona nihče ne ve, niti novi predsednik AK Sevnica Branko Kelemina, sicer poslanec državnega zbora, ki je pretekli petek prevzel krmila od "deklice za vse" v klubu - Rafka Povheta. Povhe se bo kot strokovni vodja oz. glavni trener lahko poslej bolj posvetil vadbi atletov, Kelemina pa je na čelu iniciativnega odbora za gradnjo atletskega stadiona v Sevnici obljubil, da bo storil vse, da bodo, tudi s pomočjo občine, prišli do potrebnih dokumentov vsaj za gradnjo atletske steze. Gre za rezervacijo prostora in denarja za izdelavo potrebnih listin in morda še za zemljišče.

58 članov AK Sevnica je lani sodelovalo na 62 tekmah, pri čemer so samo na državnih prvenstvih osvojili 40 kolajn. Pri atletih je tudi lani daleč najboljše rezultate dosegel zaradi skromnega značaja prav nič zvezdniški 18-letni Borut Veber. Sledita mu Robin Papež in Bojan Bedrač. Pri dekletih pa je podžupan Andrej Štricelj izročil prehodni pokal in priznanje za najboljšo atletinjo v letu 1999 20-letni Klavdiji Tomažin. Za njo sta se uvrstili Alenka Radej in Branka Virtič.

P. P.

Branko Kelemina

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOLESARJENJE

VN Miguela Induraina, (UCI-4), San Sebastian, Španija - 1. Perdiguero (Španija, Vitalico), 2. Jalabert (Francija, Once), 3. Vicioso (Španija, Kelme), 4. Murn (Krka Telekom), 5. Etxebarria (Španija, Once), 6. Garzelli (Italija, Mercatone Uno), 7. Armstrong (ZDA, US Postal), 9. Spezialetti (Italija, Liquigas)... 23. Luttenberger (Avstrija, Once), 24. Olano (Španija, Once)... 38. Jimenez (Španija, Banesto) itd. Martin Derganc in Boris Premužič (časovni limit), Sandi Papež, Boštjan Mervar, Vladimir Miholjević, Joachim Lopez, Davide Tonucci, Giuseppe Bracci (vsi Krka Telekom) odstopili.

KOŠARKA

Liga Kolinska, drugi del, skupina od 1. do 6. mesta, 6. kolo - SAVINJSKI HOPSI : KRKA TELEKOM 71:86 (34:51); KRKA TELEKOM: Dražovič 5 (2:6), Jevtović (0:2), Petrov 14 (2:2), Smodiš 27 (2:4), Visković 1 (1:4), Grum 6, Drobnjak 10, Nakić 23 (4:4).

Prosti meti: Savinjski Hopsi 18:23, Krka Telekom 11:22.

Met za 2 točki: Savinjski Hopsi 48%, Krka Telekom 65 %.

Met za tri točke: Savinjski Hopsi 33% (Kobale 2, Udrih 2, Ovčina, Kahrimanović, Josipović), Krka Telekom 65% (Smodiš 5 (100%), Nakić 3, Petrov 2, Dražovič).

Osebne napake: Savinjski Hopsi 22, Krka Telekom 22.

Skoki: Savinjski Hopsi 27, Krka Telekom 30.

OSTALA IZIDA: Union Olimpija : Triglav 92:53 (42:35), Slovan : Pivovarna Laško 66:91 (36:37).

1. Pivovarna Laško	28	26	2	2497:2056	54
2. Union Olimpija	28	25	3	2469:1760	53
3. Krka Telekom	28	20	8	2220:1993	48
4. Slovan	28	14	14	2056:2069	42
5. Triglav	28	13	15	2039:2206	41
6. Savinjski Hopsi	28	12	16	2226:2251	40

Sinoči je Krka igrala tekmo 7. kola končnice s Triglavom, v soboto in nedeljo pa bo igrala na zaključnem turnirju slovenskega košarkarskega pokala v Laškem.

NOGOMET

2. SNL, 19. kolo - Elan : Drava 2:0; strelca: 1:0 - Kapušin v 70. minuti, 2:0 - Gruden v 90. minuti.

LESTVICA 1. Tabor Sežana 46, 2. Koper 45, 3. Esotech Šmartno 39, 4. Elan Novo Mesto 38, 5. Železničar Ligro 36, 6. Aluminij Kidričevo 30... 16. Avtoplus Korte 7. Elan bo v nedeljo, 9. marca, igral v gosteh z zadnjeuvrščenim Avtoplusom Kortami.

ROKOMET

1. SRL, ženske, končnica, skupina od 5. do 10. mesta, 5. kolo - Bajc Daewoo Izola : Gramiz Kočevje 18:28 (9:14): LESTVICA: 1. Jelovica 25, 2. Vegrad Velenje 25, 3. Gramiz Kočevje 23, 4. Bajc Daewoo Izola 14 itd.

NAMIZNI TENIS

1. SNTL, moški, 18. kolo - MAXI OLIMPIJA : KRKA 6:0 (Škafar : Gradišar 2:0 (21:7, 21:2), Reflak : Kralj 2:0 (21:16, 21:14), Lasan : Hribar 2:0 (22:20, 21:15), Reflak : Gradišar 2:0 (21:11, 21:12), Tokič : Hribar 2:1 (21:8, 16:21, 21:8), Lasan : Kralj 2:0 (21:8, 21:5).

KRKA : ETA PRESERJE 1:6 (Somrak : Petrovčič 0:2, Kralj : Rogelj 2:0, Gradišar : Ignjatovič 0:2, Kralj : Petrovčič 1:2, Somrak : Ignjatovič 0:2, Gradišar : Rogelj 0:2, Kralj/Gradišar : Ignjatovič/ Petrovčič 0:2.

LESTVICA: 1. ETA Preserje 34, 2. Maxi Olimpija 30, 3. ŽNTK Maribor 29, 4. ERA Velenje 23, 5. Moravske T. Sobota 20, 6. Radlje 15, 7. Radgona 15, 8. Učila Križe 8, 9. Krka 6, 10. Petovia 0. Krka se bo v končnici prvenstva s Petovio pomerila za obstanek v 1. ligi.

Andrej Čuden res ni imel sreče

Na progi na Prilipah se je začela letošnja sezona v motokrosu - Med člani od naših najvišje uvrščeni Ogulin, Juhant in Čuden, med podmladkom pa Rovan in Fortuna

PRILIPE - Letošnja sezona tekmovanj v motokrosu se je za slovenske voznike začela tam, kjer se je končala lanska, na brežiški stezi na Prilipah. Dirko za državno prvenstvo v razredu do 85 ccm je s prvim mestom v obeh vožnjah dobil lanski prvak Samo Kurnik (Lenart), v razredu 250 ccm pa prav tako lanski prvak Sašo Kragelj, pozivno dirko v razredu 125 ccm pa je dobil Rok Sitar. Izmed motokrosistov iz našega konca se je v razredu 85 ccm najbolje uvrstil Dejan Ogulin (NIX Semič), ki je tokrat osvojil nesrečno 4. mesto, v razredu 250 ccm je bil Juhant (Fortuna Trebnje) prav tako četrti in Čuden (Fun Šport) po vrsti nesrečnih zapletljajev peti.

Najboljšo uvrstitev med člani Bence MX teama, ki deluje pod okriljem krškega Fun športa, si je kljub padcu v prvi vožnji priboril Nik Rovan, ki je med podmladkom v razredu 85 ccm po ogorčenem boju osvojil skupno drugo mesto. V prvi vožnji je bil Nik tretji, v drugi pa drugi, tako da je zbral enako število točk (22) kot tretjeuvrščeni Rok Cajzek. S precej smole se je njegov klubski kolega Tomaž Salobir po več padcih na koncu uvrstil na peto mesto. V šibkejšem razredu dirke podmladka (60 ccm) se je s tretjim mestom izkazal mladi Fortuna (Fortuna Trebnje).

Med vsemi pa se je smola najbolj držala Andreja Čudna, ki je letos prestopil iz AMD Brežice v Fun šport oziroma Bence MX team. V prvi vožnji kategorije 250 ccm je dobro štartal, vendar so ga potem izrinili s proge, tako da so ga pri vračanju prehiteli vsi konkurenti. Borbeni Andrej ni obupal, ampak se je z drzno vožnjo z zadnjega prebil na tretje mesto, čeprav je zadnja dva kroga prevozil s prazno zračnico. V drugi vožnji je takoj po štartu povedel, potem pa zadel ob rob proge, tako da ga je dvignilo z motorja, in spet je izgubil nekaj mest. Ko je prehiteval tekmece, je na koncu spusta v prvem krogu še padel, predrl gumo in izgubil veliko časa, ko se je trudil, da je ponovno prižgal motor in se vrnil na progo. Kljub temu je s prazno zračnico vztrajal do konca druge vožnje in se prebil do sedmega mesta, kar je zadostovalo za skupno peto mesto.

ZAČELO SE JE NA PRILIPAH - Kljub temu da je dneve pred prvo dirko za letošnje državno prvenstvo v motokrosu precej deževalo, na progi na Prilipah ni bilo blata pa tudi prahu ne, ki včasih na tej progi precej moti tekmovalce. Le zaradi kamenja je nekaj motokrosistov tokrat dirko končalo s prazno zračnico, med njimi tudi domačin Andrej Čuden. (Foto: I. V.)

Odločilna dneva za Krko Telekom

Košarkarji Krke Telekoma so v 6. kolu 2. dela v gosteh zlahka ugnali Savinjske Hopse - V soboto in nedeljo se bodo v Laškem borili za pokalni naslov - Bodo presenetili?

NOVO MESTO - Košarkarji Krke Telekoma so v šestem kolu drugega dela prvenstva v ligi Kolinska na Polzeli s 86:61 premagali Savinjske Hopse, sinoči pa so se doma pomerili s Triglavom. Bolj kot tekme drugega dela prvenstva, kjer so si že zdavnaj zagotovili 3. mesto, je zanje pomemben finalni turnir slovenskega košarkarskega pokala, ki ga bo konec tega tedna košarkarski klub Pivovarna Laško pripravil v dvorani Tri lilije v Laškem. Za drugo najpomembnejšo domačo košarkarsko lovoriko se bodo pomerili domača Pivovarna Laško, ljubljanski Union Olimpija, Škofjeloška Loka kava in novomeška Krka Telekom.

V polfinalu zaključnega pokalnega turnirja v Laškem se bodo košarkarji Krke Telekoma v soboto ob 18. uri pomerili z domačini, ob 20.15 pa Union Olimpija z Loko kavo. Nesporna favorita za zmago sta Union Olimpija in Pivovarna Laško, pri čemer nekateri dajejo prednost celo domačinom, saj so morali Ljubljančani v tej sezoni v ligi Kolinska iz dvorane Tri lilije obakrat oditi sklonjenih glav. Medtem ko Škofjeločani na turnirju veljajo za odzadnjake, Novomeščani lahko presenetijo favorite ali pa vsaj odločilno vplivajo na končni razplet. Na zadnji tekmi so Novomeščani pred kratkim v Novem mestu z Laščani izgubili le za eno točko, z Ljubljančani pa za dve. Malo verjetno je, da bi Novomeščanom oziroma košarkarjem novomeškega moštva uspelo premagati obe naši najboljši moštvi. Če bi jim že uspelo presenetiti domačine, bi v finalu naleteli na precej manj utrujeno moštvo Uniona Olimpije, ki se na sobotni tekmi s Škofjeločani najbrž ne bo namučilo. V primeru polfinalnega poraza je Krki Telekomu usojeno tretje mesto, če ji bo uspelo dovolj namučiti Laščane, bodo s tem naredili uslugo Ljubljančanom. Vendar kljub vsemu se sanjam ne bi smeli odreči, še preden pridejo v Laško. Žoga je okrogla.

I. V.

Moris in Kruno Brežice spet prvoligaša

Strelci uspešno končali sezono

V soboto je v Ljubljani potekal sedmi, zadnji turnir letošnje 2. državne lige v streljanju z zračno pistolo, ki se je za moštvi Kočevske Reke in Brežic končal nadvse uspešno. Tekmovalci Morisa so se z 2. mestom v skupni uvrstitvi prav v zadnjem krogu prebili na prvo mesto, Kruno Brežice pa je z vsega točko zaostanka osvojil tretje mesto ter si prav tako zagotovil napredovanje v prvo državno ligo, iz katere sta obe ekipi pred letom dni izpadli.

Končni vrstni red: 1. Moris (Kočevska Reka) 76, 2. Pozenel (Rečica pri Laškem) 75, 3. Kruno Brežice 75, 4. Železniki 69, 5. Juršinci 67 itd. Posamezno: 4. Sabados (Kruno Brežice) 3838, 5. Mrkun (Moris) 3817, 7. Krajnčič (Kruno Brežice) 3762, 11. Veres (Moris) 3677 itd.

POGOVOR S PLAVALKO URŠO SLAPŠAK

Od veteranke do svetovnega vrha

Krčanka Urška Slapšak se je s tekmovalnim plavanjem srečala v otroštvu, potem pa je kar pet let ni bilo v bazen - Delovni dan plavalke se začne ob petih zjutraj

Krčanka Urša Slapšak je izjema med vrhunskimi plavalci, saj se je plavalnega treninga resneje lotila šele v študentskih letih, zdaj pa spada v sam svetovni vrh, kar je pred kratkim dokazala tudi na svetovnem prvenstvu v Atenah, ko se je še 15 metrov pred ciljem finala na 50 m hrbtno borila za medaljo, na koncu pa so ji pošle moči in je osvojila še vedno izvrstno sedmo mesto.

Tvoj veliki cilj je nastop na olimpijskih igrah. V kratkih bazenih sodiš med najboljše na svetu, a norme za olimpijske igre še nimaš? Koliko ti še manjka?

Z osebnim rekordom na 50 m kravl za normo zaostajam 20 stotink sekunde, kar je po eni strani malo, po drugi pa zelo veliko. Upam, da bo šlo. S trenerjem Cirilom Globočnikom sva dobro proučila posnetke mojega plavanja in ugotovila, da mi, če bom še nekoliko podaljšala zaveslaj in če mi bo to uspelo ohraniti celih 50 m, potem z normo ne bi smelo biti težav.

Norma je 26,00, prejšnji teden pa si v Renesu dosegla izid 26,41. Z uspehom na svetovnem prvenstvu v Atenah le nekaj dni predtem si dokazala, da si v izvrstni formi, kako to da nisi plavala še hitreje?

V Atenah smo plavali v kratkem bazenu, prehod iz 25-metrskega bazena v 50-metrskega pa je zelo težak, to je velika razlika, čeprav bi si nepoučeni mislil, da je vseeno. Prve tekme v dolgem bazenu sem izkoristila, da bi pridobila občutek za plavanje v daljšem bazenu.

Kako to, da v kratkih bazenih daješ največji poudarek hrbtnemu slogu, v dolgih bazenih pa je tvoja specialnost kravl?

V hrbtnem slogu je po štartu in po obratu dovoljeno 15 m plavati pod vodo samo z nogami, in ker imam zelo močne noge, to s pridom izkoriščam, medtem ko mi na površini z rokami nekoliko zmanjka moči.

Glede na to, da ti bolj leži kravl in da imaš zelo močan delfinov udarec z nogami, bi bilo logično, da bi dobro plavala delfina.

Pri delfinu imam težave s počasnim obratom. Sem precej visoka, in preden se obrnem, izgubim precej časa. Saj sem letos izboljšala osebni rekord in se v evropskem merilu približala najboljšim 15 plavalkam, a vseeno je hrbtni slog pozimi moja udarna disciplina.

Kot osnovnošolka si začela trenirati plavanje v domačem Celulozarju, a nisi dolgo vztrajala?

Plavanje sem pustila po osmem razredu osnovne šole.

Zakaj?

Še sama ne vem. Enostavno sem imela vsega zadosti, čakala me je srednja šola in mislila sem, da šolanja ne bi mogla uskladiti s treningom plavanja. Tedaj sem dobila tudi brata z Downovim sindromom in takrat se mi je življenje obrnilo na glavo. Saj so me prepričevali, naj naprej treniram, a trmasta kakor sem, se nisem dala prepričati. Enostavno nisem imela več pravega motiva.

V plavanje si se menda vrnila kot veteranka?

Res je. Pet let po tistem, odkar sem nehala trenirati, sem na veteranskem prvenstvu na 50 m kravl dosegla tretji najboljši izid v državi.

Tretji čas med veterankami?

Ne, absolutno tretji čas.

Brez treninga?

Brez. Potem me je Tone Bizjak pregovoril, da sem spet začela trenirati, ker so v Krškem potrebovali četrto plavalko za štafeto, s katero so želeli postaviti državni rekord. Takrat sem se pustila pregovoriti in Krčanke smo potem postavile državni rekord.

Takrat ste v Celulozarjevi štafeti plavale ti pa sestri Repec in katera še?

V štafeti smo plavale Natalija in Anja Repec, Maja Kraševec in jaz.

Po tem velikem uspehu krškega plavanja ste se vse odločile, da zamenjate klub. Zakaj?

Zaradi študija v Ljubljani. Tam smo trenirale skupaj s plavalci Ljubljane. Če nisi v njihovem klubu, te gledajo postrani. Nisi enakovreden. To je bilo najpomembnejše. Če si član njihovega kluba, imaš enake možnosti za trening kot drugi.

Zakaj si kasneje še enkrat zamenjala klub?

Samo zato, ker so v Radovljici pri trenerju Cirilu Globočniku trenirale skoraj vse najboljše slovenske plavalke s sestrama Kejžar in Tanjo Blatnik na čelu. To je bil zame velik izziv. Mislim, da je bolje, da treniraš z boljšim od sebe oziroma s svojo generacijo, kot pa da za sabo vlečeš mlajše. No, za mlade je dobro, če imajo nekoga pred sabo, zate pa ne.

Kolikokrat na dan treniraš in koliko kilometrov preplavaš?

To je odvisno od faze sezone. Na začetku obdobja priprav, ko gradimo temelje, preplavam okoli 6 km na trening, več skoraj nikoli razen na pripravah, ko dvakrat na dan preplavam po 8 kilometrov. Običajno v enem tednu opravim osem treningov v vodi in tri v fitnesu.

Kako zgleda en tvoj trening med sezono?

Zdaj se bo začelo pripravljalno obdobje zame z najbolj dolgočasnimi treningi. Vstanem ob petih zjutraj in se odpeljem v Kranj, ob šestih zjutraj pa sem že v vodi. Najprej se približno pet minut ogrevam na suhem, predvsem delam vaje za gibljivost, potem pa za ogrevanje preplavam okoli 1 kilometer. Sledijo različne aerobne plavalne vaje, na primer samo z rokami, samo z nogami in plavanje z raznimi pripomočki, kar znese okoli 6 km oziroma dve uri. Ko se vrnem domov, grem ponavadi še malo nazaj spat, ker nisem jutranji tip in me vstajanje ob petih dobesedno ubija. No, malo sem se že navadila. popoldne se stvar ponovi ali pa nekaj ur prebijem v družbi uteži.

Ste najboljši slovenski plavalci profesionalci?

Zase ne morem reči, da sem čista profesionalka. Nekaj denarja dobim od kluba, dodatno pa me podpirajo Terme Čatež. Želim si, da bi me v kratkem zaposlili na ministrstvu za obrambo, kjer je zaposlenih kar nekaj mojih reprezentančnih kolegov. Če se mi bo želja izpolnila, lahko rečem, da bom profesionalka oziroma bom od plavanja lahko dostojno živela.

Je od plavanja težje živeti kot od tenisa, smučanja ali nekaterih kolektivnih športov?

Absolutno, to se ne da primerjati.

Se nikoli ne naveličaš ure in ure gledati črto na dnu bazena? Ali ni plavalni trening preveč enoličen?

Včasih se res sprašujem, zakaj ves čas plavam sem in tja po bazenu. Če imaš motiv, ti monotonije ni težko prenašati oziroma je sploh ne občutiš. Nastopi na tekmovanjih in potovanja odtehtajo vse garanje.

Koliko vidiš sveta?

Veliko. Bila sem že na vseh celinah razen v Afriki. Tudi v Skandinaviji še nisem bila, a letos poleti imamo v Helsinkih evropsko prvenstvo in bom spoznala tudi ta konec Evrope.

Slovenci smo bili včasih v svetovnem plavalnem vrhu na dolgih progah: brata Petrič, brata Majcen, Bučar... Zdaj pa se slovenski plavalci uveljavljate predvsem v šprinterskih disciplinah. Kako to? Je morda tega kriv 16-metrski bazen v Radovljici?

Ne vem. Ne spomnim se 16-metrskega bazena. Ko sem prišla v radovljiški klub, so se tamkajšnji plavalci pozimi že vozili na treninge v Kranj, poleti pa imamo v Radovljici na voljo nov 50-metrski bazen. Morda je to zato, ker je treba za uspeh na daljše proge veliko več trenirati. Meni osebno se na nekoliko daljših progah preveč pozna 5-letna odsotnost. Nimam osnove, ki bi jo pridobila v tistem času.

Bila si šesta na svetovnem prvenstvu, a se moraš kljub temu boriti za normo za olimpijske igre. Ali ni šesto mesto na svetu dovolj, da ti rečejo, da enostavno sodiš v svetovni vrh in s tem tudi na olimpijske igre?

Najprej te moram popraviti. Na svetovnem prvenstvu sem bila sedma. Za nastop na olimpijskih igrah so norme zelo stroge. Izid mora biti dosežen v 50-metrskem bazenu, zato dosežek na svetovnem prvenstvu v 25-metrskem bazenu ne velja. Poleg tega 50 m hrbtno ni olimpijska disciplina. 7. mesto je velik dosežek, a ni dovolj za olimpijske igre.

Ko si prišla na cilj, so objavili, da si šesta.

Plavalki, ki je prišla na cilj tretja, se ni ustavila ura oziroma se je ustavila, ko se je že obrnila in se je plošče dotaknila s hrbtom, tako da ji je semafor pokazal zadnji rezultat finala. Ko so napako popravili, sem zdrsnila na sedmo mesto.

Pred časom si načrtovala, da bo to tvoja zadnja sezona, si si morda premislila?

Zdaj ne mislim še končati kariere. Dokler izboljšujem svoje izide in dokler bom tekmovala z veseljem, ne bom nehala. Mislim, da brez težav lahko plavam vsaj še dve leti.

Kaj pa potem?

Potem si bom morala najti službo. Upam, da bo lahko ostala v plavanju.

Poleg plavanja tudi študiraš?

Moj študij se počasi približuje koncu. Na fakulteti za šport me čakajo še trije izpiti in diploma. Profesorji mi gredo zelo na roke, predvsem kar se tiče izpitnih rokov, kar mi zelo pomaga in zelo sem jim hvaležna, še posebej dr. Kapusu, pri katerem usmerjam plavanje.

I. VIDMAR

Urša Slapšak

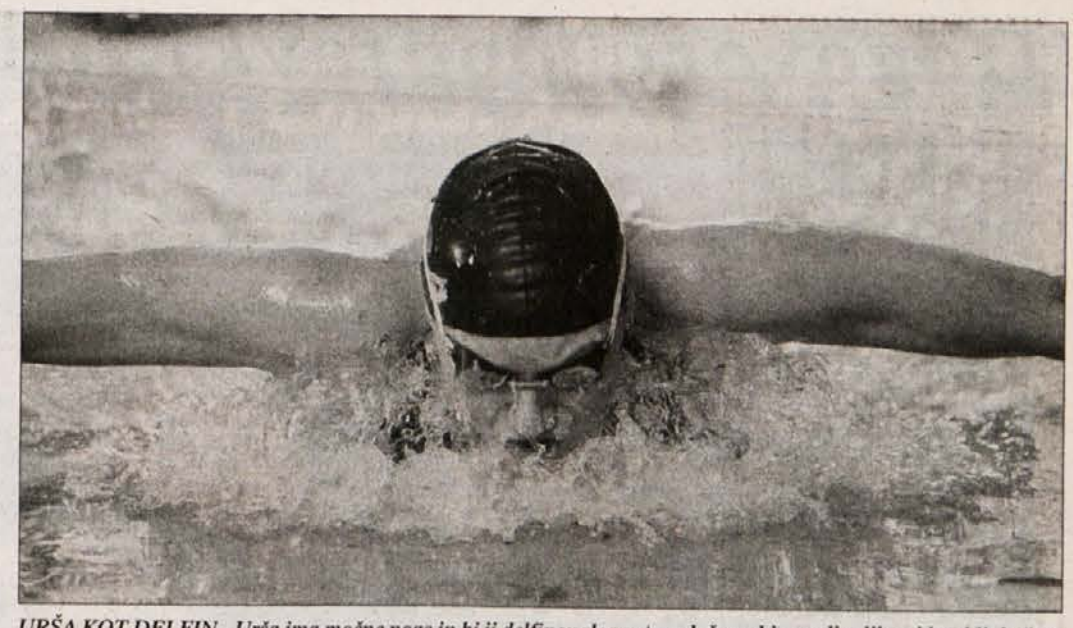

URŠA KOT DELFIN - Urša ima močne noge in bi ji delfinov slog ustrezal, če ne bi zaradi velikosti izgubljala časa na obratih. Kljub temu tudi v delfinu spada med najboljše evropske plavalke, v kratkih bazenih kraljuje v hrbtnem slogu, na olimpijskih igrah v Sydneyju pa bo poskušala doseči čimveč na 50 m prosto, le še normo mora doseči. (Foto: Ciril Globočnik)

Atleti v boju za norme za Sydney

Normo za nastop na olimpijskih igrah sta že izpolnila Igor Primc in Jože Vrtačič, Jure Rovan je čisto blizu, brez možnosti pa nista tudi Boštjan Šimunič in Aleš Tomič

Po končani zimski atletski sezoni je slovenska atletska zveza objavila seznam 12 olimpijskih kandidatov, ki že imajo izpolnjene pogoje za nastop na letošnjih OI v Sydneyju, med njimi sta tudi člana Krke Telekoma metalec diska **Igor Primc** in šprinter **Jože Vrtačič**. Primc je normo za nastop na igrah 63,50 m izpolnil že lani, Vrtačič pa se je med kandidate uvrstil kot član štafete 4 X 400 m, ki je lani na svetovnem prvenstvu s časom 3:02,70 izpolnila normo A (3:07,0) in sodi med najboljše štafete na svetu. Med potencialnimi kandidati za nastop na igrah je tudi brežiški skakalec s palico Jure Rovan, ki je z dvoranskim državnim rekordom 556 cm januarja izpolnil B-normo, do A-norme (560 cm) pa mu manjkajo le še 4 centimetri. Blizu norme in s tem nastopu na igrah sta tudi Aleš Tomič (Portovald Novo mesto) v teku na 1500 m in Boštjan Šimunič (Dolenjske Toplice) v troskoku. Da bi izpolnil A-normo v teku na 1500 m, bi moral Tomič doseči čas 3:36,80, Šimunič pa v troskoku preskočiti 16,85 m

Atletska zveza je objavila tablice najboljših izidov slovenskih atletov v letošnji zimski oziroma dvoranski sezoni, v kateri je bilo doseženih 10 članskih rekordov. Od atletov z našega konca je državni rekord izboljšal le Jure Rovan, prav tako v skoku ob palici pa je bila rekordno uspešna tudi Juretova someščanka 15-letna Mateja Drobnič, ki je s 310 cm izenačila najboljši dosežek pionirk. Med veljavnimi slovenskimi dvoranskimi rekorderji so na spiskih še vedno tudi Brežičanka Vladka Lopatič v peteroboju, Novomešča Andrej Murn z mladinskim rekordom na 60 m ovire in Aleš Tomič iz Cerovega Loga v teku na 800 m, med pionirji pa sta rekorderja še vedno tudi Šentjernejčana Kristijan Kralj na 60 m z ovirami in Alenka Žnidaršič v skoku v višino.Na letošnjih slovenskih tablicah najboljših dosežkov v dvorani so izmed atletov z našega konca na prvih mestih Jure Rovan s 556 cm v skoku s palico, Aleš Tomič s časom 3:47,48, predsednica tekaškega kluba Portovald Tanja Klemenčič v teku na 400 m s časom 57,21. Boštjan Šimunič je v troskoku na lestvici drugi. Na četrtih mestih najdemo štiri dekleta: Maja Nose iz Šentjerneja v teku na 60 m (7,72), Novomeščanka Katka Jankovič na 60 m ovire (8,62), Manja Praznik (Dol. Toplice) v troskoku (12,54 m) in Suzana Kos (Brežice) v skoku s palico (320 cm).

Med mladinci je Ilija Trajkovski iz Brežic najboljši na 60 m z ovirami (8,23), Novomeščan Sašo Rebernik je prvi v skoku v višino (206 cm), Manja Praznik pa najboljša v skoku v daljino (562 cm) in troskoku (12,54 m).

F. MIKEC

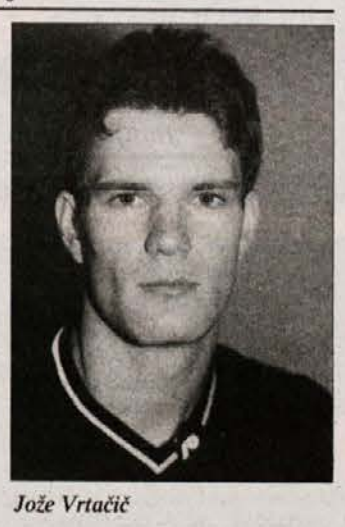

Jože Vrtačič

Igor Primc

MALČKI PLAVAJO

NOVO MESTO - Novomeška agencija za šport marca in aprila v bazenu osnovne šole Grm pripravlja plavalne tečaje za predšolske otroke. V poldrugem mesecu se bo plavati naučilo 350 otrok iz novomeških vrtcev. Malčki iz obšolskih vrtcev plavalne tečaje obiskujejo dopoldne, mestni vrtci pa popoldne.

NOVOMEŠKI ROKOMETAŠI ZA ZAČETEK IZGUBILI

ČRNOMELJ - V ponedeljek, 3. aprila, so bili na prijateljski rokometni tekmi v Črnomlju med Črnomljem, ki nastopa v drugi slovenski ligi, in moštvom lani ustanovljenega novomeškega rokometnega kluba izkušeni Črnomaljci boljši, čeprav so se mladi Novomeščani kar dobro kosali z njimi in izgubili s samo štirimi zadetki razlike (27:31). Najboljši strelec tekme je bil Novomeščan Robi Surina s sedmimi zadetki. To je bila prva tekma Novomeščanov z moštvom drugega kluba.

PRVOMAJSKA REGATA DOLENJSKIH JADRALCEV

NOVO MESTO - Jadralni klub Novo mesto bo tudi med letošnjimi prvomajskimi prazniki na otoku Lošinju pripravil tradicionalno prvomajsko regato dolenjskih jadrnic in jadralcev. Regata bo 29. aprila, zbor jadralcev pa en dan prej zvečer v lučici oziroma v gostilni Mornar v Nerezinah. Predhodne prijave zbirajo in dodatna pojasnila dajejo po telefonu (041) 388 485.

Bo Elan še naprej ostal neporažen

Letos neporaženi zdaj z zadnjim

NOVO MESTO - Nogometaši novomeškega Elana so tudi po četrti tekmi pomladnega dela prvenstva v 2. ligi neporaženi in že zdavnaj rešeni skrbi za svoj drugoligaški status. Čeprav so bili Novomeščani v dvoboju s 14-uvrščeno Dravo izraziti favoriti, je srečanje vse do 70. minute potekalo brez zadetkov, tedaj pa je okvir vrat gostujočega moštva po Plevnikovi podaji iz kota zadel Kapušin. Piko na i je tik pred koncem tekme z zadetkom v 90. minuti postavil Janez Gruden, ki je tako le potrdil Elanovo 12. prvenstveno zmago v tej sezoni.

V nedeljo bo Elan igral v gosteh z zadnjeuvrščenim Avtoplusom Kortami, ki je v zadnjem kolu presenetil in v Kranju odščipnil točko Živilom Triglavu. Čeprav je kakovostna razlika med moštvoma očitna, bodo morali novomeški nogometaši tekmo na Primorskem vzeti resno, saj so žogobrci iz Kort očitno sposobni tudi presenetiti.

IZLET Z GORSKIMI KOLESI

NOVO MESTO - Klub gorskih kolesarjev Novo mesto in trgovina Šprikla bosta v nedeljo, 9. aprila, ob 9.30 pripravila izlet z gorskimi kolesi v okolico Novega mesta. Izlet bo dolg okoli 25 km in bo potekal pretežno po makadamskih in gozdnih cestah. Štartnina znaša 500 tolarjev, za kar udeleženci dobijo energijski napitek in prigrizek. Tura je primerna za začetnike in otroke, ki pa naj se izleta udeležijo v spremstvu staršev. Za otroke do 14. leta je uporaba kolesarske čelade obvezna. Dodatna pojasnila dobite po telefonu 068 342 006. Zbor kolesarjev bo pred trgovino Šprikla na Kandijski cesti 6.

V speedwayu vse po starem

Na prvi dirki sezone so bili v Ljubljani na vrhu vozniki, ki so bili najboljši tudi lani

KRŠKO - V nedeljo se je s prvo dirko za državno prvenstvo posameznikov v Ljubljani začela letošnja speedwayska sezona, ki je med najboljšimi, če se dan po jutru pozna, ne bo prinesla nobenih bistvenih sprememb. Lavričan Matej Ferjan, ki je tudi to zimo prebil na južni polobli, tudi tokrat ni imel resnega tekmeca in je zlahka dobil uvodno dirko, najboljši krški voznik Izak Šantej pa je kljub poprejšnjim težavam v A-finalu osvojil drugo mesto.

Izak Šantej se bo moral letos očitno še bolj kot lani potruditi, če bo hotel stati ob boku malemu čarovniku iz Lavrice, kot nekateri imenujejo mlado zvezdo slovenskega speedwaya Mateja Ferjana, saj so mu konkurenti tik za petami, še posebej nevaren pa bo kot kaže Ljubljančan Tomaž Šušteršič, ki pa je tokrat zaradi zapleta v drugi vožnji, ko se je pred drugim zavojem zapletel z zadnjim državnim prvakom iz Krškega Gerhardom Lekšetom, ki zdaj že drugo leto nastopa za Lendavo. Lekše je začel hitreje, Šušteršič pa ga je hotel prehiteti po zunanjem robu steze, a je bilo med Lekšetom in plankami premalo prostora. Šušteršič je padel in bil še diskvalificiran, Lekše pa si v nadaljevanju ni privozil A-finala.

Med tremi novinci je najbolj navdušil 17-letni Krčan Primož Klenovšek, vendar mu je na koncu zmanjkalo moči in je moral zaradi varnosti nastopiti v C-finalu.

IZIDI: A-finale: 1. Matej Ferjan (AMTK Ljubljana), 2. Zlatko Krznarić (Prelog, Hrvaška), 3. Izak Šantej (AMD Krško), 4. Aleš Dolinar (AMTK Ljubljana); **B-finale:** 1. Tomaž Šušteršič (AMTK Ljubljana)... 4. Gerhard Lekše (Lendava); **C-finale:** 1. Janez Žibert (AMD Krško)... 4. Primož Klenovšek (AMD Krško); **vrstni red za državno prvenstvo:** 1. Matej Ferjan 20, 2. Izak Šantej 16, 3. Aleš Dolinar 15, 4. Tomaž Šušteršič 14.

JADRALCEM BO PREDAVAL JOŽE MUŠIČ

NOVO MESTO - V sklopu zimskih večerov jadralnega kluba Novo mesto bo v sejni sobi zavarovalnice Triglav na Novem trgu v Novem mestu v sredo, 12. aprila, ob 19. uri ob diapozitivih in videu predaval znani morjeplovec Jože Mušič, ki bo ob tej priložnosti predstavil svojo novo knjigo Zlati valovi o potepanju po Sredozemlju in Rdečem morju. Predavanje bo zanimivo tudi za potapljače.

ZADEL LE LIKAVEC

TREBNJE - Na 4. dnevu slovenskega rokometa v Ljubljani so izmed rokometašev z našega konca igrali Jani Likavec in Roman Šavrič, ki sta nastopila za slovensko izbrano vrsto, in Blagojevič, ki je igral v izbrani vrsti tujcev. Z 29:24 so zmagali tujci, od "naših" pa je zadetek dosegel le Likavec.

TOMU MEDALJE MED NAJMLAJŠIMI

MIRNA - Na državnem prvenstvu v badmintonu za igralce do 11. leta v Lendavi je mirnski Tom osvojil 4 medalje. Zlato sta v igri dvojic osvojila Matevž Bajuk in Aljoša Turk, Matevž je poleg tega med posamezniki in skupaj z Nino Vojnovič v igri mešanih dvojic osvojil srebro. Med dekliškimi dvojicami pa sta Manca Vojnovič in Blažka Andoljšek osvojili bron.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Odgovori, popravki in mnenja"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Spoštovane občanke in občani

DL 13, 30. marca

V 13. številki Dolenjskega lista je bila objavljena zahvala župana občine Črnomelj Andreja Fabjana, s katero se zahvaljuje občanom za zaupanje kljub negativnemu rezultatu referenduma za samoprispevek.

Zahvalo sem večkrat prebral, pa kljub temu nisem mogel dojeti njenega pravega pomena. Ob tem se mi je pojavilo vprašanje, ali je to prvoaprilska šala ali pa morda balkanska razlaga poraza. V evropsko naravnani državi je namreč nenavadno, da lahko v propadlem referendumu za samoprispevek vidi vodja lokalne skupnosti njemu izraženo veliko zaupanje občanov, celo tako veliko, da si zaslužijo javno zahvalo.

Župan kot idejni in tudi siceršnji vodja projekta za občinski samoprispevek je namreč na izvedenem referendumu doživel velik poraz in nezaupnico občanov, sa je samoprispevek podprlo le 19,55 odst. volivcev. Glede na dejansko stanje razmer bi bilo za pričakovati, da se župan opraviči davkoplačevalcem za propadlo naložbo oziroma za nekoristno porabo velike količine njihovega denarja. Povedati bi jim moral, da za to dejanje prevzema osebno odgovornost kot predlagatelj in zagovornik samoprispevka. Del odgovornosti pa bi lahko pripisal tudi tistim občinskim svetnikom, ki so kljub odklonilnim opozorilom svetnikov SDS in SKD glasovali za razpis referenduma. Župan evropske miselnosti bi verjetno v takšnem primeru odstopil s svojega položaja.

JOŽE BAHOR
Svibnik pri Črnomlju

Žagarjeva zopet direktorica, Mužar pa ravnatelj

DL 13, 30. marca

Pretekli teden sem preživel v Londonu. Morda delno tudi tu tiči razlog, da se mi je zdel sklep črnomaljskega občinskega sveta v zvezi z mojim imenovanjem za ravnatelja OŠ Mirana Jarca Črnomelj, ki je bil objavljen v zadnji številki Dolenjskega lista (mimogrede: na šolo pa ga še nismo dobili), toliko bolj intelektualno in kulturno reven. Očitate mi:

1. Vizija šole je splošna in premalo konkretna glede šolskih in obšolskih dejavnosti. Dokumente, ki jih pišem za šolo oz. v imenu institucije, štejem za strokovne in so tako tudi pisani. Vizijo začenjam z odstavkom, kjer piše, da pri snovanju izhajam iz splošnih načel edukacije, objavljenih v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v RS, 1995, Ljubljana, ter upoštevam zakonsko regulativo dveh temeljnih zakonov s področja vzgoje in izobraževanja, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996, in Zakon o osnovni šoli, 1996. Na zadnji strani je navedena literatura s področja menedžmenta. Glede na vašo pripombo si upam reči, da niste pogledali ne enega ne drugega ter da je vaše vedenje - znanje o obeh področjih zelo skromno ali pa zelo zaostalo.

Na prosojnici 18 gradiva Šole za ravnatelje, povzeto po Mayerju, 1994, med drugim piše: "Vizija naj vsebuje bolj splošne kot specifične cilje, vizija je izhodišče operativnim ciljem, vizija mora biti enostavna, jasna in merljiva, vizija naj kaže, "kaj", ne "kako"..." Podobno jo opredeljujejo tudi drugi sodobni avtorji, ki pokrivajo področje menedžmenta.

Glede pripombe, da je vizija premalo konkretna glede šolskih in obšolskih dejavnosti, pa bi vam želel povedati, da Zakon o osnovni šoli v 31. členu govori, da se z Letnim delovnim načrtom (LDN) določijo vsebina, obseg in razporeditev vzgojno-izobraževalnega dela v skladu s predmetnikom in učnim načrtom in obseg, vsebina in razporeditev interesnih in drugih dejavnosti, ki jih izvaja šola. Svet šole je LDN, sprejel 30.9.1999, obsega 32 strani, v njem pa je zapisano vse tisto, kar vi v nasprotju z zakonom terjate, da bi moralo biti nekje drugje, ali pa vidite potrebo po dvojnem zapisu.

S takšnimi stališči, boste nam občanom odvzeli iluzijo, da nas vodijo ljudje, ki gredo v korak s časom, upoštevajo sodobne izsledke znanosti, upoštevajo zakonodajo ter se resno in zavzeto lotevajo problematike. Zapisati takšno dikcijo v sklep občinskega sveta je diletantsko in v posmeh občini doma in tja, kamor ga boste pošiljali. Ob vsem navedenem bi želel dodati še dejstvo, da sem Šolo za ravnatelje končal z nalogo Oblikovanje vizije OŠ Mirana Jarca Črnomelj.

2. Predlagani kandidat za ravnatelja se kot ravnatelj šole in javna oseba premalo pojavlja v javnosti.

V občini Črnomelj sem delovno aktiven od leta 1989. V tem času sem bil dva mandata sekretar ZSMS oz. LDS, dva mandata občinski svetnik, en mandat podžupan, krajše obdobje sem opravljal dela župana, kot podžupan sem bil aktivno vključen v dogajanje ob osamosvojitvi Slovenije, organiziral sem več obiskov predsednika vlade dr. Janeza Drnovška, ministra za šolstvo dr. Slavka Gabra, državnih sekretarjev Ministrstva za šolstvo in šport, bil kot podžupan na srečanjih s predsednikom države Milanom Kučanom, nadškofom Alojzijem Šuštarjem in mnogimi drugimi.

Večkrat sem aktivno sodeloval s predstavitvami, govori itd. na večdnevnih mednarodnih srečanjih Terza (Italija), Konstanza (Nemčija) 1991, Sintra in Lizbona (Portugalska) 1993, Bologna (Italija) 1994. Omogočeno mi je bilo spoznavati značilnosti tujih šolskih sistemov: Berlin (Nemčija) 1994, Kopenhagen (Danska) 1999, London (Anglija) 2000.

V šolskih letih 1993/94, 1994/95, 1995/96, 1996/97 sem vodil aktiv ravnateljev osnovnih šol, glasbene šole in šole s prilagojenim programom v Občini Črnomelj.

Udeležujem se vseh sklicev Zavoda za šolstvo Novo mesto, srečanj ravnateljev in ravnateljic v Portorožu in Bledu ter mnogih oblik dodatnega strokovnega izobraževanja. V šolski "hierarhiji" imam od leta 1995 naziv svetovalec in od leta 1996 opravljeno šolo za ravnatelje.

Osnovno šolo Mirana Jarca Črnomelj vodim sedem let in sem mnenja, da bo nekatere pridobitve iz tega časa težko doseči, kaj šele preseči. Aktivno sem prisoten na prireditvah zavoda, bodisi da se odvijajo v ustanovi ali zunaj nje. Prireditve v kraju obiskujem v okviru razpoložljivega časa in ponujene kvalitete prireditve.

Spoštovana gospoda! Če ob vsem navedenem res še vedno nekaj manjka, je za vas moteča predvsem moja politična opredelitev, kar pa mi ne morete direktno očitati, pač pa se to v podtonu zrcali v vaših stališčih ob mojih vsakokratnih imenovanjih za ravnatelja.

3. Na pripombe o preskromnem zaznavanju šole v okolju bodo odgovorili zaposleni sami in morda tudi kdo od zadovoljnih staršev in občanov.

BORIS MUŽAR
Ravnatelj Osnovne šole Mirana Jarca Črnomelj

Samoprispevek bo, če bo sanacija

DL 5, 3. februar

Ob PR-ovski zahvali gospoda župana Črnomlja v Dolenjskem listu 30. marca občanom ob neuspelem samoprispevku ga moram spomniti, da ni odgovoril še na nobeno moje konkretno vprašanje (DL 2.3.2000). Pri iskanju grešnega kozla zaradi neuspeha samoprispevka zaradi nenatančne telefonske ankete bi bilo potrebno uvesti še kakšen tečaj "kriznih" odnosov z javnostjo. Vendar tudi krizni odnosi z javnostjo včasih nimajo uspeha ob resnici. Mimogrede; anketa je s približno 5-odst. odstopanjem natančno napovedala, koliko ljudi bo glasovalo ZA samoprispevek in kakšna bo udeležba, le da je občinska koalicija še naprej rinila s samoprispevkom. (Običajno so ankete nastavljene na 5-odst. tveganje napovedi. Izkazala je, da bo ZA samoprispevek glasovalo 36 odstotkov oseb, ki so jih dobili na telefon, dejanski rezultat pa je bil 31,5% od tistih, ki so glasovali.) Upam lahko samo, da je zahvala objavljena brezplačno oziroma ni plačana iz občinskega proračuna. Spodobno in pravično bi bilo tudi, da se koalicijska naveza svetnikov odpove vsaj enoletnim nagradam (sejninam), če že ne do konca svojega mandata, da se bo uravnotežil odhodek najmanj 6 milijonov tolarjev iz proračuna zaradi njihovega samoprispevka, ki ga bodo drugače poravnali davkoplačevalci.

Glede svetlobnega razvoja pa je potrebno seznaniti prebivalce občine Črnomelj, da je proračunska poraba v letu 1998 znašala 1,034 milijarde tolarjev. Sprejeti proračun v letu 1999 1,45 milijarde tolarjev, prav tako pa v letu 2000. Občinski proračun se je torej od leta 1998 povišal vsako leto za več kot 416 milijonov. Verjetno zaradi sprememb Zakona o financiranju občin, da se zagotovi uravnotežena poraba občinam. Glede na navedeno pa imajo krajani, kjer so bile napovedane investicije za vodovod, vso državljansko pravico, da vsak teden obiščejo gospoda župana in mu zastavljajo vprašanje, kdaj bo končno občina napeljala vodovod v njihova naselja. Ob manipulaciji z razvojem pa lahko g. župan zaradi dobrega srca (ob poslanski plači, upam, da dobiva tudi nagrado za županovanje) prične iz svoje nagrade financirati vsaj dve mesečni štipendiji (dijaku in študentu) za razvoj prihodnosti občine, da ne bomo gradili razvoja samo na drugih plečih.

P. S.: novinarkin metaforični naslov "Samoprispevek bo, če bo sanacija", se je izkazal za resničnega. Samoprispevek je bil, vendar ga ne bo. Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi za sanacijo, a o tem morda kdaj drugič.

BORUT GRABRIJAN
Črnomelj

Jakličevim grozi srbski častnik

DL 13, 30. marca

Gospod Dobrivoj Petrović, vesel sem, ker do sedaj niste imeli opravka s policijo in sodiščem. Predlagam pa vam kljub temu, da se postavite na realna tla. Že pred osvoboditvijo ste bili namreč znani po besednih napadih na sosede in ste svoje "velikosrbstvo" na veliko trosili naokoli. Toda nisem kriv, da so se porušili vaši ideali.

Mirjano - Ljubico Vobič sem spoznal 24. maja 1998, ko vas ni bilo v Sloveniji. Telefonska številka in številka mobitela sta na njeno ime. Mirjana mi je dovolila, da jo lahko pokličem kadarkoli hočem, celo, da jo moram poklicati. Iskreno obžalujem, da sem kdaj srečal vašo izvenzakonsko partnerico (ni pa vaša žena, kot ste zapisali v članku), in žal mi je tudi, da sem verjel njenim lažnim obtoževanjem na vaš račun. Prepričala me je, da se sploh ne razumeta, da je tudi večkrat bežala iz hiše in da je nekaj časa živela tudi v bloku kot podnajemnica in podobno. Še bi lahko našteval stvari, ki mi jih je natrosila vaša sedanja "goreča" sopotnica v življenju v Sloveniji.

Napačno ste tudi napisali, da sem sin oficirja. Moj oče, Slovenec iz Podzemlja v Beli krajini, se je po partizanjenju po drugi svetovni vojni znašel v Mladenovcu kot partizanski oficir, vendar kmalu (pred mojim rojstvom) slekel uniformo in se lotil opravljanja poklica mesarja, za kar se je pred vojno tudi izučil. Oženil se je s srbskim dekletom in rodila sva se midva s sestro. Leta 1957 se je vsa družina preselila v Metliko in od takrat je Bela krajina moj dom. Tudi po poroki s Črnomaljko sva stanovala v Metliki, kjer imam tudi lastno stanovanje v Ul. 1. maja 1.

V Črnomlju, Ul. Drage 12, sem si zgradil hišo. Tukaj živim z dvema hčerama, ki na žalost nimata več matere, ker je pred osmimi leti umrla, da bi ju tudi ona branila pred vašimi grobostmi. Imam magnetofonski posnetek vaših telefonskih klicev, ki so nezaslišano nesramni. In tako ste, nič krivi v vso to kolobocijo vključili tudi moji hčerki. Tudi v tem primeru ste izkazali svojo sposobnost verbalnih deliktov.

Obžalujem, da nimate v Črnomlju nobenega prijatelja. Po mojem je to tudi vzrok izredne negativne energije, ki je nakopičena v vas. Naj povem, da hodim v svojem mestu z dvignjeno glavo, za razliko od vas imam dosti prijateljev in sem prepričan, da nikoli več se ne bom družil s tako neiskreno in zmedeno žensko.

Resnica vedno zmaga in tako bo tudi kmalu prišel čas, ko bomo lahko jaz in moji hčerki ponovno mirno zaživeli.

Novinarki Lidiji Murn se zahvaljujem za objavljeni članek v Dolenjskem listu.

RADE JAKLIČ
Črnomelj

Prava ura teče vse življenje

DL, 6, 10. februarja

Podpisani Samuel Kukovičič izjavljam, da trditev pisca članka Martina Luzarja, v Prava ura teče vse življenje, objavljenem 10. februarja 2000: "Samuel Kukovičič iz Krškega je eden najmlajših, če ne najmlajši urarski mojster," ne drži, ker mi je pripisan mojstrski naziv ("najmlajši mojster v Sloveniji...").

S šolanjem v sistemu vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji sem dobil naziv urarja. Urad RS za intelektualno lastnino mi je 30. aprila 1999 na podlagi patentnega zahtevka podelil patent. Na podlagi 13. člena (Izumitelj ima na podlagi podeljenega patenta pravico do opravljanja obrtne dejavnosti. S to določbo je (izumitelju) nosilcu patenta priznana ustrezna izobrazba za opravljanje obrtne dejavnosti, Uradni list RS, št. 50/94) mi je bilo 13. januarja 2000 od Obrtne zbornice Slovenije podeljeno obrtno dovoljenje za opravljanje urarske obrti.

Tudi izjava: "Samuel Kukovičič v okviru obrtne zbornice Slovenije - odbora urarjev - vodi raziskovalno delo," ni veljavna. Pravilno je: "V raziskovalno-inovacijskem delu sodelujem kot koordinator projekta Mladi za razvoj Posavja pri Zvezi prijateljev mladine Krško, ne pa v odboru urarjev."

SAMUEL KUKOVIČIČ

Pripis uredništva: Samuel Kukovičič z gornjim besedilom sporoča, da popravlja svoje lastne izjave, objavljene v Dolenjskem listu v zapisu Prava ura teče vse življenje. Martin Luzar, avtor tega zapisa, si je namreč točno zapisal besede Samuela Kukovičiča in take jih je tudi objavil.

Mučenje nedolžnih živali

Na nečloveško ravnanje treh fantov iz okolice Tržiča, ki so mučili mačke, se je odzvala Lea Eva Müller

LJUBLJANA - Beseda prosim pri nas nima več nobene teže. Marsikomu gre celo na smeh, kadar nekaj prosiš, predlagaš ali izraziš svoje želje, zato bom odslej uporabljala termin "hočem". Ogorčena sem nad grozljivim mučenjem mačk, nič krivih bitij, ki nam jih je podarila narava. Sprašujem se: komu in kaj so storile te miroljubne, nežne in skromne živali, da jih je človek tako strašno mučil? Kje so starši in kje šola, kje so vzgojne ustanove?

Javno protestiram proti vzgoji, kot so jo imeli trije fantje iz okolice Tržiča, zato hočem, da vsi mediji objavijo fotografije, imena, naslove in šolo, ki so jo obiskovali ti trije 19-letniki, ki so več kot leto dni mučili mačke. Hočem tudi, da Ministrstvo za šolstvo v slovenske vzgojne ustanove v učni program uvede tudi pouk uporabne etologije in dobrobit živali. To sicer predlagam že vrsto let, pa vendar ne dobim nobenega odgovora. Tretjič: hočem, da Gorenjci poleg lepega videza domačij poskrbijo tudi za sterilizacijo svoje mačje populacije. S tem bodo preprečili odvečni prirastek mačk, enak ukrep pa predlagam tudi za reševanje nezaželjenega prirastka psov.

Zahvaljujem pa se uslužbencem Policijske postaje Kranj, da so tako hitro ukrepali. Vsem policijskim postajam v Sloveniji sem preko Ministrstva za notranje zadeve poslala tudi posebne brošure o zaščiti živali, zato pričakujem da bodo na svojem območju poostrile nadzor nad ravnanjem z živalmi. Vsa pohvala tudi POP TV za resničen prikaz tega grozljivega primera mučenja mačk, o tem namreč doslej nismo smeli javno spregovoriti.

LEA EVA MÜLLER
svetovalna direktorica v Svetovni zvezi za varstvo živali v Londonu

ZBORNIK DR. PAVEL LUNAČEK

ŠENTRUPERT - 31. januarja 2000 je minilo sto let, odkar se je v Šentrupertu rodil Pavel Lunaček, 2. aprila pa je minilo že 45 let od prezgodnje smrti tega velikega humanista, akademika prof. dr. Pavla Lunačka, začetnika sodobnega porodništva in ginekologije pri nas. Osnovna šola dr. Pavla Lunačka je počastila stoletnico rojstva s pripravo zbornika, v katerem je ohranjen spomin na Lunačkov rod, njegove najbližje, življenje in delo, zbrani pa so tudi spomini njegovih nekdanjih učencev in sodelavcev. Stoletnico svojega rojaka bodo Šentruperčani obeležili s predstavitvijo zbornika "Dr. Pavel Lunaček" v petek, 7. aprila, ob 17. uri v šoli. V kulturnem programu bodo poleg učencev šole sodelovali še učenci Glasbene šole Trebnje, likovni umetnik Branko Šuster in oktet Lipa iz Trebnjega.

Radioaktivnost je v mejah naravnega sevanja

Rezultati meritev na jalovišču nekdanjega kanižarskega rudnika

KANIŽARICA - Center za ekologijo, toksikologijo in varstvo pred sevanjem pri ljubljanskem Zavodu za varstvo pri delu je na zahtevo uprave Rudnika Kanižarica v zapiranju opravil meritve radioaktivnega sevanja na deponiji rudniške jalovine in v okolici zaprtega rudnika rjavega premoga. Približno 90 odst. jalovine na deponiji, ki obsega 50 tisoč kv. metrov, in sega 5 do 12 metrov v globino, je že prekrite z najmanj pol metra debelo plastjo zemlje ali gline. Na nekdanjem odlagališču jalovine so že zgradili tri poslovne objekte, v bodoči industrijski coni pa jih načrtujejo še več kot 20.

Z meritvami so ugotovili, da je hitrost doz zunanjega sevanja gama zunaj deponije do 110 nGy/h, medtem ko se v Sloveniji običajne vrednosti gibljejo med 60 in 120 nGy/h. Na deponiji, prekriti z glino, so hitrosti doz zunanjega sevanja gama segale do 70 nGy/h, na deponiji, pokriti z zemljo, do 100 nGy/h, medtem ko so bile na še nepokritem delu med 80 in 100 nGy/h, le na nekaterih mestih so segale do 150 nGy/h.

Na centru menijo, da so hitrosti doz zunanjega sevanja gama na ravni naravnega sevanja. Svetovali so še meritve koncentracije radona z detektorji na deponiji ter v dveh poslovnih prostorih. Tudi analiza odvzetega vzorca rudniške jalovine je pokazala, da so specifične aktivnosti naravnih radionuklidov v okviru običajnih vrednosti. Predlagali pa so, da opravijo meritve tudi v vzorcih sedimentov in vode iz jezera, ki je v bližini rudnika nastalo zaradi iztekanja podtalnice iz rudniških jaškov. Dopuščajo namreč možnost, da bi prišlo do izpiranja naravnih radioaktivnih izotopov urana, radija in svinca v jezero.

M. B.-J.

Nema priča spopada pod Grmado?

Zakaj si nihče ne upa odpeljati zapuščene alfe med trebanjskim kulturnim domom in cerkvijo na odpad?

TREBNJE - Trebanjci, ki so nas že pred časom opozorili na zapuščeno alfo (na posnetku) med cerkvijo in kulturnim domom, izropano, tudi brez koles, so verjetno že po malem obupali tako kot vsi, ki so se lotili tega "žulja". Po laičnem prepričanju bi morali poskrbeti za odstranitev žalostne pločevine občina in krajevna skupnost, to "akcijo" pa naj bi spodbujala policija in inšpekcije...

Toda zgodba je drugačna, precej bolj zapletena, začne in konča pa se pri domnevni nepristojnosti (ne)odgovornih in seveda - pri denarju. Kdo naj bi namreč plačal odvoz "krntije", za katero je policija ugotovila, da je njena lastnica 23-letna Sadete Čerkoviku, stanujoča na Clevelandski 29, Ljubljana Moste. Neuradno smo zvedeli, da naj bi bil avto na tem mestu že od domnevnega poskusa atentata oz. ugrabitve trebanjskega podjetnika oz. hotelirja Naceta Hribarja v gozdu, med vožnjo proti Grmadi, ko se je Hribar prisebno rešil oboroženih napadalcev (sumijo, da je šlo za "albansko mafijo") tudi s strelnim orožjem in je enega od napadalcev s pištolo celo ranil.

ALFA KLJUBUJE NA CERKVENI ZEMLJI - Zapuščena alfa med trebanjskim kulturnim domom in cerkvijo zrela le še za odpad. (Foto: P. P.)

Občinski oddelek za okolje in prostor je poslal 1. marca letos župnijskemu in dekanijskemu uradu v Trebnjem kot lastniku zemljišča, na katerem se nahaja nevozno vozilo, dopis, naj lastnico vozila opozori, "da je dolžna vozilo odstraniti v roku 8 dni, sicer ga bo odstranila ustrezna služba na stroške lastnice". Zanimivo pa je, da je na občino prispela ta pošta vrnjena, češ da je naslovnik ne sprejme. Vodjo oddelka za okolje in prostor Štefana Velečiča smo pobarali, zakaj se obotavljajo z odvozom in je odgovoril, da imajo slabe izkušnje iz preteklosti, ko je neki lastnik, ko so mu komunalci odpeljali zapuščeno vozilo, pravzaprav le školjko, terjal domala povračilo stroškov za nakup novega avtomobila...

P. PERC

RENAULT

Podjetje za proizvodnjo in komercializacijo avtomobilov REVOZ d.d., Novo mesto

v Industrijski diviziji na področju kontrolne tehnologije zaposli

univerzitetnega diplomiranega inženirja strojništva

Pogoji:

- univerzitetni diplomirani strojni inženir
- zaželene delovne izkušnje
- poznavanje WIN - Office programov
- znanje francoskega ali angleškega jezika
- komunikativnost in sposobnost dela v skupini

Ponujamo:

- raznoliko in ustvarjalno delo
- dodatno izobraževanje doma in v tujini
- sodelovanje na mednarodnih projektih v skupini RENAULT
- stimulativno nagrajevanje
- sklenitev delovnega razmerja za določen čas in kasneje za nedoločen čas

Kandidat je lahko začetnik - pripravnik.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh na naslov: REVOZ, d.d., Personalna služba, Belokranjska c. 4, 8000 Novo mesto, informacije pa Vam posredujemo na tel. št. 07/33-15-225.

DOLENJSKE PEKARNE, d.d.
NOVO MESTO, LOČNA 2

RAZPISUJEJO

JAVNO ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO NEPREMIČNINE

Predmet razpisa:

- **zemljišče, površine 1429 m², parc. št. 651/7, k.o. Črnomelj**
- **poslovna stavba (Valjčni mlin), Železničarska c. 10, Črnomelj**

1. Ponudbo lahko dajejo domače fizične in pravne osebe, kar ponudniki ob vložitvi ponudbe izkažejo s fotokopijo potrdila o državljanstvu za fizične osebe, pravne osebe pa z overovljenim izpiskom iz registra pravnih oseb.
2. Izhodiščna cena znaša 9.600.000 SIT.
3. Nepremičnina je naprodaj po načelu "videno - kupljeno".
4. Nepremičnina se izroči v last in posest potem, ko je kupnina v celoti plačana.
5. Prometni davek in vse druge terjatve ter stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
6. Kot veljavne se štejejo ponudbe, ki prispejo do 15.4.2000 v zaprti ovojnici na naslov: Dolenjske pekarne, d.d., Ločna 2, 8000 Novo mesto, z oznako "Zbiranje ponudb".

Dodatne informacije in pogoje nakupa lahko dobite vsak dan, do izteka roka za zbiranje ponudb, med 7. in 9. uro na tel. št. 068/321-574 ali GSM 041/630-958 g. Alojz Muhič. Ogled nepremičnine je možen po predhodni najavi.

Skladno z 8. členom Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list RS št. 14/90) in Zakonom o visokem šolstvu (Ur. list RS št. 67/93)

VISOKA ŠOLA ZA UPRAVLJANJE IN POSLOVANJE NOVO MESTO

razpisuje

A) delovna mesta visokošolskih učiteljev in sodelavcev za predmete:

1. Operacijske raziskave in statistika
2. Trženje in tehnika zunanje trgovine
3. Računovodstvo in financiranje podjetij
4. Pravni okviri poslovanja in davčna politika
5. Osnove poslovodenja in poslovodenje v javni upravi in neprofitnih organizacijah
6. Odločitveni modeli in upravljanje proizvodnje

B) delovna mesta visokošolskih sodelavcev za predmete, navedene pod A2, 4, 5 in 6

c) delovno mesto bibliotekarja

Delovna mesta visokošolskih učiteljev razpisujemo s petletnim mandatom za polni ali krajši delovni čas.
Delovna mesta visokošolskih sodelavcev razpisujemo s triletnim mandatom za polni ali krajši delovni čas.
Delovno mesto bibliotekarja razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto, Na Loko 2, 8000 Novo mesto.

OŠ DOLENJSKE TOPLICE
Pionirska cesta 35
8350 Dolenjske Toplice

RAZPISUJEMO PROSTI DELOVNI MESTI:

- **2 KV KUHARJA (KUHARICI)**
  ZA DOLOČEN ČAS

Nastop dela: 20.4.2000
Rok prijave: 8 dni
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

RENAULT Servisi

Mlad v pomlad

Paket "vzdrževalni pregled" obsega:
zamenjavo obrabnih delov
- zamenjava olja
- zamenjava oljnega filtra
- zamenjava zračnega filtra
- zamenjava bencinskega filtra
- zamenjava sveč

ter kontrolo ostalih 24 sklopov, ki so bistveni za varnost.

13.000 SIT*

3. - 29. april

* Velja za vozila R5, R19 in Clio (starejši), ki imajo motorje s klasičnim uplinjačem brez turbo polnilnika.

Brez skrbi, Renault vse postori!

www.renault.si

Prihaja nov val.

Valovitka 8

Visokemu valu VALOVITKA® 5
se je pridružil nizek val VALOVITKA® 8.
To je nov val strešne kritine.

ESAL® ANHOVO

Informacije o vlaknocementni kritini proizvedeni v Anhovem dobite v vseh boljših trgovinah z gradbenim materialom in podjetju ESAL d.o.o. Anhovo
telefon 065 15 21 609 in 065 15 21 610
e-pošta esal@esal.si - spletna stran www.esal.si

Na vrhu vsake prave hiše.

April ima okus po breskvah!
100 % okusa za največ 85 % cene!

Aprila lahko na prodajnih mestih po vsej Sloveniji dobite Fructalov nektar iz breskev in jabolk najmanj 15 % ceneje!

FRUCTAL
v sodelovanju z naravo

Tetra Pak
Več kot embalaža™

INTERSPORT®

Super cena!

od 6. aprila 2000
do prodaje zalog

~~12.900,00~~
POHODNI ČEVLJI
RUGGED SHARK
USNJENI
6.900,00

Mercator Center Novo mesto
Podbevškova 4, Novo mesto

INTERSPORT®
Trgovine za zmagovalce

DOLENJSKE TOPLICE

KRKA ZDRAVILIŠČA

ALI IMATE OSTEOPOROZO?

Specialisti iz Zdravilišča Dolenjske Toplice vam v najkrajšem času s sodobno, zdravju neškodljivo preiskavo – merjenjem kostne gostote – odgovorijo na to vprašanje.

Za vse tiste, ki osteoporozo imate, pa smo pripravili poseben

6-DNEVNI PREVENTIVNI PROGRAM,

ki vsebuje:

- *pregled pri zdravniku specialistu (brez merjenja kostne gostote),*
- *3 zdravstvene terapije dnevno (skupaj 18 terapij),*
- *prosto kopanje v notranjih bazenih in*
- *dve predavanji z zdravstveno vsebino.*

VSE SKUPAJ ZA SAMO 14.800 SIT!

Program bo potekal v naslednjih terminih:
10.4. – 15.4., 8.5. – 13.5. in 5.6. – 10.6.

Informacije in rezervacije: 068/39-19-400

KRKA ZDRAVILIŠČA

KRKA

KRKA, d.d., Novo mesto

Potrebujemo:

univerzitetne oz. diplomirane inženirje strojništva za delo na področju vodenja in vzdrževanja logistično transportnih sistemov v sektorju za tehnično oskrbo in energetiko

Pričakujemo:

- zaključen univerzitetni ali visokostrokovni program strojne smeri,
- primerne delovne izkušnje,
- znanje angleškega/nemškega jezika,
- poznavanje računalniških orodij oz. uporabniških programov in
- poznavanje osnovnih gradnikov avtomatizacije.

Če ste se prepoznali v naših zahtevah, vas vabimo, da nam posredujete pisne prijave z življenjepisom in dokazili o strokovnosti v 8 dneh na naslov: Krka, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Šmarješka c. 6, 8501 Novo mesto, kjer lahko dobite tudi dodatne informacije na telefonski številki: 068/312-568.

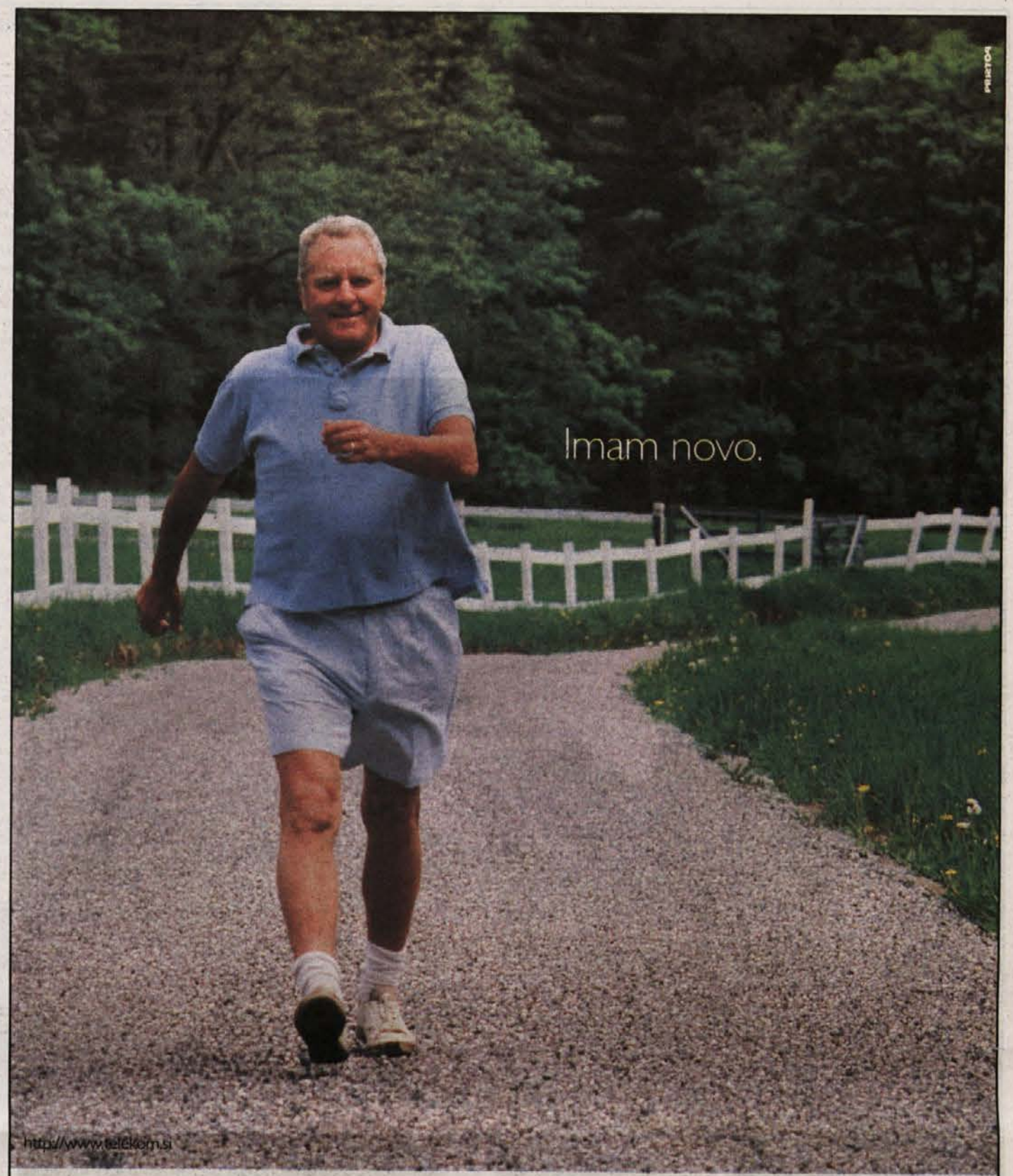

V Sloveniji smo 30. marca 2000 pričeli spreminjati telefonske številke. Proces uvajanja sprememb bo potekal vsaj pol leta, v tem obdobju pa bosta pri večini uporabnikov delovali tako stara kot nova številka. Številke področnih kod (omrežnih skupin) so po novem dvomestne, v njih ni več šestice, nekatere skupine pa smo združili. Novo telefonsko številko izveste tako, da vtipkate **086, dosedanjo omrežno skupino in staro številko**. Odzivnik vam bo povedal področno kodo in novo telefonsko številko. Za več informacij pokličite brezplačno telefonsko številko **086 98 98**.

Telekom Slovenije

Sprememba številčenja in reorganizacija telekomunikacijskega omrežja sta del približevanja Slovenije Evropski uniji.

Slovenska zadružna kmetijska banka
Nova Kreditna banka Maribor
Poštna banka Slovenije
Gorenjska banka
Pomurska banka
Dolenjska banka
Krekova banka
Banka Velenje
Banka Koper
Banka Celje

vrednost ki
ji zaupa pol milijona Slovencev
raste

www.activa-card.com

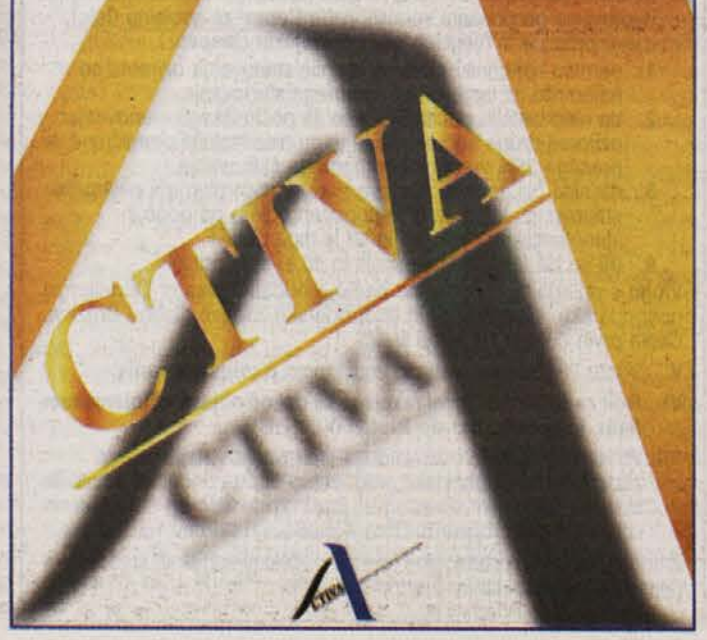

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- **picami**
- **hamburgerjem**
- **giricami**
- **pomfritom**
- **sladoledom**
- **ledeno kavo**
- **sadnimi kupami**

in raznovrstnimi pijačami.

☎ **068/321-878**

Vabljeni!

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

RADIO SRAKA 94,6 MHz

RADIO 94,9 Mhz VESELJAK

MOBITELOV TELEFONSKI PREDAL.

Tudi dobrega se včasih preobješ. Potrebuješ koncentracijo, slišati hočeš le svoje misli ali preprosto uživati mir. Zgodi se tudi, da bi s prevzemom klica zmotil še in še ljudi. Ker pa kljub vsemu nočeš ničesar zamuditi, uporabiš Mobitelov telefonski predal, ki ga imaš od aprila avtomatično in brezplačno priklopljenega. Kratko sporočilo SMS te obvešča o dospelih in shranjenih klicih. Ko imaš čas ali te končno premaga radovednost, pokličeš in jih poslušaš. Preusmeritev klica je brezplačna. Za vsako poslušanje sporočila, ne glede na dolžino, boš kot GSM naročnik odštel 9, kot mobijevec* pa 13 tolarjev.

INFORMACIJE NA BREZPLAČNI TELEFONSKI ŠTEVILKI 080 70 70

*Mobiji lahko uporabljate predal v tujini le, če najamete roaming po naročilu.

Agencija 4.2, design: LUKS Studio, foto: T. Gregorič Mobitel d.d., 1537 Ljubljana

MANA turistična agencija
Kandijska 9, Novo mesto
Tel. 068/321-115, 325-477

Počitnice za 1. maj
SLOVENIJA, ISTRA, DALMACIJA
Potovanja
EVROPA, AFRIKA, AMERIKA, AZIJA
Na voljo brezplačni katalogi!

STUDIO 103.0 MHZ

Imate novo.

Novo številko izveste, če vtipkate:
086 + omrežna skupina + stara številka
Če vas zanima nova številka v okviru omrežne skupine, iz katere kličete, za 086 vtipkate le staro telefonsko številko.

Novo mesto (068) in Krško (0608) imata 07

S 30. marcem 2000 stá se dosedanji omrežni skupini 068 in 0608 združili v enotno področno kodo 07. **Opozorilo:** v primeru, ko ste morali doslej odtipkati omrežno skupino, **morate** v prehodnem obdobju odtipkati novo področno kodo, tudi če je nova področna koda enaka kot vaša. Primer: če kličete iz Novega mesta v Krško, vtipkajte 07 pred telefonsko številko. Splošne informacije: **086 98 98**

http://www.telekom.si

Telekom Slovenije

Zaradi prihajanja Slovenije Evropski uniji bo Telekom Slovenije do konca leta zagotovil najmanj 44 priključkov na 100 prebivalcev.

OBČINA BREŽICE
ŽUPAN
Cesta prvih borcev 18
8250 BREŽICE

Na podlagi 16. člena Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje socialnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 35/97) Občina Brežice objavlja

IV. JAVNI RAZPIS

ZA DODELJEVANJE SOCIALNIH STANOVANJ V NAJEM

I. SPLOŠNI POGOJI

Splošni pogoji, ki jih mora izpolnjevati prosilec, da je upravičen do dodelitve socialnega stanovanja v najem so:

- da je državljan Republike Slovenije;
- da ima stalno bivališče v občini Brežice in na naslovu tudi dejansko prebiva;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim prebivajo, ni lastnik stanovanja oziroma je najemnik ali lastnik neprimernega stanovanja;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, ni lastnik počitniške hiše ali počitniškega stanovanja, oziroma druge nepremičnine, ki presega 25% vrednosti primernega stanovanja;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, ni lastnik premičnine, ki presega 25% vrednosti primernega stanovanja;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, niso bili imetniki stanovanjske pravice oziroma najemniki stanovanja, ki jim je bil omogočen odkup po pogojih stanovanjskega zakona in so le-tega odtujili;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, niso bili lastniki stanovanja, pa so le-tega odtujili;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, niso lastniki ali solastniki podjetja oziroma nosilci obrti, razen v primeru samozaposlitve;
- da prosilec ali kdo izmed njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo, niso nezaposleni po lastni krivdi ali volji.

II. POSEBNI POGOJI

Prosilec je upravičen do dodelitve socialnega stanovanja v najem, če si zaradi razlogov, na katere nima vpliva, ne more zagotoviti mesečnega dohodka na družinskega člana do višine, ki znaša:

1. za otroke do dopolnjenega 7. leta starosti 29% zadnje znane bruto poprečne plače v državi;
2. za otroke od 7. leta starosti do dopolnjenega 14. leta starosti 34% znane bruto poprečne plače v državi;
3. za otroke od 14. leta starosti do zaključenega rednega šolanja 42% zadnje znane bruto poprečne plače v državi;
4. za odrasle osebe 52% zadnje znane bruto poprečne plače v državi.

V dohodek prosilca in njegovih ožjih družinskih članov se štejejo vsi njegovi dohodki in prejemki ter dohodki in prejemki njegovih družinskih članov: dohodki od dela iz delovnega razmerja, honorarnega, popoldanskega, pogodbenega dela, vse oblike osebnega dohodka, dohodki od opravljanja kmetijske ali samostojne poklicne ali gospodarske dejavnosti, prejemki iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov, dohodki po predpisih o varstvu borcev in invalidov ter civilnih invalidov vojne, dohodki od premoženja in preživnine ter drugi dohodki.

III. VLOGE PROSILCEV, KI BODO IZPOLNJEVALE SPLOŠNE IN POSEBNE POGOJE, BODO TOČKOVANE V SKLADU S PRAVILNIKOM O POGOJIH IN MERILIH ZA DODELJEVANJE SOCIALNIH STANOVANJ PO NASLEDNJIH MERILIH:

- stanovanjske razmere,
- število ožjih družinskih članov, ki z njimi stalno prebivajo,
- socialne razmere,
- zdravstveno stanje.

IV. NAČIN ZBIRANJA VLOG

Prosilci morajo vloge za dodelitev socialnega stanovanja v najem oddati na posebnih obrazcih, ki jih dobijo v pisarni št. 25, I. nadstropje, Cesta prvih borcev 18, Brežice.

K vlogi je potrebno priložiti naslednje priloge:

- potrdilo prosilca o državljanstvu;
- potrdilo o stalnem bivališču v občini Brežice za prosilca in njegove ožje družinske člane, ki z njim stalno prebivajo; to potrdilo mora vsebovati tudi datum prijave stalnega bivališča v občini Brežice;
- potrdilo o skupni delovni dobi za prosilca;
- potrdilo o zaposlitvi in potrdilo o višini bruto plače za mesece december 1999, januar in februar 2000 ter podatke o vseh drugih prihodkih za te mesece za prosilca in njegove ožje družinske člane, ki z njim stalno prebivajo;
- potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in njegovih ožjih družinskih članov, ki z njim stalno prebivajo (izda Davčni urad Brežice);
- najemno oziroma podnajemno pogodbo (če je prosilec najemnik oziroma podnajemnik);
- potrdilo po predpisih o zaposlovanju o nezaposljivosti (izda Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Urad za delo Brežice);
- izvid zdravniške komisije I. stopnje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Krško, o trajnem obolenju;
- izvid in mnenje pristojne komisije o invalidnosti, zaradi katere je prosilec ali odrasli član nesposoben za samostojno življenje in delo (izda Center za socialno delo);
- izvid in mnenje o zmerni, težji ali težki duševni ali težki telesni motnji ugotovljeni po pristojni komisiji (izda Center za socialno delo);
- izjavo prosilca in njegovih ožjih družinskih članov:
  1. da niso najemniki oziroma lastniki stanovanja oziroma so najemniki ali lastniki neprimernega stanovanja,
  2. da niso lastniki počitniške hiše ali počitniškega stanovanja oziroma druge nepremičnine in da niso lastniki premičnine, ki presega 25% vrednosti primernega stanovanja,
  3. da niso bili imetniki stanovanjske pravice oziroma najemniki stanovanja, ki jim je bil omogočen odkup po pogojih stanovanjskega zakona in so le-tega odtujili,
  4. da so bili lastniki stanovanja in so le-tega odtujili.

Vlogo s prilogami je potrebno osebno oddati v pisarni Oddelka za gospodarske javne službe in gospodarske zadeve občine Brežice, Cesta prvih borcev 18, soba št. 25.

V. V letu 2000 bodo vseljiva predvidoma 3 (tri) stanovanja.

VI. Rok za prijave na javni razpis je 15 dni od objave v Dolenjskem listu, to je vključno do 21.4.2000.

VII. Prosilci za dodelitve socialnega stanovanja v najem bodo razvrščeni na IV. občinsko prednostno listo za dodelitev socialnih stanovanj v najem. Predlog IV. prednostne liste bo objavljen na oglasni deski Občine Brežice, Cesta prvih borcev 18, Brežice.

Z dnem objave IV. prednostne liste za dodelitev socialnih stanovanj v najem preneha veljati III. prednostna lista.

Lupo 3L TDI

Trilitrska formula

V nemškem Wolfsburgu so razvili prvi trilitrski okolju prijazen avto na svetu. Kljub izredni varčnosti pa to ne vpliva na njegovo kakovost, opremo, varnost in udobje.

Pri novem lupu imamo predvsem tri zelo pomembne dejavnike, ki trilitrsko formulo ločujejo od originala in od konkurence.

Prvi je zmanjšana skupna teža. Pri trilitrskem lupu so skupno težo zmanjšali kar za 154 kg. Vozilo sedaj tehta le 826 kg. K nizki teži vozila pripomorejo tudi lažja termoizolacijska stekla. Za boljšo aerodinamiko pa so vozilo tudi za 10 mm znižali in mu za 33 mm razširili sprednji kolotek. K lepšemu videzu in zmanjšanju zračnega upora, ki znaša 0,29 cW, pripomorejo tudi nova maska in sprednji ter zadnji spojler. Za udobnejšo, varnejšo in tišjo vožnjo pa skrbi tudi na novo razvito podvozje s številnimi deli iz lahkih kovin. Lupo ima tudi novo, izredno lahko, a kljub temu trdno in varno karoserijo (vrata, pokrov motorja in prtljažnika ter blatniki so iz aluminija, del prtljažnika in volan pa iz še lažjega magnezija).

Drugi dejavnik je močna pogonska zasnova. V lupa je vgrajen na novo razvit 1,2-litrski trivaljni TDI motor z blokom in glavo iz aluminija. Zmogljiv TDI s sodobnim visokotlačnim vbrizgom preko šob s tlačilko in turbo polnilnikom z variabilno geometrijo ter hlajenjem polnilnega zraka pri 4000 vrt/min doseže 61 KM. Z zmanjšano emisijo CO_2, ki znaša 81 gramov na kilometer, z lahkoto izpolnjuje strogi izpušni normativ D4. Vozilo doseže tudi 170 km/h in pospeši od 0-100 km/h 14,5 s. Ob vožnji 90 km/h po ravni cesti vozilo porabi tudi manj kot 3 (tri!) litre goriva na 100 prevoženih kilometrov, če pa imate težjo nogo vseeno ne boste porabili več kot 4,5 litra plinskega olja.

Tretji dejavnik je elektrohidravlični menjalnik, ki je povsem avtomatiziran, omogoča pa tudi ročno prestavljanje s sistemom tiptronic. Neposredni menjalnik ima pet prestav, ki se samodejno prestavljajo v višjo ali nižjo prestavo. Pri vključenem varčnem načinu vožnje (economy), menjalnik prestavi v prosti tek vsakič, ko spustimo pedal za plin; ko pa se vozilo povsem zaustavi, če držimo stisnjeno zavoro, se motor samodejno ugasne (ta sistem so poimenovali "stop & start"). Ko spustimo zavoro, se motor samodejno ponovno vžge. Sistem močno pripomore k zmanjšanju onesnaženosti v mestnih gnečah. Sistem tiptronic pa nam omogoča ročno prestavljanje s pomikom prestavne ročice naprej za višjo in nazaj za nižjo prestavo. Kljub temu pa bo menjalnik sam prestavil v višjo prestavo, če boste motor prignali do rdečega polja, ter prestavil v prvo prestavo, ko se boste ustavili.

Zasnova notranjosti ponuja dovolj prostora za štiri osebe in njihovo prtljago. Zato se ob vsem naštetem z lupom 3 L TDI ne more primerjati nobeno vozilo na našem trgu.

K lepšemu videzu in zmanjšanju zračnega upora pripomore tudi nova maska.

Lada 110

Pozdravi iz Rusije

Desetka se je na svetovnih salonih pojavila že leta 1995. Takrat je požela veliko zanimanje novinarjev predvsem pa kupcev. Novo vozilo sodobnega izgleda je prinašalo veliko upanja tudi proizvajalcu. Po dveletnem predstavljanju po salonih so leta 1997 Rusi pričeli s proizvodnjo. Zaradi slabe kvalitete izdelave pa se je nato izvoz prestavljal iz meseca v mesec. V lanskem letu pa je desetka prišla tudi na naše tržišče.

Kljub temu da je od njene predstavitve preteklo že več kot pet let in da vozilo ni videti več tako mladostno, na naših cestah še vedno vzbuja veliko zanimanja mimoidočih. Oglate dele na karoseriji so zamenjali lepo zaobljeni blatniki, pokrov motorja, odbijači, zato je večino opazovalcev zanimala predvsem cena. Tu smo morali biti nekoliko previdni in najprej smo vsakemu razložili, da ima vozilo za razliko od predhodnih modelov veliko opreme: centralno zaklepanje, električni pomik vseh stekel, lita platišča, spojler na pokrovu prtljažnika s tretjo zavorno lučjo, blokado motorja, katero odpravimo z uporabo nekoliko zamudnega imobilizatorja, radijski sprejemnik s štirimi zvočniki, električno odpiranje prtljažnika iz kabine, soliden 1,5-litrski, zmerno požrešen motor, in vsi so bili navdušeni, ko pa smo navedli ceno, ki vključuje vse našteto, je marsikomu nasmešek na obrazu zamrl. Lahko pa povemo, da za osnovno ceno, ki vključuje le električna stekla in centralno zaklepanje, dobite največji osebni avto na slovenskem trgu. Kljub evforiji okoli opreme in cene, se vse konča pri varnosti, ki je danes v Evropi na prvem mestu. Pri ladi razen bočnih ojačitev ne dobite ničesar. Zračnih vreč ali ABS-a ni niti za doplačilo.

Motor je prevzet iz samare, pri vgradnji v desetko je doživel nekaj sprememb. Najbolj dobrodošel je večtočkovni vbrizg. 1,5-litrski motor ima dva ventila na valj, odmično gred v glavi iz lahke litine ter petkrat uležajeno ročično gred. Motor razvije solidnih 71 KM, ki zadostujejo za končno hitrost 170 km/h. Le-to boste dosegli v četrti prestavi. Testna lada je povprečno porabila 9,5 l/100km, porabo pa lahko zmanjšate ali povečate tudi za dva litra, odvisno od načina vožnje.

Tudi notranjost je bila deležna osvežitve. To se predvsem opazi na merilnikih, kjer je analognim merilnikom dodan še digitalni števec prevoženih kilometrov. Prezračevalne reže delujejo precej staromodno, vendar dobro opravljajo svoje delo. Sedeži so za ta tip vozila dovolj udobni in nudijo celo nekaj bočne opore, le izbor materialov je ponovno za časom. Na zadnji klopi si dva potnika lahko odpreta sredinsko oporo za roke, ki v nadaljevanju služi kot odprtina za prevoz daljših predmetov (smuči itd.).

Desetka je s pripravami na prodajo zapravila čas, ko je še delovala sodobno. Vsekakor pa smo mnenja, da bo podobno kot prejšnji modeli našla svoj krog kupcev, ki bodo njeno trpežnost in robustnost znali izkoristiti. V Sloveniji pa je že prišla tudi karavanska izvedba desetke, ki bo uporabnost tega ruskega paradnega konja zagotovo še povečala.

Volvo mora na pregled

Danes tudi avtomobili s t.i. nepokvarljivim "imidžem" niso več, kar so bili nekoč. Najnovejši dokaz za to je poziv švedskega Volva lastnikom serije 70, naj se oglasijo na njim najbližji pooblaščeni servis. Odkrito je bilo namreč, da se zaradi pojava elektrostatike lahko samodejno aktivirajo zračne blazine, kar lahko med vožnjo pripelje do neljubih posledic. Da pa bo situacija še slabša, mora na takšen brezplačen servis kar 235.000 vozil.

Mazdine karoserije še čvrstejše

Mazda bo kmalu pričela tudi v serijskih modelih uporabljati novo razvito tehnologijo, s katero pripravijo še tršo karoserijo. Večjo čvrstost pridobijo s polnjenjem delov okvirja karoserije s penasto smolo in ne več z železnimi ojačitvami. Preizkusni zajček, ki je odlično prestal vse zahtevne teste, je bil nov model RX evolve. Z novo tehnologijo Japonci niso uspeli prihraniti le na teži vozila, ampak tudi na stroških, saj je nova konstrukcija tudi veliko cenejša.

Dizajn desetletja

Ameriško združenje industrijskih oblikovalcev (Industrial Designers Society of America) je BMW-ju serije 3 dodelilo prestižno nagrado dizajn desetletja, "Design of decade", v razredu osebnih avtomobilov za obdobje 1990-1999. Uspeh nemškega avtomobila v Ameriki pa ima tudi svoje ameriško ozadje, saj je oblikovalec bavarske tovarne Chris Bangle po rodu Američan.

Izdelek stoletja

Legendarna "žaba", citroen DS je osvojil oblikovalsko nagrado v kategoriji proizvod stoletja. Na svečanosti v Londonu je popularna francoska limuzina prejela prvo nagrado pred hudo konkurenco. Za "žabo" so se uvrstili: avion boeing 747, računalnik apple macintosh, kemični svinčnik in vesolsko plovilo, ki se je prvo spustilo na mesec.

Colt se najmanj kvari

Največji in najmočnejši avtomobilski klub v Evropi, nemški ADAC, vsakih nekaj mesecev pripravi analizo pokvarljivosti avtomobilov na temelju intervencij na nemških cestah. Tokrat so v precep vzeli vozila, stara štiri leta, in raziskava je pokazala, da so na vrhu lestvice najzanesljivejših vozil Japonci. V analizi se je najbolje obnesel Mitsubitshi Colt, pri katerem beležijo vsega 5,8 pokvarjenih vozil na 1000 avtomobilov. Z rdečo zastavico najbolj nezanesljivih vozil pa so tokrat mahali nemški opel omegi.

Tudi honda z dizlom

Honda, največja svetovna proizvajalka pogonskih motorjev (več kot 10 milijonov enot na leto), se je končno odločila proizvesti tudi lastni dizelski agregat. Čeprav model logo še ni v prodaji, pa z dizelskim motorjem veliko obeta. Njegov 1,6-litrski štirivaljnik je v celoti izdelan iz lahke litine in razvija 70 KM in 170 Nm navora med 1600 in 3000 vrt/min. Common-rail tehnologija vbrizga in turbo polnilnik s spremenljivo geometrijo mu ne omogočata le odlične vozne lastnosti, ampak tudi majhno porabo (okoli 3,5 l/100km) ter izpuh, ki že zadovoljuje strogi normativ D4.

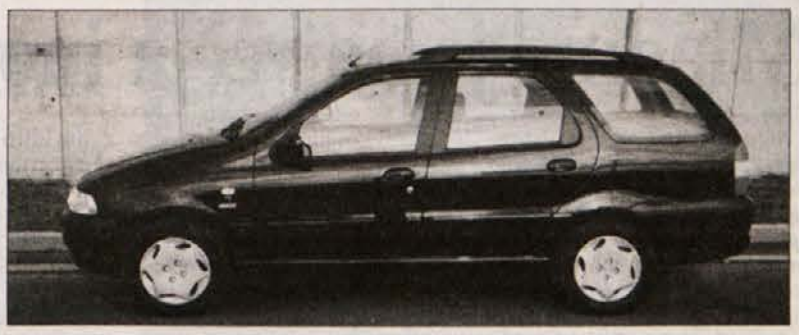

Velike steklene površine napovedujejo veliko, svetlo in potnikom prijazno notranjost.

Fiat palio weekend 75

Družinsko srce

Globalizacija proizvodnje je prisotna že skoraj pri vseh avtomobilskih proizvajalcih. Fiat jo danes izvaja na štirih celinah in štiridesetih izbranih trgih. Pri Fiatu so zasnovali projekt 178, ki združuje modele in poenostavlja njihovo proizvodnjo. Tako na osnovi ene platforme nastaja kar pet različnih karoserijskih nadgradenj. Iz te družine sta v Evropi na voljo le model strada in vozilo, ki vam ga danes predstavljamo: Fiat palio weekend.

Palio ponuja veliko prostora petim ljudem. Boljše počutje v vozilu izboljšujejo še številni elementi opreme, ki so vgrajeni serijsko. Avtomobil je bogato založen tudi s številnimi varnostnimi elementi, kar še poudarja njegovo vsestransko uporabnost.

Za prodajo na slovenskem trgu je palio na voljo le v karavanski (weekend) izvedbi in z 1,2-litrskim bencinskim motorjem, ki doseže največjo moč 73 KM pri 6.300 vrt./min in največji navor 104 Nm pri 3.000 vrt./min. Motor odlikujejo poskočne zmogljivosti in zmerna poraba. Avto doseže najvišjo hitrost 166 km/h. Od 0 na 100 km/h pospeši v 13,2 sekunde. Vse to doseže ob povprečni porabi 6,9 l/100 km.

Čeprav je bil palio predstavljen že leta 1996, ko so ga pričeli proizvajati v Braziliji, na Poljskem in v Turčiji, sta njegov slog in oblika še vedno izvirna. Naprej nagnjeni motorni pokrov daje vozilu nekoliko agresivnejšo podobo, medtem ko velike steklene površine napovedujejo veliko, svetlo in potnikom prijazno notranjost.

Armaturna plošča je izdelana iz enega kosa, kar zmanjšuje možne vire tresljajev in s tem hrup v notranjosti. Vsa stikala so smiselno razporejena in ne odvračajo voznikove pozornosti s ceste. K udobnosti vožnje pa pripomorejo tudi sedeži, ki omogočajo udobno namestitev potnikov in še posebej voznika.

Največjo pozornost pa so strokovnjaki posvetili prtljažnemu prostoru, ki meri ob podrtih zadnjih sedežih 1540 litrov in je največji v svojem razredu. Njegovo uporabnost povečujejo ravno dno in velika vrata, ki se odpirajo od dna. Rezervno kolo ne zmanjšuje prostornine, saj je nameščeno pod dno iz zunanje strani, kar olajša menjavo pri polno naloženem vozilu.

Atraktivna oblika, udobnost, športnost, prostorna notranjost in velik prtljažnik, poskočen motor, učinkovito vpetje koles so značilnosti, katerim je Fiat dodal še eno: uporabnost. Palio je tako primeren za vsakdanja delovna opravila, daljše poti in še posebno za prosti čas.

Hyundai Accent 1,5 GLS

Accent je zrasel

Čeprav accent ni nikoli zaslepljeval kupcev z lepoto, temveč predvsem s ceno, uporabnostjo, vzdržljivostjo in nizkimi stroški vzdrževanja, je novi model spremenil tudi to. Nove linije je moč opaziti že na prvi pogled, ob tem pa se je avto povečal za 13 cm v dolžino in 5 v širino. Oblikovno prevladuje ameriški duh, saj so zaobljene linije zamenjali z bolj ravnimi in ostrimi črtami. Na sprednjem delu sedaj dominirajo dve veliki multireflektorski luči, režasta maska in odbijač, ki se podaljša v sprednji spojler, vse pa je že serijsko v barvi karoserije. Tudi na zadku so posodobili linije in zamenjali svetlobna telesa.

V notranjosti je največ novosti deležen voznik. Sedež je nastavljiv po višini, globini in nagibu, volan pa po višini. Sedež je sedaj udobnejši in nudi več bočnega naslona, postavili pa so tudi desno oporo za komolec, česar pri vozilih v tem razredu nismo bili vajeni. V armaturni plošči so novi in preglednejši merilniki, nova je tudi sredinska konzola, nad katero so reže za prezračevanje, katerih pa žal ni mogoče zapreti. Veliko pozornosti so strokovnjaki posvetili tudi opremljenosti in varnosti vozila, saj si ob standardni opremi lahko zaželite tudi dodatke, ki so bili do sedaj rezervirani predvsem za večja in dražja vozila. Trikraki volanski obroč odlično leži v roki, vodenje avtomobila pa je preprosto in natančno. Z obračalnim krogom, manjšim od deset metrov, se accent odlično znajde tudi v mestu.

Vožnja z accentom je prijetna novost. Prefinjeni sistem štirih posameznih obes zagotavlja odzivnost vozila in mirno vožnjo. Vozilo je bolj zanesljivo in se odlično obnaša tudi v zavojih, kjer se da z hitrim odvzemanjem in takojšnjim ponovnim dodajanjem plina rahlo zdrsniti, kar prinese določeno dozo športnega užitka. Lahko bi ga bilo tudi več ob močnejšem motorju. Pa vseeno je 1,5-litrski, troventilski, motor, ki razvije 90 KM pri 5.500 vrt/min, dovolj poskočen, da se boste z njim lahko zapeljali do 180 km/h in pospešili od 0 na 100 km/h v 11 sekundah ter ob tem v povprečju porabili 8 l/100 km. Protiblokirni sistem zaviranja z elektronsko porazdelitvijo zavorne moči zagotavlja učinkovito zaviranje tudi na mokrem in spolzkem cestišču. Tako se je zavorna pot od 100 do 0 km/h zelo približala 40-tim metrom, kar je še en plus za accent.

Izvedba GLS je že po tradiciji bogato opremljena: dve zračni vreči, ABS, EBD, klimatska naprava, lita platišča, meglenke, daljinsko centralno zaklepanje z alarmom, električna stekla in (ogrevana) ogledala, kupci pa lahko izbirajo tudi med 11-timi barvnimi različicami, vse našteto pa je na voljo za dokaj sprejemljivo ceno, če upoštevamo obilico opreme, dobre vozne lastnosti in uporabnost vozila.

Oblikovno prevladuje ameriški duh.

POGOVOR Z DR. MIRJANO ULE

Mladina je največja inovacija 20. stoletja

Med mladimi pred sto leti in danes so velike razlike. Minulo stoletje je stoletje mladih, še posebej pa so mladi z drugačnostjo, upornostjo in inovativnostjo zaznamovali drugo polovico tega stoletja. Današnja družba je do mladih zelo zahtevna in jim povzroča veliko težav. To je potrdila tudi nedavna študija o socialni ranljivosti 15-letnikov v Sloveniji, ki so jo naredile štiri avtorice: Mirjana Ule, Tanja Rener, Metka Mencin Čeplak in Blanka Tivadar. O značilnostih mladih v tem stoletju in njihovi ranljivosti smo se pogovarjali z dr. Mirjano Ule, redno profesorico za socialno psihologijo in predstojnico Centra za socialno psihologijo na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.

Pogosto je slišati, da je današnja mladina nemogoča. Toda tako so o mladih menda govorili že v antiki.

"Medgeneracijski konflikt je prisoten, odkar se zavedamo razlik med generacijami, okrepil pa se je v zadnjem stoletju, ko so se generacije natančneje definirale: mladost, odraslost, starost. V tej delitvi sta bila otroštvo in mladost definirana kot neke vrste predstopnja oz. čakalnica na odraslo življenje. Mladost je pravzaprav nastala iz potrebe po daljšem izobraževanju, po drugi strani pa zaradi tega, ker se je življenje daljšalo in zato menjava generacij ni bila več tako spontana kot npr. v 18. stoletju, ko je bila povprečna življenjska doba 38 let. Mladost je neke vrste socialno otroštvo, nanjo pa se vežejo tudi številni predsodki."

Mladi so odraz družbenih dogajanj in na nek način tudi napovedovalci družbenih sprememb. Kakšni so bili mladi v tem stoletju?

"S tem, ko so izobrazba, znanje in informacije postale pomembna družbena sila oz. kapital, je tudi mladost pridobila na pomenu. Mladost ni več samo nekaj vmesnega, kar je treba čim prej končati, ampak je postala pomembno obdobje. Po drugi svetovni vojni so se zgodile bistvene spremembe; šolanje je postalo pomemben del življenja mladostnikov in to so spoznali tudi njihovi starši. Zaradi višanja standarda so bili mladi izvzeti iz dela, njihova glavna okupacija je postala šola. Mladi so dobili žepnino, ki so jo lahko porabili zase. Mladost so vzeli zares in začeli eksperimentirati ter proizvajati različne inovacije, vendar na drugih področjih kot jih je družba poznala do tedaj, začeli so proizvajati inovacije za prosti čas. To, kar so sprožili mladi v drugi polovici 20. stoletja, je bila prava mala revolucija. Največja inovacija 20. stoletja je prav pojav mladine in vse kar so mladi povzročili. Spremenili so razmerje med prostim in delovnim časom, med javno in zasebno sfero, sprožili pa so tudi spremembe v generacijskem razmerju (do tedaj je namreč veljalo, da so odrasli tisti, ki kontrolirajo in nadzirajo mlade, in mladi tisti, ki se morajo podrejati odraslim). Mladi so na določenih področjih postali nosilci sprememb in začeli so razvijati nove oblike življenja, po katerih so se začeli zgledovati tudi odrasli, npr. na področju imagea, oblačenja, prostočasnih dejavnosti, zabave. Postali pa so tudi nosilci drugih družbenih sprememb. Študentska gibanja so bila prva, ki so opozorila na meje rasti industrijske družbe, mladi so sprožili tudi ekološka, mirovna in nova duhovna gibanja in spolno revolucijo."

Spreminjali pa so se tudi mladi, še posebej, če primerjamo mlade ob koncu 60. let in danes. Kakšne so te spremembe?

"Dvajseto stoletje je stoletje mladih, pa vendar prva polovica stoletja še ni bila kaj posebnega. V 50. letih naletimo na t.i. upornike brez razloga. Mladi se po 2. svetovni vojni začenjajo zavedati samih sebe in hočejo biti drugačni. Prej je bilo treba mladost hitro zaključiti, saj je bila bolj kot mladost zanimiva odraslost. Po 50. letih pa začne postajati zanimiva mladost. Mladi se začnejo zavedati svojih posebnosti, hočejo biti drugačni od odraslih, ne vedo pa še, kakšni hočejo biti. Najprej so se spremenili v zunanji podobi, kjer jim je pomagala sodobna industrijska družba, ki je v mladih odkrila nov trg. Kasneje se je to uporništvo brez razloga spremenilo v uporništvo z razlogom. Konec 60. let se niso ukvarjali več samo s samim seboj, ampak tudi z družbenimi problemi - vrhunec tega so bila študentska gibanja, ki so zajela cel razviti svet, mladim pa so se pridružili tudi dijaki in mladi delavci. Nekateri menijo, da je bil to tudi zadnji veliki generacijski upor, upor mladih proti družbi odraslih. Od tedaj dalje pa so bili upori mladih nekako programski, npr. ekološka in mirovna gibanja mladih, ki so se jim hitro pridružili tudi osveščeni odrasli. Postopoma je prihajalo do neke vrste sožitja generacij, ki se združujeta okrog skupnih projektov. S tem obratom, ki se je zgodil predvsem v zasebni sferi, vidimo konec medgeneracijskega konflikta in tu pridemo že mi s svojimi raziskavami. V 90. letih zaznavamo zelo veliko stopnjo sporazumevanja med generacijami, predvsem v zasebnosti - med starši in otroki."

Kaj pa pomen vrstnikov, se je v 90. letih spremenil?

"Ta obrat mladih v zasebnost se ni zgodil kar tako. V 80. letih srečamo najbolj močno generacijo mladih, ki ve, kaj hoče in ki že postaja napovedovalec družbenih sprememb, na nek način postaja vzporedna družba, pri nas je bil to tednik Mladina. Tega pa se je družba prestrašila. Zdelo se je, kot da se napoveduje neka tiha revolucija, kjer lahko pride do velikih sprememb. In tu je industrija spet zaznala svojo priložnost in začela proizvajati artikle, s katerimi je potegnila mladino s cest in svojskih prostorov nazaj domov. Elektronska industrija je ponudila video, hi-fi, glasbo in računalnik, starši pa so to z veseljem nabavljali. Po eni strani se je zdelo, da so ti pripomočki izobraževalni, po drugi strani pa se s tem otroci zabavajo doma pod kontrolo. Obrat v zasebnost je bil na ta način voden in dirigiran. To, da so otroci ostali doma in da prosti čas preživljajo ob elektronskih napravah, pa je usodno vplivalo na vrstniške skupine. Otrokom preprosto zmanjkuje časa, da bi se družili. Prijateljstvo jim je sicer velika vrednota, ki si jo zelo želijo, ampak je ogrožena dobrina in je tudi nekaj, kar jim manjka. V naših raziskavah je zaznati porast osamljenosti med mladimi. K temu pa prispevajo še šolski storilnostni pritiski, ki so povzročili, da so vrstniki postali tekmeci, družina pa je tista, ki jih razume in varuje. Prav obrat v zasebnost pa je velika sprememba, ki se je zgodila v 90. letih."

Slovenska mladina je podobna evropski, je morda v čem vendarle drugačna?

"Pri nas smo svetovne trende na področju mladine ujeli v 60., 70. letih, študentsko gibanje je združilo in univerzaliziralo določene fenomene. Za mladost je značilna največja stopnja univerzalizacije, mladi so bili prvi, ki so šli v globalno družbo. Veliko stvari je univerzalnih, od znanja do zabave. Za slovensko družbo pa je značilno, da smo vsaj do sedaj ohranjali neke vrste srednjeslojski standard, pri nas nimamo velike revščine in tudi ne velikih bogatašev. To pa je pomembno tudi za mlade, srednjeslojske družine veliko vlagajo v izobraževanje otrok, kar je še posebej značilno za našo družbo. Lahko bi celo rekli, da je za nas značilno žrtvovanje staršev za otroke, saj se nadaljuje še naprej, kjer se v tujini že konča. Ko starši v tujini otroke spravijo v šole, nehajo skrbeti zanje, pri nas pa poskrbimo še za rešitev stanovanjskega problema, za zaposlitev, za varovanje vnukov itd. Ta velika povezanost in tudi skrb staršev in velika investicija za otroke, včasih celo prevelika, je lahko pozitivna, ker nudi veliko pomoč, ravno zaradi tega nimamo revščine, obenem pa to pomeni zmanjšano avtonomijo tako za starše kot otroke."

Mnogi opozarjajo na krizo vrednot in govorijo o propadu morale. Mladino označujejo za nemoralno. Je to res?

"Mladina je bila vedno stigmatizirana kot nekaj, kar je nedoraslo, in ravno zato se skuša s krizo vrednot označiti mlade. Toda pomembno je, kdo govori o krizi vrednot. Tisti, ki opozarja na krizo vrednot, kaže samo na to, da ni zadovoljen z vrednotami, ki jih imajo drugi, in hoče vsiliti svoje vrednote. Govoriti o krizi vrednot je neumnost. Vsak človek ima vrednote - to so življenjske orientacije. Današnjo generacijo mladih mnogi avtorji označujejo celo kot visoko moralično generacijo. Vrednostni obrat, ki ga je zaznati pri mladini, je obrat od materialnih vrednot k odnosnim vrednotam. Zanimivo je, da so mladim klasične vrednote, kot so materialna sredstva, uspeh in moč manj pomembne, najpomembnejše jim je prijateljstvo, mir, samorealizacija in ekologija. Tudi klasične mladostniške vrednote, kot so zabava, užitek in zunanji izgled, so izgubile pomen, čeprav hočejo nekateri ravno to vsiliti mladim, češ mladi bi se samo zabavali. Mladi so napovedovalci novih vrednot, in sicer od klasičnih kariernih k novim odnosnim. Ko se govori o krizi vrednot, se mnogokrat opozarja tudi na to, da se zmanjšuje nataliteta in da mladi nočejo imeti otrok. Toda mladi vseskozi sporočajo, da so jim otroci in družina izjemno pomembni, otroci so nekaj, kar načrtujejo, in so vedno bolj zaželjeni, res pa je, da se krepi odgovorno starševstvo."

Občutek imam, da so mladi vse bolj delavni, s tem mislim na njihovo glavno delo, to je učenje.

"To absolutno drži. Namreč mladost se sploh ne razlikuje več od odraslosti, vsaj ne po obveznostih in odgovornosti, te zahteve pa se širijo celo v otroštvo. Nekateri avtorji govorijo o sindromu hitečega otroka. Vedno bolj se kopičijo znanja in spretnosti, ki jih mora otrok osvojiti. Če vzamemo za primer samo pismenost: danes mora otrok poleg osnovne pismenosti v svojem jeziku poznati še pismenost v drugih jezikih pa računalniški jezik, obenem pa se za kompetenten vstop v odraslost ne zahtevajo samo šolske diplome in spričevala, ampak tudi druga znanja, ki pa jih mladi uspešno sprejemajo in osvajajo. To kaže, da bi morali otroštvo in mladost ne samo emancipirati, ampak tudi zelo spoštovati."

Zadnji študiji o mladih ste dali naslov Socialna ranljivost mladih. Kaj današnjo mladino najbolj obremenjuje?

"S tem naslovom smo hoteli opozoriti, da je družba postala silno zahtevna do mladih in jim s tem dela probleme glede izobraževanja in zaposlovanja. V tem stoletju smo se vseskozi srečevali z definicijo, da mladi povzročajo probleme družbi. Mi pa smo hoteli opozoriti na to, da mladi niso nič storili, da so se rodili v neke družbene razmere in da morajo ravno v mladosti sprejeti najpomembnejše družbene odločitve (o izobrazbi, poklicu, ki so usodne za vse nadaljnje življenje). Industrijska paradigma se lomi, rušijo se delovna mesta, poslavljamo se od zaposlitve za vse življenje, nič več ni gotovosti in varnosti, to pa najbolj ogrožajo tiste, ki šele ustvarjajo svoj položaj. Cela generacija mladih je postavljena v zelo negotov položaj, obenem je to družba novih izzivov, a hkrati tudi velikih tveganj."

Zakaj mlade ne zanima politika in vera?

"Vsa 90. leta opažamo obrat mladih od teh velikih družbenih tem, kot so politika, religija, nacija, k malim temam vsakdanjega življenja. Izkaže se, da so ti veliki sistemi, kot sta politika in religija, na nek način mastodonti in dinozavri in da se bodo morali spremenit in začeti na drugačen način nagovarjati ljudi. Zanimivo je, da mlade zelo zanima duhovnost, vendar ne zaupajo v cerkev kot institucijo. Isto velja za politiko. Zdi se, kot da politike mladi ne zanimajo, ker jih sploh ne nagovarja. Mladi dobijo volilno pravico pri 18. letih, zelo odgovorno pa začnejo živeti že pri 12. letih, ko začnejo sprejemati pomembne odločitve. Pa tudi potem, ko dobijo volilno pravico, ne dobijo drugih pravic, npr.: mladi ne morejo kandidirati za pomembne politične položaje. Zdi se, da gre za velik nesporazum, ki ga morata rešiti politika in tudi Cerkev. Tržna družba je ta problem že rešila, zanjo so pomembne ideje in sposobnosti posameznika, ne pa starost, spol ali nacionalna pripadnost."

Mladi so na nek način tudi napovedovalci sprememb. Kaj napovedujejo?

"Po tej raziskavi sodeč, ne napovedujejo slabe prihodnosti. Za mlade je pomembna zasebnost, prijateljstvo in samorealizacija, pri delu pa sta jim pomembnejša zadovoljstvo in dober odnos s sodelavci kot materialna plat. Skratka, če bi bil svet narejen po njihovi podobi, bi bil prijaznejši kot je. Gre za moralično generacijo mladih v najširšem smislu, ki hoče biti odgovorna do sebe in do sveta."

Pogovarjala se je
JOŽICA DORNIŽ

Dr. Mirjana Ule

ŠTUDENT NAJ BO

Bernarda Žarn iz Anž

Bernarda Žarn iz Anž pri Brestanici je absolventka slovenščine in sociologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Spomine na leta, ki jih je preživela v študentskem domu, obuja z nostalgijo. Še vedno je v njej živ vonj po špagetih pa sobica in vstajanje ob treh ponoči, ko je kdo potrkal in prišel malo na klepet.

Bernarda Žarn

Ve, da se ti časi ne bodo več ponovili. "Študent si samo enkrat," pravi. Še vedno misli, da se ji je zgodila krivica, ker je zaradi zapletov s pošto in potrdili o statusu študentke morala iz študentskega doma. Navadila se je tega posebnega načina življenja. In bolj kot sobico še vedno pogreša svoje "cimre". In se spominja mnogih prijateljstev. Še en sam izpit, dve diplomski deli in potem..." Ah, ne vem še, kaj bom, ko bom velika," pravi v smehu. Ne obremenjuje se preveč. Razmišlja, da se stvari zgodijo same po sebi, če jim le daš priložnost. Rada sprejema izzive. Tako nepričakovano se zgodijo! Pomisli na avdicijo za napovedovalce na TV Slovenija. Nanjo je šla brez posebnih pričakovanj in bila sprejeta. Pomisli na oddajo Prvi in drugi, ki so ji jo ponudili pa na vodenja prireditev v Posavju...

Pravi, da ima veliko srečo, da lahko dela s prijaznimi ljudmi. "Kar najdemo se," ugotavlja. "Začutimo." Če bi ne bilo tako, bi menda brez posebnih premišljevanj odšla iz Kolodvorske 2-4. Za slavo in blišč ji ni. Dela, ker zmore in ji je lepo, sicer pa se zaveda, da je sreča drugje. Pripoveduje, kako pomembno se ji zdi varno zavetje doma. "To so tista vrata, na katera lahko vedno potrkaš." V vseh štirih letih študija v Ljubljani je v prestolnici za konec tedna ostala enkrat samkrat. Pa še takrat je že v ponedeljek začela pripravljati in se v torek vrnila v Brestanico. "Ker so tam doma ljudje, ki jih imam najrajši. Moji ljudje." Razmišlja, da bi se nekoč vrnila živet v Posavje. Ne še zdaj, morda pri tridesetih, štiridesetih. Takrat si bo, tako misli, zaželela spremembe. Več miru v življenju. Več, kot ga dopušča vsakodnevno televizijsko vrvenje. Meni, da bi to medijsko poglavje v svojem življenju tedaj morda lahko uspešno nadomestila s poučevanjem slovenščine in sociologije. Prepričana je, da bi z mladimi zmogla in znala.

Morda bo takrat več časa tudi za njej ljube knjige, premišljuje. Zdaj jih bere bolj po službeni in študentski dolžnosti. Med študijem slavistike jih je brala "na kilometre", a bo spet prišel čas za Pavčkove pesmi, so ji še posebno ljube. *"Sreča ni v glavi in ne v daljavi, ne v zraku, ali pod palcem zaklad. Sreča je, če se delo dobro opravi. In če imaš koga rad."*

DAMJANA KROŠELJ

MLADI IN STANOVANJE

Vse težje je sanjati o lastnem domu

Po zbranih podatkih je v Sloveniji trenutno 650.000 stanovanjskih enot, kar bi na prvi pogled, če bi to pomnožili s tri ali štiri, moralo zagotavljati primerno streho nad glavo vsem državljanom. Pa vendar vsi vemo, da ni tako. Nekatere visoke večstanovanjske hiše so prazne ali v njih samevajo ostareli starši. So tudi prazna stanovanja, ki čakajo, da jih bo nekoč nekdo naselil. Na drugi strani pa vsak med nami pozna posameznika ali družinico, ki se stiska v sobici pri starših ali v skromnem stanovanju z oderuško najemnino. Stanovanj preprosto ni dovolj, saj so mlada Slovenija in njene občine na to področje enostavno pozabile. Kot da po letu 1991 ni več mladih družin in ljudi, ki potrebujejo dom, da bi lahko živeli.

V novi državi je stanovanjski zakon neki generaciji podaril poceni stanovanja, hkrati pa osiromašil ponudbo stanovanj novi generaciji mladih. Mlade družine so pri iskanju primernega stanovanja v precej težjem položaju kot generacije pred letom 1987. Podjetja večinoma ne razpolagajo več s stanovanji, tudi občinskih stanovanj je le še malo. Denar, ki se je kljub razprodaji le natekel od nakupa stanovanj, pa se je le redkokdaj zares uporabil za reševanje stanovanjske problematike, kot je predpisano.

Pred desetletji je bilo lažje priti do strehe nad glavo. V sedemdesetih letih je bilo vsako leto za vselitev na razpolago okrog 9000 družbenih stanovanj, desetletje pozneje samo še 5.500. Stanovanja so poleg tega kupovala tudi podjetja, ki so jih namenjala za reševanje stanovanjskih stisk ali pa za obetavne kadre. Družine so lahko zaprosile za kredit v podjetju ali ga najele pri bankah. Krediti v osemdesetih letih so bili izredno ugodni, saj jih je dejansko vrnila inflacija.

Gradnja je zastala

Dostopnost do primernega stanovanja za socialno šibke se je v zadnjih desetih letih drastično poslabšala. Od leta 1991 do 1998 je bilo v vsej Sloveniji zgrajenih samo 400 socialnih in 500 neprofitnih stanovanj, zato ni čudno, da je na uradnih listah trenutno 7.000 upravičencev. Koliko je takih, ki vloge sploh ne oddajo, ker nimajo upanja, se ne ve. Seznami prosilcev za socialna in neprofitna stanovanja so dolgi, daljšajo pa se tudi čakalne dobe.

Nič lažje ni tistim s povprečnimi ali celo nadpovprečnimi dohodki, ki se morajo na stanovanjskem trgu sami znajti. Cene stanovanj so visoke in so v zadnjih petih letih močno narastle. Cena starih stanovanj na trgu je tako po naši oceni v Novem mestu porastla približno za četrtino. Dražja so tudi novozgrajena stanovanja. Po uvedbi davka na dodano vrednost so gradbena podjetja občutno dvignila ceno objektov. Ponekod v Ljubljani cene stanovanj dosegajo celo do 300 ali 400 tisoč tolarjev za kvadratni meter. Po podatkih Urada za statistiko je bila lani povprečna cena za kv. meter novozgrajenega stanovanja 235.000 tolarjev.

Rastejo tudi cene profitnih najemnin. Še največ mladih družin se srečuje z oderuškimi najemninami na črnem trgu. Pred petimi leti kar petina vseh najemnikov stanovanj ni imela najemne pogodbe in je bila prepuščena na milost in nemilost lastnikom stanovanj. Podnajemniki se iz meseca v mesec tresejo, ali ne bodo ostali na cesti, prisiljeni so se pogosto seliti in plačevati visoke najemnine na roko, največkrat za leto dni ali pa vsaj za tri do šest mesecev vnaprej. Mnogi tako služijo z oddajo stanovanj, ne da bi za to plačevali dajatve državi. Mladi (npr. posebej izrazit problem so študentje v Ljubljani) in mlade družine po vsej Sloveniji so navsezadnje lahko zadovoljni, da sploh dobijo stanovanje v najem, saj je ponudba veliko manjša od povpraševanja.

350 mark za luknjo

Tudi v naših krajih stanovanj ni niti približno dovolj. Ponudba za oddajo stanovanj je ponavadi pičla, cene najema pa za proračune mladih družin visoke. Za garsonjere v Novem mestu (velikost od 25 do 33 kv. metrov) trenutno ponudniki zahtevajo 36.000 tolarjev na mesec. Običajno hočejo tudi tri- ali šestmesečno predplačilo in prevzem vseh tekočih mesečnih stroškov. Enosobno stanovanje (30 kv. metrov) ali morda enoinpolsobno (45 kv. metrov) je že celo razkošje, saj stane 41.600 tolarjev na mesec. Po drugih krajih Dolenjske in Posavja so najemnine stanovanj nekaj manjše. V Kostanjevici za 37 kv. metrov zahtevajo 25.800 tolarjev mesečno, v Črmošnjicah za trisobno (90 kv. metrov) opremljeno stanovanje 450 mark mesečno in v Dolenjskih Toplicah za 75 kv. metrov 400 mark.

V Sloveniji je nekaj čez 652.000 stanovanjskih enot, vendar jih je kar 27.000 nenaseljenih ali se uporabljajo za druge namene. Poleg tega jih je še kakih 80.000 neprimernih za bivanje, saj so brez osnovne sanitarne opreme. Naša država se po številu stanovanj na 1000 prebivalcev primerja z Litvo, Romunijo ali Moldavijo, primanjkljaj stanovanj pa je zaradi izredno upočasnjene gradnje v zadnjem desetletju iz leta v leto večji. Za primerjavo poglejmo samo dve številki: V letu 1981 je bilo v Sloveniji zgrajeno skoraj 15 tisoč stanovanjskih enot, predlani pa vsega skupaj le 6.200!

Breme na občinah

Nacionalni stanovanjski program, ki je bil jeseni drugič obravnavan v državnem zboru, daje veliko vlogo pri gradnji socialnih in neprofitnih stanovanj občinskim stanovanjskim skladom, vendar je težko verjeti, da bodo ti lahko delovali tudi v manjših občinah. Trenutno stanje po naših občinah ni nič kaj razveseljivo, saj občine najpogosteje podležejo pritiskom in denar, ki ga država namensko določi za stanovanjsko gradnjo, pogosto porabijo v druge namene.

Sevniški stanovanjski sklad je tako v preteklih letih gospodaril predvsem s prihodki od najemnin, kupnin in prodajo prostorov ter si pomagal z ugodnim posojilom pri državnem stanovanjskem skladu. Kupil je 20 stanovanj in obnovil najbolj dotrajana. V zadnjih letih je priskrbel stanovanja 47 prosilcem s prednostne liste.

Novomeška občina kupuje stanovanja po kapljicah. Zadnja večja organizirana gradnja je potekala preko stanovanjskega podjetja Zarja v letih 1994 in 1995, ko so zgradili 2 stanovanjska bloka z 52 neprofitnimi stanovanji. V zadnjih dveh letih so predvsem prenavljali stanovanja. V načrtu je še gradnja 8 neprofitnih enot, toda ni še znano, kdaj bo zares stekla, saj med investitorji ni zanimanja za gradnjo neprofitnih stanovanj. Pravijo namreč, da se kljub ugodnim posojilom državnega stanovanjskega sklada in občine stroški gradnje ne povrnejo z neprofitno najemnino, ki zdaj znaša od 2 do 4 marke za kv. meter. Ravno v teh dneh smo slišali sporočilo, da se neprofitne najemnine do konca leta ne bodo povečale. Kako bo torej z gradnjo?

V Brežicah v zadnjem desetletju niso gradili. Letos bodo kupili le eno socialno stanovanje, sicer pa stanovanjske probleme rešujejo le s stanovanji, ki se po naključju izpraznijo ali prekategorizirajo. Neprofitnih stanovanj nimajo na razpolago, zato nimajo niti liste, čeprav se na občino stalno prijavljajo prosilci.V zadnjem desetletju se je ustavila tudi gradnja stanovanj v črnomaljski občini. Tu so v tem času skupno zgradili le 18 in kupili še 14 stanovanj.

V krški občini vsako leto povprečno dodelijo 5 socialnih stanovanj, ki jih pridobijo z nakupom starejših enot. Ker letno lahko pomagajo le desetini čakajočih, bodo v tem letu pomagali še zadnjim z liste drugega razpisa in objavili razpis za novo prednostno listo. V dolgoročnih načrtih je tudi gradnja objekta s socialnimi stanovanji.

Pregled stanja po občinah je zgolj potrdil, da stanovanj z neprofitno najemnino ni na razpolago in da prav tako ni mogoče reči, koliko ljudi v resnici išče primerno stanovanje, koliko se jih stiska v sobicah pri starših (Kaj taka odvisnost pomeni za mladega človeka?) in koliko jih po tihem snuje načrt za lastno streho ali svoj dom. Gradnja stanovanjske hiše ali nakup stanovanja danes nikakor ni mačji kašelj, za povrh pa večini občin tudi primanjuje urejenih površin za gradnjo. Kljub temu se zanimanje investitorjev za gradnjo povečuje, saj je bilo v prvih devetih mesecih lanskega leta izdano za 4 odst. več dovoljenj za gradnjo stavb.

NOVOGRADNJA ČAKA BOLJŠIH ČASOV - V Leskovcu pri Krškem so pred tremi leti dogradili le 24 od predvidenih 45 neprofitnih stanovanj, saj je gradnja zastala, ker se je neprofitna stanovanjska organizacija IR inženiring znašla v hudih težavah. Zdaj v občini tuhtajo, kako bi gradnjo čimprej dokončali.

Brez kredita ne gre

Banke sicer zadnje čase bogatijo svojo ponudbo programov varčevanja in ugodnejših posojil za stanovanjsko gradnjo, nakupe, pridobitev dokumentacije in podobno, seveda pa še vedno velja, da so posojila draga.

Kje bo moj ljubi dom?

Ugodnejša so dolgoročna posojila pri Stanovanjskem skladu RS, zato je povpraševanje izjemno, število prijavljenih na razpis in tistih, ki jih morajo odkloniti, pa se stalno povečuje. Sklad je do konca lanskega leta objavil že 27 razpisov za posameznike in neprofitne stanovanjske organizacije in dodelil že za 40 milijard tolarjev posojil.

Na zadnji razpis državnega stanovanjskega sklada je prispelo 2.417 vlog, s katerimi so posamezniki skupno zaprosili za 9 milijard tolarjev posojil. Ker je sklad razpisal le za 3,5 milijarde posojil, je upravni odbor sklada nedavno za dvakrat povečal razpisno vsoto, tako da bodo tokrat vsi prosilci s popolnimi vlogami prejeli 90 odst. zaprošenega zneska. Zato bo naslednji razpis za dolgoročna stanovanjska posojila za fizične osebe objavljen šele jeseni 2000 in bo predvidoma namenjen državljanom, ki svoj stanovanjski problem rešujejo z gradnjo.

Nove obete prinaša nacionalna stanovanjska varčevalna shema, v kateri pri 12 izbranih bankah varčuje 25.000 Slovencev, tretjina je mlajših od 35 let. Največ so se odločali za petletno varčevanje, večina pa bo po izteku varčevanja najela dolgoročno stanovanjsko posojilo za nakup stanovanja (44 odst.), za gradnjo hiš (tretjina), obnovo (petina) ali nakup zemljišča (dobrih 5 odst.). Po petih letih se bo torej povpraševanje naglo še povečalo, zato bo na trgu s cenami še huje, če se ponudba stanovanjskih enot ne bo hitro povečala.

Po nacionalnem stanovanjskem programu, ki je še v državnem zboru, bi morali v Sloveniji v naslednjem desetletju vsako leto zgraditi 10.000 stanovanjskih enot. Občine bi morale vsako leto zgraditi 1.500 socialnih stanovanj za kritje tekočih potreb, zaradi zaostankov pa prvo desetletje celo 2.000 letno. Poleg tega bi morale neprofitne stanovanjske organizacije vsako leto zgraditi še 2.000 do 2.500 neprofitnih stanovanj. Letno naj bi zgradili še 500 profitnih stanovanj, medtem ko naj bi dobro polovico vseh novogradenj zgradili občani - letno okrog 5.000 novih stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš.

Sliši se imenitno. Toda za zdaj je vse skupaj šele zapisano v predlogu nekega državnega dokumenta. Novo desetletje pa se že začenja in mlade družine potrebujejo dom že zdaj, ne čez 10 ali 20 let.

BREDA DUŠIČ GORNIK

UČENJE ZA ŽIVLJENJE

Varstvo za najtežje prizadete otroke

V spokojnem zavetju novomeškega doma starejših občanov je lani začela delovati enota Centra Dolfke Boštjančič Draga pri Igu za dnevno varstvo otrok in mladostnikov z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju z dodatnimi motnjami. Tu je ljubeči dopoldanski dom našlo sedem hudo prizadetih otrok, starih od 5 do 19 let, iz Novega mesta in okolice, sprejmejo pa jih lahko do deset.

Oddelek vodi delovna terapevtka Jožica Cesar, ki skuša z medicinskima sestrama in varuško-negovalko telesne in duševne sposobnosti otrok razviti do najvišje mere ter jih tako pripraviti na čim manj odvisno in čim kvalitetnejše življenje. Vsak teden jih obiščejo tudi specialna pedagoginja, fizioterapevtka in dr. Dijana Majstorovič iz Razvojne ambulante v Novem mestu. "Učenje je prilagojeno vsakemu otroku in mladostniku posebej, pri tem pa izhajamo iz osnovnih potreb posameznika," je povedala Jožica Cesar, ki je v Centru Dolfke Boštjančič Draga zaposlena že 11 let.

Od pobude za ustanovitev oddelka dnevnega varstva otrok z zmernimi, težjimi in težkimi motnjami v razvoju v Novem mestu do njene uresničitve je minilo dobri dve leti. "Na pobudo staršev otrok, ki so že preraščali bivanje v razvojnih vrtcih, bili v domačem varstvu ali v oddelku vzgoje in izobraževanja na osnovni šoli Dragotin Kette, sta se novomeško društvo Sožitje za pomoč duševno prizadetim in Medobčinsko društvo za cerebralno paralizo Novo mesto najprej obrnili na Mestno občino Novo mesto. Pobudo je občina podprla in nato posredovala Ministrstvu za šolstvo in šport, to pa je zadevo zaupalo Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve," je pripovedovala gonilna sila pri ustanovitvi oddelka Ana Bevc, upokojena socialna delavka, ki že več let aktivno sodeluje v novomeškem Sožitju. Idejo o ustanovitvi sta podprla še Center za socialno delo Novo mesto in dom starejših občanov, ki je dnevnemu oddelku zagotovil tudi prostore, nato pa so starši in predstavniki obeh društev za pomoč zaprosili Center Dolfke Boštjančič Draga pri Igu. Kljub začetnim pomislekom njegovega vodstva o ustanovitvi enote dnevnega varstva v Novem mestu zaradi oddaljenosti od matičnega centra so danes z delovanjem enote zadovoljni vsi.

Prostore v domu starejših občanov je bilo potrebno temeljito prenoviti ter prilagoditi potrebam otrok in mladostnikov z duševnimi motnjami in motnjami v gibanju. Žal dela niso bila končana v predvidenem roku, zato so prve štiri varovance marca lani sprejeli v prostoru, ki jim ga je odstopil VDC Novo mesto. V svoje prenovljene in svetle prostore v domu starejših občanov pa so se preselili dobra pol leta kasneje.

Delavni dan se v dnevnem varstvu začne zelo zgodaj. "Naše varovance starši pripeljejo od pol šeste do osme zjutraj. Zajtrk, ki se začne ob pol osmih, traja kar dobro uro. Otroci so namreč nepokretni in imajo zahtevne in specifične potrebe po negi in oskrbi. Sledi jutranja nega, nato pa se posvetimo različnim terapijam. Z otroki se večinoma ukvarjamo individualno, včasih pa je igra lahko tudi skupinska," je povedala Cesarjeva. Izbira pravil iger, s katerimi želijo spodbujati vidno zaznavanje, sluh in ravnotežje, je zahtevna naloga, njena dolžina pa je odvisna od pozornosti, zanimanja in sposobnosti posameznega otroka ali mladostnika.

Ob lepem vremenu se odpravijo tudi na sprehod po bližji okolici. Tako so obiskali zdravstveni dom, bližnji varstveno-delovni center in razvojni vrtec, odpeljali so se tudi v matični center na Drago, kjer sta jim na voljo telovadnica in bazen. "Trudimo se, da bi bilo zaupanje staršev v nas in naše delo vsak dan večje. Le tako bomo srečni vsi - otroci, starši in delavci. Zato pripravljamo tudi skupinska srečanja, decembra lani smo takšno srečanje združili z obiskom dedka Mraza. Poleti pa se želimo z "našimi otroki" brez staršev udeležiti kolonije na morju," je še povedala vodja enote dnevnega varstva Jožica Cesar.

MOJCA KOTNIK

VSAKO ŽIVLJENJE JE DRAGOCENO - Ta misel spremlja varovance oddelka dnevnega varstva in strokovne delavke vsak dan. (Foto: M. K.)

ŽUNIČEVI Z BUTORAJA

Razstava odprla vrata v Vesnin svet tišine

Žuničevi z Butoraja pri Črnomlju so danes srečna družina, čeprav je bilo v njihovem življenju toliko trpljenja, odrekanj, tudi joka in bolečin, ki so jih marsikdaj skrili v svoja nedra ali med štiri stene doma. Po drugi strani pa je bilo malo samopomilovanja, a veliko trdne volje, kljubovalnosti, lahko bi rekli že kar pregovorne belokranjske trme in vztrajnosti. Življenje jim namreč ni prizanašalo, pa vendar so znali najti pot, za katero danes menijo, da je bila v danih možnostih najbolj prava.

Pred štiriinštirideset imi leti se je Anici in Vinku Žuničevima z Butoraja pri Črnomlju rodila Tončka, prva od njunih treh hčera. Mama, čeprav je bila skrbna, kot so praviloma skrbne vse mame tega sveta, kar nekaj časa ni ugotovila, da bi bilo lahko s hčerko kaj narobe. Ali bolje rečeno: ni želela tega odkriti, ni si hotela priznati, da bi bila Tončka drugačna od drugih vaških otrok, ki so tekali naokrog, kričali, peli, se pogovarjali, kregali. Tončka ni počela nič od tega. Vinkovi starši so sina in snaho prvi opozorili, da nekaj le ni v redu in tako sta si Anica in Vinko le morala priznati, da je njuna prvorojenka močno naglušna. Pri leto dni mlajši Vidi sta bila že bolj pozorna na njeno reagiranje na glasove, imela pa sta tudi več izkušenj. Oddahnila sta si, ko sta ugotovila, da njuna drugorojenka normalno sliši, še bolj pa, ko je začela izgovarjati prve besede. A Aničinih skrbi še ni bilo konec, kajti dve leti za Vido je bil na poti tretji otrok. Bila je že tako izkušena, da je kmalu po rojstvu Vesne spoznala, da se tudi tretjerojenka ne odziva na glasove. A tako kot pri Tončki se tudi tokrat preprosto ni želela sprijazniti z resnico. Še zlasti, ker so ji znanci prigovarjali, da se lahko do tretjega leta dekličine starosti še marsikaj spremeni. Na boljše, seveda. Toda upanje je bilo zaman.

Potem ko je v Zavod za gluho mladino v Ljubljano s sedmimi leti odšla Tončka, ji je, ko ji je bilo komaj šest let, sledila še Vesna. Deklici sta odšli, ko sta tako zelo potrebovali bližino staršev, njun objem in toplino. Stiska ob slovesu je bila še toliko večja, ker so bili, tudi zaradi dveh slušno prizadetih otrok, Žuničevi močno navezani drug na drugega. Ko se mama danes spominja, kolikšno je bilo domotožje hčera, si ne more kaj, da ji ne bi na oči privrele solze. "Tončka se je včasih kar odpravila domov, namesto v šolo, Vesna pa se me je ob slovesu tako oklenila, da so jo morali celo po trije odrasli trgati od mene. Zlasti Vesni je neprestano rojilo po glavi vprašanje, zakaj so drugi otroci lahko doma s starši, ona pa mora biti več kot sto kilometrov daleč. Z možem sva jo ves čas spodbujala, naj vzdrži, saj bo v Ljubljani le še leto ali nekaj mesecev. A ko je prišel obljubljeni čas, sva ji zopet zagotavljala, da bo čez nekaj mesecev zares doma. Kmalu je spoznala, da ji vrnitev na Butoraj le obljubljava, zato nama ni več zaupala. Njeno domotožje pa je s tem samo naraščalo in bilo je že tolikšno, da so nama v zavodu po sedmih letih njenega šolanja svetovali, naj jo vzameva domov," pripoveduje Žuničeva mama.

Anica je prav zato, da je bila lahko doma z Vesno, za tri leta pustila službo, po upokojitvi pa je ostal pri njej oče. Tončka, ki se je po končani šoli v Ljubljani prav tako vrnila v Butoraj, se je namreč kmalu preselila nazaj v Ljubljano, kjer sta si z možem Stankom, ki je prav tako močno naglušen, ustvarila družino. Njuna hčerka Natalija prav letos zaključuje gimnazijo. Tudi Vesna si je čez nekaj let našla službo v Črnomlju: najprej v Gorenju, nato v Ekiju. Dokler sta se z avtobusom z mamo skupaj vozili na delo v Črnomelj, je še nekako šlo, potem pa je bila Vesna vse bolj osamljena. Ni se imela s kom pogovarjati, saj govorice nemih ni poznal nihče v njenem delovnem okolju. "Vse bolj se je zapirala vase ne le v službi, ampak tudi doma. Spodbujali smo jo, dokler smo le mogli, da bi vztrajala v tovarni. A po petnajstih letih dela ni vzdržala več in pred tremi leti se je upokojila. Takrat je postal njen najpomembnejši smisel življenja svet, ki si ga je v resnici začela graditi že v zgodnjih otroških letih. Povsem se je namreč posvetila ročnemu delu," pripoveduje mama.

Vesna je, še preden je začela hoditi v šolo, že pletla. Kot šolarka je začela kvačkati, pozneje pa še vesti gobeline. Ves čas pa je zelo rada risala, zlasti motive iz njej tako ljube narave. Prav ročna dela in risanje so zanjo svet, v katerem uživa v svoji tihoti. Koliko prtičkov je skvačkala in koliko puloverjev ter drugih pletenin je prišlo izpod njenih rok, ne ve nihče. Mama pravi, da jih je bilo zagotovo nekaj sto. Skoraj ni otroka v vasi, ki mu ne bi spletla puloverčka. In koliko ljudi jo je že prosilo za uslugo! Čeprav je veliko ročnih del razdala, pa ima doma še polne omare pletenin, na stenah pa že skoraj zmanjkuje prostora za gobeline. Nekateri izdelki so ji namreč tako dragi, da jih ne bi dala za nič na svetu.

Pa vendar je za njeno delo vedel le ožji krog znancev, dokler ni konec lanskega leta povsem po naključju k Žuničevim prišla socialna delavka iz Črnomlja Fanika Hutar. Presenečena je bila nad Vesnino ustvarjalnostjo in utrnila se ji je misel, da bi njena dela predstavili tudi širši javnosti. Tako so zadnjo marčevsko nedeljo v črnomaljskem pastoralnem centru odprli razstavo, na kateri je delček Vesninih del. Izbor je bil vse prej kot lahek, saj bi, če bi hotela pokazati vse, kar ji je še ostalo doma, morala pripraviti štiri, pet ali celo več razstav. "Vesna je začela z ročnimi deli predvsem zaradi slušne prizadetosti, saj se ni obračala k zunanjemu svetu in svet se ni obračal k njej. Prav ta razstava pa je priložnost, da se ji približamo, ji namenimo lepo in spodbudno misel, priznanje. Čeprav sem socialna delavka, sem si za Vesno vzela čas popoldne, v mojem prostem času. Da sem ji pomagala, je moja povsem humana gesta in v zadovoljstvo mi bo, če bom lahko z njo delala tudi vnaprej. Seveda pa mi bo prišla pri tem prav marsikatera poklicna izkušnja," je bila ob otvoritvi razstave prepričana Hutarjeva, ki je razmišljala tudi o tem, kako bi lahko pomagala Vesni iz njenega precej osamljenega življenja. Mama je namreč potožila, da se zaradi svoje bolezni težko ukvarja s hčerko, a tudi govorice nemih ni najbolj vešča. "Moje besede velikokrat kar obvisijo v zraku. Hudo mi je, ko spoznam, da jih Vesna ni dojela," pravi žalostno Anica. Zato se Fanika vse bolj ukvarja z mislijo, da bi našla prostovoljca, ki bi bil pripravljen preživeti nekaj časa z Vesno. "Vesna potrebuje tako malo, da je zadovoljna. Vesela pa bi bila, če bi jo kdo potrepljal po rami, ji namenil spodbudne besede, jo morda naučil še kakšnega ročnega dela, pri katerem ne bi bile tako obremenjene oči. In jo morda odpeljal na izlet, ki si ga Žuničevi sedaj ne morejo privoščiti, saj nimajo avtomobila." Tako razmišlja socialna delavka Hutarjeva v tihem upanju, da to niso zgolj njene pobožne želje.

Oče Vinko in mama Anica pa sta bila za začetek zadovoljna že, da so z razstavo, ki bo v pastoralnem centru na ogled do velike noči, prebili led in pomagali Vesni odpreti vrata iz njenega osamljenega sveta. "Zato sva skupaj z Vesno hvaležna vsem, ki so pomagali pri postavitvi razstave, predvsem pa Faniki Hutar in njeni hčerki Hani, župniku Petru Slevcu ter sestri Ireni Kades iz reda frančiškank Marijinih misijonark," sta bila zadovoljna Žuničeva. Upajmo, da to ni Vesnina zadnja razstava.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

VESNINA RAZSTAVA - Žuničevi Tončka in Vida, ki živi v Nemčiji, radi obiskujeta starše in gluhonemo Vesno na Butoraju. Z mislijo, da se bosta na starost hčerki morda vrnili domov, so starši tudi uredili hišo. Vida si bo Vesnino razstavo v Črnomlju prišla ogledat za velikonočne praznike, na otvoritvi pa so bili (od leve) oče Vinko, Tončka, Vesna, Tončkin mož Stanko in mama Anica. (Foto: M. B.-J.)

SLADKORNA BOLEZEN

Število bolnikov skokovito narašča

Sladkorna bolezen je močno razširjena bolezen. Ima jo približno 10 % prebivalstva, vendar število skokovito narašča, predvidevamo, da se bo v naslednjih 25 letih podvojilo. V Sloveniji je obolelih nekaj več kot 120.000 ljudi. Sladkorna bolezen je kronična in neozdravljiva. Ni nekaj, kar pride in gre kot prehlad ali slaba prebava.

In kaj pravzaprav je sladkorna bolezen? Suhoparna definicija Svetovne zdravstvene organizacije pravi, da je to stanje trajno zvečanega nivoja krvnega sladkorja (glukoze), ki nastane zaradi pomanjkanja inzulina ali pa zaradi odpora organizma proti njegovemu delovanju. Zaradi tega nastanejo motnje v presnovi ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin. Nivo sladkorja v krvi se trajno poveča. Če sladkorja ne znižamo z ustreznim zdravljenjem, lahko povzroči povečano izločanje seča in žejanje, sčasoma pa trajno okvaro nekaterih organov.

Inzulin je beljakovina, ki nastaja v trebušni slinavki in se izloča v kri. Njegova ključna naloga je prenos sladkorja iz krvi skozi celično opno v celico. Celicam je sladkor glavni vir energije in ga potrebujejo za normalno delovanje kot avto potrebuje bencin. S pomočjo inzulina se sladkor kot rezervna energija skladišči v jetrih in mišicah, maščoba v maščobnem tkivu, beljakovine pa v mišicah. Znak, da naj deluje, dobi inzulin od sladkorja, ki poraste po vsakem obroku hrane. To povzroči povečano izločanje inzulina, ki "pospravi" sladkor v celice in vrne njegovo koncentracijo v krvi na nivo pred obrokom. Med obroki pa inzulin ščiti zaloge energije pred nenadzorovanim razpadom. Pri popolnem pomanjkanju inzulina prične uskladiščen sladkor nekontrolirano vstopati v kri. Največjo nevarnost pa predstavlja razgradnja maščob v delce, ki zakislijo kri. Ta zakislitev moti normalno delovanje celic, v skrajnem primeru pa lahko povzroči smrt organizma. Do odkritja inzulina leta 1922 so ljudje, ki so zboleli za takšno obliko sladkorne bolezni, pri kateri se izločanje inzulina popolnoma ustavi, brez izjeme umrli.

Ta tip bolezni, kjer pride zaradi nenadnega propada celic, ki izločajo inzulin do popolnega prenehanja njegovega izločanja, imenujemo tip 1. Gre za obliko, ki se v največji meri pojavlja pred tridesetim letom starosti. Začetek je zelo buren, z močno izraženimi bolezenskimi znaki, kot so prekomerno odvajanje seča, močno žejanje in hujšanje. Tak človek je življenjsko odvisen od inzulina in ga mora dobivati z injekcijami. Vzrok za nastanek je v napaki imunskega sistema, ki celico, zadolženo za proizvodnjo inzulina, zmotno prepozna kot tujek in jo uniči. K sreči je te oblike le 4 %, žal pa prizadene pretežno otroke.

Druga oblika, imenovana tip 2, je v marsičem diametralno nasprotna. Začne se v drugi polovici življenja in nastane postopoma. Tu ne gre za propad celic trebušne slinavke, ampak za odpor proti delovanju inzulina. Ta je najmočnejši v mišicah in jetrih. Organizem ta odpor sprva premaguje s povečanim izločanjem inzulina, kar pa z leti izčrpa trebušno slinavko. Proizvodnja inzulina upade in nivo glukoze v krvi prične postopoma rasti. Zaradi te postopnosti so tudi bolezenski znaki zelo blagi ali celo odsotni in bolezen mnogokrat odkrijemo šele po več letih trajanja, ko so že prisotne okvare organov.

Do kakšnih okvar lahko pride pa se bomo seznanili v naslednjem prispevku.

MILIVOJ PILETIČ, dr.med.

HITRA CESTA OBREŽJE-KRŠKA VAS

Dom, ki diši po avtocesti

Potem ko so se pred leti na vso moč zagnali v priprave na gradnjo avtoceste na odseku Obrežje-Krška vas, so se priprave upočasnile. Lepe želje, da bi ta cestni odsek gradili domala prednostno, se niso uresničile. Vse kaže, da gradnja tega odseka ne bo tako enostaven posel, kot je mogoče kazalo sprva.

Na eni strani gre verjetno za splošne državne koristi: Slovenija želi zgraditi ta del hitre ceste, da bi na ta način odprla vrata Hrvatom. Na drugi strani obstajajo posamezniki, ki jim bo državni projekt - gradnja avtoceste - deloma ali zelo spremenila življenje. K takemu spletu želja, zahtev, težav, pričakovanj in odklanjanj je treba prišteti še nastajanje mednarodnega mejnega prehoda Obrežje, v katerega se steka, ali, gledano z druge strani, kjer se začenja hitra cesta. In ne nazadnje: do danes ni še nihče preklical zamisli za gradnjo elektrarn na spodnji Savi, z mislijo na bodoče elektrarne pa rišejo tudi možne trase bodoče avto ceste.

V zvezi z načrtovane gradnjo bodoče hitre ceste si ta čas v nekaterih uradnih verjetno priklicujejo v spomin opozorilo vodstva krajevne skupnosti Jesenice na Dolenjskem, izrečeno, med drugim, pred časom v Brežicah na sestanku, kjer so precej besed namenili prihodnji avtocesti in mejnemu prehodu. To opozorilo, namenjeno najvišjim pristojnim naslovom v državi, bi lahko povzeli: če ne bodo pristojni naredili, kar zahtevajo v KS Jesenice na Dolenjskem, krajevna skupnost ne bo dala soglasja za gradnjo avtoceste.

Cesta blizu hiš

Kar zahtevajo prebivalci KS Jesenice glede bodočih lokalnih javnih gradenj, zadeva tako bodočo avto cesto kot načrtovani meddržavvni mejni prehod Obrežje in obmejni gospodarski kompleks.

Domačini, ki jih bo tako ali drugače prizadela hitra cesta, zahtevajo v glavnem naslednje: postavitev ostreznih protihrupnih zaščitnih naprav, tj. varovalnih ograj, protihrupnih streh in fasad in izolacijskih oken, ter gradnjo nadkritij nad cesto in poglabljanje cestne trase. Nekateri domačini zahtevajo denarno odškodnino zaradi poslabšanja življenjskih možnosti v bodoče in zaradi zmanjšanja vrednosti hiše ob bodoči hitri cesti.

Dejstvo je, da se bodo morale nekatere hiše umakniti bodoči cesti. V KS Jesenice je 8 objektov predvidenih za rušitev, poleg teh je še 17 takih, ki so precej blizu bodoče ceste. O tej bodoči bližini ceste in hiš lahko slišite v Ribnici, eni od vasi v jeseniški krajevni skupnosti, take besede: "V delu naselja Ribnica, ki je že sedaj odrezano od svojega matičnega naselja, so bivalni pogoji že zdaj slabi. Z izgradnjo novega pasu avtomobilske ceste in nove dostopne ceste bo novi cestni koridor tik pred našimi vrati, pri nekatereh objektih oddaljen manj kot 10 metrov. Tu je predvidena tudi gradnja HE Mokrice, zaradi katere bo za našimi objekti akumulacijsko jezero. Povejte, kako bi tu v prihodnje živeli vi, stisnjeni med elektrarno in avtocesto?!" Ribniški predlog je, naj investitor odkupi vse "ukleščene" hiše in gospodarska poslopja in zgradi domačinom nove objekte. Poleg Ribničanov podobno nadomestno gradnjo v veliki večini zahtevajo tudi prebivalci drugje na trasi bodoče ceste ali tik ob njej.

Kje graditi?

KS Jesenice na Dolenjskem že nekaj leta pošilja pristojnim ustanovam v državi seznam zahtev v zvezi z gradnjo bodoče avto ceste in mejnega prehoda Obrežje. Na ta seznam se pristojni v glavnem požvižgajo, kar javno opozarja vodstvo krajevne skupnosti, ko je le priložnost za to, da bi opozorilo odmevno prišlo do pravih ljudi.

V omenjenih neuslišanih zahtevah jeseniška krajevna skupnost poudarja, da hoče imeti pred uredbo o lokacijskem načrtu za bodočo avtocesto v rokah tiste prostorske dokumente, po katerih bodo domačini lahko zidali v naseljih Obrežje, Jesenice, Nova vas, Ribnica in Podgračeno. Dejstvo je namreč, da domačini zdaj ne vedo, kje bodo lahko zidali, potem ko se bodo prisiljeni odseliti. Nekateri od domačinov izrecno ne dovolijo nobenega posega v zvezi z avtocesto, dokler ne bo investitor avtoceste zgradil nove hiše in drugih objektov na lokaciji, ki jo bodo izbrali sami in ki praviloma ne sme biti daleč stran od njihovih sedanjih domov. Domišljavost? Človekova pravica? Odgovor je stvar presoje, razmisleka in pravičnosti. Mnogo pričakovanj, zahtev, želja, tesnobe in odrekanja domačinov ta čas ob trasi bodoče avtoceste, bi lahko morebiti v kratkem izrazili tako: "Verjamemo, da ne more kdo drug občutiti tega, kar občutimo mi sami ob vsem tem. V sedanjem domu ne bomo mogli več živeti v miru, čeprav smo dom gradili, da bi v njem živeli lepo."

In vendar. Hitra cesta proti Obrežju je nujna posledica neke pretekle, ne le brežiške, ampak slovenske in evropske javne, nekako skupne dločitve o prihodnjem življenju in sožitju. Obstaja način, kako zgraditi to, ne da bi pregrobo rušili domove. Načina ne bodo nikoli odkrili ljudje, ki hladno strokovno preigravajo cestne gradbene različice v inštitutih daleč od Obrežja.

M. LUZAR

POSKUSI NA TRUPLIH, DAROVANJE ORGANOV

Pomagati še komu po svoji smrti

Pred enim mesecem je Okrožno sodišče v Novem mestu obsodilo tri dolenjske Rome, da so krivi roparske tatvine mleka na predstavništvu Ljubljanskih mlekarn v Sevnem na Trški gori septembra lani, eden od njih pa je kriv še povzročitve posebno hude telesne poškodbe s smrtnim izidom. 41-letnega varnostnika, ki jim je krajo hotel preprečiti, je namreč z neznanim predmetom tako močno udaril po glavi, da mu ni bilo več pomoči. Varnostnik je mesec dni pozneje umrl v ljubljanskem Kliničnem centru.

Glavna obravnava morda ne bi bila nič posebnega, če se ne bi zapletlo pri vprašanju, ali je tako huda, in kot se je kasneje pokazalo usodna, poškodba res nastala s steklenico ali s kakšnim drugim predmetom. Večina prič in obdolženec so namreč zatrjevali, da jih je varnostnik dobil po glavi s ploščato steklenico žgane pijače, tega pa ni mogel potrditi izvedenec medicinske stroke doc. dr. **Jože Balažic**, ki je pri varnostniku opravljal obdukcijo.

Poskusi na truplih

"Takšne poškodbe glave, kot so bile v omenjenem primeru - velik utorni prelom kosti lobanjskega svoda - lahko povzroči le udarec z nekim drugim trdim predmetom, vsekakor pa ne steklenica. Na truplih za obdukcijo, ki predhodno niso imela nobenih poškodb, smo naredili več poskusov s takšno steklenico in sicer s steklenico polno tekočine, s prazno in s srednje polno steklenico. Vse to smo storili z različno močnimi udarci. V vseh primerih so se steklenice dobesedno razdrobile, v roki je ostalo le grlo, še zdaleč pa nismo uspeli povzročiti takšne poškodbe, kot so bile pri obravnavanem oškodovancu," je na glavni obravnavi povedal predstojnik Inštituta za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani.

Brez privolitve ne gre

Vsak, ki je to slišal ali prebral, se je verjetno začudeno vprašal, kje vendar dobijo trupla, na katerih opravljajo poskuse, kot je na primer omenjeni. Ena od naših bralk iz Šentjerneja se je na članek odzvala z naslednjim vprašanjem: "Zgrozila sem se, na koliko truplih so delali poskuse s steklenicami. Sprašujem se, kje so dobili ta trupla? Ali to pomeni, da če umreš v bolnišnici, tvoje truplo lahko izrabijo za poskuse?"

O tem smo se pozanimali na Inštitutu za sodno medicino v Ljubljani. Stvar seveda še zdaleč ni taka, kot si jo predstavlja naša bralka. Kot je povedal dr. Jože Balažic, so pravila stroga. Vsak, ki se odloči, da bo svoje truplo zapustil v znanstvene in raziskovalne namene, mora podpisati posebno izjavo in o tem tudi seznaniti svojce. Menda takih ljudi nikakor ni malo in težko je tudi reči, da gre le za brezdomce. "Gre za ljudi iz najrazličnejših slojev, tako najnižjih kot najvišjih. Za to svoje dejanje, ki je seveda prostovoljno, plačila ne dobijo, pač pa svojci umrlega, če jih ta seveda ima, nimajo nobenih stroškov s pogrebom," je pojasnil Balažic.

Na Inšitutu za anatomijo se tako študentje učijo seciranja, spoznavanja anatomije ipd. Truplo se lahko uporablja le v strokovne namene, za druge raziskave je potrebno dovoljenje komisije za medicinsko etiko. Na truplih vadijo nove operativne posege, nove tehnike, saj je to edina pot za preizkus nove tehnike in tako tudi možnost za napredek stroke.

Čeprav je dr. Balažic dejal, da v Sloveniji sploh ni tako malo ljudi, ki so pripravljeni svoje truplo darovati za poskuse, pa za Dolenjsko to ne velja. Patologinja v Splošni bolnici Novo mesto dr. **Nada Cigler** je povedala, da se v svoji dvajsetletni delovni praksi ne spominja nikogar, ki bi podpisal takšno izjavo. Ve le za dva primera, ko sta bila pokojnika brez svojcev, ki jih niso našli niti po dolgotrajnem iskanju, tako da so potem obe trupli poslali Inštitutu za anatomijo v Ljubljano, če so bili uporabljeni v znanstvene ali raziskovalne namene, pa ne ve zagotovo.

Nov zakon o darovanju organov

Prostovoljno pa je tudi darovanje organov, kar ureja novi, februarja sprejeti Zakon o odvzemu in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja. V Splošni bolnici Novo mesto je kot koordinatorka za transplantacijo za Dolenjsko zadolžena dr. Janda Špiler, predstojnica Oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in zdravljenje bolečin.

Izpopolnjeni zakon namenja največ pozornosti odvzemu organa, ki mora biti še bolj natančno opredeljen od presaditve. Delov telesa se ne sme kupovati in sploh tu ne smejo obstajati privilegiji. Dobro naj bi bilo torej poskrbljeno za varnost. Slovenski zdravniki presajajo samo organe, ki jih dobijo od domače ali Eurotransplantanove mreže. Potrebne so namreč najrazličnejše preiskave tako darovalca kot prejemnika. Če se vse potrebno ne ujema, transplantacija ni mogoča. Pridobljenega organa se namreč ne da vsaditi kateremukoli bolniku. Podatki o tem so poklicna skrivnost.

Dr. Janda Špiler, koordinatorka za transplantacijo za Dolenjsko v Splošni bolnici Novo mesto.

Iz telesa živega dajalca se smejo praviloma jemati samo tkiva, ki se obnavljajo, in sicer osebam, starejšim od 18 let. Izjeme so le, če gre za presaditev bratu ali sestri, vendar mora o tem soglašati Etična komisija za presaditve. Odvzem dela telesa v nobenem primeru ni dopusten, če dajalec temu nasprotuje.

Izkaznica Darovalec

Deli človeškega telesa umrle osebe se smejo zaradi presaditve odvzeti, če je darovalec pred smrtjo v to privolil in je njegova pisna privolitev uradno evidentirana. Seveda o tem tudi ni dvoma, če je umrli imetnik posebne izkaznice darovalca, ki jo izda Rdeči križ Slovenije ali kakšna druga pristojna organizacija, če pa njegovi svojci temu izrecno nasprotujejo, potem do odvzema delov telesa ne pride.

Z odvzemom, presaditvijo in shranjevanjem delov človeškega telesa se smejo ukvarjati samo javni zdravstveni zavodi, ki imajo za to dovoljenje ministra. Zasebne klinike, ki bodo dobile dovoljenje ministrstva za zdravstvo, se bodo morale omejiti na tkiva - roženice, kožo, kosti, ki jih bodo prav tako morale naročati le v centralni banki. Tako naj bi se izognili trgovanju na črno.

Največ povpraševanj po ledvicah

Čeprav smo v Sloveniji prvo presaditev ledvice živega darovalca doživeli že leta 1970 in leta 1996 je potekala prva presaditev ledvice z odvzemom mrtvega dajalca, leta 1989 prva presaditev kostnega mozga, 1990 prva presaditev srca in trebušne slinavke ter leta 1995 prva presaditev jeter - je darovanje organov še vedno bolj tabu tema. Povpraševanje je še vedno večje od ponudbe. Slovenci radi darujemo kri, redkeje pa se odločamo za darovanje organov po smrti, čeprav to pomeni, da rešimo življenje na smrt bolnemu srčnemu bolniku ali bolniku z odpovedjo jeter, za katerega današnja medicina ni imela več druge rešitve kot transplantacijo, da ledvičnemu bolniku, ki je bil ure in dneve vezan na aparat - "umetno ledvico", pomagamo, da živi spet svobodno, da pomagamo marsikateremu slepemu vrniti vid itd.

Med organi, za katere je vlada pri nas največje povpraševanje, so ledvice. V glavnem gre za dializne bolnike. Na novomeškem področju darovanj delov telesa po besedah dr. **Jande Špiler** skorajda ni. Spominja se le lanskega primera mladega dekleta, ki so jo poslali na dodatno zdravljenje v Ljubljano, ker pa to ni bilo uspešno, so njeni svojci dovolili, da njene organe presadijo drugim. "Ljudje o tem še premalo vedo, pogled na način zdravljenja s transplantacijo se spreminja počasi, tako da tudi tu vidim svojo nalogo," pravi Špilerjeva.

Danes lahko postane darovalec skorajda vsak. Za nekatera tkiva ali organe ni več starostnih omejitev, če je le njihovo delovanje dovolj dobro. Odpadejo le ljudje, ki imajo take bolezni, ki bi se s presaditvijo lahko prenesle na prejemnika. Seveda je odveč bojazen, da bi bil kdo zaradi potrebe po organih prikrajšan pri zdravljenju. Prva skrb zdravstvenega osebja gotovo velja živemu. Za njegovo življenje oz. zdravje si prizadeva do konca. Šele ko nastopi smrt, pride do vprašanja darovanja organov. Če se človek, še ko je bil živ, ni izrazil proti darovanju, Slovenski transplantacijski center po njegovi smrti predvideva, da bi kot dober človek morda oddal organe, in o tem obvesti njegove sorodnike. Če ti nasprotujejo, organa seveda ne vzame. Doslej je bila večina pokojnikov neopredeljenih. Leta 1998 je bilo zavrnitev malo - 21 odstotkov svojcev, čeprav to še vedno pomeni, da vsak peti bolnik ni dobil organa. Lani je bilo odklonitev že 30 odstotkov.

Nekomu podariti življenje

Mnogi morda mislijo, da je pokojnikovo telo po odvzemu organov izmaličeno, kar ne drži. Ta poseg vedno opravi specializiran zdravnik v operacijski dvorani, po končani operaciji pa na truplu ni nobenega znaka, da so bili organi odvzeti. Zdravstveno osebje ves čas ravna s spoštovanjem do osebnega dostojanstva umrlega.

"Upajmo, da se bodo ljudje počasi začeli zavedati, da darovanje organov po smrti pomeni pomoč sočloveku, kar je gotovo velika vrednota. Nekomu tako lahko darujemo celo novo življenje," pravi Špilerjeva.

LIDIJA MURN

• Do 1. januarja 2000 so v Sloveniji presadili 364 ledvic - 124 živih in 240 mrtvih dajalcev, 26 src, 14 jeter in eno trebušno slinavko. Ta čas čaka na novo ledvico približno 180 bolnikov, na jetra 15 odraslih in pet otrok, petim bi morali transplantirati srce. Leta 1998 so pri nas pridobili 54 ledvic, 10 src, 20 jeter ter po dvoje pljuč in trebušnih slinavk, presadili pa 46 ledvic ter po štiri srca in jetra. Mrtvih dajalcev je bilo 27. Leta 1999 so darovalci oddali 50 ledvic, 16 src, 17 jeter, 9 pljuč in dve trebušni slinavki, presadili pa so 37 ledvic, 7 src in 8 jeter ob eni retransplantaciji. Mrtvih dajalcev je bilo 26. Januarja 2000 je zabeleženih pet možnih dajalcev, odvzem pa je bil opravljen le pri enem in sicer dve ledvici, srce in jetra.

DOKTORSKA DISERTACIJA MARKA KOŠČAKA

Preobrazba našega podeželja ob meji

39-letni mag. Marko Koščak je bil sredi februarja 2000 med enajsterico Slovencev, ki jih je rektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Jože Mencinger promoviral v nove doktorje znanosti. Marko Koščak je postal doktor znanosti z disertacijo Preobrazba slovenskega podeželja ob slovensko-hrvaški meji. Koščakov mentor na Filozofski fakulteti, v Inštitutu za geografijo v Ljubljani, je bil izredni profesor dr. Anton Gosar. Ob tem pomembnem dogodku za tega Trebanjca, priljubljenega med ljudmi, za katere vedno najde lepo besedo in jim skuša pomagati, so bili ponosni uspeha "svojega" človeka tudi kar številni "domorodci". Tudi tisti v suhokrajinski Knežji vasi, ki je pred nekaj leti dobila celo evropsko nagrado za uspešen program CRPOV.

S pomočjo svojih kolegov Vide, Branke, Draga pa še koga ga je zasnoval prav Koščak, ki je znal ljudi prepričati, da so se odločili za dostikrat težavno pot preobrazbe podeželja. Doktorat na 407 straneh, s 102 preglednicama, 56 grafikoni, 44 slikami in kartami in 399 citati iz literature, je razultat domala 10-letnega dela. Je pa Koščakovo znanstveno delo hkrati verjetno nekoliko naključno dozorelo v času, ko je njegova življenjska družica povila hčerkico Zalo in mu je srečen dogodek dal nove spodbude, da dokončno opravi še s to življenjsko preizkušnjo.

DR. MARKO KOŠČAK - Koščak (na posnetku) razmišlja, da bi svojo doktorsko disertacijo priredil za objavo v knjigi. (Foto: P. P.)

Koščak je ankterial okrog 500 gospodinjstev v Posavju, Beli krajini in na Dolenjskem in primerjal izkušnje s podobnimi kraji na angleško-waleški (Oswestry v Angliji) in avstrijsko-nemški meji (Kleihwalsertal v Avstriji). Še prej je podrobneje analiziral nekatere kraje: Pišecę v brežiški, Zdole v krški ter Knežja vas in Šentrupert v trebanjski občini, pri čemer je ugotovil, da gre za izredno razdrobljenost in majhnost kmetijske posesti. Kar 60 odstotkov posestev je manjših od treh hektarjev!

Z oblikovanjem slovensko-hrvaške meje po razpadu Jugoslavije se je utesnjenost Slovenije v njenem gospodarskem razvoju po letu 1991 še povečala. Ta najdaljša meja (meri kar 546 km!) proti ostalim državam je tudi zaradi neustrezne infrastrukturne opremljenosti z mejnimi prehodi (26) tudi velika ovira blagovnemu in osebnemu prometu. Taka meja je tudi pri dvolastnikih povzročila številne probleme, saj morajo sedaj po številnih ovinkih preko oddaljenih mejnih prehodov do svoje obdelovalne zemlje v sosednji državi. Pred osamosvojitvijo Slovenije in Hrvaške je potekala ob takratni upravni meji živahna izmenjava delovne sile med obmejnimi, zvečine manj razvitimi kraji, z velikim deležem brezposelnih. Na slovenski strani se je razvila le industrija, za katero slovensko prebivalstvo ni imelo ustrezne strokovne niti šolske izobrazbe, tako da je ostalo na cesti še več ljudi.

V zadnjih 30 letih je prišlo na podeželju v Posavju, Beli krajini in na Dolenjskem, predvsem pod vplivom urbanizacije in industrializacije do velikih sprememb, saj se je skoraj popolnoma spremenila struktura socialnih skupin prebivalstva, hkrati s tem pa tudi način življenja in model poselitve. Poleg že omenjene majhnosti kmetij v primerjavi z evropskim povprečjem je po dr. Koščaku pomembno tudi to, da sta se na tem območju oblikovali dve tipični območji z različnimi in specifičnimi razvojnimi problemi. Na eni strani sorazmerno močno urbanizirana ravninska in dolinska območja (Šentjernejsko, Krško in brežiško polje) in na drugi strani periferna območja, ki imajo za nameček še otežene naravne pogoje za kmetovanje, ob razkroju kulturne pokrajine pa se je to območje začelo prazniti že po letu 1950 in še danes stagnira (Suha krajina, zaledje Šentruperta, posamezni deli Bele krajine, Zdolska planota, Bizeljsko).

Na hitro preobrazbo podeželja je močno vplivalo zlasti protislovje med socialno-ekonomsko sestavo prebivalstva in zemljiško posestno strukturo. Ta je ostala takšna, kakršno smo podedovali od agrarne družbe iz zgodnjega kapitalističnega obdobja. Po osamosvojitvi je v obmejnem prostoru ob slovensko-hrvaški meji skoraj povsem prenehalo zaposlovanje presežkov kmečke delovne sile v neagrarnih dejavnostih, saj je industrija izgubila velik del trga. Kriza je še posebej zajela posavsko industrijo, nezaposlenost pa je prizadela zlasti dnevne migrante v območjih, ki se zaradi sorazmerno dobrih prometnih povezav že dve desetletji niso več izseljevali v mesta. Ker pa se na tem območju več kot polovica, marsikje pa celo dve tretjini gospodinjstev, ukvarja tudi s kmetovanjem, ji prav zemlja omogoča vsaj preživetje.

Seveda to podeželje ne bo imelo v Evropski uniji posebej svetle prihodnosti, če se bodo izseljevali mladi, če ne bo več spodbud države pri preusmeritvi proizvodnje in predelave v kmetijstvu, razvojno sposobnih kmetij, izboljšanju zemljiške in posestne strukture, razvoju dopolnilnih dejavnosti ter razvoju učinkovitih zadružnih oblik proizvodnega in tržnega povezovanja. Zdaj ima povprečna kmetija v EU štirikrat več zemlje in redi šestkrat več govedi kot slovenska! Po drugi plati pa je res, da je razdrobljena posestna struktura privlačnejša za dopolnilne dejavnosti, predvsem turizem. Analize in primerjave s tujino kažejo, da niti programi CRPOV (celostnega razvoja podeželja in obnove vasi) niti vinske ceste in podobni, še tako dobro pripravljeni razvojni načrti "od zgoraj navzdol" ne pomagajo, če jih dejavno ne sprejme tudi okolje oz. ljudje, ki so jim namenjeni. Uvodoma omenjena vzorčna naselja na Dolenjskem in v Posavju, vključena v program CRPOV kažejo v celoti gledano podobna gibanja. V vseh prevladuje prebivalstvo, odvisno od kmetijstva, prevladujejo mešane kmetije, prebivalstvo se naglo stara, posebej v Pišecah.

Koščakova analiza v njegovi doktorski disertaciji pa je po drugi plati pokazala dobre možnosti za razvoj dopolnilnih dejavnosti v podeželskem in obmejnem območju ob slovensko-hrvaški meji (v Beli krajini in Posavju). Anketiranci vidijo svojo razvojno priložnost v boljšem izkoriščanju obmejne lege, predlagajo odprtje prostocarinske cone, spodbujanje obrtnih storitev, odprtje več trgovin in gostiln, Belokranjci bi se ukvarjali raje s turizmom, domačo obrtjo, v Posavju pa je še vedno na prvem mestu kmetijstvo. Zanimiv je podatek, da je kar 45 odstotkov Posavcev odgovorilo, da so se medsebojni odnosi s Hrvati po uvedbi državne meje poslabšali, takega mnenja pa je bilo 37 odst. Belokranjcev. Kar 55 odst. anketirancev meni, da bi država morala več narediti za ureditev razmer v obmejnem območju.

Analiza je pokazala, da se ljudje zavedajo, da ni vloga podeželja zgolj v pridelovanju kakovostne hrane, z obrtno predelavo živil, pač pa tudi trženje teh "eko" oz. "bio" pridelkov. Prodira zavest, da bi lahko več iztržili s povezavo kmetijstva in turizma. Tu je priložnost za male proizvajalce in ponudnike, saj bi z okolju prijazno pridelavo pridobila tudi krajina. Program CRPOV nadgrajuje tudi projekt "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine," ki združuje sodobno, celostno ponudbo regijskega turističnega proizvoda in potencialov. Po mnenju dr. Marka Koščaka je ta model primeren za nadgradnjo in razširitev na sosednja in čezmejna območja, kar že potrjuje tudi praksa. Človeku prijazna politika naj bi skrbela za stabilno, razgibano, sonaravno kmetijstvo v državi, kmetu pa prepuščala svobodo, da sam odloča o svoji prihodnosti.

PAVEL PERC

KNJIGA IN BRALCI

Ljubezen do branja ne ugaša

Ko je televizija nezadržno vdrla v domove in je svetlikajoči se ekran zavzel mesto nekakšnega sodobnega družinskega ognjišča, jih ni bilo malo, ki so prerokovali, da bodo televizija in ostali elektronski mediji povsem izrinili branje in da bo knjiga izgubila vlogo, ki jo je v stoletjih imela. Vendar se knjiga ni dala kar tako potisniti v kot. Res je, da ljudje dandanes v povprečju precej časa posvetijo gledanju televizije in ukvarjanju z računalnikom, toda knjigi se niso odpovedali, saj tega, kar lahko da knjiga, drugi mediji ne morejo. In kako je s knjigo in branjem pri nas? Kakšen položaj ima knjiga med Slovenci, ki naj bi bili (taka je naša samopodoba) še posebej navezani na knjige in branje?

Na ta vprašanja imamo verodostojne odgovore. Raziskovanje o branju in kupovanju knjig ima pri nas lepo tradicijo. Začel jo je leta 1973 Gregor Kocijan in svoje izsledke objavil leto kasneje v publikaciji Knjiga in bralci. Tej raziskavi sta sledili še dve, s čimer se je Slovenija zapisala med redke države, ki se lahko pohvalijo z rednimi tovrstnimi raziskavami. Četrto raziskavo bi morali opraviti leta 1990, vendar sta jo razpad države in vojna na tleh Jugoslavije začasno preprečili, tako da so jo lahko izvedli šele konec leta 1998. Izsledke raziskave so objavili v publikaciji Knjiga in bralci IV, ki je izšla letos v založništvu Oddelka za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Avtorji raziskave so Martin Žniderič, Darka Podmenik in Gregor Kocijan.

Knjiga je pogosteje v rokah

Morda nekoliko nepričakovana je ena od poglavitnih ugotovitev, ki pravi, da Slovenke in Slovenci ob koncu devetdesetih let več in pogosteje berejo, kot so v prejšnjih dveh desetletjih. Delež tistih, ki so v zadnjem letu prebrali več kot 20 knjig, se je namreč rahlo povečal, hkrati ko se je zmanjšal delež nebralcev. Raziskava je pokazala, da glede na spol ženske berejo več in pogosteje kot moški, glede na starost je rednih bralcev več med mladimi in starejšimi, ljudje v srednjem življenjskem obdobju pa malo bero, za kar krivijo predvsem delo v službi in honorarno delo. Na pogostost branja vpliva tudi izobrazba, saj po raziskavi bolj izobraženi raje primejo knjigo v roke, prav tako je branje knjig pogostejše med imovitejšimi kot med anketirani iz nižjih dohodkovnih razredov. Dober bralec pri nas je torej višje izobražena, imovitejša ženska, ki prebiva v mestu. Po raziskavi namreč več berejo prebivalci mest kot nemestnih naselij. Analiza pogostosti branja po regijah kaže, da je največ rednih bralcev v osrednji Sloveniji, sledita ji Štajerska in Gorenjska, najmanj rednih bralcev pa je v obalno-kraški regiji. Dolenjska se je slabo odrezala, saj se je znašla s Pomurjem na repu. Nekoliko boljša dolenjska slika je pri številu tistih bralcih, ki preberejo na leto 4 do 10 knjig, torej potencialnih rednih bralcih.

Kljub temu da se kažejo v pogostosti branja knjig na Slovenskem pozitivne dolgoročne spremembe, pa Slovenija v razširjenosti branja še vedno zaostaja za razvitimi evropskimi državami. Samopodobo o Slovencih kot velikih ljubiteljih branja (zakoreninjena je pri nas od Levstikovih časov) bo treba jemati z več zadržanosti, saj zanjo ni trdne podlage v dejstvih, kot jih ponujajo dosedanje raziskave.

Leposlovje najbolj priljubljeno

In katere knjige so pri nas najbolj brane? Še vedno so najbolj priljubljene leposlovne knjige, ki jih bere 84 odst. bralcev, opaža pa se porast zanimanja za priročnike, strokovne in znanstvene knjige, s čimer se vsebinska struktura bralnih navad Slovencev približuje svetovnim trendom preusmerjanja zanimanja bralcev od leposlovja k strokovno-znanstveni literaturi. Zanimivo je, da moški le pri strokovnih knjigah kot bralci prednjačijo pred ženskami, na vseh drugih področjih pa so ženske pogostejše bralke. Med priročniki so med bralkami posebej priljubljene tako imenovane knjige za duhovno in osebnostno rast.

Med leposlovnimi knjigami je največ zanimanja za romane in povesti z ljubezensko vsebino, slede zgodovinski romani in povesti, kriminalke in detektivke, življenjepisi velikih ljudi, pustolovski romani, potopisi, spomini, pričevanja, humoristična dela itd. Odraz časa je zdrs zanimanja za romane o drugi svetovni vojni in narodnoosvobodilnem boju z drugega mesta pred dvajsetimi leti na zdajšnje deveto mesto. Še najmanj zanimanja so deležne pesmi, znanstvena fantastika in eseji.

Raziskovalce je posebej zanimalo, kje običajno bralci dobijo knjige za branje. Odgovori kažejo, da si knjigo največkrat sposodijo v javni knjižnici (42 odst.), v enakem odstotku (24) sta odgovora, da so knjigo imeli doma ali so si jo sposodili pri sorodnikih, prijateljih ali znancih, le 5 odst. jih je knjigo dobilo kot darilo. Pomen javnih knjižnic je torej vse večji, kar posredno potrjuje tudi analiza podatkov o kupovanju knjig. Število kupcev knjig od leta 1979 naprej upada, hkrati se je spremenil interes kupcev knjig, saj sedaj več kupujejo strokovne, znanstvene knjige, leksikone in slovarje ter šolske knjige. Presenetljiva je ugotovitev, da kljub slabo razviti mreži knjigarn v Sloveniji kar 61 odst. anketiranih kupuje knjige v knjigarnah, drugi najpogostejši način kupovanja je nabava prek akviziterjev in nato kupovanje po pošti. Pot pa si utirajo tudi novi načini, kot je kupovanje knjig po telefonu in internetu.

M. MARKELJ

Ogrodje za kočo so postavili novembra 1995. leta.

KNJIŽNA POLICA

Zbornik novomeškega filatelističnega društva

Lani septembra je Filatelistično društvo Novo mesto skupaj s Filatelistično zvezo Slovenije in drugimi slovenskimi filatelističnimi klubi in društvi slavilo petdesetletnico. Jubilej so slovesno počastili, del slavja pa se je preselil še v letošnje leto, ko je nedolgo tega iz tiskarne končno prišel jubilejni zbornik, s katerim je društvo trajno zabeležilo polstoletnico delovanja. Zbornik so posvetili novomeškemu umetniku Božidarju Jakcu, avtorju blizu sto znamk povojne Jugoslavije ter ljubitelju filatelije, čigar stoletnica rojstva je sovpadla z društvenim jubilejem.

Poglavitno delo pri zborniku je opravil predsednik društva **Alojz Tome**, ki ni samo kot glavni in odgovorni urednik vodil delo štiričlanskega uredništva, ampak je prispeval levji delež vseh zapisov v zborniku, publikacijo oblikoval in v sodelovanju z Matjažem Mirtičem opravil tudi računalniški prelom. Vsebina zbornika je razdeljena na pet sklopov. Prvi je bolj slavnostnega značaja, saj vsebuje pozdravne besede župana Mestne občine Novo mesto dr. Antona Starca, uvodno besedo društvenega predsednika, predstavitev Božidarja Jakca kot ljubitelja filatelije in splošno predstavitev filatelistične dejavnosti. Drugi in tretji sklop sta namenjena podrobnejši predstavitvi novomeškega filatelističnega društva in društvene založniške dejavnosti. Ustanovitev in registracijo društva pred 50 leti je obširno popisal Alojz Tome, zapis o delu društva nekoč in danes je kolektivno delo urendištva, prispevek o najzvestejši članici društva Niki Klemenčič pa je delo **Aleša Kirna**. Natisu društvenih pravil sledi temeljit prikaz založniške dejavnosti novomeških filatelistov izpod peresa Alojza Tomca in **Andreja Žnidaršiča**. O tem, kaj vse člani društva še zbirajo (od znamk, priložnostnih žigov do telefonskih kartic), so se v zborniki ob Tomcu in Žnidaršiču razpisala še **Tomaž Kocuvan** in **Tomislav Trpkovski**. Posebej zanimiv je zadnji sklop prispevkov, ki obravnavajo poštno zgodovino Novega mesta. Alojz Tome je v njih obdelal redne poštne žige Novega mesta od poštnih začetkov do osvoboditve, priložnostne poštne žige, ki so jih uporabljale novomeške pošte in jih ni založilo novomeško filatelistično društvo, podobe Novega mesta na filatelističnem gradivu ter stara službena pisma frančiškanskega samostana, med katerimi je pravi filatelistični biser vrednostno pismo iz leta 1851.

Zbornik je pozornosti vredna publikacija, ki jo bo z zanimanjem prelistal tudi nefilatelist. Urednik se je potrudil in besedilo opremil z veliko slikovnega gradiva, kot se za tovrstne izdaje spodobi, manj skrbnosti pa je opaziti v jezikovni podobi knjige. Omenimo le drobec: Novomeščanom ne bo všeč, da so v zborniku pisani kar z malo začetnico.

M. MARKELJ

Feng šui pri nas doma

Daljni Vzhod je s svojim od zahodnjaškega precej drugačnim načinom življenja, z drugačno miselnostjo in s starodavnimi veščinami že kar precej časa prava zlata jama, iz katere sodobni človek zahodnega civilizacijskega kroga poskuša črpati nova spoznanja za duhovno in gmotno izboljšanje življenja. Jogijske vaje in meditacije so postale za prenekaterega zahodnjaka že nekaj povsem vsakdanjega, prav tako akupunktura in šaitsu, da makrobiotike, taičija in čiguna niti ne omenjamo, saj so vsi znani tudi pri nas. Manj poznan je bil doslej na Slovenskem feng šui, starodavna kitajska veščina o urejanju bivalnega in delovnega okolja, ki naj omogoči pravilno pretakanje energije in s tem zdravo, zadovoljno in uspešno življenje. K njegovi večji priljubljenosti bo najbrž pripomogla knjiga **Simona Browna** FENG ŠUI, ki je v slovenskem prevodu pred kratkim izšla pri založbi Mladinska knjiga.

Knjiga seznanja bralca s to vzhodnjaško veščino in mu ponuja praktične nasvete pri njeni uporabi. V knjigi je najprej govor o osnovnih načelih feng šuija, potem pa sledi sklop poglavij, v katerih avtor govori o vplivu arhitekture doma in pokrajine na energijske tokove, svetuje razpored prostorov v stanovanju in priporoča, kako oblikovati notranjo opremo. V zadnjem sklopu se avtor osredotoča na uporabo barve, vzorcev, materialov, električnih naprav, rastlin in rož, pohištva, okrasnih predmetov, postavitev vrat in oken, ogledal ter drugih predmetov, kar vse vpliva na energijski pretok ter posredno na človekovo počutje in njegovo uspešnost, saj je mogoče po načelih feng šuija tako predrugačiti bivalno okolje, da človek ne doseže le dobrega počutja, ampak vse zastavljene cilje ali pa vsaj razume, zakaj jih ne dosega, kot zatrjuje avtor.

Knjiga z obilo slikovnega gradiva je še ena od tistih priročnikov, ki ponujajo izboljšanje življenja ter pri tem igrajo na karto eksotike in starodavnosti, ob tem pa ne more skriti, da je nastala pod peresom zahodnjaka, ki je iz stare modrosti izluščil zgolj njeno pogojno uporabnost.

M. MARKELJ

Trije romani XX. stoletja

Z osmim letnikom se zaključuje knjižna zbirka XX. stoletje, s katero je Cankarjeva založba svoji znameniti zbirki Sto romanov dodala izbor najboljših svetovnih romanov iztekajočega se stoletja. Pred kratkim je izšel prvi paket zadnjega letnika, ki prinaša prevod treh pomembnih del iz svetovne zakladnice sodobnega romana: Predor argentinskega pisatelja Ernesta Sabata, Zajčje leto finskega pisatelja Arta Paasilinna in Sončni vzhod z morsko pošastjo irskega pisatelja Neila Jordana.

Ernesto Sabato je tudi pri nas dobro znano pisateljsko ime, saj imamo v slovenščino preveden njegov znamenit roman Grobovi in junaki, zdaj pa se mu je pridružilo še drugo, prav tako znamenito delo roman PREDOR, s katerim se je Sabato uvrstil med zvezde argentinske književnosti, vendar šele potem, ko so se za roman navdušili v Franciji. V prvi osebi napisana pripoved odslikuje podobo osamljenosti in postopnega psihičnega propada glavnega junaka, po zgradbi pa roman spominja na kriminalko. V slovenščino ga je prevedla Jasmina Markič in mu napisala tudi spremno besedo.

ZAJČJE LETO je najbolj znan roman plodovitega finskega pisatelja **Arta Paasalinna**, ki je med finskimi bralci izredno priljubljen, poznajo pa ga tudi slovenski bralci, saj sta dva njegova romana že prevedena v slovenščino. Z Zajčjim letom bo navdušil predvsem ljubitelje humornega pisanja, iskriva pripoved o novinarju, ki mu nega za povoženega zajca spremeni življenje in mu s pobegom iz urbanega okolja pokaže izhod iz krize srednjih let, pa bo bralcem spregovorila tudi globlje. Za roman je Paasalinna prejel več nagrad, po njem so posneli tudi film. Prevod in spremno besedo je pripravila Jelka Ovaska.

Neil Jordan je pri nas bolj znan kot filmski režiser (Igra solz, Mona Lisa, Intervju z vampirjem), vendar je v rodni Irski cenjen tudi kot pisatelj. V slovenščino smo v prevodu in s spremno besedo Tine Mahkota dobili roman SONČNI VZHOD Z MORSKO POŠASTJO, v katerem se pisatelj ukvarja s svojo najbolj priljubljeno temo, popisovanjem sprememb, ki jih doživlja irska družba na poti k modernizaciji. Osrednja pozornost romana je namenjena zamolčevani irski državljanski vojni leta 1921 in ljubezenskemu trikotniku med junakom pripovedi, njegovo mlado mačeho in očetom.

MiM

IZLET NA SV. PETER

Suhokranjski "Triglav" vabi

Že kar udomačena je "fraza", da nisi pravi Slovenec, če se vsaj enkrat ne povzpneš na naš najvišji vrh Triglav. Ker pa ima vsaka pokrajina svoj najvišji vrh, svoj Triglav, se Dolenjci pobahamo s svojim, za nas je to Kum, vse do nedavna pa nisem vedela, da imamo tudi Suhokranjci svoj Triglav, to je Sv. Peter, na katerega sem se kot prava Suhokranjka tudi povzpela. S temle zapisom bi rada zanj navdušila še koga drugega, predvsem Suhokranjce.

Do njega je lahko priti. Štirikolesnega prijatelja pustite na Laščah nad Dvorom (ne rinite po lepi gozdni poti z njim naprej, ne kvarite planinskega užitka, čeprav je z njim možno priti do Primoža!). Pot je lepo marikirana in je malo težji le zadnji vzpon, ki je speljan tik ob žični ogradi kočevske lovske družine Medved in križevim potom, ki so ga pred kakimi petnajstimi leti postavili domačini (Dvora in Podgozda). Zanimivost tega pota so železni križi, ki so bili skoraj vsi narejeni v nekdaj slavni dvorski železarni, vsaka postaja pa ima svojega lastnika.

Sam hrib Sv. Peter je najvišji vrh na robu kočevskega pogorja, vendar še vedno v Suhi krajini in spada pod občino Žužemberk. Že v Krajevnem leksikonu Dravske banovine iz leta 1937 piše, da je podnebje tu višinsko in zelo zdravo, razgled pa na vse strani zelo lep. Baje se je od tam takrat videlo sedemdeset cerkva! Takrat je na tem najvišjem vrhu stala cerkvica istega imena, ki je bila ena najstarejših, spadala pa je pod župnijo Žužemberk (torej ni bila kočevarska!).

Tudi v knjigi Cerkve na Kočevskem nekoč in danes (izšla 1993) je omenjena. Menda je ta podružnična cerkev stala že v času turških vpadov, saj je bila tu "signalna" postojanka in je verjetno spodnji del čokatega stolpa ostanek iz tistih časov. Stal je na južni strani cerkvenega prezbiterija. Cerkveni zvonik je imel neogotsko zašiljeno kapo, pred vhodom v cerkev je bila nižja lopa, naslonjena na par slopov. Imela je skodlasto streho, na južni strani sta bila ozki, zgoraj zaokroženi okenci, oltar v notranjosti pa je bil iz poznega 17. stol. Cerkev je bila porušena v vojnih operacijah 13. aprila 1945.

Iz zapisov Kočevarjev, ki so mi prišli v roke tudi v slovenskem prevodu, je poudarjeno še, da je bila cerkev zelo znana in od Žužemberske fare dobro vzdrževana. Trdijo, da je bila "najstarejša v kočevski deželici" in celo v vojvodini Kranjski.(10. stol.!), česar pa ne morem dokazati s kakim drugim pisnim virom.

O sami cerkvici je med Kočevarji krožila legenda, da je prvotno stala na hrvaški strani (po takratni razmejitvi Vojne krajine), kjer je bila uporabljena kot hlev za ovce, zato so jo angeli prenesli na hrib Sv. Petra in jo postavili nad jamo, v kateri je prebival strašen zmaj (nekaj podobnega najdemo tudi na Mirni gori).

Večina Kočevarjev se je s tega predela razselila po svetu že pred 1. svetovno vojno (nerodovitna zemlja, nobenega zaslužka...), po 2. svetovni vojni pa je opustel tudi ta najvišji hrib. Ker ni bilo cerkve, tudi romanja k njej ni bilo več, pa tudi zaželeno ni bilo.

Ker je bila po vojni uničena na Dvoru tudi cerkev sv. Jurija, so pred približno petnajstimi leti začeli verniki svoje žegnanje praznovati na Sv. Petru. Tudi mlaj so za jurjevo postavili tam gori. A najprej je bilo treba očistiti svet: obsekati grmovje ob poti po okolici nekdanje cerkve vse do zidov. Potem so postavili velik lesen križ s Križanim in imeli zahvalno mašo kar tam. Vse so naredili prostovoljno, vse znosili na ramah od vznožja strmega vzpona do vrha. Tudi vodo, cement in ves material za svojo prvo kočo, ki so jo postavili na višini 880 m. Novembra 1995 so za Martinovo nedeljo postavili ogrodje koče, naslednje leto pa jo dokončali. Vse z lastnimi sredstvi in s pomočjo redkih donatorjev. Vsak dan več je bilo navdušencev, vedno bolj je Sv. Peter postajal priljubljeno shajališče pohodnikov in planincev. V koči lahko skuhate čaj ali kavo, na kurišču pred kočo pa si lahko pripravite pravo gostijo. Na železnem ogrodju, ki ga je naredil oskrbnik koče Slavko Fink, se lahko hkrati peče pet "riht". Tisto nedeljo, ko sem jaz zašla med prijazne suhokranjske planince, so mi najprej postregli s kačjo slino, potem z odličnim čajem ("Žužemberška šola nam ga je prinesla, pa sladkorja tudi, ko so bili v soboto tu na športnem dnevu," se pohvali predsednik Zupančič). Marica je vsem ponudila odličen burek, malo zatem je že bil pripravljen nadvse okusen golaž, na palici pa se je vrtel velik piščanec. Preden sem se poslovila od njih, je bil že pečen pa klobasa na žaru tudi. Razpoloženje je bilo v sončnem vremenu tako, da je kar sama privrela domača pesem, videli pa smo poleg domačega sveta tudi Lisco, Snežnik, Peco, Kamniške in tudi Julijske Alpe z očakom Triglavom.

Pohvalili so se, da se okrog devetih miz na ličnih klopeh lahko posede naenkrat devetdeset ljudi. Včasih jih pride tudi več kot sto in tudi iz drugih predelov Slovenije, saj je prav blizu speljan tudi del Trdinove poti (Soteska - Podhosta - Primož...) in Evropska pešpot E7, ki gre pod Sv. Petrom proti Trdinovemu vrhu.

Aprila 1991. so v glavnem vaščani Podgozda in Dvora postavili dvanajst metrov visok razgledni stolp z opozorilno tablo, da sme naenkrat nanj največ 5 ljudi. Razgled je od tam vreden pogleda, a malo jim je le žal, da manjka tistih 100 m do tisočaka, ko lahko že malo "grešiš".

Pred tremi leti so tudi uradno pod okriljem novomeškega planinskega društva osnovali svojo planinsko sekcijo. V njej je vključenih 30-50 planincev (za letos še niso zaključili evidentiranja), imajo pa vse: žig z zaščitnim znakom dvorske železarne. Napis in znak so vtisnili tudi v majice in kape, ob vsakem začetku novega leta nastavijo tudi novo knjigo vpisov. Že letos jih je (do 15. 3.) vpisanih več kot 400. Mnogi se povzpnejo nanj skoraj vsako nedeljo, verjetno sta najbolj vneta dva Marjana: predsednik društva Marjan Zupančič in mož blagajničarke Olge Romih. Lepo je, da je vse več mladih in da prihajajo cele družine.

Pravijo, da je tam gori najlepše za novo leto. Visok sneg ni ovira. Letos, ko so proslavljali leto 2000, je prišlo na vrh tudi 28 konjenikov. Ta dan postrežejo vedno vse brezplačno s čajem in dobrim golažem.

Tradicionalen postaja tudi pohod na veliki ponedeljek. Zberejo se na Dvoru in se z avtobusom odpeljejo do koče na Mirni gori, potem pa po izredno lepi trasi 30 km do svojega "Triglava". Prvič jih je šlo 5, naslednje leto 8, tretje že 20, potem 50, 118, lani 105! Vedno vodi pohod predsednik planinske sekcije, ki teren dobro pozna.

In zakaj ravno na ta dan?

"Na veliki petek je post, potem se dva dni preveč jé, in v ponedeljek je treba telo očistiti, ne?" so mi hudomušno razlagali in se pohvalili, da je bil v Sloveniji do lani prvi in edini tak pohod, zdaj so že dobili posnemovalce.

Seveda so jih ti uspehi navdušili in sanjajo o tem, da bi zgradili kočo, ki bi bila velika vsaj 6 x 5 m, v kateri bi imeli sobo, kuhinjo, prostor za jedilnico, kjer bi se planinci lahko ogreli, preoblekli, kaj toplega pojedli. Potrebujejo tudi sanitarije (sedaj se morajo zadovoljiti s poljskim straniščem za kočo) in zdravo pitno vodo. Zdaj jo za kuhanje in pitje prinesejo iz doline, za drugo pa uporabijo kapnico, ki jo prestrežejo v velike sode. Če bi poskrbeli za čistilno napravo, bi bil rešen tudi ta problem.

Suhokranjskim planincem ne manjka ne zagnanosti ne pravega odnosa do svoje skromne, a lepe deželice. Želim jim, da uresničijo vse svoje zamisli in da se še kdaj srečamo na vrhu suhokranjskega Triglava, kamor vabim tudi vse bralce in ljubitelje neokrnjene narave. Medvedov se nikar ne bojte! Fantje jih bodo pregnali z dobro voljo in ubrano pesmijo.

IVANKA MESTNIK

MLADI DOPISNIK

Tekmovanje turističnih podmladkov

Iz Posavja in Bele krajine - Tema: kulinarika - Tri ekipe prejele zlato priznanje, le ena na državno tekmovanje

SENOVO - Sreda, 22. marec, ni bil navaden šolski dan. Člani turističnega podmladka smo prišli v šolo malce vznemirjeni, pa tudi praznično razpoloženi. Na nalogo in nastop smo se vestno pripravljali. Bili smo zadovoljni, a čakalo nas je še zadnje dejanje: prikaz na razstavi v avli in nastop na odru.

Po enajsti so začeli prihajati člani turističnih podmladkov Posavja in Bele krajine s svojimi mentorji. Najprej so si ogledali rudniški rov v pritličju šole, zbirko mineralov in lokomotivo pred šolo. Po kosilu v prostorih Lisce smo v Domu 14. divizije tekmovalne ekipe postavljale razstavo na temo Kulinarika. Vsaka si je uredila svoj kotiček. Po uvodnih besedah ravnatelja in tajnika TZS so led prebili člani iz Brusnic. Mi smo prikazali del naše dediščine: babičino podstrešje z zanimivimi knjigami, ki hranijo mnoge izvirne recepte za pripravo domačih jedi. Izbrali smo si ajdove štruklje. Z nastopom smo bili zadovoljni.

Tri ekipe, med njimi tudi mi, smo prejeli zlato priznanje, žal pa je našemu veselju manjkala še pika na i, uvrstitev na državno tekmovanje. Bili pa smo gostitelji in organizatorji tekmovanja, za kar so nas vsi pohvalili. To pa je tudi nekaj, kajne?

Tekmovalna ekipa Turističnega podmladka
OŠ 14. divizije Senovo

PRI RAUCHOVIH

Vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic smo obiskale vrtec Ringaraja. Vodja društva Andreja Rauch je predstavila delovanje edinega glasbenega vrtca na Dolenjskem. Danes je v vrtec vključenih 50 otrok. Program se od ostalih vrtcev razlikuje po bogatem izvajanju glasbenih dejavnosti, kar nam je ob posnetkih z videokasete predstavila prof. Tanja Rauch. Za strokovno izvajanje skrbi glasbeni pedagog Slavko Rauch. Otrokom v vrtcu doživljanje, spoznavanje in izražanje glasbe omogoča vsakodnevna glasbena komunikacija. Ob obisku smo udeleženke dobile vpogled v delo takšnega vrtca ter spodbude za delo na področju glasbe, saj se zavedamo, da ima glasba posebno moč pri vzgoji. Gostiteljicam se zahvaljujem za prijeten sprejem in odprt pristop.

OLGA LONGAR
Vrtec pri OŠ Žužemberk

OGLED LUTKOVNE PREDSTAVE

Učenci smo se zelo razveselili, ko smo izvedeli, da bomo šli v Ljubljano in si ogledali lutkovno predstavo z naslovom Dogodivščine vajenca Hlapiča. V ponedeljek smo se učenci nižje stopnje z dvema avtobusoma odpeljali v Ljubljano. Na gradu smo najprej pomalicali. Nato so nas pospremili v dvorano. Luči so ugasnile in predstava se je pričela. Videli smo, kako dobrega srca je bil vajenec Hlapič. Napravil je veliko dobrih del. V igri smo spoznali tudi dva pokvarjena človeka. Hlapič je spoznal prijateljico Gito, ki mu je veliko pomagala. Zgodbica se srečno konča. Gita in Hlapič sta se poročila. Imela sta štiri otroke in tri vajence. Predstava nam je bila zelo všeč, zato smo navdušeno zaploskali.

BARBARA GORENC, 3. r.
OŠ Tržišče

MAMICAM ZA NJIHOV DAN

Z glasbo, recitacijami in plesom so v ponedeljek, 27. marca, v Kulturnem domu Otočec proslavili materinski dan in dan staršev. Na prireditvi so se materam oddolžili najmlajši iz otoškega Petrovega vrtca z igro Zakaj je sneg bel. V bogatem in raznolikem programu so učenci domače osnovne šole dokazali, da pridno delajo in ustvarjajo tudi na glasbenem področju izven šole, zlasti učenka 4. r. Petra Vidmar, ki je na letošnjem tekmovanju pianistov v Zagrebu dosegla 6. mesto. Tako težko pričakovano pomlad nam je pričaral otroški pevski zbor pod vodstvom učiteljice Bernarde Vrtačič, programu pa so dahnili dodaten čar učenci, ki obiskujejo plesno šolo Urška iz Novega mesta. Z mentorico Matejo so pokazali kar nekaj plesov. Za vse obiskovalce so osnovnošolci pripravili tudi spominska darila. V veliko premajhni dvorani smo preživeli lep in bogat kulturni večer in dokazali, da ga brez sodelovanja s starši, učitelji in zunanjimi sodelavci ni možno izvesti. Takih srečanj si želimo še več.

HERMINA VIDENIČ
Otočec

POMLAD

Zima nam že kima,
na drevesa špila,
mi veselo gledamo
in na peč zahajamo.
Otroci se je veselijo,
mame pa jo le podijo,
zima šla je na potep
in poslala sonce pet.
Otroci zdaj se žalostijo,
mame pa se veselijo,
zdaj pomlad odprla cvet
in po svetu šla je spet.

KARIN NOVAK, NINA VAJDIČ,
3. in 4. r.
OŠ Adama Bohoriča Brestanica

IZLET V PLANICO

V šoli smo izvedeli, da bomo šli čez teden dni v Planico. Vsi smo se veselili. Šli smo v petek, 17. marca, z avtobusom. Ko smo parkirali, smo strmeli proti velikanki. Na avtobusu nam je tovarišica dala karto in bon za topli obrok. Razšli smo se. Meni in nekaterim sošolkam je uspelo priti na tribuno. Pridružil se nam je še Tine. Skoki so bili zanimivi. Po prvih kvalifikacijah smo šli vnovčit bon. Dobili smo malico in nagrado šal. Z Mitjo in drugimi fanti smo šli k stojnicam, kjer so nekateri kupili raglje. Ko se je na skakalnici pojavil Primož Peterka, smo vsi vzklikali in navijali. Navdušenje ob slovenskem rekordu se ne da opisati, to je treba doživeti. Polni lepih vtisov smo se vrnili domov. Izlet nam bo še dolgo ostal v spominu.

NEJC DEŽMAN, 5. r.
OŠ Milana Majcna Šentjanž

KAKO SEM SE IMELA V PETEK

V petek, 17. marca, sem se zbudila že ob 7. uri. Bila sem polna pričakovanj. Stekla sem v kuhinjo in tam zagledala obe mami in mojo mamico. Rekle so mi, naj se grem preobleč, da jim bom potem pomagala. Mama je začela peči potico. Naročila mi je, kaj vse moram narediti, potem ko pridejo ministri, župani, podžupani in krajani. Čas je hitro mineval in ura je bila že 14.30, ko so gostje prišli. Hitro sem stekla dol in jim začela ponujati sadni kruh, nad katerim so bili vsi navdušeni. Kmalu so se odpravili v našo dnevno sobo. Tam smo jim še enkrat prijazno ponudili pecivo in vino. Prišla sta tudi novinarja, ki sta spraševala celo družino o kmetiji in naših načrtih. Kmalu je bila ura 16.30 in gostje so odšli, še prej pa smo se fotografirali. Tako sem preživela ta petek.

TINA MAJCEN, 6. r.
OŠ Šentjanž

MATERINSKI DAN

V mesecu marcu mamice praznujejo,
takrat jih otroci obdarujejo.
Takrat smo pridni, kar se da,
pomivamo posodo in brišemo tla.
Z rožicami jih razveselimo
in zraven še poljubčke delimo.
Mamice bi si vsak dan zaslužile,
da bi rožice dobile.
Jaz mamici vsak dan darilo dam,
ko ji pokažem, kako zelo rad jo imam.

DAVORIN ERMAN, 2. r.
OŠ Krmelj

PODPIS EKO LISTINE

9. februarja je bil podpis eko listine na naši šoli. Podpis predstavlja sedmi korak - zadnji korak do našega programa. Listino so podpisali naša ravnateljica Andreja Šulentič, župan Jože Tanko in nacionalna koordinatorka eko sveta Nada Pavšer. Vsi so poudarili, da je treba naravo spoštovati in jo negovati. Posebne zasluge gredo mentorici Jagodi Erčulj. Naš cilj je, da bi veter eko zastavo vihral pred našo šolo.

LUKA ČAVKA, 5. c, OŠ
dr. Franceta Prešerna
Ribnica

IVAN SIVEC MED NAMI

Zopet nas je obiskal pisatelj. Tokrat je bil to Ivan Sivec, pisatelj, pisec besedil za glasbo in urednika na radiu. Predstavil se nam je v soboto, 12. februarja, ko smo na šoli praznovali kulturni praznik. V kulturnem programu so nastopili člani pevskega zbora, recitatorji in lutkarji. Nato smo spoznali Ivana Sivca. Naš starotrški narodnozabavni ansambel Tonija Verderberja nam je zaigral in zapel pesmi Kruh ponoči spi in Srna, katerih besedila je napisal Sivec. To je bilo posebno doživetje. Pisatelj je slikovito pripovedoval o knjigah, njihovem nastajanju ipd. Med nami je bilo tudi nekaj staršev in drugih krajanov. Kulturni dan smo sklenili s podelitvijo pohval in priznanj učencem, ki so v letošnjem šolskem literarnem in likovnem natečaju ustvarjali na temo S starejšimi na pot. Ivan Sivec je na naši šoli posnel še radijsko oddajo Naš kraj in Naš gost. Pohvalil nas je in rekel, da se je med nami prijetno počutil.

MARKO MAJERLE, 6. r.
OŠ Stari trg ob Kolpi

MOJA DRUŽINA

Mojo družino predstavlja pet članov: mama, oče, dva brata in jaz. Kmalu se bo brat poročil in dobila bom svakinjo Nino. Imam pa še enega brata, ki je že osem let poročen. Z ženo imata dva otroka. Na oba sem zelo ponosna. Sedaj živimo v hiši, ki bo ostala bratu Alešu. Zraven gradimo hišo, ki bo postala naš novi dom. Lansko leto sta dedek in babica slavila zlato poroko. Isti dan, 17. januarja, sta se poročila tudi moja starša, ki bosta letos praznovala 13 let poroke. Pri nas imamo navado, da vse večje praznike praznujemo kot se spodobi. S sosedi se dobro razumemo. V jeseni proti večeru običajno pečemo kostanj ali gremo na krajši sprehod. Tudi v družini se dobro razumemo, pomagamo si premagovati vse ovire, s katerimi se srečujemo v življenju. Želim si, da bi v naši družini vladali zdravje, ljubezen, razumevanje in medsebojno spoštovanje.

BLANKA ČESAR, 5. b
OŠ Mirna Peč

ČUSTVA IN MI

V šoli smo se pogovarjali o čustvih. Spoznali smo, da so različna čustva, ki se v nas sama prebudijo. Če nas kdo razjezi, smo žalostni, jočemo, se zapiramo v sobo, mečemo po tleh stvari, ki so nam na poti, in kričimo. Kadar se česa razveselimo, pa se smejimo, pojemo, plešemo, skačemo. Kadar smo zaljubljeni, smo bolj zamišljeni in zardevamo. Od čustev je tudi odvisen spis, ki ga pišemo. Če smo dobre volje, bo spis veder, če smo žalostni, pa žalosten. Moje najljubše čustvo, ki kaže veselje, je smeh. Smeh je pol zdravja in tega se držim. Ne dovolim, da me kdo razjezi ali užali.

TATJANA STUŠEK, 4. r.
OŠ Krmelj

V PIŠECAH SE VEDNO DOBRO JE

Naša šola se je letos spet prijavila na festival Turizmu pomaga lastna glava, letošnja tema je kulinarika - Slovenija - dežela dobrot. Vsi osnovnošolci sodelujemo pri projektu. Raziskujemo stare jedi ob različnih priložnostih. Sestavili smo anketne vprašalnike in z njimi odšli med krajane Pišec. Zbrali bomo stare fotografije. V ponedeljek, 7. februarja, smo imeli kulturno-naravoslovni dan, na katerem smo pripravili nekaj jedi, intervjuvali članice aktiva kmečkih žena in še kaj. Če bi radi poskusili pišečke dobrote, pridite k nam.

NINA IN JASMINA
OŠ Maksa Pleteršnika Pišece

PUSTOVA SMRT

V petek, 25. februarja, smo si učenci višjih razredov ogledali gledališko predstavo KUD Jože Mihelčič iz Semiča. Predstava je imela naslov Pustova smrt. Zrežiral jo je Blaž Kočevar, ki je napisal tudi scenarij. Glavno vlogo je odigral Slavko Pavlakovič. V svoji vlogi se je odlično znašel. V igri so sodelovali tudi naš hišnik Slavo, ki smo ga bučno pozdravili. Mislim, da je bil mnogim gledalcem najbolj všeč tisti del, v katerem je v dvorano prišla smrt, ki je nekatere zelo prestrašila. Peklenšček in angelček sta imela dvoboj. Mislim, da so iz dvorane zadovoljni odšli igralci in gledalci, saj je bila predstava odlična.

ANDREJ PLUT
Novinarski krožek OŠ Semič

KRAŠKA UČNA POT OKOLI JEZERA - V okolici vasi Jezero, ki leži ob cesti Ljubljana - Novo mesto, je veliko kraških pojavov. Lepo so vidne vrtače, brezna in kraške jame. Osmošolci so letos že drugo leto prehodili Kraško učno pot. Naravoslovni dan je potekal v različnih delavnicah, od kemijske do geografske, učenci so raziskovali gospodarstvo nekoč in danes, si ogledovali stavbe in orodje na stari kmetiji, nabirali zdravilna zelišča. Po delovnem dnevu so zadovoljni in z veliko novega znanja odšli domov, svoje delo pa bodo predstavili tudi ostalim učencem. (Foto: Vera Gonjavec, tekst: Marija Kovač, OŠ Trebnje)

PRODAJAMO ZA GUMBE - Če želite kupiti unikatne in izvirne izdelke, obdelane z otroško domišljijo, se oglasite v vrtcu Najdihojca Dobova, v skupini Metuljčkov. Sklenili boste dobre kupčije, kajti menjalni tečaj gumba je trenutno deset tolarjev. Pa uspešen nakup! (Marija Stajnko, VVE Najdihojva Dobova)

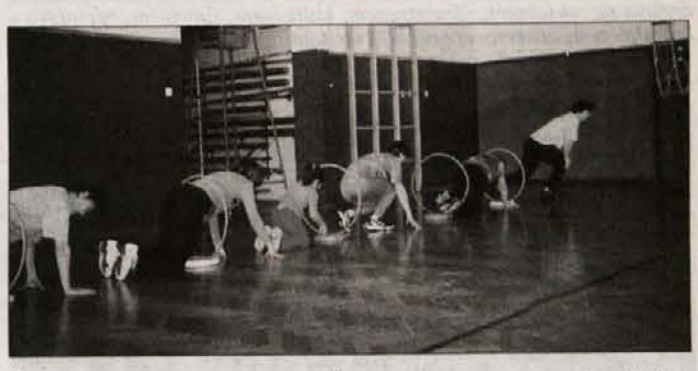

ŠPORTNO POPOLDNE S STARŠI - Učenci 3. b smo skupaj z učiteljico Mojco povabili naše starše na športno popoldne. Potekalo je v naši telovadnici. S seboj smo morali prinesti športno opremo in veliko dobre volje. Najprej smo se igrali elementarno igro, potem igro med štirimi ognji, sledilo je raztezanje in za konec sproščanje s telefončkom. Ugotovili smo, da imajo naši starši premalo kondicije, saj so že pri prvi igri komaj lovili sapo. Imeli smo se stokrat bolj zabavno in veselo, kot smo pričakovali. Zato smo se dogovorili, da bomo zopet organizirali takšno športno popoldne s starši. (Tadej Povše, 3. b, OŠ Mirna Peč)

CESARJEVA NOVA OBLAČILA - Člani dramskega krožka smo se pod vodstvom Vide Bukovec naučili dramatizirano Andersenovo pravljico Cesarjeva nova oblačila (na sliki). Vaj smo se redno in z veseljem udeleževali in tako nam je uspelo uspešno odigrati prizore. V igri smo sodelovali: Matic Turk, Tanja Murn, Simon Zupančič, Katja Pirnat, Tanja Kovač, Klavdija Kovač in Anja Pirnat in smo nastopili kar šestkrat: dvakrat na naši šoli, na podružnicah v Ajdovcu, Šmihelu in na Dvoru, gostovali pa smo tudi na OŠ Prevole, kjer so nas zelo lepo sprejeli. Seveda so nas tudi drugje povabili, naj še pridemo. Upamo, da bomo obljubo izpolnili, ko se naučimo nove igrice. (OŠ Žužemberk)

OHRANIMO KULTURNO DEDIŠČINO - Letos smo praznujemo 200-letnico Prešernovega rojstva. Tako smo pripravili kulturni teden in ga strnili pod naslovom Ohranimo kulturno dediščino. V tem tednu so nas obiskali učenci iz OŠ Artiče in nam predstavili pesmi, igre, plese in narečje, značilne za njihov okoliš. Prof. Andrej Strmecki nas je obiskal z glasbili in nošami dežel, ki jih je prepotoval. Vrh vsega je bila razstava starin, ki so jih učenci zbrali po domovih, in jedi v času kolin ter nastop učencev, ki so prikazali pogovor, petje in ples ob ljudskih običajih. Ker pomeni marec prihod pomladi in je to mesec vseh žena, smo predstavo pripravili tudi zanje. Pohvala gre vsem nastopajočim, ki so porabili veliko časa in truda za dober nastop. (Mentorici Aleksandra Gajšek in Tanja Pernar, OŠ Leskovec pri Krškem)

Dobovški kosci za pusta

Raziskovalna naloga OŠ Dobova - Posebnost pusta - košnja - Program, razstava, pustna povorka

DOBOVA - V našem kraju je bila pred mnogimi leti posebnost pusta pustna košnja. Zato so se člani turističnega podmladka z mentorico Vladko Guček odločili za raziskovalno nalogo. Pobrskali so po literaturi in arhivskih zapiskih ter opravili intervjuje v starejšimi vaščani, ki so bili nekdaj kosci.

Kosci so bili vaški fantje. Oblečeni so bili kakor poleti in niso pokazali, da jih zebe. Na ramah so nosili kose, za pasom pa oselnik z oslo. Na vaški gmajni se razporedijo in začno kositi. Ko se nekajkrat obrnejo, se ustavijo, da bi se odpočili. V čedno dekle preoblečen fant jim prinese zajtrk v pleteni košari. Položi jo na tla, kosci pa posedejo okrog. Dekle dvigne pisker, izpod njega pa skoči maček. Kosci nato lovijo dekle, ki jim uide. Če pa jo dobijo, jo povaljajo po snegu. Člani turističnega podmladka so nato izdelali lutko - kosca, razložili so tudi pomen narečnih besed.

Na zaključek projekta so bili povabljeni starši. Program so popestrile pesmice o pustu in kosci. Predvajali so videoposnetek z najstarejšim vaščanom - koscem Tonetom Kežmanom. Na ogled je bila razstava.

PETRA, JOŽICA, ANJA
novinarski krožek OŠ Dobova

OTROŠKI FESTIVAL V BIHAĆU - Novomeško Društvo za razvijanje prostovoljnega dela se je v nedeljo, 2. aprila, že četrtič zapovrstjo udeležilo otroškega festivala v pobratenem Bihaću, ki ga vsako leto prireja tamkajšnje Muzičko uduženje Una. Tokrat so v dopolnilnem programu nastopili otroci posavskega plesnega kluba Lukec iz Krškega, ki so bosanske prijatelje navdušili s standardnimi plesi, stepom in latinskoameriškimi plesi ter pevskimi nastopi. Publiko je razvnela tudi mlada novomeška pevka Sanja Cerjak. Sodelovanje med novomeškim društvom za razvijanje prostovoljnega dela in Bihaćem se bo letos nadaljevalo še z dvema mladinskima taboroma in nastopom pihalnega orkestra Krka Zdravilišča v Bihaću. (Foto: S. Đukić)

BOGATO LETO NOVOMEŠKIH UPOKOJENCEV - Na delo v minulem letu se je v soboto, 1. aprila, ozrlo društvo upokojencev Novo mesto. Po sprejetju poročil in programa za letošnje leto so izvolili nove člane odbora. Novoizvoljeni predsednik Ivan Šteblaj je za dolgoletni trud in vzorno delo v društvu dosedanjemu predsedniku Ivanu Somraku podelil odličje častnega predsednika, podelili pa so tudi društvena priznanja in plakete ter imenovali častne člane. Okoli 340 članov, delegatov in poverjenikov novomeškega društva je med drugimi pozdravil tudi predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Vinko Gobec, ki je pohvalil delo in pestri program društva na socialnem, zdravstvenem, kulturnem, športnem, izletniško - družabnem in interesnem področju ter splošni društveni usmeritvi. (Foto: M. Golob)

OB MATERINSKEM DNEVU - V pomladno okrašenem kulturnem domu na Otočcu so otroci Petrovega vrtca in učenci tamkajšnje osnovne šole v ponedeljek, 27. marca, pripravili bogat kulturni program za mamice in babice. Večer, posvečen materinskemu dnevu in dnevu staršev, je obiskalo veliko mamic, babic pa tudi očetov in dedkov. Otroci iz vrtca so pod vodstvom vzgojiteljice Erike zaigrali igrico "Zakaj je sneg bel", osnovnošolci so se predstavili s pesmimi in zaigrali na glasbila, zapel jim je tudi otroški pevski zbor, svoje plesno znanje pa so pokazali mladi plesalci plesne šole Urška iz Novega mesta. Ob koncu so vse udeležence prireditve obdarili. (Foto: H. Murgelj)

ČAROVNIK V MC DONALD'SU - V petek je čarovnik in prijatelj otrok Ronald Mc Donald obiskal restavracijo v Bršljinu. Otroci so bili navdušeni nad čarovnijami in balonskimi figurami, ki so nastajale pod čarovniškimi prsti. Predvsem najmlajši v Mc Donald'su radi praznujejo rojstne dneve, kjer je pod vodstvom šolane hostese poskrbljeno za zabavo, ki med drugim vključuje ogled restavracije. (Foto: Majda Luzar)

PROGRAMSKA KONFERENCA ZDRUŽENJA ČASTNIKOV - Minulo nedeljo so se v Novem mestu na občnem zboru zbrali člani OZSČ Novo mesto, ki združuje častnike in podčastnike iz občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Novo mesto, Škocjan, Šentjernej in Žužemberk. Zasedanje častniškega zbora, ki mu predseduje dr. Boris Pogačar, je vodil Jože Florijančič. Udeleženci zborovanja, poklicni in nepoklicni častniki Slovenske vojske, so sprejeli poročilo o delu združenja v preteklem letu. Programske zasnove je predstavil sekretar Branko Đukič. V letošnjem letu se bodo častniki udeležili več športnih tekmovanj, pohodov na Javorovico in Jelenov Žleb, izvedli 5. strelsko tekmovanje za pokal županov in v jeseni odšli na strokovno ekskurzijo. (B. A.)

MODNI KOTIČEK

Vroč dan in hladen večer

Pomlad prinese nekaj neprijazne utrujenosti, a veliko romantičnih trenutkov ob jutranjem žvrgolenju ptic in brstenju narave. Lepi dnevi se začenjajo s spodbudnim sončnim vzhodom in končujejo z žarečim sončnim zahodom. Vmes pa vse, kar je med hladnim in toplim. Na to odgovarjamo predvsem z oblačili.

Hladna jutra so za razgreto kožo, ki vso noč počiva pod toplo odejo, neprijetna, vendar povsem premagljiva. Topla jopica ali pulover, tanek suknjič ali športna vetrovka vas bodo zaščitili pred nizkimi temperaturami in jutranjo roso. In ker so že babice ugotovile, da nas ne zebe, če nam je toplo v noge, ne pozabite na debelejše nogavice, ki jih čez nekaj ur lahko slečete. Tudi hlačne nogavice pod ženskim krilom ali obleko so dovolj. Ker nas rado zebe v vrat, se predstavnice nežnejšega spola lahko poigrajo z modnimi dodatki - še posebno letos, ko modna domišljija ne pozna meja - kot so rutice, rute in šali iz bombaža, viskoze ali svile, enobarvni ali pisani. Tudi pokrivala so dobrodošla, od pletenih enobarvnih klobukov do pisanih kap iz blaga. Tudi tanke barvne rokavice so lahko izvirna popestritev, le naj se ujemajo z ostalimi dodatki in nakitom. Saj poznate letošnjo modno zgodbo: barve, udobje, barve, udobje.

Čas za kosilo. Sonce bo že močno razgrelo ozračje, vi pa boste pripravljeni nanj, saj se pod toplimi vrhnjimi oblačili skrivajo kratke majice, svilene bluze, bombažne in zračne srajce. Ali pa obleke in tanjše hlače. Obuti v čevlje ali mokasine, se znebite sedaj že vročih nogavic in boj s spomladansko vročino je dobljen.

Zvečer pa obnovite jutranjo zgodbo. Pa veliko sončnih dni!

JERCA LEGAN

Prihaja čas kurjenja kresov in jeze

LOŠKI POTOK - Stara navada, kurjenje kresov ob raznih priložnostih in praznikih, je še vedno dokaj živa in ima tako vsaka vas najmanj eno stalno kurišče. Nekateri pa so te stalne prostore opustili in se premaknili na druge lokacije. V Retjah so opustili kurišče na Rebri in se preselili v Grdo dolino.

Vaščani, ki imajo tam laze in njive, pa se jeze. Če hočejo imeti res dostojen kres, rabijo veliko lesa, in tako sekajo tudi drevesa ali pa jih oklestijo, tako da se posuše, s traktorji pa delajo škodo po njivah. Še huje je kurjenje gum, ki poleg tega, da so ekološko skrajno neprimerne, za njimi ostajajo kupi žice, ki moti ali celo poškoduje razne naprave v času košnje. Ker običajno ni nikoli znan pravi organizator in se taka kresovanja spremene v prave veselice, ostajajo vrste raznih odpadkov v Retjah in najbrž še kje drugje. Predvsem lastniki, ki morajo čistiti ostanke in jim je povzročena škoda, menijo, da bi morala občina sprejeti odlok o določenih lokacijah in znanem organizatorju, ki bo poskrbel tudi za čiščenje zemljišča.

A. K.

OB SVETOVNEM DNEVU ROMOV

Pomagajte nam iz blata!

Leta 1983 smo novomeški Romi ustanovili prvo romsko društvo v Sloveniji in s tem postavili zgodovinsko pomemben most med vsemi slovenskimi Romi in slovensko družbo. Danes obžalujem, da je to, nekoč zelo uspešno in aktivno romsko društvo, le še številka na papirju. Zelo uspešna je bila tudi novomeška romska folklorna skupina Romalen pod vodstvom Duške Baležek, Bojana in Cvetke Tudija. Morda je glavni vzrok za nazadovanje teh dveh društev, da ju zadnja leta niso več vodili Romi.

Pozdravljam pa vse pedagoške delavce, ki učijo romske otroke tudi romskega jezika in kulture. Da ni ostal le prazen list papirja, je leta 1995 izšla moja pesniška zbirka Pot / Drom. Pred kratkim pa še pesniška zbirka mlade romske pesnice Jelenke Kovačič iz Novega mesta z naslovom Pomislin pe po mande / Pomisli name. Čestitam! In da ne bo ostalo samo pri romski pesniški zbirki, naj povem, da bo v kratkem predstavljena javnosti moja prva romska knjiga pod naslovom: Ovi Rom / Biti Rom. Že vnaprej se zahvaljujem vsem, ki mi bodo na kakršenkoli način pomagali pri izdaji in predstavitvi knjige. Pripravljeno imam tudi nadaljevanje te knjige, v strokovni obdelavi pa je že tudi moj romsko-slovenski slovar.

Zavedati se namreč moramo, da je romski jezik najbolj dragoceno orodje, naš ponos in tudi naša ciganska domovina.

Zaradi našega porekla in barve kože je med ostalimi prebivalci še vse preveč predsodkov in prezira do nas, družba nas še vedno potiska na obrobje. Še posebej na Dolenjskem je za nas Rome težko. V novomeškem občinskem svetu Romi nimamo več svojega predstavnika kot nekoč. S posebnimi težavami pa se srečujemo tudi romski kulturni ustvarjalci, ker smo slabo izobraženi, ne obvladamo slovenskega jezika, nimamo računalnika, nimamo sredstev za izdajo knjig, zaradi predsodkov do nas pa na moremo pridobiti niti sponzorjev.

To so le nekateri problemi, ki jih brez pomoči družbe ne bomo mogli rešiti. Znano je, da smo Romi drugačni in manj razviti od vas, radi pa bi, da bi nam kdaj pa kdaj ponudili roko in nam pomagali iz našega blata.

RAJKO ŠAJNOVIČ

Laški sel

PRIPRAVITE NEVARNE ODPADKE - Na območju občine Velike Lašče bodo kmalu zbirali nevarne odpadke, se pravi stare akumulatorje, baterijske vložke, barve, topila, kemikalije, olja, masti rastlinske strupe (pesticide) pralna in kozmetična sredstva ter zdravila. Vse to boste odvrgli v poseben zabojnik, ki bo stal na Turjaku pred zadružnim domom 17. in 18. aprila ter v Velikih Laščah 19. in 20. aprila. Odpadke bo prevzemal predstavnik Snage, in sicer omenjene dni med 9. in 17. uro.

VELIKOLAŠKI VELIKANI - Splošno je znano, da se je na območju današnje občine Velike Lašče rodilo več znamenitih slovenskih mož (Trubar, Levstik, Stritar itd.), zdaj pa zbirajo podatke o ostalih velikolaških razumnikih, o katerih bodo pripravili razstavo v osnovni šoli. Kot prvega so predstavili Janeza Brodnika (1813 - 1879), ki je bil rojen sicer v bližnjih Ponikvah, v Laščah pa je bil župnik in med pobudniki gradnje prve prave velikolaške osnovne šole, ki je bila prva enonadstropna šola na Dolenjskem.

VPISUJEJO V VRTEC - Še do konca aprila bodo vpisovali otroke v vrtec "Sončni žarek" v Velikih Laščah, in sicer za šolsko leto 2000/2001.

NOGOMETAŠI NA PLAN - Športno mladinsko društvo Turjak organizira prvo občinsko prvenstvo v malem nogometu, ki bo 24. aprila na igrišču v Velikih Laščah. Prijavijo se lahko ekipe, katerih člani imajo stalno prebivališče v laški občini, drugih omejitev (starost itd.) ni. Prijave sprejemajo v gostilni Murn do 21. aprila, ko bo tam tudi dogovor o tekmovanju in žrebanju parov.

GIMNASTIČARKE VABIJO - V soboto, 8. aprila, ob 10. uri bo v telovadnici osnovne šole v Laščah nastop članic Ljubljanske gimnastične lige. Vabljeni!

POHODI PLANINCEV - Planinsko društvo Velike Lašče organizira v aprilu pohoda na Nanos in Krim, do konca leta pa še 15 drugih pohodov po Sloveniji.

ZA OTROKE IN ODRASLE

KRŠKO - Kulturni dom Krško vabi v sredo, 19. aprila, ob 17. uri na ogled igrice Lisička zvitorepka v izvedbi KD Španskih borcev iz Ljubljane, ki bo v okviru Sončkovega abonmaja. Obiskovalce Modrega abonmaja pa obveščajo, da bo v soboto, 6. maja, ob 19.30 na ogled opera Madame Butterfly v izvedbi Opere SNG Ljubljana.

Ali ekoloških bitk še ne bo konec?

Povabilo na sobotno čistilno akcijo

Vsako pomlad so pred ribiči očiščevalne akcije. Reke Kolpa, Lahinja, Dobličica in njihovi pritoki nestrpno čakajo, da jih rešimo nesnage in navlake, ki jih odložijo ljudje, katerim jim je malo mar, v kakšnem okolju živijo. Res, da ribiči nismo smetarji, smo pa temeljito ekološko osveščeni.

Vsako pomlad čistimo vodotoke, z učenci iz osnovne šole Loka pobiramo smeti ob vodi v starem črnomaljskem mestnem jedru, moti pa nas, da ljudje tako neodgovorno ravnajo z naravo. Naš boj za čisto naravo je podoben don Kihotovemu boju z mlini na veter. Očiščevalne akcije imamo vsako leto, a smeti je vedno več. Eni jih odmetavajo, drugi jih pobiramo, ekološkim bitkam pa ni videti konca. Rad bi, da bi se nam, ribičem, pridružili tudi drugi občani, da bi videli, kako umazano, a koristno delo opravljamo.

Ribiška družina Črnomelj je za ekološko osveščanje in delo za leto 1998 dobila občinsko ekološko priznanje brezo. Tudi sam sem dobil tovrstno priznanje. Sprašujem pa se, do kdaj bomo ribiči še sami? Vse Belokranjce, ki so jih ponavadi polna usta ekologije, vabim na očiščevalno akcijo, ki bo v soboto, 8. aprila, kjer se bodo lahko ekološko osveščali z ribiči, lovci, člani turističnih društev, šolarji in se po akciji skupaj veselili ob pogledu na čisto deželo med Kolpo in Gorjanci. Vsem, ki tako vneto smetijo naravo, pa stopimo na prste.

STANE LOZAR,
podpredsednik Ribiške družine Črnomelj

Razdevičena gospa Desa

Zoomova dežurna humoristka za vsako ceno, bajsasta gospa Desa, je v eni od paradnih nedeljskih večernih oddaj nacionalne televizije z nenadomestljivim voditeljem Mariom v ospredju številnim Kranjčkom jasno in glasno povedala, da bi bila še danes nedolžna, če ne bi v mladosti večkrat štopala. Če je hotela s tem opozoriti mladenke, ki molijo ob cestah v zrak palec, naj se izogibajo ustavljajočih seksualno nevarnih šoferjev, je storila dobro delo. Nič slabega ni tudi, če je zaupala oboževalcem, kako je prišla ob deviško kožico, ki bi ji bila verjetno v ponos (ali v breme) še danes, če ne bi, sklepam, slučajno naletela na zelo slabovidnega voznika, na takega, pri katerem je celo vprašljivo, kdo mu je zaradi površnega vida sploh izpisal vozniško dovoljenje.

Čast Desini odkritosrčnosti, ki se tudi sicer v Zoomu večkrat motovili okrog spolnosti, saj tako v praksi dokazuje to, kar trdi slovenski pregovor: kar ima na srcu, ima na jeziku. S svojim odkritjem razne dolžnosti pa je meni osebno naredila veliko škodo. Ko zdaj potujeva z mojo edino ženo po lepi Sloveniji in pritisnem na zavoro ob kakšni zavaljenki s palcem v zraku, moja boljša polovica domala krikne: "Kar naprej pelji, pa ja ne boš v moji prisotnosti razdevičeval te babnice!"

TONI GAŠPERIČ

V DOBRNIČU SO PRAZNOVALI

DOBRNIČ - Krajevna organizacija Rdečega križa Dobrnič vsako pomlad pripravi zanimivo predavanje za krajane Dobrniča in okoliških vasi. Tokrat jim je Jože Kukman predaval o nabiranju, sušenju in uporabi zdravilnih rastlin ter čajih in mazilih, ki jih iz njih pridobimo. Vsak poslušalec je dobil tudi zloženko Pomoč iz domače lekarne in zavitek zdravilnega čaja. Letošnje predavanje je bilo nekaj posebnega, saj je bilo hkrati tudi prijetno druženje. Srečanje, ki je v učilnici podružnične šole potekalo v soboto, 25. marca, so obeležili kot dan staršev in nanj povabili tako moške kot ženske. Prizadevne članice odbora so napekle raznovrstno pecivo, seveda pa tudi rujne kapljice ni manjkalo.

RAZSTAVA JANEZA HAFNERJA

KRŠKO - Jutri, v petek, 7. aprila, bodo v Galeriji Krško odprli razstavo slik akademskega slikarja Janeza Hafnerja iz Škofje Loke.

ANKETIRANJE STAREJŠIH OBČANOV

METLIKA - Društvo upokojencev Metlika se je vključilo v republiški projekt "Skupaj lahko naredimo več za boljšo kvaliteto življenja starejših". Zato prav te dni v metliški občini kot eni izmed trinajstih v Sloveniji anketiramo starejše ljudi o njihovih življenjskih razmerah. V anonimno anketo je zajet vsak tretji občan, star nad 65 let. Na osnovi zbranih podatkov bodo pripravili analizo o življenjskih razmerah starejših v Sloveniji. Prosimo občane, ki jih bodo anketarji obiskali, da sodelujejo v akciji.

Upravni odbor DU Metlika

NAJBOLJŠI NOVOMEŠČANI - Prvo aprilsko soboto je Društvo podeželske mladine Črnomelj v sodelovanju s črnomaljsko Kmetijsko svetovalno službo pripravilo v Ziljah kviz "Mladi in kmetijstvo". V znanju o kmetijstvu se je pomerilo sedem ekip iz Dolenjske in Bele krajine. Najboljši so bili Boštjan Hrovatič, Kristjan Hrastar in Jože Luštek iz Društva podeželske mladine Novo mesto (na fotografiji), ki se bodo 15. aprila udeležili državnega tekmovanja v Sežani. Sledile so jim ekipe Srednje kmetijske šole Grm, trio Kure iz metliške občine, ter ekipi iz Mirne Peči in Zilj, zadnje mesto pa so si delili Trebanjci in Semičani.

LOVSKI IZPITI - Zveza lovskih družin Novo mesto, ki združuje 21 lovskih družin, je pripravila tečaj za lovce, ki ga je obiskovalo 33 lovskih pripravnikov. Zanimanje za lovstvo narašča, ker se bo slovenska lovska zveza postopoma preoblikovala v naravoslovno združenje, ki bo skrbelo tako za lovne kot tudi zavarovane in ogrožene vrste divjadi. Vodja tečaja Franc Bevc je bil zadovoljen z znanjem mladih lovcev, ki jim je na podelitvi diplom čestital tudi predsednik upravnega odbora ZLD Novo mesto inž. Janez Bulc. Kot zanimivost velja zapisati, da se je tečaja, slednji je trajal kar dva meseca, udeležil tudi v Nemčiji živeči Ervin Urbančič, ki se je na predavanja v Novo mesto vozil iz Stuttgarta. Na sliki: nova generacija lovcev, ki so letos uspešno opravili lovski izpit. (B. A.)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 6.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 0.50 Teletekst
8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Mostovi
9.00 Male sive celice
9.50 Zgodbe iz školjke
10.30 Vodnik iz sveta narave, dok. serija
11.30 Razgledi slovenskih vrhov
12.00 Znameniti umetniki
13.00 Poročila
13.35 Tedenski izbor
Rimske toplice, feljton
14.00 Zlati petelin
16.00 Slovenski utrinki
16.30 Poročila
16.45 Enajsta šola
17.20 Slike iz Sečuana
17.45 Slovenija - Umetnostni vodnik
18.10 Svet čudes, dok. serija
18.35 Ljudje Evrope
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.05 Turistična oddaja
21.25 Osmi dan
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Pisave
23.25 Sloves, dok. oddaja

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Videospotnice - 10.00 Dr. Sommerfeld, nan., 3/10 - 10.45 Nič svetega, nan. - 11.30 Euronews - 13.00 Svet poroča - 13.30 Šport - 16.00 Sledi naj izginejo, fr. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Podeželski utrip, nan. - 19.00 Nenadoma Susan, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Osamljeni planet - 20.45 Filmska glasba s simfoniki RTV Slovenija - 21.20 Poseben pogled - 22.45 Bistvo jazza

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Adrenalina - 13.30 Ne mi težit, nan. - 14.00 Družinske vezi, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Vrnitev v Hyperion, nan. - 20.50 Mesto žalosti, film - 22.50 Iz dneva v dan, nan. - 23.30 Svilene sence, nan - 0.20 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Pop'n'Roll - 13.50 Ograje našega mesta, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV dober dan - 20.45 Zlati otrok, film - 22.30 Prijatelji, nan. - 23.00 Posebna enota C-16, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Na zdravje!, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Osvojitev, nan. - 20.10 Usodni posnetki, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Boljše življenje - 0.00 Obiskovalec, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 17.50 Iz združenja - 18.20 Širimo obzorja - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Oder občutkov

HTV 1

7.15 Tv spored - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Serija - 13.20 Trenutek za... - 14.00 Tu je moj dom (film) - 15.40 Laž (serija) - 16.30 Morje - 17.00 Hrvaška danes - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Odprto - 21.20 Kviz - 21.55 Pol ure kulture - 22.25 Meja: Dragonja in Piranski zaliv - 23.20 Poročila - 23.40 Želela je posneti film (film) - 1.10 Poročila - 1.15 Film

HTV 2

8.45 Kraljestvo divjine - 9.10 Hrvaška kulturna in naravna dediščina 9.40 Naslednica (film) - 11.30 Ponovitve - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Znanstveni album - 17.30 Hugo, tv igrica - 17.55 Deček odkriva svet (serija) - 18.20 Hrvaška v zrcalu - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Seinfeld (serija) - 21.00 Urgenca (serija) - 21.50 Opazovalnica - 22.25 Kinoteka hrvaškega filma - 23.55 Dok. film - 0.50 Umazane laži (serija) - 1.35 Serija - 2.20 Stoletje žensk (dok. serija) - 3.20 Film

PETEK, 7.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 0.55 Teletekst
8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.25 Duhovni utrip
8.45 Pravljice iz lutkarskega vozička
9.10 Risanka
10.05 Slike iz Sečuana
10.05 Svet čudes, dok. oddaja
10.30 Ljudje Evrope
10.40 Slovenski magazin
11.10 Den Tatuerade Ankan, drama
13.00 Poročila
13.30 Tedenski izbor
Osmi dan
14.00 Sloves, dok. oddaja
15.00 Po domače
16.00 Mostovi
16.30 Poročila
16.45 Potujoči škrat
17.45 Modro
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 10-letnica prvih parlam. volitev
21.20 Deteljica
21.30 Dok. oddaja
22.00 Odmevi, šport
22.55 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Podeželski utrip, nan. - 10.50 Tuja razvedrilna oddaja - 11.30 Euronews - 13.00 Bajke na Slovenskem - 13.30 Intimna moč, am. film - 15.30 49th parallel, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Skrita področja znanosti - 19.00 Parada plesa - 19.30 Videospotnice - 20.05 Petka - 21.15 TV Poper - 21.50 Bramwell, nan., 10/10 - 22.40 En Avoir, fr. film - 0.00 Umori, nan., 21/22 - 0.45 Leteči odred, nad., 4/8 - 1.35 Noč z Dickom, nan.

KANAL A

8.20 Uboga Maria, pon. - 9.20 Rosalinda, pon. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 Ne mi težit, nan. - 14.00 Princ z Bel Aira, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarije - 21.00 Simpatije, film - 22.00 Ta čudna znanost, film - 23.45 Svilene sence, nan. - 0.45 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 TV dober dan - 13.50 Ograje našega mesta, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Patriotske igre, film - 22.05 Odpadnik, nan. - 23.00 Milenium , nan. - 0.00 Popolni spomin, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Osvojitev, nan. - 20.10 Fotomodeli, nad. - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Boljše življenje - 0.00 Obiskovalec, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Videotop - 17.50 Kulturni pregled - 18.20 Kmetijski nasveti - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Glasbena oddaja - 21.00 Novice - 21.15 Motosport - 21.45 Igrotres

HTV 1

8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Serija - 13.20 Trenutek za... - 14.00 Mali marinci (film) - 15.40 Umazane laži (nad.) - 16.30 Dok. oddaja - 17.00 Hrvaška danes - 17.45 Moj dom - 18.20 Kolo sreče - 18.55 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Glasbena oddaja - 21.25 Film tedna - 23.20 Poročila - 23.40 Iz temeljev HTV - 2.15 Kiklop (serija)

HTV 2

8.00 Laž (serija) - 9.25 Dok. oddaja - 10.10 Najlepša (film) - 12.05 Ponovitve - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Rim in Bizanc (dok. oddaja) - 16.55 Televizija o televiziji - 17.25 Hugo - 17.50 Zdravnik v hiši - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Sophie Charlotte Bentick (serija) - 21.25 Veronikine skušnjave (serija) - 21.55 Opazovalnica - 22.25 Hladna vojna (dok. oddaja) - 23.25 Pravi čas - 0.55 Velike pustolovščine (serija) - 1.20 Laž (serija)

SOBOTA, 8.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 1.50 Teletekst
8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Zgodbe iz školjke
9.00 Radovedni Taček
9.15 Male sive celice
10.05 Učna leta izumitelja polža, film
11.30 Klapa zahodnega dela, nad., 1/13
12.00 Tednik
13.00 Poročila
13.40 Petka
14.50 Le Petit Prince a Dit, fr. film
16.30 Poročila
16.45 Fračji dol, 3/23
17.15 Mozartova družčina
17.50 Na vrtu
18.20 Po sledeh Henryja Mortona Stanleya, 1/2
18.50 Risanka
19.00 Danes
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Polka in valček
21.35 Skrivnosti, dok. serija, 8/8
22.10 Poročila, šport
22.40 To čudovito življenje, nan., 1/6
23.10 Hrošči, nan., 10/20
0.05 Kiss and Tell, ang. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 8.50 Videospotnice - 9.25 V telovadnici, nad. - 9.55 Nevarni zaliv, nan. - 10.40 Svetnik, nan. - 11.30 Jasno in glasno - 13.00 Šport - 14.55 Košarka - 16.25 Rokomet - 17.55 Košarka - 19.30 Videospotnice - 20.05 The Other Side od Love, film - 21.40 Nič svetega, nan. - 22.30 Svetnik, nan., 13/43 - 23.20 Sobotna noč - 1.20 Srečanje s tujcem, nan., 7/13

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, nan. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Tomov show, nan. - 11.00 Srečna družina, nan. - 11.30 Mladoporočenci - 12.00 Pri zlati opici, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Pesem tišine, film - 16.00 Živali v stiski, nan. - 16.20 Boj za preživetje, nan. - 17.20 Divji svet, nan. - 18.10 Življenjska priložnost, kviz - 19.00 Dellaventura, nan. - 20.00 Oko za oko, film - 21.45 Nežna prevara, film - 23.40 Rdečkar, film - 3.00 Atlantis

POP TV

7.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj, nan. - 10.30 Šolski hodniki, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.30 Knjiga o džungli, nan. - 12.00 Mlada čarovnica, nan. - 12.30 Modna potovanja - 13.00 Formula 1, trening - 14.00 Deset najzanimivejših minulega leta - 14.30 Bes angelov, nad. - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Pop'n'roll - 17.30 Herkul - 18.20 Xena, nan. - 19.15 24 ur - 20.00 Gola pištola - 21.30 To je moje življenje, film - 23.00 Prici, film

GAJBA TV

15.00 Beg pred mamo, film - 17.00 Šolska košakarska liga - 18.00 Beverly Hills - 19.00 Vse v družini, nan. - 19.30 Samski stan, nan. - 20.00 Privid zločina, nad. - 21.00 Twin Peaks, nad. - 22.00 Morska pošast, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 17.55 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.20 Motosport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja - 21.00 Novice - 22.15 Videotop

HTV 1

7.15 Tv spored - 7.30 Poročila - 8.00 Program za otroke - 12.00 Poročila - 12.35 Hruške in jabolke - 13.15 Kmetijski nasveti - 13.45 Glasbena oddaja - 14.55 Film - 16.50 Beverly Hills (serija) - 18.10 Melrose Place (serija) - 18.55 Risana serija - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Opera box - 21.05 Film po izbiri gosta - 23.40 Poročila; Zabavnoglasbena oddaja; Iz temeljev HTV

HTV 2

8.35 Tv spored - 8.50 Iz temeljev HTV - 10.55 Nedeljska premiera - 14.05 Zvezdne steze (serija) - 15.35 Hladna vojna (serija) - 16.30 Črnobelo v barvi - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Nikita - 20.55 Frasier (serija) - 21.20 Črna perla (film) - 22.20 Opazovalnica - 22.50 Pravica za vse (serija) - 23.35 Svet zabave - 0.05 Logarjeva hiša (serija); Stoletje filma; Črna perla (film)

NEDELJA, 9.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 23.50 Teletekst
8.00 Živžav
Risanke
9.15 Dobri duh iz Avstralije, nad.
9.50 Ozare
9.55 Nedeljska maša
11.00 Svet morij, serija
11.30 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.20 Turistična oddaja
13.40 4 x 4
14.10 TV Poper
14.40 Polka in valček
16.05 Prvi in drugi
16.30 Poročila
16.45 Po domače
17.45 Alpe-Donava-Jadran
18.15 Razgledi slovenskih vrhov
18.45 Risanka
18.50 Žrebanje lota
19.00 Danes
19.05 Zrcalo tedna
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Zomm
21.40 Intervju
22.30 Poročila, šport
22.50 Ples, čas nekega šansona

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 8.25 Videospotnice - 9.00 Nikoli v dvoje brez tebe, nad. - 9.20 Nevarni zaliv, nan. - 10.10 Popolna tujca, nan. - 10.35 Zvezde Hollywooda - 11.00 Parada plesa - 11.30 Policija - 12.00 Euroglasba - 13.00 Šport; 13.25 Košarka; 14.55 Odbojka; 16.55 Motociklizem; 17.55 Košarka - 19.30 Videospotnice - 20.05 Nevarnost preži v globini, serija, 2/3 - 21.00 Raymonda imajo vsi radi, nan. - 21.30 Trend - 22.00 Šport v nedeljo - 23.00 The Lighthorsemen, film

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, pon. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Tomov show, nan. - 11.00 Srečna družina, nan. - 11.30 Zmenkarije - 12.00 Brigitte in prijatelji, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Dekle, zlata ura in dinamit, film - 15.50 Klik: Vitezi za volanom; Miza za pet; Polnočna poročila - 19.00 Nemogoče - 20.00 Dobrodošli v Sarajevu, film - 21.50 Stilski izziv - 22.30 Bela skušnjava, film

POP TV

7.00 Risanke - 9.00 Hrošči, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj, nan. - 10.30 Šolski hodniki, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.25 Herkul, nan. - 12.15 Xena, nan. - 13.05 Otroci ne lažejo, nad. - 13.40 formula 1 - 16.00 Mala Daniela, nad. - 17.00 Dvojčici, nan. - 17.30 Modna popotovanja - 18.00 Pod srečno zvezdo - 19.15 24 ur - 20.00 Gola pištola, film - 21.35 Športna scena - 22.30 Rdeče sledi, film

GAJBA TV

15.00 Šolska košarkarska liga - 16.00 Ljubezen na prostosti, film - 18.00 Beverly Hills, nad. - 19.00 Vse v družini, nan. - 19.30 Samski stan, nan. - 20.00 Privid zločina, nad. - 21.00 Twin Peaks, nad. - 22.00 Biljard, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posn. dogodka - 18.00 Rezerviran čas - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 10.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 0.45 Teletekst
8.00 Tedenski izbor
Utrip
8.20 Zrcalo tedna
8.40 4 x 4
9.10 Potujoči škrat
9.50 Dogodivščine iz živalskega vrta
10.40 Modro
11.10 Dosežki
11.30 Na vrtu
11.55 Po sledeh Henryja Mortona Stanleyja, serija, 1/13
12.20 Prvi in drugi
13.00 Poročila
13.30 Ljudje in zemlja
14.20 Polnočni klub
15.30 Pisave
16.00 Dober dan, Koroška
16.30 Poročila
16.45 Radovedni Taček
17.10 Dobri duh iz Avstralije, nan., 10/13
17.45 Volja najde pot
18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Klinika pod palmami, nan. 18/24
21.00 Aktualne teme
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Gospodarska panorama

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Bramwell, nan., 10/10 - 10.50 Skrita področja znanosti - 11.45 Euronews - 13.00 Trend - 13.30 Sobotna noč - 15.30 Domače obrti na Slovenskem - 16.10 Policija - 16.40 Glasba odrašča - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Snežna reka, nan. - 19.00 Lingo - 19.30 Videospotnice - 20.05 Štafeta mladosti - 21.00 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.25 49. vzporednik, ang. film

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. - 9.20 Rosalinda, pon. - 10.10 Luz Maria, film - 11.00-Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Ne mi težit, nan. - 14.00 Princ z Bel Aira, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Stilski izziv - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Zvezdna vrata, nad. - 21.00 Umor v beli hiši, film - 23.00 Iz dneva v dan. nan. - 23.30 Svilene sence, nan. - 0.30 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Tri ženske, pon. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Športna scena - 13.50 Ograje našega mesta, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar, kviz - 21.00 Gospod čudoviti, film - 22.45 Prijatelji, nan. - 23.10 Posebna enota C-16, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Na zdravje!, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Mestni fantje, nan. - 16.00 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19,15 Osvojitev, nan. - 20.10 Letala, vlaki in avtomobili, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Newyorška policija, nan. - 23.50 Obiskovalec, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.25 Športni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez šminke

TOREK, 11.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 0.45 Teletekst
8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Mostovi
9.00 Japonske pravljice
9.15 Radovedni Taček
9.40 Živahni svet
10.05 Dobri duh iz Avstralije
10.30 Volja najde pot
11.30 Skrivnosti, serija
12.05 Klinika pod palmami
13.00 Poročila
13.40 Evropski kult. magazin
14.10 Aktualne teme
15.00 Gospodarska panorama
16.00 Prisluhnimo tišini
16.30 Poročila
16.45 Sprehodi v naravo
17.00 Kako rada imam šolo, nan., 14/26
17.15 Moja žival in jaz, nan., 14/26
17.45 Besede
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Razkošje, nan., 7/18
21.00 Aktualne teme
22.00 Odmevi, šport
22.55 Čar razuzdanosti, drama

SLOVENIJA 2

9.25 Videospotnice - 10.00 Snežna reka, nan. - 10.50 Štafeta mladosti - 11.45 Euronews - 13.00 Nevarnost preži v globini - 13.50 Mali princ je rekel..., fr. film - 15.30 Studio City - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Večer v hrbet, kan. nad. - 19.00 Noro zaljubljena, am. nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Poslovni barometer, dok. oddaja - 20.55 V žaru somraka, drama - 21.50 Italijanski popotnik, fr. oddaja - 22.45 Svet poroča - 23.15 Jezusovo življenje, fr. film

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nan. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 Ne mi težit, nan. - 14.00 Princ z Bel Aira, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Živ ali mrtev, film - 21.50 Nizki udarci, film - 22.40 Iz dneva v dan, nan. - 23.15 Svilene sence, nan. - 0.15 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Tri ženske nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Lepo je biti milijonar - 13.50 Ograje našega mesta, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Moje telo - moj otrok, film - 21.45 Urgenca, nan. - 22.35 Prijatelji, nan. - 23.10 Posebna enota C-16, nan.- 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Na zdravje!, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Mestni fantje, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Osvojitev, nan. - 20.10 Zapornika na begu - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Newyorška policija - 23.50 Obiskovalec, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.00 Brez šminke - 18.25 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Medicine river, film - 21.00 Novice - 21.15 Pokličite župana, pon.

SREDA, 12.IV.

SLOVENIJA 1

7.10 - 1.20 Teletekst
8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Dober dan Koroška
9.00 Sprehodi v naravo
9.15 Kako rada imam šolo, nan., 14/26
9.30 Moja žival in jaz, nan., 14/26
9.45 Risanka
10.05 Mozartova družčina
10.30 Besede
11.25 Obzorje duha
12.05 Razkošje, nad.
13.00 Poročila
13.40 Učna leta izumitelja polža, film
15.05 Aktualne teme
16.00 Mostovi
16.30 Obzornik
16.45 Pod klobukom
17.45 Življenje v divjini, serija
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
22.00 Odmevi, kultura, šport
23.00 Koncert

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Veter v hrbet, kan. nad. - 10.45 Zdravniki, nem. film - 12.25 Italijanski popotnik, dok. oddaja - 13.10 Euronews - 14.25 Glasbeni festival - 14.55 Tri sestre, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Dr. Sommerfeld, nan. - 19.00 Sorodne duše, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.00 Nogomet - 20.50 Odbojka - 22.55 Kralj Sankt Paulija, nem. nad., 6/6

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nan. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Ne mi težit, nan. - 14.00 Princ z Bel Aira, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Življenjska priložnost, kviz - 21.00 Providence, nan. - 22.00 Roka pravice, nan. - 22.50 Iz dneva v dan, nan. - 23.20 Svilene sence, nan. - 0.20 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Pod srečno zvezdo, nan. - 13.50 Ograje našega mesta, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nan. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Otroška ljubezen, film - 21.45 Udarci pravice, nan. - 22.35 Prijatelji, nan. - 23.10 Posebna enota C-16, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Na zdravje! nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Mestni fantje, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Osvojitev, nan. - 20.10 Veliko hrupa za nič, film - 22.15 Živa-magazin - 23.00 Newyorška policija - 23.50 Obiskovalec, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Medicine river, pon. film - 18.25 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Ajd dijo - 20.30 Rezerviran čas - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Motosport - 21.40 Širimo obzorja

NAGRADNA KRIŽANKA 14

				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ZAVETNIK	ČASOVNA NESKLADNOST, ZAOSTALOST	SV. PIS. OČE LUJE IN RAHELE	PRVOTNI PREBIVALEC AVSTRALIJE	HIMALAJSKI KOZEL	ZAVETIŠČE	PREČNI DROG
				TRDONEBNIK (SLOV.)							
				GR. POPIS BOJNIH POHODOV							
				PRIPADNIK HUSITSKE LOČINE / NORD. MIT. BOG MORJA							
				>					KEM. SIMBOL ZA LANTAN / DOBRODELNA USTANOVA		
AVTOR: JOŽE UDIR	REKA V SRBIJI, PRITOK DONAVE	ETILNI ALKOHOL	ALPINIST / POTEZA PRI ŠAHU							DESETI TON OD OSNOVNEGA	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST
PASMA OVAC Z NAJBOLJŠO VOLNO							NAŠA STRUPENA KAČA / KOS POHIŠTVA				NAJVEČJA REKA V NOTRANJI AZIJI
ŽLEBIČ V DOGI					FR.IGRALEC (PHILIPE, *1931) / DIMASTA KRAVA						
GROBO DOMAČE SUKNO				PREKAJEVALNICA / VRSTA UDARCA PRI TENISU							
RAZČLENITEV								ANTIČNO FENIČANSKO MESTO			
NAPRAVA ZA MERJENJE VIŠINE VODE								NEKDANJI CITROENOV AVTO			
DRŽAVA NA JV ZDA								AMERIŠKO MOŠKO IME (SAMUEL)			

NAGRADE V NOVO MESTO, URŠNA SELA IN KAMNIK

Žreb je izmed reševalcev 12. nagradne križanke izbral **Marka Burgarja iz Novega mesta, Mileno Župevec z Uršnih sel** in **Zdenko Slevec iz Kamnika**. Burgarju je pripadla denarna nagrada, Župevčeva in Slevčeva pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 17. aprila na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto,** s pripisom **"križanka 14"**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 12. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 12. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: STROŠEK, TRATINA, ROKOVAT, BIBIČ, KA, ETA, EMIL, SKUTA, SKITI, KOLORIT, KIN, AMON, ŠOLA, LIM, OTAVNIK, ATENKA, OKRA, REKTOR, VAIL.

Enotne vrste Zveze borcev NOB

Dolenjskemu muzeju srebrna plaketa Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije

NOVO MESTO - 29. marca je na redni letni skupščini borčevske organizacije, ki jo je sklical njen območni odbor, članica glavnega odbora Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije Ela Ulrih Atena najprej izročila direktorju Dolenjskega muzeja Zdenku Piclju srebrno plaketo ZZB NOB. Muzej jo je dobil za dolgoletno negovanje zgodovinske dediščine NOB, za varovanje objektov in za strokovno vodniško službo vedno številnejših obiskov mladine in drugih turistov na Rogu. Muzej vzdržuje tudi dve stalni zbirki s pričevanji o pomembnem deležu Dolenjske v letih bojev za osvoboditev.

Zdaj je v 25 krajevnih združenjih ZB območnega odbora Novo mesto 1.373 članov. Predsednik odbora Ludvik Golob je poročal o delu organizacije v zadnjem letu. Z minuto molka so gostje in delegati počastili spomin na 68 lani umrlih članov organizacije. Zaradi starosti in obolelih članov sta krajevni združenji v Stopičah in Škocjanu prenehali obstajati, enaki razlogi pa so člane ZB iz Gotne vasi in Ločne-Mačkovca združili s sosednjimi združenji. Krajevna združenja uresničujejo merila, po katerih je minister za delo, družino in socialne zadeve pred leti podelil ZB NOB delovanje v javnem interesu. Od tod stalna skrb borcev za vzdrževanje grobov in grobišč NOB, spomenikov in spominskih obeležij ter pomoč članom. Iz leta v leto naraščajo obveznosti do socialnih in zdravstvenih stanj, saj je krhko zdravje mnogih članov borčevske organizacije posledica specialnih bolezni, ki so posledica vojne. Te skrbi se zato ponavljajo in stopnjujejo.

Na zboru so govorili o ohranjanju spomenikov NOB republiškega in lokalnega pomena v širši dolenjski pokrajini. Skrb za vojaške vojne in mirnodobne invalide ter njihove svojce terja prav tako stalno čuječnost vrst ZB. Članica glavnega odbora ZZB Ela Ulrih-Atena je pohvalila doseženo visoko stopnjo enotnosti v dolenjskih borčevskih vrstah tako glede zvestobe ciljem kot nalogam, ki jih organizacija uresničuje.

Poteka 55 let od konca druge svetovne vojne, kar bodo organizacije počastile skupaj z drugimi domoljubnimi društvi predvsem s pokrajinskimi proslavami. Boris Gabrič je omenil, da bo za nas to predvsem vsakoletno veliko prvomajsko srečanje na Javorovici. O tem je govoril tudi Lojze Hren, ki je poudaril pomen letošnjih volitev ter aktivnost vrst ZB že pred njimi.

Na zboru, na katerem so bili tudi župani iz Dolenjskih Toplic, Škocjana in Novega mesta, so potrdili poročila, sprejeli delovne načrte za leto 2000 in dopolnjeni statut.

Odbor za obveščanje pri Območ. odboru ZZB NOB Novo mesto

Po dolgih letih divji petelin spet v belokranjskih gozdovih.

Semiški protest

Semičani zahtevajo, da je Bela krajina enotna volilna enota

SEMIČ - Semičani so že pred časom, ko so njihovo občino uvrstili v volilni okraj skupaj z občinami Osilnica, Kostel in Kočevje, protestirali ter zahtevali, da ostane Bela krajina enotna volilna enota. Po zadnjem predlogu, ki ga je pripravila strokovna komisija, pa so se Semičani znašli v volilnem okraju skupaj z Dolenjskimi Toplicami, Mirno Pečjo in delom mestne občine Novo mesto.

Seveda se Semičani spet ne strinjajo, argumente za enoten belokranjski volilni okraj pa utemeljujejo s tem, da kraji med Gorjanci in Kolpo sodijo skupaj tako po zgodovinski kot po geografski plati. "Vse tri belokranjske občine smo že pred leti podpirale ustanovitev belokranjske regije, ljudje iz Ljubljane, ki o nas odločajo, pa žal ne poznajo naše posebnosti. Tudi protest našega poslanca Andreja Fabjana ni pomagal, zato javno protestiramo proti takšnim anomalijam v politične namene," so med drugim zapisali v protestu, ki ga je podpisal semiški župan Janko Bukovec. Ker so Semičani po njihovem mnenju v volilnem okraju, kot ga je predlagala strokovna komisija, izolirani, pravijo, da se bodo morali odločiti - če bo obveljal - ali se bodo sploh udeležili volitev. Kot je dejal župan Bukovec, njegova občina namreč nima v volilnem okraju s topliško, mirnopeško in novomeško občino nikakršnih možnosti za normalno delo.

Protest s podobno vsebino je na predsednika državnega zbora dr. Janeza Podobnika naslovil tudi semiški občinski odbor SNS, protestno pismo pa je na državo že pred mesecem poslal tudi občinski odbor SLS.

M. B.-J.

• Občinski odbor SDS Semič se pridružuje vsem ostalim strankam v občini Semič in protestira proti delitvi Bele krajine kot volilnega okraja. Semič ne more pristati na volilni okraj skupaj z delom mestne občine Novo mesto in z Dolenjskimi Toplicami, ker je geografsko in infrastrukturno močno oddaljen in omejen z Gorjanci. Zahtevamo, da Bela krajina ostane enoten volilni okraj, ker bi v nasprotnem primeru to pomenilo grobo manipulacijo političnih strank z občani Semiča.

Divji petelin na Mirni gori

Priložnost, da se za stalno naseli

Če bi 1. aprila objavili, da je bilo na Mirni gori opaziti dvijega petelina, bi verjetno vsak pomislil na prvoaprilsko potegavščino. Na to sem pomislil tudi jaz, ko me je v soboto zjutraj poklical oskrbnik tamkajšnjega planinskega doma Dušan Dovžan in mi povedal za divjega petelina, ki smo ga vsi tako težko pričakovali. Prišel je iskat družico, ki smo jo že lani videvali po gozdu na Mirni gori.

Zagledal sem ga pod bukvo nad planinskim domom. Vozil je kočijo in klepal, da se je kar kadilo. Bojim se, da je kuro iz lanskega leta našla lisica Pepika, ki redno obiskuje planinski dom. Od decembra naprej je namreč ni več nihče videl v okolici, kar pa še ne pomeni, da je ni več med živimi.

Posnel sem dva filma, tako da je narejenih kar veliko posnetkov, ki bodo dokazovali obstoj te redke gozdne kure v belokranjskih gozdovih. Najlepša fotografija bo okvirjena in obešena v planinskem domu. Opozoriti je potrebno, da je petelin v času rastitve napadalen in kot tak tudi nevaren, posebno otrokom. Obiskovalce planinskega doma na Mirni gori opozarjamo, naj se divjadi ne približujejo in je ne vznemirjajo, kajti veliko let je preteklo, odkar je divji petelin zadnjič pel v tem gozdu. Sedaj je priložnost, da se tukaj za stalno naseli.

ANTON VRŠČAJ

ZA DIALIZNI SKLAD

V času od 20. marca do 2. aprila se je za projekt "Dializa 2000" nabralo 343.990 tolarjev, do sedaj je zbranih 17.480.736 tolarjev. Od 80 tisoč do 110 tisoč so darovali: Ivan Slapničar; in Stanko Plut; od 10.000 do 50.000 tolarjev: Koncert prijateljskih zborov: MPZ Trebnje, MPZ Tacen in MPZ Revoz (izkupiček prireditve); Antonija Vrlinič; sosedje pok. Kavščeк; HKS 28/3; Armed, d.o.o., Črnomelj; Stanka Štefanič, Podzemelj; od tisoč do 5 tisoč: Pavlina Kunič (nameto cvetja); PBS 20/3; Anica Smrekar; Edin Hodžič in PBS 17/3.

V sklad za drage instrumente pa so v tem tednu darovali: mama, bratje in sestra pok. Francija Kavščka iz Straže namesto cvetja 30.000 tolarjev, in Darja Orel 5.000 tolarjev. Vsem darovalcem se zahvaljujejo.

Denar je papir

Helena Blagne - Zaman, prva dama slovenske popevkarske sreče je v nedeljskem Zoomu izjavila približno tole: "Denar je nepomemben, denar je le papir in barva." Gre seveda za filozofijo tistih, ki imajo denarja toliko, da ne vedo več, kam z njim. Vprašajte tekstilno delavko, ki prinese vsak mesec domov petdeset tisočakov, kaj misli o pomembnosti cvenka. O papirju in barvi, s katero mora preživeti družino, prebiti mesec. Zanjo, za delavko namreč, je denar življenjskega pomena. Od ljubezni in notranje lepote ne more živeti niti ona, še manj njena družina. To zmore verjetno le Helena Blagne - Zaman.

Prav zato sem bil neprijetno presenečen na njenem nedavnem koncertu v Črnomlju. Ko sem hotel vstopiti v športno dvorano brez plačane vstopnice, sta me redarja domala zabrisala po pločniku, rekoč: "Plačaj, pa boš gledal in poslušal." Heleno Blagne - Zaman, namreč, in njene legendarne goste. Govoričenje pred kamerami je eno, življenje pa je nekaj drugega.

TONI GAŠPERIČ

Desetletje ubranega petja

Metliška vokalna skupina Lan s kvalitetnim in prijetnim nastopom praznovala deseto obletnico svojega dela

METLIKA - Sicer velika avla tukajšnje osnovne šole je bila v soboto skoraj premajhna za vse, ki so želeli prisluhniti metliški vokalni skupini Lan ob njeni deseti obletnici delovanja. S tem so se potrdile tudi besede župana Slavka Dragovana, ki je v svojem slavnostnem nagovoru dejal, da je v metliški občini veliko ljudi, ki ljubijo zborovsko petje. Žal pa je še posebej v Metliki vse manj mladih, ki bi znali zapeti lepo slovensko pesem.

Zato je še toliko bolj pohvalil pevke iz skupine Lan, ki gojijo pesem, ki bi ji sicer grozila pozaba. Na srce pa jim je položil, naj vztrajajo. O tem jih pravzaprav niti ni potrebno posebej prepričevati, saj v zboru, katerega umetniška vodja je že od vsega začetka prof. glasbe in diplomirana muzikologinja Mateja Jakša-Jurković in ki danes šteje 21 članic iz vseh treh belokranjskih občin, mnoge vztrajajo že dolga leta. Zbor, ki so ga osnovale novembra 1989, se je v začetku imenoval Dekliški pevski zbor metliške folklorne skupine Ivan Navratil. Januarja lani pa so ustanovile samostojno kulturno društvo Vokalna skupina Lan.

Številne pohvale z različnih zborovskih srečanj, gostovanj in regijskih revij dokazujejo, da je "vokalna skupina oblikovala kvalitetno zvočno podobo", kot so same zapisale. Pohvalno je tudi, da so si izbrale zelo raznolik in zahteven repertoar: od izvirnih belokranjskih in drugih slovenskih ljudskih pesmi do njihovih priredb, od srednjeveškega korala do renesančne polifonije, črnskih duhovnih pesmi, skladb iz 20. stoletja do priredb popevk. Na slavnostnem nastopu pa so dale prednost belokranjskim ljudskim pesmim, med katerimi so bile tudi nekatere manj znane. Nekaj pesmi so zapele ob klavirski spremljavi Andreja Kuniča in s tamburaši MFS Ivan Navatil pod umetniškim vodstvom Petra Jakše. Nasploh pa je njihov celovečerni nastop poleg ubranega petja odlikovala tudi pestrost, saj niso zgolj stale na odru, ampak so se po njem sprehajale, zaplesale, pesem iz njihovih grl pa se je oglašala iz vseh kotov avle.

M. B.-J.

JUBILEJNI KONCERT - Pevke vokalne skupine Lan so, razumljivo, saj so vendar Belokranjice, slavnostni koncert ob svojem jubileju posvetile predvsem belokranjskim ljudskim pesmim. Zato so tudi nastopile v metliški, poljanski in bojanski narodni noši. Njihov nastop je bil, kot že velikokrat doslej, odličen, in - kot je dejal metliški župan - naj bo tako tudi ob njihovi 20. in 30. obletnici. In še velikokrat vmes! (Foto: M. B.-J.)

DOBITNIKI GOLIEVIH PRIZNANJ

TREBNJE - Dobitniki letošnjih Golievih priznanj so Anica Zidar (za življenjsko delo na področju kulture), Darinka Tomplak (za organizacijsko delo na področju galerijske dejavnosti), Trebanjski oktet (za 20-letno delo na kulturnem področju) in KUD Marija Kmetova Šentlovrec - Zagriški fantje (za dolgoletno delo na kulturnem področju). Golieva priznanja bodo podelili na jutrišnji slovesni akademiji, na kateri bo slavnostni govornik dr. Marko Marin.

KONEC TEDNA V KLUBU TERMOPOLIS

ČATEŽ OB SAVI - Klub Termopolis v Termah Čatež bo v četrtek ob 21. uri zagotovil večer zimzelenih melodij z DJ Matjažem. Petkov dogodek, ki se bo začel ob 22. uri, so naslovili Lady's night, kjer bo delal prav tako DJ Matjaž. V soboto ob 22. uri bo znova Termopolis party.

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

ZLATA KRKA ZDRAVILIŠČA - Na slovenosti Turistične zveze Dolenjske in Bele krajine v novomeškem hotelu Krka so minulo sredo podelili najvišja priznanja Turistične zveze Slovenije. Zlati znak so za strokovno in kakovostno izvajanje turistične zdraviliške dejavnosti dobile Krka Zdravilišča, srebrni znak pa njen direktor Vladimir Petrovič. Srebrni znak je glavni tajnik Turistične zveze Slovenije Lojze Šoster podelil še Anici Bobič, turističnemu društvu Suha Krajina in Srednji šoli za gostinstvo in turizem Novo mesto, bronasti znak pa je prejel rafting klub Gimpex Straža. Predsednik Turistične zveze Dolenjske in Bele krajine Alojz Serini se je z darilom spomnil tudi nekdanje dolgoletne predsednice TD Trebnje Marijo Cugelj ter vodje šolskih delavnic na srednji šoli za gostinstvo in turizem Nika Veseliča. (Foto: M. Kotnik)

VEZI LJUBEZNI - V OŠ Adama Bohoriča v Brestanici so 31. marca ob dnevu odprtih vrat ustvarjali v kar 15 različnih delavnicah. Ta dan, naslovljen "Vezi ljubezni - vezi med ljudmi", je bil krona vrveža, ki je bil v brestaniški šoli ves marec. Na dnevu odprtih vrat so ustvarjale roke in ne samo te. "Ustvarjale so otroške želje, sanje, zato se je šola počasi spreminjala v tisti idilični svet ljubezni, kjer je vse lepo in prav," so besede ene izmed očaranih gledalk in gledalcev, ki so ob popoldanski zaključni prireditvi do zadnjega kotička napolnili šolsko jedilnico. (Foto: M. L.)

novoles

NOVOLES lesna industrija Straža, d.d.

VABI K SODELOVANJU

• lesne tehnike in
• mizarje

Kandidatom nudimo zanimivo, razgibano delo ter možnost dodatnega izobraževanja in napredovanja.

Oglasite se lahko osebno v kadrovski službi Novolesa ali pošljete pisne prijave v 8 dneh po objavi na naslov:

NOVOLES lesna industrija Straža, d.d., kadrovsko-pravni sektor, Na žago 6, 8351 Straža z oznako "za razpis".

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Mestna občina **Novo mesto**

INTERVENCIJE V KMETIJSTVU V MESTNI OBČINI NOVO MESTO - OBVESTILO

Mestna občina Novo mesto je izdala navodila za izvajanje programa finančnih intervencij v kmetijstvo Mestne občine Novo mesto za leto 2000.

Vse podrobnejše informacije glede uveljavljanja intervencij, ki so navedene v navodilu, lahko kmetovalci dobite na Mestni občini Novo mesto, Sekretariatu za kmetijstvo in turizem, Novi trg 6, na območnih enotah Kmetijsko svetovalne službe, Krajevnih skupnostih in Krajevnih uradih.

ZAHVALA

Včasih na poti življenja onemimo in ne vemo zakaj ? Zakaj bolečina, trpljenje, prezgodnji odhod? Takrat spoznamo svojo majhnost in nemoč. Dragi oče, skrb, delo in trpljenje - to bilo je tvoje življenje. Bolečino hudo si prestal, zdaj boš mirno spal, v naših srcih pa za vedno boš ostal.

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, brat in stric

JOŽEF BLAŽIČ

iz Stopič 33

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste te težke trenutke delili z nami, nam izrazili sožalje, darovali sveče in našega očeta v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala osebju Kliničnega centra Ljubljana, bolnišnic v Novem mestu. Hvala tudi sodelavcem Krke,tovarne zdravil, Pfleiderer Novoterm, vrtcu Pregrada, sodelavcem Mercatorja, Zavarovalnice Tilia, kolektivu Radia Krka, pevcem iz Šmihela, izvajalcu Tišine, gospodu župniku ter vsem, ki ste bili z nami na pokojnikovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi: žena, sinova in hčerke z družinami

POVABILO V DVA KRAJINSKA PARKA

PUSTI GRADEC - Zasebna turistična agencija Klepec iz Pustega Gradca pri Dragatušu je pred kratkim izdala prospekt, s katerim privablja goste v krajinska parka Lahinja in Kolpa. Prospekt je dobrodošla popestritev turistične ponudbe v črnomaljski občini.

BRALNA ZNAČKA ZA PREDŠOLSKE OTROKE

METLIKA - Minuli torek je bil v tukajšnjem kulturnem domu zaključek predšolske bralne značke, za katero sta tekmovala 102 otroka. Predstavil se je še Ciciklub iz Ljubljane, ki je mladim bralcem podaril knjižne nagrade, ogledali pa so si tudi igrico "Pravljica o mezinčku" potujočega gledališča Kranjski komedijanti.

POJASNILO Z ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE

METLIKA - Metliške svetnike je zanimalo, za kakšne organizacijske spremembe gre na tukajšnjem Uradu za delo. Jože Glazer z Zavoda RS za zaposlovanje je pojasnil, da ne gre za nikakršne spremembe, ki bi vplivale na vlogo in lokacijo urada. Razlog, da je bila za v. d. vodje Urada za delo v Metliki imenovana oseba iz Črnomlja, pa je v prerazporejanju kadrov, ki ga prilagajjo prevsem glede na število brezposelnih. Metliški Urad za delo namreč glede na število brezposelnih velja za manjšega v Sloveniji.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26
Novo mesto
☎ 068/33 70 200
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš mirno v grobu spala.

V 74. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta in tašča

ANTONIJA PRAZNIK

iz Pristavice 4 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Umrla je naša teta

MARA

Draga teta Mara, ti si odšla in ni te več med nami, vendar v naših srcih boš ostala za vedno, da ne bomo sami. Hvala ti za vse!

Tvoj Karlo

V SPOMIN

V naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori,
tvoj nasmeh med nami živi.

9. aprila mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in stric

ANTON KORAČIN

Selo pri Zagorici 6

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ugasnil nam je žarek sreče,
utihnilo srce ljubeče.
Doma nastala je praznina,
v srcih naših neizmerna bolečina.

V 88. letu starosti nas je zapustila ljuba mama, stara mama, prababica, sestra in teta

LJUDMILA MARIN

iz Migolice pri Mirni

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, sv. maše in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Podgorja, d.o.o. iz Šentjerneja, vaščanom iz Dol. Stare vasi, vaščanom Migolice, g. župniku za lepo opravljen obred, ge. Mari Logar za poslovilne besede, pevskemu zboru in pogrebni službi Novak. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustila naša žena, mama, teta ter babica

TEREZIJA KRALJ

roj. Medved
iz Velikega Gabra 29

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo sosedom Barletovim, Slakovim in Korevčevim za izkazano pomoč. Zahvaljujemo se tudi župniku ter pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Jože, sin Jože s Tanjo ter Darinka z družino

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustila naša draga

JOŽEFA BRKOPEC

z Gornje Težke Vode 12

Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in pokojnico spremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga teta MARA

MARIJA CAR TADIČ

Brezovica pri Suhorju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih lajšali bolečino, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo tako številno pospremili na zadnji poti. Hvala vsem, ki jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V žalosti in bolečini nas je v 74. letu zapustil naš ljubi mož, oče, stari oče in stric

MARTIN REMUS

iz Jablanic pri Kostanjevici

Iskrena hvala vsem, ki ste nas tolažili v teh težkih dneh in nam pomagali. Zahvala tudi Splošni bolnišnici Brežice, sosedom, sorodnikom, podjetjem Resistec, Filotec, KZ Krka Novo mesto, KS Kostanjevica za podarjeno cvetje, sveče, sv. maše, g. Žičkarju, pevcem, g. župniku in vsem prijateljem in znancem za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, sin, dedi, brat in stric

FRANC KAVŠČEK

iz Straže pri Novem mestu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vsem sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in številno spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Koklju, kolektivu Guma Grosuplje, g. Košaku za poslednje besede, pevskemu zboru Šmihel, g. župniku za lepo opravljen obred in pogrebni službi Oklešen.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 73. letu življenja nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

JANEZ ŽNIDARŠIČ

po domače Žnidaršičev Žan
iz Šentjerneja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in maše ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Še posebej se zahvaljujemo Splošni bolnišnici Novo mesto, dr. Furlanovi, dr. Vizčevi, gospodu župniku za lepo opravljen obred, Gasilskemu društvu Šentjernej, Šentjernejskim upokojencem, Vinogradniškemu oktetu, trobentaču za odigrano Tišino ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat

JANEZ ERŠTE

iz Srednjega Grčevja 2

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem, sodelavcem Petrola, Revoza, Ljubljanskih mlekarn, Laboda, govornici ge. Florjančičevi za besede slovesa, borcem, Interni bolnišnici Novo mesto - Intenzivni negi, dr. Stariču in gospodu župniku. Hvala tudi za darovano cvetje, sveče in za maše. Vsem še enkrat iz srca hvala!

Vsi njegovi

V 92. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

JANEZ BAVDEK

iz Straže

Pokopali smo ga v družinskem krogu na pokopališču v Vavti vasi.

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 6. aprila - **Irenej**
Petek, 7. aprila - **Darko**
Sobota, 8. aprila - **Albert**
Nedelja, 9. aprila - **Tomaž**
Ponedeljek, 10. aprila - **Mehtilda**
Torek, 11. aprila - **Leon**
Sreda, 12. aprila - **Lazar**

LUNINE MENE
11. aprila ob 15.32 - **prvi krajec**

kino

BREŽICE: Od 7. do 9.4. (ob 18.30) grozljivi film Globoka modrina. Od 7. do 10.4. (ob 20.30) drama Fantje ne jočejo. 12.4. (ob 18.30 in 20.30) komedija Ameriška pita.

ČRNOMELJ: 7.4. (ob 20. uri) in 8.4. (ob 17. uri) slovenski film Nepopisan list. 9.4. (ob 18. uri in 20.30) komdija Pobegla nevesta.

DOBREPOLJE: 7.4. (ob 20.30) akcijski film Začetek konca. 9.4. (ob 15. uri in 20.30) ameriški film Vse in še svet.

GROSUPLJE: 7.4. (ob 20. uri) ameriški film Vse in še svet.

IVANČNA GORICA: 6.4. (ob 20. uri) ameriški film Vse in še svet.

KOČEVJE: 8.4. (ob 18. uri) akcijski film Začetek konca. 10.4. (ob 18. uri) ameriški film Vse in še svet.

KRŠKO: 6.4. (ob 19. uri) komedija Sreča. 7. in 8.4. (ob 20. uri) ter 9.4. (ob 18. uri) drama Nemirna srca. 11. in 12.4. (ob 19. uri) slovenski film Nepopisan list.

METLIKA: 7.4. (ob 20. uri) komedija Pobegla nevesta. 9.4. (ob 18. in 20. uri) akcijski film 13. bojevnik.

NOVO MESTO: Od 6. do 12.4. (ob 18.30 in 20.30) ter 7. in 8.4. (ob 16.30 in 22.30) in 9.4. (tudi ob 16.30) komedija Ameriška pita.

RIBNICA: 8.4. (ob 22. uri) ameriški film Vse in še svet. 9.4. (ob 17. uri) akcijski film Začetek konca.

VELIKE LAŠČE: 8.4. (ob 20. uri) ameriški film Vse in še svet. 9.4. (ob 20. uri) akcijski film Začetek konca.

film

• ***AMERIŠKA PITA**, komedija (American Pie, 1999, ZDA, režija: Paul Weitz)*

Saj se še spomnite vseh tistih največkrat prav ameriških najstniških komedij iz zlatih kičastih osemdesetih, kjer srednješolce razganja do amena, kjer jim hormoni dobesedno štrlijo iz vseh telesnih lukenj in odprtin? Mule in mulci so v tem prav specifičnem podžanru komedije vedno hudo na trnih, daje jih nekakšna strašna vročica, tako značilna za adolescentska leta, še posebej za obdobje ob zaključku srednje šole. Kako tudi ne, saj se bliža matura, treba je narediti kakšnega "popravca", vozniški izpit, ušpičit kaj res izvirno nepozabnega, pa četudi nesramnega - komu, ni tako pomembno; učiteljem, staršem, sosedu - dokazati generacijsko pripadnost in vsesplošno priljubljenost, in sploh ne nazadnje, če ni kar na prvem mestu, nujno se je "dati dol". Točno takrat, pred zmagoslavno podelitvijo in na zaključni žurki, torej na maturanstskem plesu, tik preden se sošolci in sošolke raztepejo po faksih ali prvih službah, tik preden se začnejo prva "ta zaresna" razmerja, tik preden se zgodijo prvi nosečniški trebuščki.

Ameriška pita se niti najmanj ne ukvarja z vso to nedvomno kompleksnostjo prehodnega zrelostnega obdobja. Film prav tako gladko preskoči vsakršno moraliziranje, filozofiranje ali poantiranje tehtnih sporočil. Osredotoči se na eno samo: kako izgubiti nedolžnost. S težavo se ubada peterica prijateljev, ki so menda še edini "junfri" na vsej šoli. Kar se kasneje izkaže za neresnično, kajti mnogi njihovi vrstniki svojo seksualno inavguracijo in domnevno prakso skrbno promovirajo, pa čeprav gre za ponovno blefiranje in lažiranje. Toda v teh letih šteje imidž, tu konkretno videz frajerja, ki poleg vseh ostalih atributov tega statusa seveda tudi seksa. Skratka, pet potrebnih tipčkov strašno fantazira, kako bi, pa s kom vse bi, pa kaj vse bi, toda prav nič se ne zgodi. Bolj ko govoričijo, dlje so od cilja. Kako tudi ne, saj jim malodane "prihaja" že na tej prvi, verbalni ravni. Zato sklenejo pakt, ki jih zavezuje, da najkasneje na maturantskem plesu iz fantkov postanejo moški, dedci v vsej epski širini in skriti globini te besede ali kar pojma.

Očarljivost tega filmčka tiči predvsem v njegovi neposrednosti. Nič kaj ne skriva večnega dejstva, da so fantje v tistih letih pohotni, toda dekleta nič manj. Zaplete se seveda zaradi drugačnega pristopa. Pobje bi kar takoj, na horuk, punce pa zahtevajo flirtanje, zapeljevanje, razmerje se mora razvijati počasi, pridigajo, po korakih, najprej bi se na dolgo in široko pogovarjale, potem pride poljub na lice, pa spet bi malo debatirale, pa malo bolj konkreten poljub, uf, kje je šele "francoz", da o mečkanju sploh ne govorimo. Za ljubezen, dušno in telesno, se pač morajo potruditi. Tistih nekaj dolgih tednov iskanja pravega načina je za peterico huda "mantra". Eden se iz robatega športnika preobrazi v tankočutnega ljubimca, drugi si nabija ugled tako, da širi govorice o svojih podvigih, tretji bi lahko dobil, kar želi, če bi se mu le uspelo zlagati, kako da je zaljubljen, preostala dva pa se še kar naprej samozadovoljujeta, eden celo z vročo pito, toda le s tisto, ki jo speče mama. Toda na koncu srečno pride vsem, na pravem in naravnost v pravo mesto.

TOMAŽ BRATOŽ

Propagandne oglase
lahko naročite na telefonsko številko
068/39 30 514 ali **041/623 116**
ali na faks številko
068/39 30 540!

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Direktor: *Drago Rustja*
Uredništvo: *Jožica Dornič (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar*
Izhaja ob četrtkih. *Cena izvoda 220 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 1. polletju 5.460 tolarjev, za upokojence 4.914 tolarjev, za pravne osebe 10.920 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.*
Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.
Oglasi: *Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.900 tolarjev (v barvi 3.100 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.800 tolarjev (v barvi 6.200 tolarjev); za razpis 3.500 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.*
Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: *52100-601-59881.* Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: *970-7100-4405/9.*
Naslov: *Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.*
Telefoni: *uprava 068/39 30 500, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508* in *39 30 510, mali oglasi in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504* in *39 30 506.*
Telefaks: *(068) 39 30 540.*
Elektronska pošta: *info@dol-list.si* Internet *http://www.dol-list.si*
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.
Računalniški prelom in filmi: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*
Tisk: *DELO–TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.*

Male oglase
sprejemamo tudi na telefonsko številko
068/39 30 512
Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.
Osmrtnice in zahvale
sprejemamo tudi po pošti in na faks številko
068/39 30 540

KMETIJSKI STROJI

KMETOVALCI, Agroizbira, Slavko Prosen, Kranj, vam nudi ob 10 obletnici poslovanja popuste tudi do 18 % za sledeče blago: gume Barum, Ruma, akumulatorje Vesna, Topla, Bartog, zaganjače za traktorje Zetor, UTB, TV, Ursus, obračalne sisteme Sip Šempeter idr. Pokličite nas na ☎ (064)324-802 ali 326-870. 606

CISTERNO ZA gnojevko Creina Kranj, 2200-litrsko, dvoredni sadilec koruze Olt Osijek in enofazni drobilec koruze Mio Standard Osijek prodam. Boris Planinc, Zadružna 8 a, Črnomelj. 978

SAMONAKLADALKO Sip Šempeter, 19 m3, prodam. ☎ (068)81-632. 987

TRAKTOR Fiat, goseničar, 47 KM, obnovljen, prodam. ☎ (068)82-291 ali (041)606-770. 989

TRAKTOR ZETOR 5911, letnik 1980, generalno obnovljen, kot nov, registriran, prodam. ☎ (041)671-454. 993

SAMONAKLADALKO SIP, 19 m³, in krožne brane prodam. ☎ (068)78-338. 1010

TRAKTOR Deutz 4006 prodam. ☎ (0608) 78-006. 1023

PREVOZNE BAZENE za mleko prodam. ☎ (068)344-183 ali (041)717-737. 1039

KUPIM

JEDILNI KROMPIR kupim. ☎ (068)66-665. 1036

MOTORNA VOZILA

NISSAN MICRO, letnik 1987 in motorno kolo Tomos APN 6 prodam. ☎ (068)341-080. 975

R 4, rdeč, letnik 1989, registriran za celo leto, in prašiča prodam. ☎ (068)71-027. 1000

CLIO 1.2, letnik 1997, oasis oprema, kovinske barve, 5V, prodam. ☎ (068)73-883 ali (041)927-299. 1001

GOLF III CLD 1.9, 3V, bel, letnik 12/92, prodam. ☎ (068)73-069. 1003

JUGO 45, letnik 1986, dobro ohranjen, registriran do 10/00, prodam. ☎ (068)76-512.

R 5 CAMPUS, letnik 8/93, 3V, bel, prodam. ☎ (068)84-220. 1005

R CLIO 1.2 be bop, letnik 12/96, 59.000 km, 5V, radijsko CZ, blokada motorja, avtoalarm, prodam za 930.000 SIT. ☎ (041)358-125 ali (068)332-5106. 1013

R EXPRESS, letnik 1992, 133.000 km, prodam. ☎ (041)648-876. 1014

CITROEN AX caban 1.1 i, letnik 1993, 63.000 km, prodam. ☎ (068)53-028, po 16. uri. 1020

AUDI 80 1.9 TDI, letnik 1992, prodam. ☎ (031)558-346. 1026

UNO HOBY, letnik 1992, prva registracija 1993, bel, sončna streha, 81.000 km, nikoli karamboliran, prodam. ☎ (068)89-234. 1027

FIAT TIPO 1.6 AGT, letnik 1991, prodam. ☎ (068)25-101. 1028

FIAT TIPO 1.4 SX, letnik 1993, 99.000 km, bel, nikoli poškodovan, prodam za 620.000 SIT. ☎ (041)885-234. 1037

FIAT COMBI B, 2000 ccm, letnik 1990, 7 + 1 sedežev, 90.000 km, prodam. ☎ (041)629-641 ali (068)30-47-921. 1044

R MEGANE coupe, letnik 12/96, prodam. ☎ (041)249-552. 1046

OPEL VECTRA 2.0 i, letnik 1993, vsa oprema, prodam ali menjam. ☎ (041)628-851.

GOLF JX B 1.6, 77.000 km, 5 prestav, prva registracija 4/91, prvi lastnik, rdeč, registriran do 4/01, prodam. ☎ (040)204-706. 1015

POSEST

V NOVEM MESTU prodam hišo v III gradbeni fazi. ☎ (068)83-711, popoldan. 816

INDUSTRIJSKO HALO pri Ivančni Gorici, 1260 m², na parceli 2160 m² prodamo. Glam, d.o.o., ☎ (061)121-83-80, 121-83-85.

GRADBENO PARCELO v Šmarjeti prodam. ☎ (068)73-944. 1006

HIŠO na Kalcah - Naklem, 225 m², na parceli 1700 m², CK, telefon, primerno tudi za trgovino ali obrt, prodam. ☎ (01)256-70-49 ali (041)425-262. 995

STAR SENIK, predelan, samo za postavitev ugodno prodam. Zraven je tudi strešna opeka, velikosti 8 x 6 m. ☎ (068)341-056, zvečer.

LEPO atrijsko hišo v bližini Čateških toplic, 120 m², podkleteno, 35 m², in prizidek, 80 m², obnovljeno, popolnoma opremljeno, vsi priključki, vrt 1800 m², ugodno prodamo. Možnost odkupa zemlje 7000 m², delno zazidljivo. ☎ (031)34-64-64. 1031

VIKEND - ZIDANICO z vinogradom, 350 trt, voda, elektrika, telefon, asfalt, lepa lokacija (Armeško pri Brestanici), prodam. ☎ (0609)611-252. 1033

V NOVEM MESTU ali okolici kupim manjšo zazidljivo parcelo. ☎ (068)342-065.

GRADBENO PARCELO (do 30.000 DEM) ali hišo (do 150.000 DEM), v okolici Novega mesta kupim. ☎ (068)322-425. 1048

PREKLICI

MARIJA ADLEŠIČ, Moše Pijade 2, Črnomelj, prepovedujem komurkoli posege, obdelavo, prevoz po zemljiščih, na katerih imam solastniški delež (v k.o. Loka, Zastava, Talči Vrh). 990

ANTON JAMŠEK, Šmarješke Toplice 31, za vedno prepovedujem Petru Jamšku, Šmarješke Toplice 27, kakršenkoli stik z našo družino, žaljive besede ter vstop na naše ozemlje. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal. Istočasno mu prepoveduje tudi moj oče Alojz Jamšek dajanje zemlje v najem, dokler ni dodeljen nujni delež. 1016

PRODAM

OPAŽ in ladijski pod, smrekov, z dostavo, prodam. ☎ (063)451-082. 482

PLINSKI PRETOČNI BOJLER WR 350-1 Junkers Bosch, nov, še zapakiran, za 40.000 sit prodam. ☎ (041)860-134. 546

LETNE GUME Michelin 155/70/13 ugodno prodam. ☎ (068)324-377. 698

CIPRESE za živo mejo, okrasno drevje in grmovnice prodam. ☎ (0608)20-391 ali (041)564-621. 825

SMREKOVO OBLOGO, ladijski pod, širine 5, 7, 9 in 11 cm, debeline 13, 16 in 20 mm, brune, okrasne zaključne letve, prodam. Možna dostava. Družinska vas, ☎ (068)73-587. 901

DOBRO domače žganje sadjevec prodam. ☎ (068)83-636. 974

PREKAJENE ŠUNKE in belo vino belokranjec ugodno prodam. ☎ (068)50-220.

VEČJO KOLIČINO komposta in hlevskega gnoja prodam. Možna dostava. ☎ (041)629-442. 997

RDEČE BIZELJSKO vino, kvalitetno, prodam. ☎ (0608)62-620. 1017

NOV MOTOR mesage prodam po ugodni ceni. ☎ (068)28-028. 1018

VEČJO KOLIČINO komposta in hlevskega gnoja prodam. ☎ (041)629-442. 1040

MANJŠI CIRKULAR prodam. ☎ (068)28-939. 1045

AVTOSEDEŽ Chicco, nahrbtnik Chicco, voziček CAM in tricikel prodam. ☎ (068) 341-528. 1047

SENO, balirano in nebalirano, prodam. ☎ (068)83-728. 976

KVALITETNO SENO in otavo prodam. ☎ (041)572-242. 1002

RAZNO

GRADITELJI, POZOR! Izdelujemo strojne estrihe in strojne omete po ugodnih cenah. ☎ (041)642-762. 782

VEDEŽEVANJE KONDOR
LJUBEZEN, POSEL, ZDRAVJE
090-44-27
VZEMITE USODO V SVOJE ROKE!
156 SIT/min.

SUZUKI
AVTO prodaja vozil
mehanika
kleparstvo
ličarstvo
Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
Krediti na položnice ali odlog plačila!
50 % zdaj, 50 % čez dve leti!
Odkup 10 let starega avta
200.000 tolarjev!

GRADIMO ZA VAS
- 3. gradbena faza 45.000 SIT/m² na ključ 100.000 SIT/m²
- najugodnejše stavbno pohištvo in garažna vrata
- montažne garaže že od 270.000 SIT
- pokrivanje streh z vsemi kritinami

MASA TTS, d.o.o.
tel.: **041/518-507, 040/244-337**, telefax: **0608/87-134**

V poslovnem centru "HEDERA" Bršljin, Novo mesto, oddamo urejeno pisarno v izmeri 45 m². Tel.: **068/378-710, 041/242-680.**

V Interspar centru Bršljin Novo mesto takoj **oddamo v najem** trgovski lokal 10 m². Informacije na tel.: **061/232-17-97.**

JASNOVIDEC BATO. Cena 5000 SIT. Osebne podatke pošljite na naslov: NS, poštno ležeče, 3322 Velenje. 916

TRAVNIKE za košnjo oddam. ☎ (068)65-887. 973

DELNICE VIZIJE, Krke, vseh ostalih skladov ter podjetij lahko prodate preko borzno-posredniške hiše Medvešek Pušnik, Mercator center Novo mesto. Po želji gotovina takoj za vse PID-e. ☎ (068)39-30-262. 979

ZA NAŠEGA MALČKA iščemo varstvo na domu v Bršljinu. Zaželjena upokojenka. ☎ (068)323-231 ali (041)385-875. 981

SKRBNO VARSTVO za vašega otroka na našem ali vašem domu nudimo. ☎ (068)499-330. 984

POČITNIŠKO STANOVANJE v Izoli - Simonov zaliv oddam v juniju, juliju in avgustu. Zbiramo rezervacije. ☎ (066)643-563.

ZAVAROVANCI Avstrijske zavarovalnice WIENER STAEDTISCHE - WVP! Če ste vplačali enega ali več obrokov življenjskega zavarovanja, vam povrnemo del vplačanega zneska, tudi če ste izgubili polico! ☎ (062)622-227, od 10. do 14. ure. 992

V CENTRU Trebnjega oddam prostor za pisarniško, trgovinsko ali mirno obrt. ☎ (068)45-607 ali 40-130. 998

RAČUNOVODSTVO in statistiko za srednjo in visoko šolo inštruiram. ☎ (068)324-377. 1029

TRGOVINO v Jurni vasi oddam v najem. ☎ (068)89-742. 1035

BASIST in kitarist s svojo opremo iščeta harmonikarja (po možnosti klaviaturista) za skupno igranje. ☎ (041)236-832. 1050

ČE GRADITE, si lahko izposodite kovinske punte in opažne plošče. ☎ (068)33-46-106.

POROČNA VABILA in vizitke tiskamo. Zlatotisk Novo mesto, ☎ (068)25-953. 977

SLUŽBO DOBI

ZAPOSLIMO OSEBO z delovnimi izkušnjami in s popolnim poznavanjem kontnega okvirja za gospodarske družbe in sistema dvostavnega knjigovodstva ter okvirno poznavanje sistema DDV. Delovno razmerje sklenemo za določan čas z možnostjo stalne zaposlitve. Vloge sprejemamo do popolnitve delovnega mesta. Biro BONUS, d.o.o., Kočevarjeva 1, Novo mesto, ☎ (041)786-444. 909

ČE SI STAR (-A) do 25 let, imaš trgovsko izobrazbo in voljo do dela v butiku v Novem mestu, pokliči na ☎ (068)316-124 ali 321-535. 983

REDNO ZAPOSLITEV ter stimulativno nagrajevanje nudimo trgovki iz okolice Brežic, Slovenske vasi ali okolice. ☎ (068) 375-601, od 8. do 15. ure vsak delavnik. 986

SODELAVCE za prodajo ognjičeve kreme Ringelblumen Balsam iščemo. ☎ (062)320-30-79, od 7. do 14. ure, Tara, s.p., Maribor.

KUHARJA (-ICO) zaposlimo. Delo je dopoldansko, sobote in nedelje proste. ☎ (068)323-751. 996

PARNAD
VORWERK
vabi k sodelovanju sedem sodelavcev na področju Dolenjske, ki jih veseli delo trgovskega zastopnika

Nudimo vam:
- izobraževanje in praktično usposabljanje,
- stimulativno nagrajevanje,
- možnost napredovanja.

Od vas pričakujemo:
- da ste starejši od 23 let,
- imate osebni avto in vozniško dovoljenje,
- vsaj IV. stopnjo izobrazbe.

Pisne prijave s pripisom "Razpis" pošljite na naslov:
PARNAD, d.o.o.,
Cesta v Gorice 33, 1000 Ljubljana
ali po e-mailu PARNAD1@k2.net

V **T.P.C. Slovenska vas** (bivši remontni zavod) **redno zaposlimo** avtokleparja, avtomehanika ali ključavničarja z znanjem varjenja za montažo izpušnih sistemov. Informacije: **041/617-700.**

Steklarstvo VIDMAR
Miran Vidmar, s.p., iz Broda 11 v Novem mestu **zaposli 2 steklarska delavca** za nedoločen čas. Informacije dobite po telefonu **33-79-090.**

COMMEX, d.o.o., servis za čiščenje, honorarno zaposli čistilko v Mokronogu in v Škocjanu. ☎ (041)757-648. 1007

NATAKARICO zaposlimo v gostilni Mokronog, ☎ (068)49-650, zvečer. 1008

MOŽNOST dobrega zaslužka. ☎ (041)857-839. 1019

TOMI BAR v Šegovi ul. v Novem mestu redno ali honorarno zaposli dekle za delo v strežbi. ☎ (041)621-890. 1025

STANOVANJA

DVOSOBNO STANOVANJE, opremljeno, v Ljubljani-Rudnik oddamo, najraje študentom. ☎ 068/323-673 (po 16. uri).

SOBO v okolici Šmarjete ali Škocjana najamem. ☎ (068)73-245. 1009

V NOVEM MESTU, v Šegovi ul., prodamo takoj vseljivo dvosobno stanovanje, 54 m². ☎ (068)78-030 ali (041)643-999. 1043

ŽIVALI

VALILNICA GUNJILAC s Senovega sprejema naročila za enodnevne in večje piščance. ☎ (0608)71-375. 39

SPREJEMAMO NAROČILA za enodnevne, kilogramske bele piščance ter rjave in grahaste jarkice. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 166

MLADE NESNICE, hisex, rjave in grahaste, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila zbirajo: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, in Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068)84-111. 985

TELICO SIMENTALKO, brejo 7 mesecev, prodam. ☎ (068)25-248. 994

LOVCI, POZOR! Ugodno prodam leglo planinskih goničev odličnih staršev, primerni za gonjo divjih prašičev in iskanje krvnih sledi. ☎ (0608)59-360 ali (041)698-937. 1012

KOZLIČKA, starega 2 meseca, in drva za centralno kurjavo (bukev, gaber), prodam. ☎ (068)78-216. 1022

RJAVE in grahaste jarkice, stare 9 in 11 tednov, prodajamo, zbiramo pa naročila za bele piščance za 15.4. po 340 SIT/kg. Vrtačić, Pristavica 1, Šentjernej, ☎ (068)71-287 ali (031)712-995. 1024

PRAŠIČE, težke cca 100 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)30-71-630. 1030

KOBILO z žrebetom prodam. ☎ (068)89-697. 1032

KRAVO SIMENTALKO v šestem mesecu brejosti in telico simentalko v devetem mesecu brejosti prodam. Pečjak, Črmošnjice 49, Stopiče. 1041

TELICO SIMENTALKO, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)344-103. 1042

2 PRAŠIČA po 80 in 100 kg in 200 bal suhega sena prodam. ☎ (068)71-296. 1011

salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

ŠPORTNI CENTER
FIT FUN
FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA
Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)
Novo mesto
Tel.: 068/322-827

PROTEKT P NOVO MESTO

Podjetje za varovanje premoženja in oseb, d.o.o.
Novo mesto
Seidlova 5
tel.: **068/325-325**
faks: **068/3917-305**

Verjemite ali ne...
RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 | Kum 105,9

ROLETARSTVO
MEDLE
Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

PVC STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

VEKA

ISO 9002 — Deutscher Akkreditierungs Rat DAR
99 ZAG SIST 1018 - 1995 klasa C

TENDE
* ravne
* kupolaste
* balkonske
* senčniki

ZA VAŠ DOM, POSLOVNI OBJEKT

DNEVI UGODNOSTI IN UŽITKOV.

ODGOVORI NA 3 VPRAŠANJA
OPEL
IN ODPELJI VOZILO ZA 3 DNI

Bližajo se lepi dnevi. V vseh prodajno-servisnih centrih Opel se bodo začeli dnevi odprtih vrat, ko boste lahko izkoristili privlačen paket posebnih priložnosti:

- **brezplačni preventivni pregled vašega vozila Opel;**
- **testne vožnje različnih modelov vozil Opel;**
- **predstavitev vozil Corsa Champion;**
- **nagradna igra.**

Preizkusite prodajne uspešnice in spoznajte nove modele. Dnevi odprtih vrat so izredna priložnost za izbiro vašega najljubšega vozila Opel.

Obiščite svojega prodajalca vozil Opel. V dneh med 12. in 15. aprilom bodo vrata za vas odprta ves dan!

Za vse podrobnosti o nagradni igri vprašajte svojega Opel prodajalca.

OPEL

AVTOHIŠA KOLMANIČ & Co. d.o.o., Maribor, tel. 062 450 29 50 • AH KOLMANIČ & Co., podružnica AVTO MAROVT, Poljčane, tel. 062 825 078 • AH KOLMANIČ & Co., podružnica KRAUTBERGER, Radlje ob Dravi, tel. 0602 780 440 • AVTOHIŠA HVALEC, Kidričevo, tel. 062 796 334 • AVTOHIŠA HVALEC, Ptuj, tel. 062 778 346 • AVTOHIŠA KOLMANIČ & DOKL, Murska Sobota, tel. 069 31 645 • AVTOHIŠA MARKOVIČ, Maribor, tel. 062 101 289 • HORSER d.o.o., Lendava, tel. 069 76 020 • SALON VOZIL CITY MARIBOR, Maribor, tel. 062 230 13 10 • **AVTOTEHNA VIS d.o.o.**, Ljubljana, tel. 061 18 18 531 do 534 • AVTOTEHNA VIS IN KOSEC, Domžale, tel. 061 716 092 • AVTOTEHNA VIS IN MAHKOVIC, Sava pri Litiji, tel. 061 874 112 • AVTOTEHNA VIS IN PINTAR, Kranj, tel. 064 224 621 • AVTOTEHNA VIS IN PIŠEK, Škofja Loka, tel. 064 654 100 • SERVIS TROBEC, Ljubljana, tel. 061 12 32 535 • **AVTOCENTER CELEIA**, Celje, tel. 063 425 460 • AVTOHIŠA JAKOPEC, Velenje, tel. 063 864 380 • **ISTRABENZ AVTO**, Koper, tel. 066 48 23 • ISTRABENZ AVTO IN ARTUS, Portorož, tel. 066 771 983 • VIKTOR d.o.o., Sežana, tel. 067 31 620 • **KRUNO d.o.o.**, Brežice, tel. 0608 602 300 • AVTOHIŠA KRUNO d.o.o., poslovalnica Trebnje, tel. 068 460 510 • KRUNO d.o.o., poslovalnica Novo mesto, tel. 068 39 30 360

Bfuma
PRODAJA GUM
VULKANIZERSTVO
BRUNSKOLE MATIJA s.p.
HRAST 1a 8331 SUHOR
tel. 068 50475 mobitel 0609 619 339

LERAN, d.o.o.
Novo mesto
Lebanova 24
http://www.nepremicnine.net/leran/
e-mail: leran@siol.net
tel./fax: **068/322-282**
tel. **068/342-470**
mobitel: **0609/633-553**
041/633-553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Šmarjeških Toplicah, Malem Vrhu pri Brežicah, Orešju, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Dobindolu (Uršna sela), Škocjanu, na Bučki, Dol. Ponikvah, Viru pri Domžalah in drugod;
- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Ljubljani;
- **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, v okolici Podbočja, na Tolstem Vrhu, v Karteljevem (Poljane), v Šentjerneju (nad Pleterjem) in drugod;
- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentrupertu, Grobljah pri Šentjerneju, Šmarjeških Toplicah, Novem mestu, na Vrhu pri Pahi;
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), Črnomlju (picerija, diskoteka);
- **KMETIJE:** v Orešju, na območju Bele krajine in drugod;
- **NAJEM:** oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

e ŠPORT

IZŠLA JE APRILSKA ŠTEVILKA REVIJE E-ŠPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh aprilske številke so naši gostje: Jure Kastelic, Mitja Kunc, Uroš Murn, Slavko Duščak, Matjaž Tovornik, Helena Javornik, Maja Matevžič, Bojan Rak... Pišemo o slovenskem tenisu, nogometu, NBA ligi, America s cupu... Fotoreportaže vas bodo popeljale v Planico in na zaključek smučarske sezone v Bormio.

Na modnih straneh vam predstavljamo maturantska oblačila za vse okuse. Pišemo o ljubljenkah letošnje mode - bluzah, o legendarnem modnem jeansu, lahkih in udobnih poletnih pleteninah, rožastih vzorcih, pikastih oblačilih... Predstavljamo kreatorja Narcisa Rodrigueza in mlade manekenske obraze.

Avtomobilske strani vas bodo z obširno reportažo popeljale na Mednarodni avtomobilski salon Ženeva 2000. Preizkusili smo: Renault espace 2.0, Fiat multiplo 1.9 JTD in Mazdo premacy 1.8. Predstavljamo Audi A2 in Alfo 156 sportwagon. Pišemo o formuli 1 in še drugih z bencinom začinjenih vsebinah.

Aprilska številka revije E-ŠPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov! Prav tako vas čakajo tudi nove, pomladne E-ŠPORT KRIŽANKE!

PRIMERA *pomladni veter*

*od 2.999.900,00 sit**

NISSAN PRIMERA 1.8 16V Comfort Plus. Zmogljiv, tehnološko napredni motor 1.8 16V z nizko porabo goriva, ABS, prednji in stranski zračni blazini, bočne ojačitve v vratih, samodejna klimatska naprava, potovalni računalnik, daljinsko centralno zaklepanje, Super Lock sistem zaklepanja el. pomik stekel, centralna predna sedeža...

NISSAN

* cena velja za osnovni model PRIMERA 1,6 16 V Comfort
Pooblaščeni zastopnik za Slovenijo:
NISSAN ADRIA d.o.o., Ljubljana
Pooblaščeni trgovci v Sloveniji:
• **AVTONISS**, Ljubljana, telefon: 061/ 18 18 650
• **AVTOTRUNK**, Ljubljana - Ježica, telefon: 061/ 16 83 899
• **AVTOSERVIS PIŽEM**, Domžale, telefon: 061/ 16 27 100
• **NISSAN SERVIS KRULC**, Moravče, tel.: 061/ 731 143
• **AVTOHIŠA FERK**, Maribor, telefon: 062/ 224 478
• **NISSAN HVALEC**, Ptuj, telefon: 062/ 785 849
• **MG** d.o.o., Mota, telefon: 0602/ 85 888
• **PANADRIA Celje**, Celje, telefon: 063/ 425 43 70
• **AVTO KUK**, Slovenske Konjice, telefon: 063/ 753 984
• **AVTOHIŠA KOS**, Pobrežja, telefon: 063/ 702 230
• **AVTOSERVIS LIPNIK**, Velenje, telefon: 063/ 897 45 90
• **AVTO MOČNIK**, Kranj, telefon: 064/ 242 277
• **AVTOSERVIS GORICA**, Nova Gorica, tel.: 065/ 13 55 721
• **AVTOMEHANIKA FABJAN**, Branik, telefon: 065/ 57 012
• **AVTOMEHANIKA VIDRIH**, Otočec, telefon: 068/ 75 180
• **AVTOMEHANIKA ZIERER**, Sevnica, tel.: 0608/ 40 589
• **AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA**, telefon: 069/ 32 209

Razstavni program
planiranje in projektiranje
krajinska arhitektura
informatika
izobraževanje
visoke gradnje
inženirske gradnje
zaključna dela
obnova in sanacije
montažna gradnja
instalacije in energetika
varstvo okolja
gradbeni materiali
gradbena mehanizacija

SEJEM MEGRA

11. - 15. april 2000
Gornja Radgona

13. mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov

POMURSKI SEJEM

Delovni čas sejma: od 9. do 18. ure

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal

OBRTNA CONA GROSUPLJE

Informacije:
IMOS d.d.
Dunajska 56,
Ljubljana
tel.: 17 33 366
17 33 329

V obrtni coni v Grosuplju je mogoče kupiti ali najeti lokale in poslovno-skladiščno-proizvodne prostore, dokončane do 3. faze. Prevzem takoj!

IMOS investicijske gradnje

PORTRET TEGA TEDNA

Dr. Ludvika Baraga - Žiberna

V lanskem letu so na oddelku za transfuziologijo novomeške bolnišnice zbrali 2.090 litrov krvi, na odvzem pa je prišlo 4.653 krvodajalcev; seveda je med temi prijavljenimi večina takih, ki so prišli večkrat. Vsekakor je bilo lani prijavljenih 390 krvodajalcev več kot leto poprej, med vsemi pa je bilo 171 takih, ki so kri dali prvič.

"Na našem oddelku zbrana kri zadostuje za potrebe novomeške bolnišnice," pravi dr. Ludvika Baraga - Žiberna, dolgoletna predstojnica oddelka za transfuziologijo. Jutrišnji svetovni dan zdravja je posvečen krvi in poteka pod geslom Kri rešuje življenje! Moja kri, varna zame, zate, za vsakogar. "To je vsekakor res in ima globlji pomen. Krvodajalec, ki živi zdravo, ima gotovo tudi bolj zdravo in s tem varno kri. Če bomo vsi živeli zdravo, bo tudi obolevnosti manj in bo potreba po krvi manjša, tista, ki jo bodo odvzeli, pa bo boljša, bolj zdrava. Skratka - varna kri se začne pri meni, pri vsakem posamezniku posebej in vedno znova," pravi zdravnica.

Dr. Baraga - Žiberna je predstojnica bolnišničnega oddelka, ki sicer nima pacientov, a je bolnikom še kako potreben. Ne samo da kri tukaj odvzamejo, marveč vsako odvzeto dozo testirajo - tudi če gre za stalnega in rednega krvodajalca - na AIDS, 2 tipa zlatenice in sifilis, kri predelajo v posamezne komponente, jo pripravijo za transfuzijo, opravljajo preiskave bolnikov, za katere pripravljajo kri, in nosečnic ter opravljajo še vrsto drugih zahtevnih nalog. Vsekakor gre za izjemno odgovorno in pomembno delo, saj so napake pri takem delu za bolnika lahko usodne. Varna kri pa rešuje življenje. Varna kri je tista, ki ne vsebuje virusov, parazitov, drog, alkohola, kemičnih snovi ali drugih primesi, ki bi lahko škodovale človeku in ogrozile njegovo zdravje.

Danes dela na oddelku 10 ljudi, od tega sta dve zdravnici specialistki. Oddelek domuje v kleti kirurške bolnišnice tako kot večina drugih v slovenskih bolnišnicah. "Ti oddelki so nastajali sorazmerno pozno, za vsemi drugimi, in ker je bilo povsod drugje že zasedeno, kajti v vseh bolnišnicah je stiska s prostorom, so nas odrinili v klet," se nasmeje dr. Žibernova, prva specialistka transfuziologinja v Novem mestu. "V začetku je bilo prostora več kot dovolj, danes je pa že precej tesno in izkoriščena je že vsaka luknja." Soba predstojnice je bolj podobna študentovski: miza, stol, kavč, omara in umivalnik. V začetku je bila ta sobica nekaj časa tudi njeno stanovanje.

Čeprav je zdravnica dr. Baraga - Žiberna doma iz Mokronoga in je gimnazijo obiskovala v Novem mestu, je le nekakšna birokratska zahteva pripomogla, da je prišla v novomeško bolnico in potem tam tudi ostala. Po končanem študiju je zdravniški staž želela opravljati v Ljubljani, a so takratni predpisi zahtevali, da ga po nekakšni krajevni pripadnosti opravlja v Novem mestu, sicer ji ga zavod ne bi plačal. In tako je Novo mesto in celotna regija kmalu dobila prvo redno zaposleno na oddelku za transfuziologijo, prvo specialistko transfuziologinjo, prvo in za sedaj še edino predstojnico tega oddelka, kamor vsak teden ob torkih in četrtkih pride 80 do 100 krvodajalcev. "Večino stalnih poznam, še več po krvni skupini kot po priimku," se nasmeje prijetna gospa, tudi sama krvodajalka. "Še en odvzem mi manjka, pa bo 40-krat!" se pohvali.

Ta zdravnica, ki ima vsak dan opraviti s krvjo in najbolje ve in vidi, kako kri dejansko rešuje življenje, se boji ene stvari - krvi, krvi na cestah. Te pa je veliko, veliko preveč. Zato se tako nerada vozi z avtom. Za urejanje vrta, oblikovanje gline, slikanje na svilo ali klekljanje, kar je njeno veselje, ga res ne potrebuje. V službo in domov pa hodi peš.

A. BARTELJ

iz slovenske lirike

Je pa davi slanca pala

Je pa davi slanca pala
na zelene travnike,
je se rožce pomorila,
vse te žlahtne rožice.

Men pa ni za žlahtne rožce,
če jih slanca pomori,
men je le za dekle moje,
če me ona zapusti.

Prav na sredi mojga srca
ena rožica cveti,
če ne boš ji prilivala,
se gotovo posuši.

"Kaj ji bodem prilivala,
nimam vinca ne vode?
Pa ji bodem prilivala
svoje svetle solzice."

MMS PORTOROŽ 2000

PORTOROŽ - Županja Občine Piran razpisuje javni natečaj za 23. Mednarodni festival zabavne glasbe MMS Portorož 2000, ki bo potekal od 15. do 23. julija. Prijavnice bodo sprejemali do 17. aprila na naslov: Agencija Plahutnik, Bošamarin 32, Koper. Za otroški in najstniški MMS je razpis podaljšan do 4. maja.

PISANICE IN DRSANKE

METLIKA - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika vabi na predvelikonočne ustvarjalne delavnice, na katerih bodo izdelovali belokranjske pisanice in drsanke. V ponedeljek, 10. aprila, bodo ob 17. uri izdelovali drsanke v knjižnici na Suhorju. V sredo, 12. aprila, bodo ob 16. uri pisali pisanice v "kotičku" v Gradcu, ob 17. uri v sejni sobi na metliškem Pungartu, naslednji dan ob 16. uri pa še v knjižnici na Radovici. V petek, 14. aprila, se boste lahko ob 17. uri preizkusili v izdelovanju drsank v sejni sobi na Pungartu. Za drsanke prinesite s seboj olfa nož in v trdo kuhana obarvana jajca, za pisanice pa izpihana jajca in pisače.

Arheološko bogastvo Novega mesta

Dolenjski muzej je izdal pomembno arheološko publikacijo - Izjemno arheološko bogastvo Novega mesta - Letošnja izkopavanja na Kapiteljski njivi že potekajo

NOVO MESTO - Dolenjski muzej je svojo skorajšnjo petdesetletnico (praznoval jo bo 1. junija) in stodesetletnico arheoloških izkopavanj v Novem mestu počastil že z dvema razstavama, konec prejšnjega tedna pa še z izidom pomembne arheološke publikacije Boruta Križa Novo mesto V - Kapiteljska njiva, s katero znova opozarja na izjemno bogastvo in pomembnost novomeške arheološke dediščine v evropskem merilu ter utrjuje novomeško arheologijo v zavesti domače in tuje strokovne javnosti.

Novo mesto se z velikim številom arheoloških najdišč na območju mesta in v njegovi bližnji okolici ter s številnimi pomembnimi arheološkimi najdbami v zadnjem obdobju vpisuje med najpomembnejša arheološka najdišča v Evropi, njegov pomen pa z novimi izkopavanji samo še narašča. Eno največjih in najpomembnejših najdišč v Novem mestu je Kapiteljska njiva, kjer je bilo doslej raziskanih osem prazgodovinskih gomil z grobovi iz časa kulture žarnih grobišč ter starejše in mlajše železne dobe. Rezultati terenskih arheoloških raziskav na Kapiteljski njivi so sistematično prikazani v treh od petih monografij, ki so izšle v knjižni zbirki Carniola Archaelogica. Zbirko so v Dolenjskem muzeju začeli izdajati leta 1986 na pobudo pok. arheologa Toneta Kneza, ki je tudi avtor prvih treh knjig.

V najnovejši peti knjigi so na že ustaljen način z opisi, terenskimi in kabinetnimi risbami ter s fotografijami in načrti predstavljene najdbe iz gomil IV in V ter iz skeletnega planega groba I, ki je ležal med gomilama II in IV. Izkopavanja, ki jih je izvajal Dolenjski muzej v sodelovanju z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, so potekala poleti leta 1992 ter spomladi in poleti leta 1993. Grobovi v obeh gomilah so skeletni, v njih pa so bili številni grobni pridatki, vendar zelo poškodovani zaradi oranja, nekateri so bili uničeni pri kopanju obrambnih jarkov med drugo svetovno vojno, svoje pa sta opravila še kisla dolenjska zemlja in zmrzal. Tako se v grobovih niso ohranili organski pridatki (hrana, pijača, tkanine, leseno in pleteno posodje), pač pa predmeti, izdelani iz žgane gline, stekla, jantarja, brona, železa, svinca in cinka ter zelo redki predmeti, izdelani iz kosti, se pravi različno posodje, nakit, orožje in oprema. V gomili IV po številu pridatkov izstopa grob 2, v katerem so našli lončeno, stekleno in jantarno ogrlico, bronasto fibulo, bronasti zapestnici idr. V gomili V pa istopa t. i. knežji ženski grob, v katerem so med drugim našli množino steklenega in jantarnega nakita, dopolnjenega z lističi iz zlate pločevine. Najdbe novejših izkopavanj bodo predstavljene v naslednjih knjigah zbirke Carniola archaelogica.

Medtem pa zavarovalna arheološka izkopavanja na Kapiteljski njivi potekajo naprej. Letos so z njimi začeli ta teden. Raziskati namrevajo vzhodni in skrajni zahodni del grobišča. Kot je povedal vodja izkopavanj arheolog Borut Križ, načrtujejo izkop dobrih 1000 m² velike površine arheološkega najdišča. Pričakujejo, da se tu nadaljuje plano mlajšeželeznodobno grobišče in gomilno grobišče.

M. MARKELJ

DELA ZA DESETLETJA - Na Kapiteljski njivi potekajo sistematična arheološka izkopavanja že več kot deset let, trajala pa bodo gotovo še nekaj let. (Foto: MiM)

Verini vodomci na plakatu

Glinasti ptiči Vere Vardjan, na katere je mogoče tudi piskati, so postali razpoznavni znak 13. razstave domačih in umetnostnih obrti

VELIKI NERAJEC - Vero Vardjan iz Velikega Nerajca pri Dragatušu večina pozna po ljudskem inštrumentu gudalu, ki ga je začela izdelovati pred šestimi leti. Lani se je poizkusila še v gnetenju gline, odločila pa se je, da bo izdelovala predvsem vodomce, na katere je mogoče piskati. Te nenavadne in pri nas močno ogrožene ptiče je, če ima človek srečo, videti tudi v bližini njene vasi.

Čeprav je Vardjanova, ki je nosilka domače obrti, začela gnesti glino predvsem iz radovednosti, pa jo je - tako kot pred leti za gudala - presenetilo zanimanje ljudi za njen novi izdelek. Ne čudi torej, da je potem, ko je tudi strokovna komisija pri Obrtni zbornici Slovenije (OZS), ki jo vodi prof. dr. Janez Bogataj, njene ročno oblikovane piščali iz žgane gline uvrstila med kakovostne izdelke domače obrti, po poskusnem delu začela izdelovati vodomce v večjih količinah. Pri tem pa je bila predvsem vesela, da se ji je uspelo dokopati do skrivnosti, kako izdelati vodomca v naravni velikosti, na katerega bo moč piskati. Ni se namreč zadovoljila z glinenimi ptiči, ki ne bi dajali od sebe nobenega glasu, saj pravi, da imajo zanjo njeni izdelki smisel le, če so hkrati za okras, spominek in imajo uporabno vrednost.

Nemalo pa je bila Vardjanova presenečena, ko so jo pred nekaj meseci poklicali na OZS in jo poprosili, naj prinese s seboj nekaj glinenih vodomcev, ki jih nameravajo fotografirati. Fotografije bodo morda, so ji rekli, uporabili v propagadno-informativnem gradivu za 13. bienalno razstavo domačih in umetnostnih obrti, na kateri bodo razstavljali le izdelke, ki so na OZS prejeli pozitivno mnenje v zadnjih dveh letih. Vera prizna, da od tega fotografiranja ni pričakovala nič posebnega, skromno pa pripomni, da je upala, da bo morda majhna le fotografija njenih piščali v katerem od gradiv. Zato je bila toliko bolj presenečena, ko je spoznala, da so njene vodomce uporabili kot zaščitni in razpoznavni znak razstave, ki jo prav danes odpirajo v Slovenj Gradcu, od 10. maja do 11. junija pa bo na ogled na ljubljanskem gradu. "Preseneča me, da so izmed izdelkov nekaj sto razstavljavcev izbrali prav moje vodomce, s katerimi so opremili naslovnice vabila, kataloga, prospekta in tudi velik plakat. Ne vem, kaj je strokovnjake vodilo pri tej odločitvi, saj so doslej navadno uporabili izdelke znanih umetnikov, kot je na primer Oskar Kogoj. Vsekakor pa je to zame velika nagrada in priznanje," pravi Vardjanova in zatrjuje, da pri izdelkih iz gline še ni rekla zadnje besede.

M. B.-J.

BELOKRANJSKI VODOMCI NA PLAKATU - Vodomci Vere Vardjan iz Velikega Nerajca so njen prvi izdelek iz gline. A četudi jih izdeluje šele slabo leto, so ti lepi ptiči iz njene delavnice "odleteli" ne le po vsej Sloveniji, ampak tudi v tujino. Vesela pa je, da njenih izdelkov domače obrti niso dobro sprejeli le obiskovalci Bele krajine, temveč tudi strokovnjaki v Obrtni zbornici Slovenije, ki pripravljajo razstavo domače in umetnostne obrti. (Foto: M. B.-J.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dostopa do rek in potokov ne bi smeli omejevati - O novih stopnicah v Krko pri kandijskem mostu - Prošt se je hitro odzval na kritiko - Marjan lahko že sedi na klopcah

Andrej iz Šmihela sprašuje, kdo lahko zasebniku dovoli, da si sredi mesta zabetonira stopnice v reko Krko. Zadnji tak primer je opazil pred dnevi, ko je šel čez kandijski most in se je zazrl na desni breg nasproti frančiškanskega samostana. Andrej predvideva, da so reke in potoki pa tudi bregovi le-teh splošno ljudsko dobro, kar je veljalo že v rimskem pravu. Zasebna posest po njegovem ne bi smela omejevati prostega dostopa do bregov rek in potokov, v Novem mestu pa je dostop do Krke in Težkega potoka na več mestih onemogočen s škarpami in ograjami, ki so si jih postavili zasebniki ali celo nekatere ustanove. Načelnik upravne enote Novo mesto Jože Preskar je povedal, da veljajo pri kakršnikoli gradnji na obrežju vodotokov enaki postopki kot sicer. Na osnovi vodnogospodarskih smernic za vsak poseg v prostor ob vodotoku Ministrstvo za okolje in prostor izda vodnogospodarsko soglasje. Za konkretni primer v zvezi z novimi stopnicami ob kandijskem mostu načelnik Preskar ni želel dati podatkov, saj je to le eden izmed številnih primerov.

Katarina Ž. iz Novega mesta je pohvalila kapiteljskega prošta Lapa, ki se je takoj odzval na kritike in s kapiteljskega zvonika snel kičaste barvne lučke, pričakuje pa, da se bo isto zgodilo tudi smrečicam, ki so jih zasadili ob kapiteljskem obzidju.

Upokojenec Marjan z Mestnih njiv bi rad vedel, kdo je pristojen, da se ob sprehajalni poti nad Krko v Ragovem logu postavijo klopce. Zdaj namreč tam stojijo le betonski podstavki. V njegovi mladosti je za red v Ragovem logu skrbel gospod Tinta, strah in trepet novomeških paglavcev, med katerimi je bil tudi on. Mirko Grahek z mestne občine Novo mesto je pojasnil, da vsako zimo vseh šest klopc iz Ragovega loga pospravijo in jih skupaj s koši za smeti spomladi obnovljene in prebarvane spet namestijo, kar so letos že storili. Pred leti so v Ragovem logu namestili tudi klopce in mizice iz vzdolžno prežaganih debel, a so jih vandalsko razpoloženi sprehajalci pometali v Krko, kar se zelo pogosto dogaja tudi košem za smeti.

Iz Argentine se nam je javil **Milan Hočevar** in se ponudil, da nam lahko pomaga, če nas zanima kaj v zvezi s to južnoameriško deželo. Povedal je, da ima brata v Škocjanu, ki je naročen na Dolenjski list.

I. V.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev – pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

SPET NAGRADA ZA REŽISERKO WEISSOVO

PORTOROŽ - Na tretjem festivalu slovenskega filma, ki se je konec preteklega tedna končal v Portorožu, sta Tomo Križnar in Metličanka Maja Weiss prejela za film Nube, čisti ljudje, ki je nastal v produkciji Bela filma in koprodukciji RTV Slovenija, nagrado za najboljše igrano ali dokumentarno delo. Sicer pa bo Weissova tudi prva Slovenka, ki bo režirala celovečerni igrani film. Priprave na avanturistični psihološki triler z naslovom Varuh meje že tečejo, pripovedoval pa bo o treh študentkah, ki se s kanuji spustijo po Kolpi. Snemanje bo med 15. julijem in 15. avgustom.

DOLENJSKI LIST — DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju **lestvice Studia D** in **Dolenjskega lista** dodelil nagrado **Nataši Pirc iz Velike vasi 39 pri Leskovcu.** Nagrajenki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsako nedeljo ob 17. uri (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

1. (5) Na hribčku kraj potoka – **Tine Lesjak in Pevci s Pohorja**
2. (1) Nisem pozabil – **ansambel Mladi Dolenjci**
3. (4) Ta šmentani lov – **ansambel Pogum**
4. (2) Slovenski pozdravi – **Brata Avsenik in Policijski orkester**
5. (3) Cviček ni navaden striček – **ansambel Vrisk**
6. (9) Godcu v spomin – **Trio Frančič**
7. (8) Dolenjski "šmardone" – **ansambel Mavrica**
8. (-) Mamina ruta – **ansambel Braneta Klavžarja**
9. (6) Darovalcu – **ansambel Tonija Verderberja**
10. (7) Slovenska pesem – **ansambel Petovio**

Predlog: Vas domača – **Jože Bohorč s prijatelji**

KUPON ŠT. 14

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto